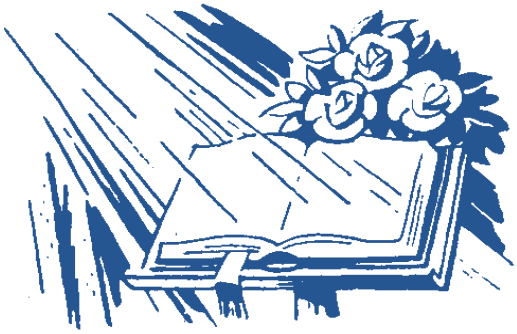
SYN BOŽÍ ZMARÍ DIELA DIABLOVE

I.Jána 3, 8

Immanuel Elijah

II. časť

Podmienky víťazstva večného života

Od náboženstiev nezávislá
moderná interpretácia Biblie

Výklad Biblie zodpovedajúci jej celkovému učeniu

© *Priatelia Biblie 2016*

Tento výklad Biblie možno v neupravenom znení kopírovať a voľne šíriť.

Teraz, bezprostredne pred návratom Ježiša, nesmie byť cesta pravdy,

cesta života pred nikým uzavretá.

Dôležité informácie k dosiahnutiu spasenia

Sofoniáš 2, 3; II.Timoteovi 3, 15-17

Motto: *"Kto nemiluje, nepoznal Boha, pretože BOH JE LÁSKA."*

(I.Jána 4, 8)

Cieľom učenia tejto knihy je:

"Boh chce, aby všetci ľudia boli spasení a prišli k poznaniu pravdy."

(I.Timoteovi 2, 4)

Tento materiál je pripravený pre tých, ktorí sú *hladní a smädní po spravodlivosti,* ktorí sa nezľaknú zdanlivo nepohodlných Božích požiadaviek, ktoré Boh určil ako podmienky večného života. Viacero zabudnutých právd treba znovu postaviť na ich miesto. Viacero náboženských učení, ktoré budia dojem pravdy, sa musí prehodnotiť, pretože ľudia boli odvádzaní od Božích nariadení a od viacerých veľmi dôležitých biblických učení. Teraz je čas preskúmať všetko na základe Biblie. Získanie aj strata večného šťastného života visia na vlásku. Ide o obrovskú stávku, takže sa oplatí nájsť si čas preštudovať a vyhodnotiť tento biblický materiál – kým sa dá, veď život človeka je veľmi krátky a využitý až do posledného. Aj čas našej Zeme na hodinách sveta uplynie. Mnohí budú úplne nečakane nevyliečiteľne chorí alebo spozorujú, že zostarli, a ešte ani nezačali skúmať a plniť Božiu vôľu. Urobíme múdro, ak budeme v našom živote hľadať Boha nielen v posledných minútach, ale začneme už v mladom veku, v každej dobe, svieži, s rozumnou mysľou *hľadajme vládu (panovanie) Božieho kráľovstva a spravodlivosť.*

Mnoho veriacich si namýšľa, že sa dostane do neba. Ježiš učil, že *mnohí* sa tam nedostanú: *Veď široká cesta vedie do záhuby a mnoho je tých, ktorí ňou vchádzajú; ale málo je tých, ktorí nachádzajú úzku cestu. Nie každý, kto mi hovorí: "Pane, Pane!" vojde do nebeského kráľovstva, ale iba ten, kto plní vôľu Božiu. Načo hovoríte "Pane", keď nezachovávate, čo hovorím? Kto pozná moje prikázania a zachováva ich, ten ma miluje.*

1. Ježišove prikázania treba spoznať. 2. treba ich činiť.

Zamyslime sa nad tým a premýšľajme, čo by sme boli ochotní urobiť, či čoho by sme boli pripravení sa vzdať, len aby sme predĺžili naše životy aspoň o 100 rokov. Nežiť dlho starý a chorý, ale mladý, vo všetkých ohľadoch šťastný, bez materiálnych starostí. Predstavme si, že by nebolo treba ani pracovať, pretože tvrdá práca bola daná len ako trest za hriech. Alebo si predstavme, keby sme mohli žiť aspoň tak dlho ako NOE, 950 rokov, a to šťastní. O NOEmovi vieme, že vo veku 500 rokov splodil svojich troch synov. Ale dlhý šťastný život by bol pre nás viazaný k podmienkam. Napr. nemohli by sme piť liehové nápoje alebo by sme nemohli konzumovať krv, ani krvavnicu, ani niektoré zvieratá, ako kone, ťavy, slimáky, raky či bravčové jedlá, šunku, slaninu. Naproti tomu by sme mohli jesť najchutnejšie domáce zvieratá – teľatá, jahňatá, rôzne druhy hydiny, voľne žijúcu bylinožravú zver ako jelenie druhy, najchutnejšie šupinaté ryby... Kto by v záujme dosiahnutia dlhého veku musel ešte rozmýšľať, či podstúpi dodržanie podmienok alebo nie?

Boh teda sľúbil večný život, ale dal nám podmienky. Ten, kto ich splní, môže všetko získať. Ten, kto vo večný život neverí alebo nechce uveriť tomu, že večný život má podmienky, ten stratí všetky sľuby, pri poslednom súde bude vzkriesený a za svoje hriechy aj bude braný na zodpovednosť. To sa určite stane: ***Bdiem nad Svojím slovom, aby som ho splnil*** – tvrdil Boh, a On zatiaľ ešte každé Svoje tvrdenie uskutočnil. Boh k rozhodnutiu nikoho nenúti, pretože každému dal slobodnú vôľu. Väčšinu podmienok sa dozvieš z tejto štúdie.
Rozhodni sa múdro, zvoľ si život!

O B S A H

NÁBOŽENSKÝ ŽARGÓN A POZMENENÝ VÝZNAM BIBLICKÝCH SLOV 5

II. časť

Satan / diabol – skutočnosť či predstava? 7

Zo skvejúceho sa anjela diabol. Prečo mu bolo dovolené človeka oklamať? 10

Prečo Boh vzbúrenca, ktorý sa stal diablom, nezničil okamžite? 14

Kto sa môže postaviť proti diablovi a ako? 17

Ježiš rozmliaždi hlavu "hada", ale "had" Mu spôsobí utrpenie 26

Spútanie diabla a potrestanie 29

Zakázaný pokrm v záhrade Eden – pre jedno malé ovocie smrť?

Ktoré božské príkazy predstavujú zakázaný strom dnes? 32

Nečisté jedlá – vonkajšie a vnútorné nákazy

Nie to, čo vchádza do úst, poškvrňuje človeka, ale čo vychádza z úst... 33

Nákazy, krvácania, pôrod, pravidlá v pohlavnom styku 39

Zákaz jedenia **krvi a tuku;** vyhnutie sa chorobám. Čo je pre nás "zakázaný strom"? 46

Výrok Hospodinov znie: Ktorí jedia bravčové mäso, všetci spolu zahynú 51

Buďte svätí! Telesné a duchovné nečistoty 55

Vymenovanie čistých a nečistých zvierat 60

V Pavlových listoch sú isté veci ťažko pochopiteľné, takže ich, ako aj ostatné Písma, neučení a neutvrdení ľudia prekrúcajú na vlastnú záhubu 64

Mesiáš – Prorok – Kráľ – Veľkňaz – Boh Izraelov – Osloboditeľ – Baránok Boží = **Ježiš** . . . 65

Začiatok Starého zákona a obriezka 70

Celý Starý aj Nový zákon sa točí okolo Mesiáša Ježiša 81

Predpovede vzťahujúce sa na Ježiša – Mesiáša 87

Kedy bol Ježiš ukrižovaný? Na Veľký piatok? Na Veľkú noc? Vstal z mŕtvych v nedeľu? . . . 95

Aké veci sa udiali za posledných šesť dní pred Ježišovou smrťou a ktoré dni to boli? 100

Povolil Pavel v čase Nového zákona jesť nečisté zvieratá? 113

Slabý vo viere je len zeleninu. Kto je, nech nepohŕda tým, kto neje 116

Prečo nehovoril apoštol Pavel o bravčovom mäse alebo o iných nečistých zvieratách? 119

A keď musíme schudnúť? 120

Čistým je všetko čisté ale poškvrneným a neveriacim nič nie je čisté 123

Lebo každé stvorenie Božie je dobré a nič nie je na zavrhnutie, ak sa prijíma s vďakou 126

NÁBOŽENSKÝ ŽARGÓN A POZMENENÝ VÝZNAM BIBLICKÝCH SLOV

V dnešnom preklade Biblie nájdeme viac vyjadrení, ktoré mali v pôvodnom znení celkom iný význam a prevažne patrili ku každodenným slovám. Niekoľko ich spomenieme, aby sme dôležitým pravdám správne porozumeli.

Napríklad: Niektorí ľudia používajú slovné spojenie "dievča na predaj". Dnes by sa pod tým malo jednoducho rozumieť dievča súce na vydaj. Lenže kedysi rodičia dievčaťa dostávali od ženícha za dievča určitú protihodnotu (peniaze, zvieratá). V niektorých domorodých kmeňoch je to zvykom ešte aj dnes.

Knihy Biblie sú staré 2000-3500 rokov, preto je potrebné, aby sme jazykové zmeny brali do úvahy. Starý zákon bol napísaný v hebrejskom, Nový zákon v gréckom jazyku.

Krst je výlučne cirkevné slovo. V gréckej Biblii ho nenájdeme. Originálne grécke slovo je *baptízó,* čo znamená *zaplaviť, ponoriť, vnoriť, zaliať,* ale nie bezpodmienečne do vody. **Napr. keď sa loď potopí, je to *baptízó (krst),* keď sa vyleje rieka, aj to je *baptízó,* keď šaty namočia do farby, je tak isto *baptízó (krst).* V prenesenom slova zmysle sa tiež môžeme *"ponoriť"* do myšlienok, čítania, dlžoby, do lásky atď.**

Ježiš hovorí o krste ohňom, aj o krste utrpením. Dnes pod slovom "krst" rozumejú náboženský rituál – ponorenie do vody alebo pokropenie vodou. To ale nevystihuje biblické slovo "baptízó".

Cirkev – pôvodné slovo v gréckej Biblii je **"ekklézia"**; znamená "vyvolaní" von, (prípadne "zhromažďovanie sa" na pozvanie). Pod slovom "cirkev" sa dnes rozumie organizovaná náboženská skupina – práve opačný význam biblického slova "cirkev". V Božích očiach sú Jeho ľud presne tí, ktorí prijmú vyvolanie z organizácií.

Obrátenie – význam slova **otočiť sa, obrátiť sa o 180 stupňov, zmeniť pohľad.** Používané fyzicky, aj v prenesenom význame. Na dedine bolo často počuť: "Štefan, obráť kravu!", teda otoč, zažeň ju späť! Ľudia nachádzajúci sa v rôznych náboženstvách používajú toto slovo na tých, ktorí sú mimo ich cirkvi, ktorých presviedčajú, aby prišli a pripojili sa k nim. Boh často práve nábožným adresuje odkaz o potrebe obrátenia sa (viď napr. u Lukáša 22, 32). Druhý podstatný význam slova "obrátiť sa" je "preč od nasledovania ľudí a nasledovať jedine Ježiša!"

Žehnať – znamená hovoriť dobré veci. Keď Boh žehná, sľubuje dobré. Keď Boha žehná (dobrorečí) človek, vymenúva Jeho priazeň a Jeho dobrotivé skutky voči nemu.

Milosť – priazeň, dobrá vôľa voči niekomu, bez zásluh; odpustenie zaslúženého trestu.

Sláva – v Biblii môžeme nájsť viac významov tohto slova.

1. Oslňujúca farba – farebná nádhera – nádherné svetlo (I.Timoteovi 6, 16).

2. Božie obdivuhodné skutky hodné chvály, zázračné činy (Ján 1, 14; 2, 11).

3. Aj zúčtovanie a trest Boh vyjadruje slovom "sláva". Na toto je ozaj veľa príkladov (Izaiáš 66, 15-19; Žalm 24, 8; Matúš 16, 27; Matúš 25, 31-32, 41).

Víno – pod týmto slovom v Biblii treba často rozumieť iné ako kvasený alkoholický nápoj. Z kontextu state obyčajne vysvitne, či je reč o kvasenom alebo nekvasenom víne. Keď je odporúčané a pripája sa k nemu zasľúbenie požehnania, vtedy je reč o hrozne alebo o nekvasenej ovocnej šťave. Ale keď ho Boh spomína ako negatívum alebo v súvislosti s trestom, hrozbou, vtedy máme pod tým rozumieť kvasené víno.

Veľká noc – ani tento výraz nie je v Biblii správny. To, čo je preložené ako "Veľká noc" (Lukáš 22, 1), bola v skutočnosti *slávnosť Paschálneho baránka, Pesach – slávnosť nekvasených chlebov* (II.Mojžišova 12, 3. 21. 27.). Sviatok "Veľkej noci" má pôvod pohanský, babylonský, je spojený s bohyňou jari, s plodnosťou.

Večný – po grécky: **aeon/aion.** Neznamená čas bez konca, ale neurčený časový úsek, ktorý nie je ohraničený alebo jeho dĺžka nie je doposiaľ známa. Zatratení nebudú nekonečne trpieť v pekle, ale po nejakom čase zaniknú. Slovo "večný" znamená večné len vtedy, keď je v spojitosti s Bohom, lebo On je večný. Takto aj život spasených bude v skutočnosti večný život. Ten bude trvať večne, lebo Boh zasľúbil, že smrti viac nebude.

V rôznych prekladoch Biblie nájdeme vyjadrenia, ktoré stratili pôvodný význam. Toto je len ukážka, že bádať Bibliu a nadobudnúť väčšie poznanie je pre nás skutočným dobrodružstvom. Najlepším vysvetlením slov je samotná Biblia. Určité slová, ktoré v niektorých statiach nechápeme, nájdeme na iných miestach Písma a vo väčšine prípadov takto pochopíme ich význam.

MINI-BIBLIA

II. ČASŤ

Satan / diabol – skutočnosť či predstava?

Veľmi veľa ľudí v existenciu diabla (alebo) Satana neverí. Ale práve toto sa diablovi páči najviac, lebo títo neveriaci ľudia proti nemu nebojujú. Keby diabol neexistoval, znamenalo by to, že všetko zlé, čo len človek koná, by pochádzalo z človeka samotného. Ak by bol človek naozaj sám od seba taký zlý, potom by Boh nemohol nikoho spomedzi nás zachrániť, tak ako nikdy nebude zachránený diabol, lebo z neho pochádza všetko zlé. Ježiš tým, ktorí Ho chceli zabiť, povedal: *"Vy ste z otca diabla a chcete robiť žiadosti svojho otca.* ***On bol vrahom ľudí od počiatku*** *a nestál v pravde, pretože niet v ňom pravdy.* ***Keď hovorí lož, hovorí zo svojho vlastného, lebo je luhár a otec lži"*** (Ján 8, 40. a 44.).

Oproti tomuto Boh, Ježiš Kristus, je Pravda, Láska a Dobrota. On uzdravil skrúšených srdcom a slepým navrátil zrak. Dopytovali sa po Ňom, kadiaľ chodí a na nosidlách k Nemu nosili chorých. ***"A všade, do ktorejkoľvek prišiel dediny, mesta či osady, kládli na ulice chorých a prosili Ho, aby sa smeli dotknúť aspoň lemu Jeho rúcha. A všetci, čo sa Ho dotkli, ozdraveli."*** (Marek 6, 55-56; Lukáš 4, 18)

Raz Ježiš predstavenému synagógy (to bol vtedy vedúci zhromaždenia) a tým, ktorí Ho obviňovali, že v sobotný deň uzdravil istú dlhé roky zhrbenú ženu, povedal: *"Túto Abrahámovu dcéru, ktorú bol* ***poviazal Satan,*** *hľa, už 18 rokov, nebolo treba vyslobodiť z tohto puta* ***v sobotný deň?"***(Lukáš 13, 11-17) Pri inej príležitosti povedal:

"Smie sa v sobotu dobré robiť!"(Matúš 12, 12) Ježiš obrazne vyjadril to, čo sa tam dialo; veď diabol v skutočnosti nikoho nezviaže, ale môže sa postarať o to, aby bol niekto chorý – pokiaľ mu to Boh dovolí. Nie každá choroba pochádza od diabla, ale nepriamo je každá choroba následok hriechu a hriech sa zrodil v diablovi.

V zhrbenej žene **bol duch choroby, poviazal ju Satan** – takto to pomenoval Ježiš (Lukáš 13, 11. a 16.). Tých, ktorí si nedokážu udržať pod kontrolou svoju myseľ ani skutky, dnes zatvárajú na oddelenia pre duševne chorých, na psychiatriu alebo ich uväznia. Ježiš uzdravil aj takýchto chorých, ktorí v tej dobe žili medzi ľuďmi; inými slovami, vyhnal z nich diablov. Príklad:

*"V synagóge bol človek posadnutý **duchom** nečistého **démona.** Ten vykríkol veľkým hlasom: Nechaj nás! Čo Ťa do nás, Ježiš Nazaretský?! Prišiel si nás zničiť? Viem, kto si: Boží Svätý. Ježiš mu pohrozil: Mlč a vyjdi z neho! **Démon** ho hodil medzi nich, vyšiel z neho a neublížil mu. Všetkých pojal strach a navzájom si vraveli: Čo je to za slovo, že mohutnou silou rozkazuje **nečistým duchom** a oni vychádzajú? A rozniesla sa povesť o Ňom po všetkých miestach toho okolia. Z mnohých vychádzali aj **démoni,** ktorí kričali a hovorili: **Ty si Kristus, ten Syn Boží!** On im pohrozil a nedovolil im hovoriť, lebo vedeli, že On je Mesiáš."* (Lukáš 4, 33-37. 41) Ježiš na začiatku Svojej práce ešte dával pozor na to, aby Jeho božstvo bolo skryté – tak, ako bolo predpovedané (Izaiáš 45, 15).

Keď 30-ročný Ježiš začal Svoju učiteľskú činnosť, odišiel do synagógy, kam chodieval v detských rokoch. Vzal do ruky prorockú knihu Izaiáš a predčítal text, prorockú predpoveď týkajúcu sa Jeho vystúpenia, v akých veciach bude činný. Na konci predčítania povedal:

Dnes sa naplnilo toto Písmo, ktoré ste práve počuli. (Lukáš 4, 21) Predpoveď treba väčšinou chápať v duchovnom zmysle: ***"Duch Pána je nado mnou, lebo ma pomazal, aby som zvestoval chudobným evanjelium, poslal ma uzdravovať skrúšených srdcom, vyhlásiť zajatcom prepustenie a slepým navrátenie zraku, utláčaných prepustiť na slobodu a ohlásiť Pánov milostivý rok."*** (Lukáš 4, 18-19)

Keď Ježiš znovu príde, tak každého skutočného veriaceho určite vylieči, dokonca stvorí znovu, omladí. Raz pomôže každému človeku, tomu, kto si nechá pomôcť, kto v Neho verí a už teraz bojuje na strane Pána Ježiša proti neviditeľnému diablovi či diablom. *"Veď náš boj nie je proti krvi a telu, ale proti **kniežatstvám** a **mocnostiam,** proti **pánom sveta tejto temnosti, proti zlým duchom** v nebesiach."* (Efezským 6, 12)

Ježiš pomenoval diabla ***"kniežaťom sveta".*** Náš svet pôvodne nepatril diablovi, ale Boh ho dal do vlastníctva človeku (I.Mojžišova 1, 28; 2, 15). Avšak Adam a Eva svoje vlastníctvo Zeme "prehrali" a vložili ho do rúk Satana. Keď diabol pokúšal Ježiša, ponúkol Mu moc nad svetom a povedal: ***"...dostal som ju a dám ju, komu chcem"*** (Lukáš 4, 6).

Boh vlastne ľudský pár vyskúšal jediným zákazom. Zakázal im jesť ovocie z jedného stromu, aby sa presvedčil, čie slovo je pre nich dôležitejšie, komu chcú byť dobrovoľne poslušní: Dobrému alebo zlému? – Stvoriteľovi alebo klamárovi diablovi? Podvolili sa slovám Satana. Na jeho našepkávanie sa stali neposlušnými voči príkazu Pána. Týmto sa odrezali od života a uvalili na seba a svojich potomkov smrť.

Pre neposlušnosť stratil človek svoju dispozíciu žiť večne. Neposlušní voči Božím prikázaniam nemôžu dostať večný život ani neskôr. Boh si chce byť istý v tom, či sa na niekoho môže úplne spoliehať alebo nie. Preto niekedy podrobí človeka skúške, uvedie ho do pokušenia – a to si neželá nik. Ježiš nás preto vo Svojej vzorovej modlitbe učil: *Neuveď nás do pokušenia...* Boh neposlušnosť tolerovať nemôže: ***"Lebo vzdorovitosť je ako hriech čarodejníctva, svojvoľnosť je ako hriech modlárstva."*** (I.Samuel 15, 22-23)

Satan Eve klamal, že Boh im to najlepšie odňal; **klamal,** že keď budú robiť inak, než im prikázal Boh, **ak budú jesť ovocie z toho zakázaného stromu, vtedy budú múdrejší a mocnejší, budú takí ako Boh.** Ale človek a ľudstvo sa takým ako Boh nestali, ale zostali skôr podobní tomu, ktorý ich podviedol. Často zakúsime, že ľudia našepkávanie Satana počúvnu a navzájom si robia zle. Rozdielna náboženská prax prvých dvoch synov Adama a Evy vyústila až do bratovraždy. Starší, záhradník Kain pestujúci ovocie, zavraždil svojho mladšieho brata, Ábela, ktorý sa zaoberal chovom dobytka. V celých dejinách zúrilo krvipreliavanie náboženských vojen – ľudia často nenávideli a vraždili vo viere pravdivejších, svoju falošnú vieru vnucovali iným fanaticky, násilím.

I.List Jána 3, 10-12: *"Podľa toho poznať deti Božie a deti diablove: **ktokoľvek nečiní spravodlivosť, nie je z Boha, ani ten, kto nemiluje svojho brata.** Lebo to je zvesť, ktorú ste počuli od počiatku, aby sme milovali jeden druhého! Nie ako Kain, ktorý bol z toho zlého a zabil svojho brata. **A prečo ho zabil? Pretože jeho skutky boli zlé, ale bratove spravodlivé."***

Ježiš diabla odhalil, nazýva ho *vrahom človeka* **a *otcom lži*** (Ján 8, 44) – a predsa mu množstvo ľudí verí; kníhkupectvá sa hemžia pobožnými knihami a knihami o poverách, ktoré o smrti klamú. **Vo všeobecnosti tvrdia, že smrť je priateľ. Domnievajú sa, že týmto umierajúcich upokoja. Ale takáto "útecha" je bez pravdy. Biblia nazýva smrť *nepriateľom*. Ježiš zlomil moc smrti len prostredníctvom činu vykúpenia** (I.Korintským 15, 26. 54-57; Židom 2, 9. 14). Boh tým, ktorí napr. v súvislosti so stavom smrti či v súvislosti so stravovaním neučia pravdu, hovorí: ***"Nepridávaj nič k Jeho slovám, aby ťa** nepotrestal a **neoznačil za KLAMÁRA!"*** (Príslovia 30, 6)

Aj to, čo diabol v záhrade Eden radil človeku, bola lož: *Len pokojne jedzte z toho, čo Stvoriteľ zakázal; veru nezomriete.* A ľudia predsa zomrú pre poslušnosť luhárskemu slovu prastarého nepriateľa. **Ale diabol** sa nedá odhaliť, **klame ďalej.** Klame o smrti: "Pozri sa, teraz, práve teraz sa splní, čo som sľúbil! Po smrti budeš ako Boh! Tvoja duša (duch) sa teraz oslobodí z väzenia tela!" – **A presne toto veľké nezmyselné klamstvo učia** a na pohreboch kážu **mnohé z náboženstiev!** Nezaujatým a biblickú pravdu milujúcim ľuďom nie je ťažké rozhodnúť sa, koho tieto náboženstvá predstavujú.

Nie, človek nikdy nebude len duch, ani po smrti, ani po vzkriesení! Ale vzkriesený bude v tele, zostane človekom, hmatateľným, cítiacim človekom, avšak iste s mnohými zvláštnymi schopnosťami. Ježiš je vzor, budeme podobní Jemu (I.Jána 3, 2; Filipským 3, 21).

Napríklad Ježiš po Svojom vzkriesení pred Svojimi učeníkmi jedol, mohli ohmatať miesta rán, ale dokázal sa aj "atomizovať", tu zmizol, tam sa zjavil (Lukáš 24, 30-43). Adam a Eva nestratili len večný život, ale po páde do hriechu prišli aj o veľa svojich cenných schopností napr. musia zniesť bolesť, únavu, pociťujú chlad, hanbu, hlad, znášajú choroby, starnutie a iné nepríjemnosti, od ktorých boli predtým oslobodení. Spasení, ktorí budú stvorení znova, budú takejto kliatby ušetrení, budú mať podiel na nových ohromujúcich danostiach v nebeskom kráľovstve, a potom na novej Zemi. Diabol olúpil človeka o vládu nad Zemou tým, že ho oklamal. Ježiš ho nazýva *"kniežaťom sveta"* (Ján 12, 31; 14, 30).

Zo skvejúceho sa anjela diabol. Prečo mu bolo dovolené človeka oklamať?

Diabla nevidíme, lebo nedisponuje zemským telom a pre nás je neviditeľný. Je bytosťou, ktorú nevnímajú ani najcitlivejšie prístroje. Nie je sám, v jeho vzbure proti Bohu sa k nemu pripojilo mnoho anjelov, aj preto sa o nich hovorí v množnom čísle: diabli, nečistí duchovia, démoni alebo padlí anjeli.

Keď dôjde k nejakej neviditeľnej či tajomnej udalosti, tak sa v minulosti, ale i dnes o tom hovorí ako o božskom alebo diabolskom fenoméne. Poznáme niekoľko druhov vĺn a žiarení, ktoré sú neviditeľné, prechádzajú popri nás alebo priamo cez nás a môžu byť pozorované špeciálnymi prístrojmi. Ide o priaznivo pôsobiace alebo aj škodlivé žiarenia, napr. z rôznych lúčov Slnka, infračervené, ultrafialové (ktoré našu kožu spáli), gama a röntgenové žiarenie, rádiové, obrazové vlny či mikrovlny... Napriek tomu, že sú neviditeľné, existujú a nie je potrebné v ne veriť, ich účinky využívame už dlhšie. Takisto aj Satan, aj keď je neviditeľný, stál a stojí pri vzniku zla v našom svete.

Boh vlastní rozličné v nebesiach prebývajúce stvorenia. Zjavenia 12, 12: *"Preto radujte sa, nebesá,* ***aj vy, čo v nich bývate.*** *Beda však zemi i moru, pretože diabol zostúpil k vám veľmi nazlostený, lebo vie, že má málo času."* Apoštol Pavol ich nazýva *nadzemskými mocnosťami, proti ktorým máme viesť boj,* keď si musíme zvoliť medzi dobrom a zlom (viď Efezským 6, 12). Existujú teda duchovné stvorenia, ktoré nie sú z tela a krvi, napr. anjeli. Existujú aj fyzické bytosti, ako napr. ľudia. Množstvo slnečných sústav podobných alebo takých ako naša, kde tiež môžu jestvovať rozumné fyzické živé bytosti, je nespočítateľné. Duchovné bytosti disponujú oveľa väčšími schopnosťami ako my ľudia; nie sú chorí, starí, doteraz nemuseli zomrieť, sú rýchli, šikovní, silní, nezabúdajú, nie sú ospalí, nepociťujú zimu, neškodí im oheň, alebo voda, nepotrebujú dýchať, jesť či piť, aby žili; majú slobodnú vôľu; môžu sa zhmotniť, či nadobudnúť formu tela ktoréhokoľvek fyzického stvorenia, napodobniť jeho hlas i ľubovoľnú schopnosť či vlastnosť.

Diabol nebol stvorený ako zlý. Pôvodne bol skvejúce sa anjelské knieža – duchovná bytosť. **Svoju slobodnú vôľu** raz využil na to, aby sa vzbúril proti Bohu. Pravdepodobne rozširoval lož, že Boh nie je schopný priblížiť sa živým bytostiam, že dokáže len panovať a Jeho príkazy nedokáže dodržať ani jedna bytosť. Len si predstavme tú odvahu, že Boha takto obvinilo jedno z najušľachtilejších stvorení. Rímskym 3, 4: ***...Boh nech je pravdivý... Aby si bol uznaný za spravodlivého vo Svojich slovách a aby si zvíťazil, keď Ťa budú súdiť.*** Práve z tohto dôvodu sa Boh rozhodol, že ak na niektorej planéte obývanej fyzickými stvoreniami nižšieho rádu, ktoré ale disponujú slobodnou vôľou (napr. na Zemi), upadnú pod nátlakom diabla do hriechu, tak Boh neskôr zíde medzi nich, narodí sa v podobnom tele a istý čas bude žiť s nimi. Tam vo fyzicky slabej forme života ukáže, že žaloby Satana sú osočovaním a Stvoriteľ dokáže aj slúžiť, ponížiť sa, znesie aj fyzické bolesti, dokonca je pripravený ešte aj zomrieť preto, aby z diablovej pasce zachránil obyvateľov padlých do hriechu. Potom si všetci uvedomia, na nebi aj na Zemi, že každý Boží príkaz nepochádza zo svojvôle, ale Jeho stvorenstvu mal slúžiť, priniesť výhody a blahobyt.

Neskôr aj dokáže, že ktorákoľvek z Jeho bytostí by pred pádom do hriechu dokázala byť Božím príkazom poslušná. Ježiš, nazvaný aj druhým človekom alebo posledným Adamom, (I.Korintským 15, 45-49) to v skutočnosti aj dokázal a nezhrešil nikdy. ***"Kto z vás ma usvedčí z hriechu?"*** – povedal a pri inej príležitosti vyhlásil: ***"Prichádza knieža tohto sveta. Nič vo mne mu nepatrí."*** (Ján 8, 46; 14, 30) Z tohto vyplýva aj to, že Adam nebol predestinovaný (predurčený) na pád do hriechu, mohol zostať poslušný.

Boh v celom vesmíre všetkým Svojim stvoreniam určil, že pokora a úplná láskavá služba sú najvyšším cieľom.

Do každej živej bytosti je implantované odriekanie a schopnosť sebaobetovania. Egocentrizmus je potom vlastnosťou diabla, čo je zavrhnutiahodné a Boh sa postará, aby raz aj definitívne skončil.

Ježiš žiada: ***Milovať budeš svojho blížneho, ľudského druha ako seba samého!***
(Matúš 19, 19; III.Mojžišova 19, 18)

Ježiš Svojich učeníkov ešte aj pri poslednej večeri, keď im umýval nohy, učil vzájomnej úcte a pokore: ***"Vznikla medzi nimi aj hádka, kto z nich je najväčší.*** *Povedal im:* ***Králi národov panujú nad národmi, a tí, čo majú nad nimi moc, si hovoria dobrodinci. Vy tak nerobte!*** *Kto je medzi vami najväčší, nech je ako najmenší a vodca nech je ako služobník. Lebo kto je väčší? Ten, čo sedí za stolom, či ten, čo obsluhuje? Nie ten, čo sedí?* ***Ale ja som medzi vami ten, čo obsluhuje."*** (Lukáš 22, 24-27) **Takýmto veľkolepým spôsobom učil Majster Ježiš.**

Skúsme si uvedomiť: Ježiš – Mesiáš, plánovač vesmíru, tvorca, Ten, kto to riadi, udržovateľ všetkého, Pán univerza a Kráľ Kráľov – **v predvečer krížovej obete, počas poslednej večere** vstal, vyzliekol si vrchný odev, a tak polonahý, ako sluha, so zásterou uviazanou okolo pása, nalial vodu do umývadla, kľakol si, umyl a utrel špinavé zaprášené nohy 12 chlapov; aj nohy Judáša, ktorý Ho čoskoro zradil. Aký obrovský počin!

Ježiš to všetko urobil preto, aby Svojim nasledovníkom, učeníkom, aj nám raz a navždy osvetlil princíp Božieho panovania, ktorým je nezištná láska a spravodlivosť. Keby kresťania tento vzorný princíp pochopili, bol by Ježiš vysoko vyzdvihnutý, skutočná živá viera v Boha by bola žiaduca pre všetkých ľudí a na Zemi by boli šťastie, jednota, bratstvo a spokojnosť už teraz. Ale u ľudí, aj v každom náboženstve sa ráta len to, kto je väčší, kto nahromadí najväčší majetok, kto je múdrejší, krajší, kto má veľký vplyv, kto veľký talent. Z nich sa stávajú vzory pre spoločnosť – **bohatí,** ktorých vyznamenávajú, množstvo vecí im tolerujú, zaopatrujú ich len tým najlepším.

Ale spravodlivý Ježiš nám povedal: ***Ľahšie je ťave prejsť cez ucho ihly, ako bohatému vojsť do Božieho kráľovstva.*** (Matúš 19, 24)

Ježiš tým, že umyl nohy Svojich učeníkov, ukázal, že vo vesmíre je najväčší On, Ktorý bol pripravený aj trpieť a poslúchať, aby zachránil Svoje ľudské stvorenie. Aká veľká cnosť: namiesto panovania slúžiť, rozdeliť silu a hodnoty. Preto veľa ľudí Ježiša nasledovať nechce. Sebeckí, bohatí, ctihodní páni, hoci bývajú v palácoch, nosia honosné drahé šaty, prijímajú jednoduchý ľud v oslňujúcich kostoloch, nemajú veľa do činenia s Ježišom, Ktorý bol chudobný, tichý a pokorný. Svojím učením o službe nám dal na vedomie, že ten, kto chce byť spasený, sa musí naučiť slúžiť:

"Všetkým potom povedal: Kto chce ísť za mnou, ***nech zaprie sám seba!*** *Každý deň nech vezme svoj kríž a* ***nasleduje ma."*** (Lukáš 9, 23)

V dnešnej dobe Božím domom nazývajú drahé priestory na zhromaždenia – dokonca ešte aj pohanské. Lenže: ***"Boh, Ktorý stvoril svet a všetko, čo je v ňom, tento Boh, keďže je Pánom neba i zeme, nebýva v chrámoch zhotovených rukami"*** (Skutky 17, 24). Obyčajní ľudia sú fascinovaní obrovskými chrámami, ich úžasným zariadením a výzdobou, a pritom ich ani nenapadne, že boli vybudované prostredníctvom sily ich predkov, nútených prác, prostredníctvom obetí obyčajných ľudí, že boli stavané za cenu života mnohých.

Kde býva Boh, ak nebýva v chrámoch postavených ľudskou rukou? ***"Ježiš mu odpovedal: Ak ma niekto miluje, bude zachovávať moje slovo a môj Otec ho bude milovať. A prídeme k nemu a budeme prebývať u neho."*** (Ján 14, 23) Mnoho veriacich sa domnieva, že Ježiš im raz všetko zlé prepáči, hoci nekonajú to, čo On hovorí. Buďme opatrní, veľmi opatrní! Ježiš nielen slúžil, ale aj spravodlivo panuje a počas Svojho sudcovania trestá.

I.Petra 1, 17-19: ***"Ak Otcom nazývate Toho, Ktorý súdi nestranne, bez uprednostňovania, každého podľa jeho skutkov, žite v bázni počas svojho pobytu v cudzine. Veď viete, že ste zo svojho márneho spôsobu života zdedeného po otcoch boli vykúpení nie pominuteľnými vecami, striebrom alebo zlatom, ale drahou krvou Krista. On ako bezchybný a nepoškvrnený baránok."***

Pokračujme v prípade diablovho pádu.

To jasné duchovné stvorenie, ktoré zo seba urobilo diabla, sa snažilo roznecovať nedôveru voči Bohu aj medzi ostatným stvorenstvom, chcelo prekonať Boha, chcelo sa nad Neho povýšiť. Biblia to oznamuje nasledovným spôsobom:

"Ako si padla z neba, ty jasná hviezda, syn rannej zory. Zoťatý si na zem, ty, ktorý si premáhal národy! Veď v srdci si si povedal: Do nebies vystúpim, až nad Božie hviezdy vyvýšim svoj trón, sídliť chcem na vrchu zhromaždenia, na najkrajnejšom severe. Vystúpim do výšin oblakov, podobný budem Najvyššiemu." (Izaiáš 14, 12-14)

Ďalšie odhalenie diabla nájdeme v knihe Ezechiel. Kráľ Týru sa stal až takým hrdým, že si o sebe namýšľal, že je Boh. Bol podobný diablovi, a preto Boh hovorí o diablovom páde a vyvrhnutí z neba pod rúškom jeho mena. Práve pre ctižiadostivosť diabla sa v ňom narodil prvý hriech, potom pridal na svoju stranu aj ľudí; ale nakoniec ho Boh zničí navždy a definitívne.

Ezechiel 28, 12-19: *"Synu človeka, začni žalospev o kráľovi Týru a povedz mu: Toto hovorí Pán, Jahve: Bol si pečaťou dokonalosti, plný múdrosti a dokonalý v kráse.* [13] ***Bol si v Božej záhrade, v Edene.*** *Bol si odetý rozličnými drahokamami... boli pripravené v deň, keď si bol stvorený.* [14] ***Bol si Cherubom, pomazaným ochrancom; dal som ťa na svätý Boží vrch, prechádzal si sa pomedzi ohnivými kameňmi.*** [15] ***Bol si dokonalý vo svojich cestách odo dňa svojho stvorenia až dovtedy, kým sa nezistila zvrátenosť pri tebe.*** [16] ***Pri mnohorakom obchodovaní si sa naplnil násilím a zhrešil si. Vtedy som ťa zvrhol z Božieho vrchu, zastierajúci Cherube, a odstránil spomedzi ohnivých kameňov.*** [17] ***Srdce ti spyšnelo pre tvoju nádheru; skazil si svoju múdrosť pre svoju skvelosť. Zhodil som ťa na Zem, postavil som ťa pred kráľov, aby mali potešenie z pohľadu na teba."***

(To, že mnoho pozemských kráľov sa kochá v nadpozemskej jasnej bytosti, môže znamenať, že ochotne prijali charakterové vlastnosti diabla, milovali veľkoleposť a nádheru, velikášstvo, útlak, obvinenia, vynášanie nespravodlivého trestu, bitky, privlastňovanie území a pokladov, a množstvo podobných odsúdeniahodných vecí.) Tento Cherub, požívajúci veľkú úctu, po svojom páde stratil svoju hodnosť. Boh následne vyhlásil, že raz urobí hrôzovláde zlomyseľného anjela koniec, čo sa však stane až v budúcnosti.

[18] *"Množstvom svojich neprávostí, svojím nepoctivým obchodovaním znesvätil si svoje svätyne. Vyvediem z teba oheň a ten ťa strávi. Zmením ťa na popol na Zemi pred očami všetkých, ktorí ťa vidia.* [19] *Všetci, čo ťa poznali medzi národmi, budú sa desiť nad tebou. Hrozný koniec ťa stihne, postrachom si sa stal a* ***nebude ťa nikdy viacej až na veky!"***

Prečo Boh okamžite nezničil vzbúrenca, ktorý sa stal diablom?

Boh zlo nechcel a nie je zaň ani zodpovedný – **Matúš 13, 37. 39:** ***"Ten, kto seje dobré semeno, je Syn človeka*** **[Ježiš].** ***A nepriateľ, ktorý kúkoľ nasial, je diabol."*** Ale Boh dopustí, aby zlo dozrelo, predčasne *"ich nevytrhá", aby sa súčasne s ním nevytrhalo i dobré* (Matúš 13, 29). Tu sa vynára otázka, ako by sa mohli súčasne vytrhnúť aj dobrí. A odpoveď znie: Ak by ľudia videli, že zlí zomierajú predčasne, tak by Bohu slúžili len zo strachu, a to by potom nebolo skutočné pokánie.

Diabol, šarkan, vo svojej vzbure so sebou strhol veľa anjelov. Jeho cieľom bolo, aby všetky bytosti v celom vesmíre postavil na svoju stranu. Na stranu nedôvery voči Bohu postavil asi tretinu svojich spoločníkov – anjelov a podarilo sa mu dostať aj človeka.

Samozrejme, Boh mohol vzbúrenca – klamára Satana a jeho prívržencov zničiť okamžite, **ale tým by nikdy nemohol vykoreniť nedôveru voči Sebe.** Tak by si aj ostatné živé bytosti mohli myslieť, že Satan mohol predsa mať pravdu, keď ho Boh okamžite zničil, umlčal bez toho, aby sa ukázala jeho (Satanova) zlomyseľnosť. Po tom všetkom, keby aj boli voči Bohu poslušní, robili by to iba zo strachu, aby ich nezničil – to je logické.

Boh nechcel byť diktátorom a poslušnosť zo strachu by Ho nebola uspokojila. Dobre si to premyslime, veď aj veľa zvierat poslúcha človeka len zo strachu. Je mnoho druhov zvierat, ktoré sú Božím stvorením, ale ich slobodná vôľa je veľmi silne obmedzená.

Podľa jednotlivých druhov môžu byť zvieratá užitočné, usilovné, zábavné, obdivuhodné, ale nie je možné zhovárať sa s nimi na vysokej úrovni; ich vývoj je obmedzený. Ak urobia niečo, čo im nie je dovolené, spôsobia nejakú škodu alebo bolesť, ľudia ich môžu zbiť, dokonca aj zabiť, ale v žiadnom prípade nemôžu byť pred súdom brané na zodpovednosť.

Múdry Boh v nebi nemá čo robiť s ľuďmi, **ktorí** nerozmýšľajú samostatne, nie sú ochotní rásť najmä v duchovnej a duševnej oblasti, a uspokoja sa napr. s rôznymi praktikami náboženských dogiem, ktoré vylučujú myslenie, či s opakovaním nejakých neomylne postavených vedeckých predpokladov (napr. hypotéza evolúcie bez Stvoriteľa), ani s tými, **ktorí,** nech sú akokoľvek inteligentní, si na spoznanie v Biblii vyjadreného Večného Boha a na objavenie Jeho nekonečne múdrych rozkazov ani len nenájdu čas. **Boh hľadá ľudí predchnutých zachraňujúcou láskou** k iným, hľadá ustavične sa vyvíjajúce, samostatne a ostro zmýšľajúce mysle, tých, **ktorí budú uznaní za hodných** k začleneniu do Jeho spoločnosti, **ktorí** môžu byť obyvateľom vesmíru užitoční v milujúcom vládnutí a náležite môžu **obsadiť prázdne miesto po padlých jasných Cheruboch** (Lukáš 22, 29-30; Zjavenia 20, 4).

Teda, Boh vzbúrencov Cherubov nezničil, ale zvolil inú cestu: Zlým anjelom vymedzil istý čas, aby ich skutočný charakter mohol spoznať každý a sám sa tak rozhodol, na čiu stranu sa postaví. Padlá Zem je miesto, kde dovolil Boh Satanovi a jeho démonom robiť to, čo chcú, kým sa ich zlomyseľnosť vyplní a ich hriešne úmysly budú obyvateľom vesmíru úplne jasné,

a každá dobroprajná bytosť si uvedomí, že neostáva nič iné, ako ich zničiť. Aj pozemský súd nevinných chráni.

(Príklad tohto božského princípu vidíme v I.Mojžišova 15, 16: Boh nezničil ľud Amorejcov skôr, než sa miera ich neprávosti nenaplnila.) Satanova bytosť a jeho škaredá práca **pôsobia ako odstrašujúci príklad pre celú večnosť.** Keď sa jeho deformovaný charakter stal zjavným, všetci mohli vidieť, že zodpovednosť padá úplne na Satana. Boh tak nie je zodpovedný ani za to, ako zlomyseľnosť vystupuje, ani za množstvo utrpenia. Veľa ľudí, ktorí nevidia jasne, obviňuje Boha a robí Ho zodpovedným, lebo nevedia, kto je ich skutočným nepriateľom. Je to diabol, ktorý je zodpovedný za ukrižovanie Ježiša na kríži, ktorý chce ľudí sužovať, búriť proti sebe navzájom.

Satanovo zvrhnutie sa uskutoční vo viacerých fázach:

Najprv bol zvrhnutý zo svojej pozície, potom z neba na Zem, po Ježišovom druhom príchode bude tisíc rokov *zviazaný na Zemi,* medzitým bude súdený, a potom úplne zanikne.

Ezechiel 28, 16: ***"Pri mnohorakom obchodovaní naplnil si svoje vnútro násilím a zhrešil si. Vtedy som ťa zvrhol z Božieho vrchu, odstránil som ťa, ochranný cherub, spomedzi ohnivých kameňov."*** – Takto bol zvrhnutý zo svojej pozície. Ako pokušiteľ, prastarý had, ako padlý anjel vystupuje proti nám už krátko po stvorení Adama a Evy (I.Mojžišova 3, 13). Ale pred Kristom mal ešte prístup do neba (viď Jób 1, 6; Jána 12, 31).

Obraz zvrhnutia draka-Satana z neba vidíme napísaný v knihe Zjavenia v 12. časti, čo citujeme nižšie. Vidíme tam narodenie dieťaťa Ježiša, ktoré chce drak zavraždiť; vieme o Betleheme a detských vraždách, ktoré sa tu i v okolí udiali, keď kráľ Herodes nechal zabiť všetkých chlapcov vo veku do dvoch rokov, mysliac si, že medzi nimi zabije aj Ježiša. Ale Ježiš predsa len ostal nažive (Matúš 2, 16). Potom vidíme ľudí veriacich v Boha, ktorí milujú pravdu, kvôli ktorým Ježišovi stálo za to sa narodiť. Títo ľudia sú v prorockom obraze znázornení *ako žena, ktorá porodila Syna.*

Syn bude vládnuť železným prútom **[mečom]** ***nad všetkými národmi,*** nebude sa maznať. Väčšina ľudí sa nad Ježišom pohoršuje, lebo Jeho učenie a príkazy dané ľuďom sú iné ako učenie či príkazy kňazov. V priebehu dejín Ho za svojho Pána, Spasiteľa prijme len málo ľudí. Preto bude Ježiš nakoniec ako súdiaci sudca súdiť národy (viď Izaiáš 66, 16). Ježiš bol po Svojom zmŕtvychvstaní vychvátený do neba. Následne už Ježišovi drak-diabol nemôže viac škodiť. Spôsobiť utrpenie vie už len Ježišovým nasledovníkom, ale vyhubiť ich nedokáže. Ale stále zostane malá časť *(ostatok)*, ktorá bude Ježišovi verná úplne až po Jeho návrat.

Úplné zvrhnutie Satana z neba nastalo v dobe Ježiša. Ježiš povedal:

"Videl som Satana padať z neba ako blesk." (Lukáš 10, 18)

"Teraz je súd nad týmto svetom, teraz bude knieža tohto sveta vyvrhnuté von." (Ján 12, 31)

Akým obrazom opisuje tieto udalosti kniha Zjavenia?

Zjavenia 12, 1-13: *"Na nebi sa ukázalo veľké znamenie: Žena odetá Slnkom, pod jej nohami Mesiac a na jej hlave koruna z dvanástich hviezd.* [2] *Bola tehotná, trápila sa a kričala v pôrodných bolestiach.* [3] *Ukázalo sa aj iné znamenie na nebi: Hľa, veľký ohnivý drak, ktorý mal sedem hláv a desať rohov, na hlavách sedem diadémov.* [4] *Jeho chvost zmietol tretinu nebeských hviezd a zhodil ich na Zem. Drak sa postavil pred ženu, ktorá mala rodiť, aby zožral jej dieťa, len čo ho porodí.*

[5] *A porodila syna, chlapca, ktorý bude pásť všetky národy železným prútom. Jej dieťa však bolo uchvátené k Bohu a k Jeho trónu.* [6] *Žena utiekla na púšť, kde jej Boh pripravil miesto, aby ju tam živili tisícdvestošesťdesiat dní.*

(V Božích predpovediach uvádzaných v proroctvách jeden deň predstavuje jeden rok.)

[7] ***Na nebi sa strhol boj. Michal a Jeho anjeli bojovali proti drakovi; bojoval i drak a jeho anjeli.*** [8] ***No neobstáli a nebolo už pre nich miesto v nebi.*** [9] ***Veľký drak, starý had, ktorý sa volá diabol a Satan, zvodca celého sveta, bol zvrhnutý na Zem a s ním boli zvrhnutí aj jeho anjeli.*** [10] *Nato som počul volať z neba mohutný hlas: Teraz nastala spása a moc i kráľovstvo nášho Boha a vláda Jeho Pomazaného, lebo bol zvrhnutý* ***žalobca našich bratov,*** *ten, čo na nich dňom i nocou žaloval pred naším Bohom.* [11] *Ale oni nad ním zvíťazili pre Baránkovu krv a pre slovo svojho svedectva a nemilovali svoj život tak, aby sa zľakli smrti.*

[12] *Preto radujte sa, nebesá, aj vy, čo v nich bývate.* ***Beda však Zemi i moru, pretože diabol zostúpil k vám veľmi nazlostený, lebo vie, že má málo času.*** [13] *Keď drak videl, že bol zvrhnutý na Zem, prenasledoval ženu, ktorá porodila Syna."*

Následne prenasledoval *ženu,* to jest Ježišových pravých nasledovníkov.

Kam bol Satan zvrhnutý a kde pôsobí teraz?

Podľa II.Petra 2, 4 bol vrhnutý do "priepasti" (grécky: "tartaros"), čo neznamená pekelný oheň, ale z Božej perspektívy predstavuje našu planétu Zem obývanú hriešnymi ľuďmi (Zjavenia 12, 9). Diabol nie je v "hádes", lebo hádes je smrť, hrob, ríša mŕtvych (Zjavenia 6, 8; 20, 13-14). Satan nie je ani v "gehene", čo predstavuje miesto a druh trestu, kam bude uvrhnutý len po poslednom súde (Matúš 25, 41; Zjavenia 20, 10). Ale teraz je tu na Zemi, ***"ktorý teraz pôsobí v neposlušných synoch"*** (Efezským 2, 2), ***a na tom pracuje, aby zvádzal celý svet*** (Zjavenia 12, 9). Diabol vie, že mu už zostáva málo času. Pozbiera všetku svoju silu, aby prostredníctvom svojich služobníkov ***zviedol (ak je to možné) aj vyvolených.*** Chce teda zvádzať aj tých, ktorí sa už rozhodli pre Boha, tých, ktorí sú odhodlaní Ježiša vo všetkom poslúchať, ktorí sa už rozhodli správne. Diabol zvádza prostredníctvom svojich dôverníkov tých, ktorí sa, namiesto Božích prikázaní, pripútali k svojim vlastným prikázaniam či k vlastným váženým, vyzdvihovaným ľuďom.

I.Petra 5, 8-9: *"Buďte triezvi, bdejte! **Váš protivník, diabol, obchádza ako revúci lev** a hľadá, koho by zožral. **Vzoprite sa mu pevní vo viere."*** Kto už videl takého diabla, ktorý sa podobá revúcemu levovi a chce zožrať ľudí na celom svete? Diabol sa zastiera, dáva si pôvabnú masku, aby veriaci k nemu mali dôveru, nebáli sa ho, aby ich vedel zviesť, a potom *zožrať*.

Kto sa môže postaviť proti diablovi a ako?

Najskôr ho ale treba spoznať. Spoznať ho môžu len tí, ktorí skúmajú Bibliu a milujú Božiu vôľu. Odolať diablovým chytráckym, prešibaným učeniam vedia len tí s pevnou vierou, ktorí poslúchajú Boha Biblie. **O diablovi sme čítali, že zvedie celý svet. Každý môže ľahko zistiť, ako je to možné. Takéto rozsiahle zvádzanie sa môže uskutočniť len cez cirkvi. Neexistuje žiadna iná možnosť.** Cirkvi, ktoré prekrúcajú učenia Svätého písma, existujú na celom svete.

Apoštol Peter upozornil, že *spisy Pavla, rovnako aj iné spisy Svätého písma, neučení a neutvrdení ľudia prekrúcajú, čo potom zapríčiní ich vlastnú skazu,* a bude ich to stáť spasenie (II.Petra 3, 16).

Ježiša sa raz učeníci opýtali na znamenie Jeho návratu. Okrem iného povedal: *"Vystúpia falošní kristovia a falošní proroci a budú robiť veľké znamenia a zázraky, aby **zviedli, ak je to možné, aj vyvolených."*** (Matúš 24, 24)

Tí, o ktorých tu Ježiš hovorí, sú v **jazyku Biblie *proroci,*** teda náboženskí učitelia. ***Falošnými kristami*** nazýva tých, ktorých v náboženstvách nájdeme ako úctyhodných učiteľov, učiteľské autority. Ale prečo? Lebo si privlastňujú úctu, ktorá patrí Kristovi, privlastňujú si materiálne obete od ľudí a nárokujú si aj právo rozkazovať – očakávajú od ľudí poslušnosť alebo ju dokonca vyžadujú. *Kto má uši nato, aby počul, nech počuje!;* kto má oči, ten môže vidieť; kto má rozum, môže pochopiť, pred akými vplyvnými ľuďmi nás varuje jediný *Učiteľ-Majster,* Kristus (Matúš 23, 8).

Ježiš potom videl zástupy vtedajších židov obklopených množstvom kňazských a učiteľských funkcií, ale: ***"Pri pohľade na zástupy mu ich prišlo ľúto, lebo boli zbedačené a rozptýlené ako ovce bez pastiera."***(Matúš 9, 36) Ježiš ich takto videl a učil, lebo v chrámoch, synagógach a zhromaždeniach nedostali dobré, vhodné učenie. Do Ježišovho vystúpenia izraelský ľud so svojimi učiteľmi ***sedel v tme a tôni smrti*** (Lukáš 1, 79).

"Ľud, ktorý chodil vo tme, uzrie veľké svetlo, nad tými, ktorí bývajú v krajine tône smrti, zažiari svetlo."(Izaiáš 9, 2) Prostredníctvom Ježiša dostal izraelský ľud veľké a jasné učenie.

Ježiš ľudí vrúcne miloval, viackrát ich upozornil takýmito vyhláseniami:

"Dajte si pozor a chráňte sa kvasu farizejov a saducejov!" **– totiž ich vedy, učenia** (Matúš 16, 6-12). ***"Varujte sa zákonníkov!" "Beda vám, zákonníci a farizeji, pokrytci!"*** Oni boli v tej dobe **učiteľmi Svätého písma** a ďalšie náboženské línie tvorili napr. farizeji, saduceji, zákonníci, esséni, herodiáni atď. (Marek 12, 38; Matúš 23. kapitola).

Rovnako ako aj dnes – ide o učiteľov cirkví, denominácií, učiteľov náboženských skupín – pred ktorými Ježiš varuje. Neveriacich zvádzať netreba. Oni sú už zvedení. Koľkým rozličným hypotézam, neurčitým predpokladom, predstavám a tušeniam musia neveriaci uveriť – a to všetko je znova opakovane povyvracané! Aká nelogickosť! Veria, že všetko, čo obdivujú, čo môžu pozorovať na oblohe vo svete hviezd, vo svete prírody, vo vybudovaní organizmu ľudskej bytosti, ako i vo fyzickom a duchovnom svete, všetko vzniklo bez Plánovača.

Najviac veriacich ľudí diabol nezvedie cez ateizmus, ale cez ich vlastné náboženstvo, ktorým zastiera svoj skutočný plán. Z kazateľníc ***"ako anjel svetla"*** učí tých, ktorí Božie príkazy pociťujú ako bremeno a nevšímajú si, že svojimi chybnými, zlými tvrdeniami celkové učenie Biblie podkopávajú.

II.Timoteovi 4, 3-4: ***"Lebo príde čas, keď neznesú zdravé učenie, ale nazháňajú si učiteľov podľa vlastných žiadostí, lebo ich budú svrbieť uši. Odvrátia sluch od pravdy a obrátia sa k bájkam."*** Sú to rozprávky, ktoré nezodpovedajú pravde, ale veriaci ich radi počúvajú. Už aj v časoch Starého zákona bolo možné nájsť tendenciu, že ľudí učili len to, čo chceli počuť. *"Ktorí hovoria vidcom:* ***Neviďte!*** *a prorokom:* ***Neprorokujte nám pravdu! Hovorte nám príjemné a prorokujte klamstvá!"*** (Izaiáš 30, 10)

Izaiáš 30, 9: ***"Lebo je to odbojný ľud, lživí synovia, synovia, ktorí nechcú počúvať zákon Hospodinov."***

Budeme vidieť ešte dosť príkladov na to, že kazatelia učenia Krista a apoštola Pavla prekrúcajú, a učia tak, že odmietajú Boží zákon a spisy prorokov. Diabol najľahšie zvedie tých, ktorí ani len netušia, že je možné ich zviesť, ktorí veľmi dôverujú svojim tradíciám a veria v ne, ktorí veria vo svoje náboženské učenia, pretože sú obklopení tisíckami ľudí toho istého náboženstva.

II.Korintským 11, 14-15: *"A nie div, veď aj sám* ***Satan premieňa sa v anjela svetla. Nie je teda veľkou vecou, keď sa aj jeho služobníci pretvarujú ako služobníci spravodlivosti.*** *Ale ich koniec bude podľa ich skutkov."*

Matúš 24, 24-26: ***"Lebo vystúpia falošní kristovia a falošní proroci*** **[učitelia]** ***a budú robiť veľké znamenia a zázraky, aby zviedli – ak je to možné – aj vyvolených. Hľa, predpovedal som vám to. Ak vám teda povedia: Hľa, je na pustatine – nevychádzajte! Hľa, je vnútri domu – neverte!"*** Premýšľajme o tom, aké znamenia a zázraky urobia pred Ježišovým príchodom v tom čase žijúci cirkevní učitelia. Už na prvý pohľad je zrejmé, že nijaký zázrak neurobia.

Všetci predstavitelia rôznych náboženských náuk sa domnievajú, že Kristus je u nich, čiže jedine ich cirkev či ich skupina je tá, kde je učenie Krista správne. Keby to netvrdili, tak by jednotlivé cirkevné združenia neboli rozdrobené. Práve preto sa jednotlivé náboženské zoskupenia držia oddelene, lebo tvrdia, že pravda je u nich, nie u druhých. ***Neverte!*** – povedal Ježiš. **Krista sa nedá vyvlastniť. Ježiš je pravda a On by rád *"býval"* v každom veriacom človeku, riadil ho, učil a rozum človeka usmerňoval k pravde a k dobru.**

Falošní kristovia sa nazývajú aj preto, lebo všetky Kristove hodnosti (učiteľ, prorok, zákonodarca, veľkňaz, sudca) a úctu, ktorá patrí Kristovi, berú na seba. Hodnosti, ktoré im neprináležia a s nimi súvisiace falošné učenia – toto sú hrôzy. **Slovo *zázrak* predstavuje aj *hrôzu.*** Koľkokrát matka hovorí svojmu dieťaťu: Čo za zázraky už zase stváraš? – myslí však: čo hrozné zase robíš?

Ako inak sa dá ešte pochopiť, že *budú robiť veľké znamenia a zázraky, pomocou ktorých dokážu zvádzať*? Nemyslime si, že ide o také zázraky, aké robievajú kúzelníci v cirkuse. Každý vie, že v tých ide len o triky. A keby falošní kristovia takéto zázraky aj urobili, tak by im veľa ľudí neverilo. Ak vedúci cirkví žiadne verejné znamenia zázraku nevykonajú, potom je zvedenie oveľa prefíkanejšia vec ako samotné znamenia zázraku.

Teda, v *zázrakoch* nejde o obdivuhodné cirkusové ukážky, ale o obdivuhodné veci, ktorými veriacich možno zviesť. Všetky cirkvi majú isté vieroučné špecifiká, ktorými si veriacich k sebe pripútavajú, čím tvrdia, že Kristus je u nich, u nich je slovo pravdy. Ako príklad spomenieme, že presvedčia ľudí o premene oblátky a vína, večere pánovej prostredníctvom slov kňaza na Kristovo telo a krv, čo kňaz oznamuje takto: "Hľa, tajomstvo viery."

Pri vzbure proti Bohu si k Satanovi zastala časť anjelov a neskôr aj noví obyvatelia Zeme, Adam a Eva. Vtedy ale Boh spočítal Satanovi a jeho anjelom čas života. Nad človekom sa však zľutoval, pretože ten bol podvedený, a tiež preto, že potomkovia človeka takisto *"budú poznať dobro a zlo"* cestou dedenia, so sklonom k hriechu sa vlastne narodia. Boh sa z lásky rozhodol vykúpiť človeka, aby pre oklamanie diablom nemuseli zahynúť všetci; aby sa tak **mohol každý sám rozhodnúť,** či prijme Božiu milosť a zákon, pravidlá, od ktorých závisí jeho večný život (viď Galatským 3, 12), alebo bude spolu so vzbúrencom diablom v deň Božieho súdu zničený v ohni navždy (Matúš 25, 41). – Oheň môže byť skutočný, ale môže ísť aj o symbol, obraz; v každom prípade sa Božiemu poslednému súdu snažme vyhnúť poslušnosťou!

Ešte aké ďalšie mená dostalo žiarivé anjelské knieža?

Niekoľko mien sme už uviedli, ale ešte ich niekoľko doplníme. Tieto mená vyjadrujú jeho charakterové vlastnosti, prchkosť a skutky, o ktoré sa usiluje: ***Satan*** (hebrejské slovo = žalobca); ***Diabol*** (grécky Diábolos = žalobca, vrah); ***Zlý*** (Matúš 13, 19); ***Nepriateľ*** (Matúš 13, 25); ***otec lži*** (Ján 8, 44); ***Veľký drak, starý had*** (Zjavenia 20, 2; 12, 7-9); ***Anjel priepasti*** (hebrejsky: ***Abaddon;*** grécky: ***Apollyon = zhubca*** – Zjavenia 9, 11). ***Beliál*** II.Korintským 6, 15: *"Aký súlad je medzi Kristom a* ***Beliálom?*** *Alebo aký podiel má veriaci s neveriacim?"* Matúš 12, 24:

"Keď to počuli farizeji, povedali: Tento nevyháňa ***démonov,*** *iba ak* ***Belzebubom, kniežaťom démonov."*** ***Baálzebub*** alebo ***Belzebub*** = boh múch, ktoré poletujú, *knieža diablov.*

Všeobecne známe meno ***Lucifer*** Biblia na Satana nepoužíva. Nepoznali ho ani Ježiš, ani apoštoli, preto si ho ani my nevšímame. (Slovo *Lucifer* pochádza z Vulgaty, prvého latinského prekladu Biblie – napr. Izaiáš 14, 12.). Jeho význam je svetlonos či ranná hviezda (Venuša). Satana toto meno označuje neprávom, pretože sa vzťahuje vlastne na Ježiša:

"Ja som Koreň a Rod Dávidov, Jasná Hviezda Ranná." (Zjavenia 22, 16)

Aký titul a akú ríšu si uzurpuje Satan?

Boh tohto veku (II.Korintským 4, 4); ***knieža tohto sveta*** (Ján 12, 31; Ján 14, 30); ***knieža nadzemskej mocnosti*** (Efezským 2, 2). *"Potom Ho* [Ježiša] ***diabol*** *vyviedol na vysoký vrch, ukázal mu v okamihu všetky kráľovstvá sveta a diabol mu povedal: Tebe dám všetku túto moc a slávu, lebo* ***som ju dostal*** *a dám ju tomu, komu chcem."* (Lukáš 4, 5-6)

Aké metódy používa diabol, aby strhol ľudí na svoju úroveň? Aký má plán?

Satan, ktorý ***zvádza*** *celý svet* (Zjavenia 12, 9). *"Bojím sa však, aby sa vaše myšlienky neodvrátili od úprimnej a čistej oddanosti voči Kristovi tak, ako* ***zviedol had Evu svojou ľstivosťou.***" (II.Korintským 11, 3) *"Oblečte sa do plnej Božej výzbroje, aby ste mohli obstáť proti* ***úkladom diabla."*** (Efezským 6, 11) *"A unikli* ***z diablovho*** *osídla, do ktorého sa dali zajať, aby* ***robili jeho vôľu."*** (II.Timoteovi 2, 26) *"V nich* ***boh tohto veku*** *zatemnil mysle neveriacich, aby* ***nevideli svetlo*** *evanjelia o sláve Krista, Ktorý je obrazom Boha."* (II.Korintským 4, 4)

Aká bola Satanova prastará lož?

"No had žene povedal: ***Nie, určite nezomriete!"*** (I.Mojžišova 3, 4) Aby toto svoje tvrdenie aj dokázal a "nesmrteľnosť" potvrdil, sám vstupuje do akcie, a klame. Satan a jeho démoni majú moc, aby sa objavili s výzorom mŕtvych ľudí a napodobňovali ich schopnosti. Takýmto spôsobom nechávajú príbuzných a priateľov zosnulého uveriť, že zomrelí ľudia vôbec nie sú mŕtvi, ale tešia sa a radujú vo vyššej existenčnej forme. Majú schopnosť napodobňovať niekdajšie znalosti, zručnosti a vlastnosti mŕtvych ľudí. Táto náuka o nesmrteľnosti duše je protibiblická a Satan ju nechal udomácniť aj medzi kresťanmi. Vďaka špiritizmu či okultizmu sa zakorenila ešte hlbšie.

Človek po svojej smrti až do dňa vzkriesenia nežije – vyhlásil Boh prostredníctvom Svojich prorokov.

Kazateľ 9, 6-8: *"Tomu totiž, kto patrí ešte medzi živých, ostáva nádej, lebo živý pes je na tom lepšie ako mŕtvy lev. Živí vedia, že zomrú, ale **mŕtvi nevedia nič**. Niet pre nich viac odmeny, lebo ich pamiatka je zabudnutá. Aj ich láska, aj ich nenávisť, aj ich horlivosť dávno zanikli a **nemajú už podiel na ničom, čo sa deje pod slnkom**."*

*"Nech nie je medzi vami nikto, kto by sa radil duchov, ani ten, **kto by sa vypytoval duchov mŕtvych**. **Každý totiž, kto koná tieto veci, je Hospodinovi ohavný**. Národy, ktoré máš vyhnať, počúvajú vykladačov znamení a veštcov. Tebe to však Hospodin, tvoj Boh, nedovolil."* (V.Mojžišova 18, 10-14)

V čom Satanovo klamstvo vyvrcholí?

"Sám Satan sa pretvaruje na anjela svetla." (II.Korintským 11, 14) – Tí, ktorí podávajú svedectvá o svojich "zážitkoch smrti", si myslia, že v stave zdanlivej smrti videli Ježiša alebo nejakého anjela... ale z Božieho slova vieme, že tá žiariaca bytosť nie je nikto iný ako diabol, iba zahalený do rúška *anjela svetla*. Niektorí hovoria, že keď vzhliadli svoj odvíjajúci sa "film života", táto jasná bytosť sa usmievala alebo s humorom zobrala to, keď človek urobil niečo zlé, nečisté či podlé.

Tých všetkých, ktorí si namýšľajú, že majú s mŕtvymi kontakt a preberajú od nich akékoľvek odkazy, diabol klame. Nájdu sa ľudia, ktorí takýmto mystickým predstavám iných aj uveria. Tvrdia, že napr. duch zosnulého sa niekedy nevedel definitívne dostať na svoje miesto, niekde uviazol a rôznymi spôsobmi dáva najavo, že z tohto sveta ešte celkom nezmizol. Klopanie, hlasy, zvuky, hluk, ruchy, hudba, písanie, zjavenie sa a mediálne vystúpenia prostredníctvom rozhovorov atď., tieto ťažko vysvetliteľné fyzikálne javy môžu byť spôsobené napr. úplným vyčerpaním, dokonca osamelosťou, stavom nudy, liekmi alebo diabolskými klamlivými hrami.

Budú sa niekedy Satan a jeho démoni zla vedieť obrátiť?

Je len ťažko pochopiteľné, ako sa stalo, že v takej dokonalej bytosti vznikla zlomyseľnosť. Pravdepodobne išlo o pomalý proces, ktorý Satan mohol v sebe zastaviť ešte na počiatku. Jakub opisuje, ako sa pokušenie vyvíja k hriechu: *"Nikto nech v čase skúšky nehovorí: Boh ma pokúša! Veď Boha nemožno pokúšať na zlé a ani on sám nikoho nepokúša. **Ale každého pokúša vlastná žiadostivosť, ktorá ho zvádza a láka.** Žiadostivosť potom, keď počne, porodí hriech a vykonaný hriech splodí smrť."* (Jakub 1, 13-15)

Satan a jeho anjeli už nemajú viac možností na pokánie, pretože Boha dobre poznali a stáli pri Ňom blízko, a predsa jediné Dobro, jediného Svätého neprávom obviňovali, a vzbúrili sa proti Nemu. Môžeme si byť istí, že Boh dal šancu na zmenu aj im a bol by im odpustil. Oni však úplne zatvrdli. K Ježišovi hovorili takto: *"Čo ťa do nás, Ježiš, Syn Boží? Prišiel si nás sem trápiť pred určeným časom?"* (Matúš 8, 29)

Na rozsudok už dozreli úplne – Matúš 25, 41: *"Potom povie aj tým po ľavici:* ***Odíďte odo mňa, zlorečení, do večného ohňa, ktorý je pripravený diablovi a jeho anjelom."*** Uskutočnenie rozsudku je výlučne otázkou času (II.Petra 2, 4. 9). Ten, kto sa diablovými falošnosťami nakazí, Božie príkazy zanedbáva a o ponúknuté spasenie sa nestará, sa môže dostať len do ohňa pripravovaného diablom, čo je peklo. Apoštol Ján to videl takto: ***"A ak sa našiel niekto, kto nebol zapísaný v knihe života, bol uvrhnutý do ohnivého jazera."*** (Zjavenia 20, 15)

Dokedy bude trvať vláda Satana?

Z knihy Zjavenia je zrejmé, že Satan bude na 1000 rokov zviazaný (Zjavenia 20, 1-3), medzitým bude súdený (I.Korintským 6, 3) a napokon zničený (Zjavenia 20, 9-10; Ezechiel 28, 18; Matúš 13, 30). Satanov koniec je vlastne jeho záhuba (Rímskym 16, 20). Z diablovej práce nakoniec nezostane ani stopa (I.Jána 3, 8; Matúš 15, 13; Zjavenia 21, 5).

Existenciu Satana a jeho prácu nesmieme brať na ľahkú váhu. Kto tak robí, stáva sa obeťou hneď. Tento zápas je vážny (I.Petra 5, 8). Satan sa po svojom páde celou silou snaží o to, aby ľudí sveta búril proti Bohu a získal ich na svoju stranu. Dobre vie, že kto sa k nemu pripojí, ten zahynie spolu s ním.

Žalm 145, 20: ***"Hospodin ochraňuje všetkých, ktorí Ho milujú, ale všetkých bezbožníkov zahubí."***

Satan vie, že každý hriech dostane spravodlivú odplatu (Židom 2, 2). Ale hriechy, ktoré človek s pokáním a s vierou v odpustenie odniesol ku Kristovi, tie Kristus odtrpel. On očakáva, dokonca vyžaduje, že *odteraz viac hrešiť nebudeme* (Ján 8, 11).

Napokon všetka zodpovednosť padá na Satana, všetky hriechy, ktorých sa ľudia niekedy dopustili, budú uvalené na diablovu hlavu (III.Mojžišova 16, 5-10. 20-22). **A tie hriechy, ktoré nezmazala Kristova krv, lebo hriešny človek nikdy o ich ospravedlnenie neprosil a nikdy ich nezanechal, za tie bude pykať sám hriešny človek, a potom zanikne** (Zjavenia 20, 12-15).

Akú moc máme k dispozícii, ako a s čím môžeme zvíťaziť nad diablovými úkladmi?

"Napokon posilňujte sa v Pánovi a v sile Jeho moci. [11] *Oblečte sa do plnej Božej výzbroje, aby ste mohli obstáť* ***proti taktike a úkladom diabla.*** [12] *Veď náš boj nie je proti krvi a telu, ale proti kniežatstvám, mocnostiam,* ***vládcom tohto temného sveta*** *a nadzemským* ***duchom zla.*** [16] *Nadovšetko uchopte* ***štít viery,*** *ktorým môžete uhasiť všetky ohnivé šípy* ***zloducha.***

Tento *štít viery* neznamená dôverčivosť, ale vieru v Božie slovo, aktuálnu a stále sa rozvíjajúcu vieru.

[17] *Vezmite si aj prilbu spásy a meč Ducha, ktorým je Božie slovo."* (Efezským 6, 10-12. 16-17; Židom 4, 12) Prilba spásy nie je skľúčenosť. Prilba spásy je, keď sa rozhodneš a povieš: "Aj ja môžem byť spasený!" A meč Ducha je Božie slovo v Biblii. Tam musíme nájsť všetky dôvody toho, v čo veríme a čo učíme. Namiesto lásky k svetu či poverčivých náboženských požiadaviek treba prísne dodržiavať všetky Božie prikázania a treba veriť tomu, v čo veril, a čo činil Ježiš.

Napr. Ježiš nepatril k žiadnemu vtedajšiemu cirkevnému spoločenstvu, dokonca ich zakázal: ***"Nechajte ich! Sú to slepí vodcovia slepých."*** (Matúš 15, 14) *"Ani nedávajte miesto diablovi!"* (Efezským 4, 27) ***"Podriaďte sa teda Bohu, ale vzoprite sa diablovi a utečie od vás."*** (Jakub 4, 7) *"Dieťatká, vy ste z Boha a zvíťazili ste nad nimi, lebo ten, Ktorý je vo vás, je väčší ako ten* [diabol], *čo je vo svete."* (I.Jána 4, 4)

Aká je Božia túžba a aký Jeho plán s človekom?

"Aby si im otvoril oči, aby sa odvrátili od tmy k svetlu a od satanovej moci k Bohu, a tak dosiahli odpustenie hriechov a účasť medzi tými, ktorí sú posvätení vierou vo mňa." (Skutky 26, 18)

Príbeh z Biblie o diabloch

Lukáš 8, 26-39: *"Priplavili sa do gerazského kraja, ktorý je oproti Galilei. [27] Keď vystúpil na breh, vyšiel oproti nemu nejaký muž z mesta posadnutý zlými duchmi. Už dávnejšie sa neobliekal, nebýval v dome, ale sa zdržiaval v hroboch. [28] Keď zbadal Ježiša, s krikom padol pred neho a volal mocným hlasom: Ježiš, Syn najvyššieho Boha, nechaj ma! Prosím ťa, nemuč ma! [29] Rozkázal totiž nečistému duchu vyjsť z toho človeka, ktorý ho mal už dlhý čas v moci. Nohy mu spútavali okovami aj reťazami a strážili ho. Ale on putá roztrhal a démon ho hnal na pusté miesto. [30] Ježiš sa ho spýtal: Ako sa voláš?* ***Légia, odpovedal, pretože vošlo do neho mnoho démonov.*** *[31] A tí ho žiadali, aby ich neposielal do pekelnej priepasti.*

[32] ***Neďaleko na svahu sa pásla veľká črieda svíň. Prosili ho teda,*** *aby im dovolil vojsť do nich. On im to dovolil. [33] Vtedy* ***zlí duchovia*** *vyšli z človeka do svíň. Nato sa črieda vrhla dolu úbočím do jazera a utopila sa. [34] Keď pastieri videli, čo sa stalo, utiekli a rozchýrili to po meste i po vidieku. [35] A ľudia sa šli pozrieť, čo sa stalo. Prišli k Ježišovi. Človeka, z ktorého vyšli zlí duchovia, našli pri Ježišových nohách oblečeného a pri zdravom rozume. Prenikla ich hrôza. [36] Tí, čo to videli, porozprávali im, ako bol posadnutý uzdravený. [37] Všetci obyvatelia gerazského kraja ho požiadali, aby od nich odišiel, lebo sa ich zmocnil veľký strach. Vstúpil teda do loďky a vrátil sa. [38] Muž, z ktorého vyšli zlí duchovia, Ho prosil, aby smel zostať s ním. Ale Ježiš ho poslal preč so slovami: [39] Vráť sa domov a porozprávaj, aké veľké veci ti urobil Boh. Odišiel teda a rozchýril po celom meste, čo mu urobil Ježiš."*

Z tohto textu sa o diabloch a posadnutosti dozvedáme veľa. V jedinom človeku posadnutom zlým duchom bolo množstvo diablov, veď vošli do veľkého stáda svíň. Vidíme aj to, že Ježiš pohanom pripustil takúto škodu výnimočne. Podľa tohto príde každý na to, že konzumácia bravčového mäsa je zakázaná nielen židom, ale aj všetkým pohanom, aj veriacim kresťanom. Podľa Božieho príkazu je ale mäso svine, inak rozumného zvieraťa, na konzumáciu nevhodné a prísne zakázané.

Ako sa môžeme vyhnúť diablovmu dielu a jeho pascám?

I.Jána 3, 8-10: ***"Kto pácha hriech, je z diabla,*** *lebo diabol hreší od počiatku.* ***Boží Syn sa zjavil preto, aby zmaril diablove diela.*** [9] ***Kto sa narodil z Boha, nepácha hriech,*** *lebo Jeho semeno zostáva v ňom; a ani nemôže hrešiť, pretože sa narodil z Boha.* [10] ***Podľa toho možno poznať Božie deti a deti diabla: Ten, kto nekoná spravodlivo, nie je z Boha;*** *ani ten, kto nemiluje svojho blížneho."* Niektorí ľudia zvaľujú každý neúspech na diabla. Nie je potrebné stáť diablovi zoči-voči; do našej blízkosti sa dostáva len vtedy, keď my vstupujeme na jeho územie – ako Eva v záhrade Eden. Boh obmedzil oblasť diablovho pokušenia na zakázaný strom, človeka mohol pokúšať len tam. Eva išla k zakázanému stromu na diablovo územie, kde upadla. Vedela dobre, čo robí, veď hadovi povedala, že **ovocia zo zakázaného stromu sa nemôže ani len dotknúť.** Diablovi nie je dovolené všetko. Kto sa Bohu podriadi, proti tomu diabol moc nemá – ako sme čítali (Jakub 4, 7).

Aj dnes väčšina ľudí upadá na diablovom území, tam chodieva, na tomto území sa stýka, čo Všemohúci Pán Boh zakázal. Zakázal to pre dobro veriacich ľudí, pretože sa obáva, aby sa nenechali zviesť. **Podľa viacerých vyhlásení zisťujeme,** že pred náboženskými autoritami sú biblické pravdy skryté. Dnes si už môže každý prečítať, čo bolo pre nás zaznamenané.

Ježiš to učil: ***"Beda vám, zákonníci, pretože ste vzali kľúč poznania! Sami ste nevošli [do poznania], a tým, ktorí chceli vojsť, ste v tom zabránili."*** (Lukáš 11, 52)

"Beda vám, zákonníci a farizeji, pokrytci! [To by mohli byť dnešní kňazi, kazatelia a teológovia]. ***Lebo zatvárate nebeské kráľovstvo pred ľuďmi. Sami doň nevchádzate*** **[do neba],** ***a tým, ktorí by chceli vojsť, nedovolíte."*** (Matúš 23, 13)

Učenie je jasné: Ľudia sa chcú od nich dozvedieť o ceste vedúcej k večnému životu, ale nepoznajú ju ani autority samy. **Veriaci tak budú pre svoje náboženstvá zatratení. Riešenie je len jedno: Treba ich zanechať. Presne toto rozkázal Ježiš:**

"Nechajte ich! Sú slepými vodcami slepých. A keď slepý vedie slepého, obaja padnú do jamy." (Matúš 15, 14) Apoštola Pavla učil Ježiš, od Neho prijal to, čo napísal: *"Neťahajte cudzie jarmo s neveriacimi! Veď čo má spravodlivosť spoločné s neprávosťou?! Alebo aké spoločenstvo má svetlo s tmou?! A aký je súlad Krista s Beliálom?!* [To je Babylonský boh.] *Alebo aký má podiel veriaci s neveriacim?! Ako patrí k sebe Boží chrám a* ***modly?!***
A ***vy*** *ste chrám živého Boha, ako hovorí Boh: „Budem v nich prebývať a medzi nimi chodiť, budem ich Bohom* ***a oni budú mojím ľudom.***

Preto vyjdite spomedzi nich a oddeľte sa – hovorí Pán – nečistého sa nedotýkajte! *Ja vás prijmem a* ***budem*** *vaším Otcom a* ***vy mi budete*** *mojimi synmi a dcérami –* ***hovorí Všemohúci Pán."*** (II.Korintským 6, 14-18)

Podmienky sú zrozumiteľné, môžeme si uvedomiť, čo je našou úlohou, keď *chceme byť Božími synmi a dcérami.* Istého pekného a dobrého ovocnému stromu v záhrade Eden bolo zakázané čo i len sa **dotknúť.** Išlo o skúšku poslušnosti; a toto sa stalo úskalím. Mnohí neberú vážne Božie príkazy ani dnes a myslia si: Prečo Ježiš zakazuje chodenie do kostola alebo zhromaždenia, keď mne sa moja cirkev páči? **Prečo ju treba opustiť?**

Teda, keby bol tento Ježišov príkaz len jedinou skúškou poslušnosti, ako v Edene, aj vtedy by sme ju mali urobiť. Ale toho, kto tam chodí, nazýva *"nečistý"* a *"nečistý duchom"*. Keď Ježiš teba pokladá za *chrám Boží,* kde chce On bývať, tak On určí podmienky. Tebou ctené miesto, ktoré ti Boh zakázal, sa potom pre teba **stalo modlou.** ***A aký súvis má Boží chrám*** [= tvoje telo] ***s modlami?***

"Ak ma niekto miluje, bude zachovávať moje slovo a môj Otec ho bude milovať. A prídeme k nemu a budeme prebývať u neho." – hovorí jednotlivcom. (Ján 14, 23)

Ale prečo má byť *nečistý* ten, ktorý by rád patril aj ku Kristovi, aj k nejakej cirkvi, kam chodí? To, čo pre nás Ježiš odhalil v knihe Zjavenia Jána, si v súčasnosti, čiže v posledných časoch pred Jeho príchodom, môže prečítať každý. Každá cirkev je v obraznej reči nazvaná *babylonom* (zmätkom) ***"stala sa príbytkom démonov, väzením všetkých nečistých duchov i všetkých nečistých vtákov, a väzením všetkej nečistej a odpornej zveri."*** (Zjavenia 18, 2)

Ježiš sa na adresu vtedajšej cirkvi vyjadril: *Zanecháva sa vám váš dom pustý a nazval ho pelech lotrov* (Matúš 21, 13; 23, 38). Duchovný úpadok pod symbolom *siedmich zborov* (Zjavenia 2. a 3. kapitola) predpovedal aj neskorším dobám náboženstva.

Boh nebýva "v chrámoch zhotovených rukou" (Skutky 7, 48). **Ten, kto tam chodieva či k cirkvi patrí, ten nie je dieťaťom Božím, lebo Všemohúci Pán Boh prijme za Svoje deti, ako sme čítali, len tých, ktorí odtiaľ vyjdú a odtrhnú sa.** *Cirkvi vypadajú v Božích očiach ako mesto Babylon ležiace v ruinách.* Boh v knihe Zjavenia 18, 4-5 prikazuje:

"Vyjdite z neho, môj ľude, aby ste sa nezúčastnili jeho hriechov a aby ste nedostali z jeho rán, lebo jeho hriechy siahajú až po nebo". **K Jeho ľudu patria len tí, ktorí sa úplne oslobodia z cirkevných pút, ktoré vytvoril človek.** Boh vydal dobré príkazy a vie, že pre človeka je úplná sloboda jednou z najcennejších, teda **aj sloboda myslenia či sloboda prejavu. Ale Boh tiež vie, že svedomie je možné držať vo väzbe a aj slobodnou vôľou je možné manipulovať. Takýto oslobodzujúci príkaz by preto veriaci mali poslúchnuť s radosťou – a to Boh aj očakáva.**

Boh má jeden ľud, cirkev vnímanú z Jeho hľadiska, tých, ktorí boli poslušní Jeho výzvam a ktorých uzná: *"Pán pozná Svojich, a: Nech sa odvráti od neprávosti každý, kto vyznáva meno Kristovo!"* (II.Timoteovi 2, 19) Práve preto je potrebné zanechať, opustiť cirkvi, lebo vo falošnosti veria a konajú ich. Duchovne nečistými sa stanú preto, lebo hriechy zotrie len

Ježišova krv, nie cirkvami ponúknuté ceremoniálne praktiky. *Krv Ježiša nás očisťuje od každého hriechu,* len o to musíme v duchu, vo svojich myšlienkach prosiť.

Avšak cirkvi k sebe ľudí viažu s vysvetlením, že vymazanie hriechov vykonajú cez rôzne ceremónie ako krstiaca voda, večere Pánove, poplatky atď. Keďže ospravedlnenie (odpustenie hriechov) sa neuskutočňuje prostredníctvom skutkov, hriechy zostanú – *ich zoznam hriechov siaha po nebo.* Ak niekto patrí k cirkvi, jeho hriechy nie sú zmyté, a tak ostáva **"nečistý". Židom 9, 14:** ***"Krv Krista,*** *Ktorý mocou večného Ducha samého Seba obetoval Bohu na obetu bez poškvrny;* ***očistí nám svedomie od mŕtvych skutkov,*** *aby sme slúžili živému Bohu."* Keď nájdeš zmazanie svojich hriechov v Ježišovej krvi, potom sa tvoje *výčitky svedomia* skončia*,* **pokiaľ však nekonáš cirkevné *mŕtve skutky* ďalej.** Namiesto toho môžeš slúžiť rozkazu živého Boha, napr. prostredníctvom hlásania večného evanjelia:

"Ohlasujte evanjelium všetkému stvoreniu!" (Marek 16, 15)

Ježiš rozmliaždi hlavu "hada", so zbraňou lásky zvíťazí, ale "had" Mu spôsobí utrpenie

Boh sa rozhodol a Adamovi a Eve tiež vyhlásil, že krízu Zeme a človeka vyrieši: On, Boh, sa sám zjaví v ľudskej podobe a takým zvláštnym spôsobom, s ktorým nik nerátal, zachráni človeka, vyrieši krízu celého sveta a *získa pokoj na nebi a na Zemi* (Kolosenským 1, 20). Keď sa potom nechá pribiť na kríž, získa si tým späť dôveru ostatných bytostí, a tak všetko nebeské i pozemské vyrieši: *"Až budem vyzdvihnutý zo zeme, všetkých pritiahnem k sebe"* – povedal Ježiš, Boh, Ktorý bol súčasne 33 a pol roka aj človekom (Ján 12, 32).

Boh stotožnil Satana so *"starým hadom"* a vypovedal mu vojnu. Sľúbil, že On ***"rozmliaždi hlavu hada",*** čo znamená, že raz ho zničí, ale ešte predtým *Mu had spôsobí utrpenie* – totiž smrť na kríži (I.Mojžišova 3, 15). Keď Boh vzal na seba aj ľudské telo, nazval sa "Synom Človeka a Synom Božím". V tejto podobe sa najhlbšie ponížil a prijal utrpenie, zbičovanie a pribitie na kríž. Týmto zvláštnym a nepredstaviteľným spôsobom ukázal všetkému obyvateľstvu vesmíru, ako veľmi vážne berie vlastné zákony: radšej bol ochotný sám trpieť, než by mal zrušiť Svoj zákon lásky a spravodlivosti. Sebaobetovaním ukázal aj to, ako veľmi si váži a miluje Svoje vlastné stvorenie – človeka, obyvateľov planéty Zem.

Keď dal Satan pred takmer dvetisíc rokmi **umučiť Ježiša prostredníctvom najnábožnejších ľudí** (veľkňazi, starší = presbyteri, náboženskí vodcovia, učitelia Svätého písma = zákonníci), vtedy sa v skutočnosti pred všetkými prejavil Satanov ozajstný charakter, **ale aj to, kto sú jeho vraždiaci druhovia:** bez lásky, pokryteckí, predstierajúci svoju nábožnosť, dychtiaci po uznaní a moci, milujúci peniaze, náboženskí vodcovia a učitelia, ktorí uväzňujú svedomie ľudí. (Lukáš 24, 20; Matúš 26, 3) Je pravda, že všetko robili z nevedomosti, ale bola to hriešna nevedomosť, lebo svoju myseľ pred pravdou uzavreli. V dobách Ježiša išlo o židovských náboženských učiteľov. **Ježiš im raz povedal:**

*"Keby ste boli Abrahámovými deťmi, robili by ste skutky Abrahámove. No vy ma chcete zabiť... **Vy ste z otca diabla, on bol vrahom ľudí od počiatku"*** (Ján 8, 39-44). Teda vrahovia ľudí, ktorí dokážu nenávidieť, predstierajú akúkoľvek zbožnosť, nie sú Božími synmi, ale pochádzajú z otca diabla a podobajú sa mu. **Dejiny náboženstva, počínajúc Kainom, sú jedno krviprelievanie! Ktorá veľká cirkev nemá krvavé dejiny? Ježišove slová takto hovoria aj o nich.** Skutky ľudí rozhodujú o tom, kto je čí "syn". Pre náboženstvá sa spory a výmeny názorov začínajú už v rodinách. Začínajú nenávidieť a opovrhujú tými, ktorí veria inak ako oni. Aj náboženstvá by sa chceli jedno nad druhé vyvyšovať. Ich stúpenci si myslia, že konajú bohoslužbu, a potom ešte aj dostanú odmenu za to, že boli schopní nenávidieť tých, ktorí myslia inak, ako to ich náboženstvo predpisuje. A preto takíto ľudia s **Pravým a milujúcim Bohom** v spoločenstve nie sú.

"Kto nenávidí svojho brata, je v tme a chodí v tme, ba ani nevie, kam ide, lebo tma mu zaslepila oči. Nečudujte sa, bratia, že vás svet nenávidí!" (I.Jána 2, 11; 3, 13)

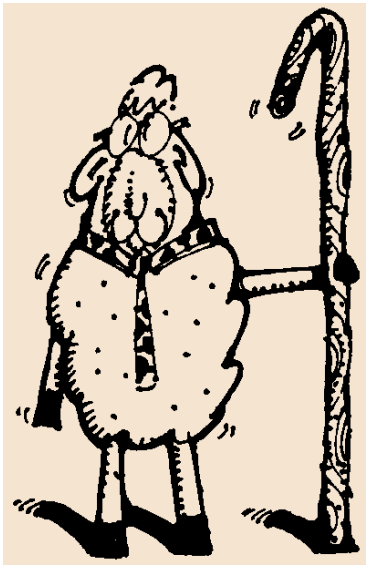
Ktosi sa raz opýtal Ježiša: *"Majstre, ktoré je veľké prikázanie v zákone?* [37] *Ježiš mu riekol: **Milovať budeš Pána, svojho Boha, celým svojím srdcom** a celou svojou dušou a celou svojou mysľou!* [38] *To je prvé a veľké prikázanie.* [39] *Druhé je mu podobné: **Milovať budeš svojho blížneho ako seba samého!*** [40] *Na týchto dvoch prikázaniach spočíva celý zákon i proroci."*(Matúš 22, 36-40) **Väčšina veriacich má rada svoje náboženstvo, ale nie Boha a svojich blížnych.** Nevie, že ***"ten, kto nemiluje, nepozná Boha, pretože Boh je láska... a kto ostáva v láske, ostáva v Bohu a Boh ostáva v ňom."*** (I.Jána 4, 8. 16)

Ježiš prišiel zachrániť ľudstvo z lásky. A predsa Ho súčasní náboženskí vodcovia, žiaľ, pre Jeho učenia neprijali. Pohŕdajú aj Ježišovými nasledovníkmi, ktorí Ho chcú poslúchať. Toto, žiaľ, zažívame vo všetkých náboženstvách. **I.Jána 4, 20:** ***"Ak niekto hovorí: Milujem Boha, a nenávidí svojho brata, je klamár. Veď kto nemiluje svojho brata, ktorého vidí, ako môže milovať Boha, Ktorého nevidí.?!"***

Matúš 7, 12-21: ***"Všetko, čo chcete, aby ľudia robili vám, robte aj vy im. Lebo to je Zákon i Proroci."*** **Ponaučenie:** Keby ľudia toto Ježišovo prikázanie brali vážne, ako opatrne a humánne by potom so sebou navzájom zaobchádzali, takisto aj nadriadení s podriadenými, bohatí s chudobnými. A keby sa na to povolaní usilovali spísať takéto zákony, tak potom by v tomto vyspelom, bohatom, mechanizovanom svete boli hodnoty rozdelené spravodlivejšie. Sloboda by neznamenala, že bohatí smú bez akýchkoľvek zábran zväčšovať svoj majetok, zatiaľ čo mnohí ľudia sa cítia využití, obratí a musia pracovať až po hrob.

[13] ***"Vojdite tesnou bránou! Lebo je priestranná brána a široká cesta, ktorá vedie do zahynutia, a mnoho je tých, ktorí ňou vchádzajú."*** **Ponaučenie:** Nie je isté, že vodcovia a veľký dav ich nasledovníkov sú na dobrej ceste. Ale každý by mal individuálne a kritickým rozumom skúmať pravdu, nie kráčať cestou do nebezpečenstva. ***"Nechoď za väčšinou páchať zlo!"*** (II.Mojžišova 23, 2)

Matúš 7, 15: ***"Chráňte sa falošných prorokov, ktorí k vám prichádzajú v ovčom rúchu, ale vnútri sú draví vlci."*** **Ponaučenie:** Učitelia náboženstiev si radi obliekajú také oblečenie, podľa ktorého ľudia okamžite vedia, že s nimi treba zaobchádzať výnimočne ako s dôstojnými pánmi. Kňazským rúchom, hrubou retiazkou s krížom, veľkým prsteňom, a keď nie takto, tak dávajú na vedomie, že sú ľuďmi, ktorí si vyžadujú výnimočnú úctu aspoň svojimi goliermi či viazankami. Keď v Izraeli vykonávali činnosť kňazi vyvolení Bohom, Boh im zakázal, aby chodili medzi ľud v kňazských šatách. Ale našli si iné rozlíšenie v oblečení a Ježiš karhal kňazov pre plášte, ktorými vyzdvihovali svoje pozície (Ezechiel 42, 14; 44, 19; III.Mojžišova 6, 11; Matúš 23, 5).

Matúš 7, 21: ***"Nie každý, kto mi hovorí: Pane, Pane! vojde do nebeského kráľovstva, ale iba ten, kto činí vôľu môjho Otca, ktorý je v nebesiach."*** **Ponaučenie: Slovo *Pán* tu znamená: *Ten, Kto dáva príkazy.*** Ten, kto Božie prikázania zmení a učí ich neúplne, nechce im byť poslušný (napr. Desatoru – II.Mojžišova 20) alebo vedome učí Ježišove prikázania falošne, tomu Boh nie je *pánom (dávajúcim príkazy),* ten nevojde do nebeského kráľovstva, aj keď nosí akékoľvek náboženské meno – to zdôrazňoval Ježiš.

Ďalej učil: ***"Nezhromažďujte si poklady na Zemi!"***(Matúš 6, 19) Cirkvi si ale zhromažďujú! A sú bohaté! Vyberajú od svojich veriacich cirkevnú daň a iné dary. Ježiš učil: ***"Ľahšie je ťave prejsť cez ucho ihly, ako bohatému vojsť do Božieho kráľovstva."*** (Matúš 19, 24)

"Jeden je váš Majster *[= Učiteľ]: Kristus, a vy všetci ste bratia.* ***A svojím otcom nenazývajte nikoho na Zemi*** [v náboženskom zmysle]; ***lebo jeden je váš Otec, ten, Ktorý je v nebesiach"*** (Matúš 23, 8-9). Napriek tomuto jasnému príkazu, najväčšie kresťanské náboženstvo volá kňazov ***otcami*** a svojho najvyššieho rozkazovačného pána ***svätým otcom.*** Opátom nazývajú aj predstaveného kláštora, opátstva (opátstvo: samostatný, právne nezávislý kláštor).

"Ak ma milujete, zachovávajte moje prikázanie!" (Ján 14, 15) ***"Naučte ich zachovávať všetko, čo som vám JA prikázal. A hľa, Ja som s vami po všetky dni, až do konca sveta."*** (Matúš 28, 20) Všimli sme si, čo povedal? Počul už niekto o takom náboženstve, spomedzi tých tisícok, ktoré učí všetky Ježišove Božie prikázania, verí a oznamuje aj koniec sveta? **Také nie je ani jedno.** Čiže Ježiš má pre náboženstvá, pre bohatých a pre kresťanské strany viac nepopulárnych a nepohodlných príkazov, ktoré by mali brať na vedomie. Oni by dokonca Ježišove Božie príkazy napomínajúce k spravodlivosti a rovnoprávnosti mali ľudí naučiť. Napr. *"Milovať budeš svojho blížneho ako seba samého!" "Vyvarujte sa akejkoľvek chamtivosti."* (Marek 12, 31; Lukáš 12, 15)

Ježiš radšej nechal Seba samého zabiť, než by vlastné príkazy, zásady zmenil. Napriek tomu, Jeho učenia populárne neboli ani vtedy a nie sú ani dnes. Aj dnes Ježiša verejne ukazujú a najradšej Ho majú len ako ticho spiace bábätko v jasličkách, visiaceho na kríži alebo sňatého z kríža, bezmocne ležiaceho mŕtveho v náručí Márie – teda mlčiaceho a nerozkazujúceho. Ježiša poslali na smrť vtedajší vodcovia cirkví a dnes Ho kresťanské cirkvi na kríži stále ponechávajú. **Neučia o vzkriesenom, živom Ježišovi, Ktorý je jediný PÁN, Ktorý zasiahne do ich života, Ktorý dal ľuďom príkazy z každej oblasti života, Ktorý sa vráti skoro a bude súdiť ako súdiaci Sudca:**

"Len jeden je zákonodarca a sudca, Ktorý má moc zachovať i zatratiť." "Hľa, Sudca stojí predo dvermi!" "Ktorý odplatí jednému každému podľa jeho skutkov." (Jakub 4, 12; 5, 9; Rímskym 2, 6)

Možno sa predsa nájdu aj takí, ktorí poznajú Božie prikázania, vážia si a majú radi svojich blížnych, za ktorých sa Ježišovi oplatilo stať sa človekom a vytrpieť smrť. Kým zlomyseľný diabol ľudí zvádza, navzájom ich rozoštváva a vraždí, tak Ježiš ľudí miluje a vyzýva nás na ich záchranu.

Keď Ježiš na kríži pre nás a za nás odtrpel výsmešnú mučivú smrť a Svojím zmŕtvychvstaním zlomil moc smrti, vtedy spravodlivo získal právo na to, aby Satana zničil. Ako bolo v Edene predpovedané (I.Mojžišova 3, 15) – obrazne – ***šliapol na hlavu hada.*** Avšak tento rozsudok sa časovo vyplní len po uplynutí 7. tisícročia.

Židom 2, 14-15: *"Pretože deti sú z tela a krvi, aj On mal podobne spoluúčasť na nich, aby **smrťou zničil toho, ktorý má moc nad smrťou, čiže diabla,** a vyslobodil tých, ktorých celý život zotročoval strach pred smrťou."*

Spútanie diabla a potrestanie

O Satanových posledných zápasoch, hanbe a zničení môžeme v Biblii čítať na viacerých miestach.

V konečnom osude majú podiel aj jeho anjelskí druhovia, ale aj sebeckí, egocentrickí ľudia, dokonca aj cirkevní stúpenci – *kto nebol zapísaný v knihe života* (Zjavenia 20, 15). Ježiš sľúbil, že sa pre Svojich vráti naspäť a vezme si ich k Sebe, *aby boli s Ním tam, kde je On.* Tí, ktorí nie sú hodní Božej milosti, lebo svoj život neprispôsobili Jeho zákonom a prikázaniam, pri zjavení Ježišovej božskej slávy zomrú – *lebo niet človeka, ktorý by mňa videl, a ostal by nažive!* (II.Mojžišova 33, 20) Aj mŕtvoly zatratených ľudí budú ležať na zemi a stanú sa pokrmom divých zvierat a vtákov (Zjavenia 19, 17-21). Diabol bude na pustej zemi nútený oddychovať, lebo viac už nebude živého veriaceho človeka, ktorého by mohol zviesť. Obraznou rečou proroctva v Zjaveniach je to opísané ako zviazanie reťazami.

Zjavenia 20, 1-3: *"Videl som anjela zostupujúceho z neba. Mal kľúč od priepasti a v ruke veľkú reťaz. Chytil draka, toho starého hada, ktorým je diabol, satan, a sputnal ho na tisíc rokov. Hodil ho do priepasti, zavrel a zapečatil ju nad ním, aby už nezvádzal národy, kým sa nevyplní tisíc rokov. Potom musí byť na krátky čas uvoľnený."*

Na Zemi existujú dva spôsoby ako "zviazať" takú duchovnú bytosť, akou je diabol:

Na jednej strane bude "spútaný" tak, že stratí svoju doterajšiu obľúbenú činnosť, lebo na Zemi nebude ani jedného živého človeka, ktorého by zviedol alebo ktorému by spôsobil utrpenie, tak ako ho spôsobil napr. Jóbovi (Jób 2, 7).

Na druhej strane "sa dá zviazať" tak, že Boh tieto bytosti zdegraduje a ako **trest dostanú ľudské telo, pre ktoré nebudú môcť Zem opustiť.** V tele okúsia únavnú prácu, budú hladní, smädní, zažijú najrozličnejšie príkoria, bolesti, choroby, slabosti, bezmocnosť, hanbu, poníženie atď. Padlí anjeli sa môžu sužovať navzájom, biť, posmievať sa a môžu si odtrpieť niečo také, čo sami ľuďom spôsobovali a na čom sa tisícročia zabávali. Je pravdepodobné, že diabol spolu so svojimi druhmi bude "spútaný" oboma spôsobmi.

Boh nadiktoval prorokovi Izaiášovi, že diabol dostane ako trest ľudské telo a všetci najzlomyseľnejší Zeme budú vzkriesení, a budú sa mu vysmievať. O vyvrhnutí Satana z neba sme už čítali (Izaiáš 14, 12-14), teraz sa však pozrime na to, ako s ním bude naložené.

Izaiáš 14, 9-20: *"Ríša mŕtvych sa búrila kvôli tebe pred tvojím príchodom; prebúdza tiene kvôli tebe, všetkých bývalých mocnárov Zeme; núti povstať z ich trónov všetkých kráľov národov.* [10] *Všetci sa ujmú slova a povedia ti:* ***Aj ty si bez sily ako my, stal si sa podobný nám?*** [11] *Do podsvetia zvrhli tvoju pýchu, zvuk tvojich hárf; tvojou podstielkou sú červy a tvojou prikrývkou pandravy.* [12] *Ach, ako si padol z neba, ty jasná hviezda, syn rannej zory. Zoťatý si na Zem, ty, ktorý si premáhal národy!?* [13] *Povedal si si v srdci: Vystúpim do nebies, hore nad Božie hviezdy vyvýšim svoj trón a posadím sa na vrchu zhromaždenia, na najkrajnejšom severe.* [14] *Vystúpim na výšiny oblakov, podobný budem Najvyššiemu.*

[15] *Ale musíš zostúpiť do podsvetia, do najhlbšej jamy.* [16] *Tí, čo ťa uvidia, uvažovať budú o tebe: Či je to ten muž, ktorý vzrušoval zem a otriasal kráľovstvami?* [17] *Ktorý svet obrátil na púšť a zrúcal jeho mestá, ktorý svojich väzňov nepúšťal domov?* [18] *Všetci králi národov spočívajú v sláve, každý vo svojej hrobke.* [19] *Ty si však vyhodený zo svojho hrobu ako odporný výhonok, pokrytý zabitými, prebodnutými mečom, ktorých hodili do kamennej jamy ako pošliapanú mŕtvolu.* [20] *Nepridružíš sa k nim v hrobe, lebo si skazil svoju zem, vraždil si vlastný ľud.* ***Nikdy nik nespomenie potomstvo zločincov."***

Kniha Zjavenia nám odhaľuje, že na Zem zostúpi nebeský Jeruzalem spolu so spasenými, a potom uvidia diabla, rozrušovateľa zeme. Keď Satan uvidí vzkriesených zloduchov, ktorých je tak veľa ako piesku na zemi, vtedy dostane novú silu a podnieti ich, aby obsadili mesto.

Zjavenia 20, 7-10: *"A keď sa dovŕši tisíc rokov, Satan bude uvoľnený zo svojho väzenia.* [8] *Vyjde, aby zvádzal národy na štyroch stranách Zeme, Góga i Magóga, aby ich zhromaždil do boja. Je ich toľko ako morského piesku.* [9] *Vyšli na šíru Zem a obkľúčili tábor svätých*

i milované mesto. Zostúpil však oheň z neba a pohltil ich. [10] *Diabol, ktorý ich zvádzal, bol vrhnutý do ohnivého a sírového jazera, kde bola aj šelma a falošný prorok. Tam budú mučení vo dne v noci na veky vekov."* Čas *na veky vekov* môžeme preložiť aj tak, že mučený bude znova a znova, podľa princípu: ***Ako si ty robil, tvoje činy sa ti navrátia na tvoju hlavu.***

Abdiáš 1, 15-16: ***"Blízko je totiž deň Hospodina proti všetkým národom. Ako si ty robil, tak sa stane aj tebe. Tvoje činy sa ti navrátia na tvoju hlavu.*** [16] *Lebo ako ste pili na mojom svätom vrchu, tak budú piť ustavične všetky národy; piť budú a srkať; a* ***budú, akoby ich nikdy nebolo bývalo."*** Nakoniec všetko zlo zanikne úplne, akoby nikdy ani nebolo.
Píše o tomto aj prorok Ezechiel.

Ezechiel 28, 18-19: *"Množstvom svojich vín, svojím nepoctivým obchodovaním znesvätil si svoje svätyne. Vtedy som z tvojho vnútra vyvolal oheň, ktorý ťa strávil. Zmenil som ťa na popol na Zemi pred očami všetkých, ktorí ťa videli.* [19] *Všetci, čo ťa poznali medzi národmi, zdesili sa nad tebou. Hrozný koniec ťa stihol, a* ***už ťa nikdy viac nebude, až na veky!"***

Ježiš takouto nepredstaviteľnou zbraňou, zbraňou lásky, zvíťazil nad Satanom, keď pre druhých znášal utrpenie a poníženie, dokonca podstúpil smrť. Podľa vzoru Svojej obete Ježiš môže oprávnene spasiť každého, kto Ním dané podmienky plní, kto Ho poslúcha. Človek stratil nesmrteľnosť pre svoju neposlušnosť. Získať späť ju možno prostredníctvom poslušnosti, viery v Ježiša a dôvery k Nemu. Ježiš vzkriesi mŕtvych v posledný deň (Ján 6, 54).

Teda bolestné utrpenie Ježiša na kríži nebolo len porážkou, ale aj najväčším víťazstvom nad Satanom.

Ján 15, 12-13. 16: *"To je Moje prikázanie, aby ste sa milovali navzájom tak, ako som vás miloval Ja. Nikto nemá väčšej lásky ako ten, ktorý svoj život kladie za svojich priateľov. ...Ja som si vás ustanovil, aby ste šli a prinášali ovocie..."*

Zakázaný pokrm v záhrade Eden – pre jedno malé ovocie smrť? Ktoré božské príkazy predstavujú zakázaný strom dnes?

"Všetko je dovolené, ale nie je všetko užitočné. Všetko je dovolené, ale nie všetko buduje." (I.Korintským 10, 23) ***"Nejedna cesta vidí sa človeku správnou, ale jej koniec je cestou k smrti."*** (Príslovia 14, 12) Na ceste spasenia tieto vyhlásenia zaujímajú dôležité miesto, a práve preto je veľmi rozumné, keď ich budeme mať na zreteli.

V súvislosti so získaním spasenia budeme hovoriť aj o tom, čo máme vedieť o správnom stravovaní. Máme právo to urobiť, nakoľko človek pre prestúpenie prikázania, ktoré sa týka stravovania, uvalil na seba hrozné následky hriechu, pod ktorými stonáme všetci. Dozvieme sa, **že jedlá, ktoré Stvoriteľ zakázal konzumovať, môžu aj dnes byť pre každého človeka úskalím.**

My ľudia svoj život udržujeme a predlžujeme tým, že prijímame pokrm – výživné látky. Určitý čas môžeme žiť aj bez pokrmu, no čoskoro zoslabneme a zomrieme. **Keby** bol **človek** poslušný voči svojmu Tvorcovi a **nejedol** by **zo zakázaného stromu,** ale **jedol by len to, čo mu jeho Stvoriteľ povolil,** nemusel by nikdy ochorieť, zostarnúť a **nikdy by nemusel zomrieť.**

Biblia nám neobjasňuje, čo v skutočnosti ovocie zo zakázaného stromu bolo, či išlo o jablko alebo nejaké iné ovocie. Existujú predstavy, že *zakázaný strom* v skutočnosti aj obrazne nie je nič iné ako zakázané pohlavné spojenie. Toto je ale neopodstatnená predstava, veď práve pre pocit nedostatku partnera dostal Adam dievča, ženu.

Človek videl zvieratá, ako si dvorili, poskakovali, spievali, milovali sa. Adam im dal mená, ale vhodného druha pre sebe nenašiel – ešte ani medzi opicami, človečím modelom, nie! Boh čakal, aby človek pocítil nedostatok a túžil po partnerovi, aby ho potom o to viac miloval, vážil si ho a lipol na ňom. Boh vtedy Adama uviedol do hlbokého spánku, vykonal na ňom operáciu, vybral mu jedno rebro a sformoval z neho ženu. Človeka ženou prekvapil, aby si navzájom ako druh s vhodnou družkou mohli vyjadriť pocity. *"Boh ich požehnal a Boh im riekol: Ploďte a množte sa a naplňte zem; podmaňte si ju"* (I.Mojžišova 1, 28).

Boh im stvoril pohlavnú príťažlivosť a urobil ich šťastnými; a tak im za žiadnych okolností nemohol sexuálny život zakázať. Vznik hriechu ako dôsledok porušenia príkazu o pohlavnom živote teda nie je logické vysvetlenie. S ohľadom na biblické texty o stvorení prídeme na to, ktoré z textov môžeme chápať obrazne, čo je potrebné reinterpretovať alebo čo musíme brať doslovne. Strom poznania dobrého a zlého mohol skutočne byť istý ovocný strom. A jedenie zo zakázaného stromu zase prinieslo so sebou spoznanie zla.

Takže Adam mohol jesť z každého stromu, ale ako skúšku poslušnosti mu Boh z **jedného** stromu jesť zakázal. Toto v skutočnosti nebola veľmi ťažká skúška a dá sa z nej pochopiť, že pád, zločinnosť Boh nenaplánoval. Išlo o jednoduchý príkaz poslušnosti spojený so stravovaním, prostredníctvom ktorého bol človek vyskúšaný. Adam mal veriť, že Boh myslel vážne to, čo povedal. A Eva mala veriť tomu, čo jej povedal Adam (veď bola stvorená neskôr – viď I.Mojžišova 2. časť).

NEČISTÉ JEDLÁ – VONKAJŠIE A VNÚTORNÉ NÁKAZY

Nie to, čo vchádza do úst, poškvrňuje človeka, ale čo vychádza z úst...
Čo Boh očistil, to ty nemaj za nečisté

Je veľa takých, ktorí pokladajú samých seba za ctiteľov Boha a znalcov Biblie. Práve oni by sa mali snažiť o to, aby sa pridŕžali múdrych Božích príkazov, a predsa sa Božím príkazom vzpierajú. Spolu so svojimi kňazmi **tvrdia** napríklad, že ľudia môžu konzumovať všetky zvieratá, aj tie, ktoré Boh zakázal a označil za nečisté, ako sviňu, koňa, zajaca, ťavu, chrobáky, červy, žaby, slimáky, raky, mušle atď. Konzumujú dokonca i krv či krvavú jaternicu, hoci konzumovať akúkoľvek krv Boh prísne zakázal. ***"Len mäso s krvou, jeho dušou, nesmiete jesť"*** – povedal Boh NOEmu, keď vyšiel z korábu (takmer pred 4 a pol tisíc rokmi – I.Mojžišova 9, 4). **Svoje tvrdenia** chcú podopierať o prekrútené Ježišove slová, napr. Jeho vyhlásenie:

"Nie to, čo vchádza do úst, poškvrňuje človeka, ale čo vychádza z úst..." (Matúš 15, 11-20).

Ježiš to vyhlásil v súvislosti s rituálnym umývaním, ktoré nebolo Božím nariadením, ale len nariadením ľudským, príkazom od vážených cirkevných hodnostárov, ich tradície. Ježiš ich do úvahy nebral a ani Svojich učeníkov nenútil, aby sa ich pridržiavali. Môžeme si byť istí, že Ježiš Božie prikázania, ktoré stanovil od začiatku a ktoré sa vzťahujú na *čisté a nečisté,* nikdy nezrušil.

Ježiš potvrdil platnosť už jestvujúceho Božieho zákona nasledovne:

"Nemyslite si, že som prišiel zrušiť Zákon alebo Prorokov. Neprišiel som zrušiť, ale naplniť."(Matúš 5, 17) Všetko, čo starozákonní proroci učili, napr. Mojžiš, mal Ježiš v úcte a predstavil, ako to treba správne zachovávať. To isté sa v súvislosti so zákonom vzťahuje aj na nás, v Bibliu veriacich ľudí – nasledovníkov Ježiša (pravých kresťanov). Máme ho plniť, čiže pridŕžať sa ho:

"Lebo nie tí sú spravodliví pred Bohom, ktorí zákon počúvajú, ale tí budú ospravedlnení, ktorí ho plnia." (Rímskym 2, 13)

"Každý, kto pácha hriech, pácha aj proti zákonu, lebo ***hriech je prestúpenie zákona.*** *A viete, že On sa zjavil, aby sňal naše hriechy, a* ***v Ňom hriechu niet.*** *Kto ostáva v Ňom, nehreší; kto hreší, ten Ho nevidel ani nepoznal. Dieťatká,* ***nech vás nik nezvedie!*** ***Kto koná spravodlivo, je spravodlivý, ako je On spravodlivý.***

Kto pácha hriech, je z diabla...

Boží Syn sa zjavil preto, aby skazil diela diablove." (I.Jána 3, 4-8)

Ježiš, ani Jeho učeníci, nasledovníci či proroci nikdy nejedli nič nečisté.

Niekoľko nesprávne vysvetľovaných biblických textov súvisiacich s konzumáciou zakázaných vecí bude potrebné v tejto štúdii ešte objasniť.

Pred stolovaním sa mnohí veriaci modlia: "Požehnaj, Bože, nás i tieto dary, ktoré z Tvojej štedrosti budeme požívať." – Ježiš má požehnať jedlo zo svine, to, ktoré jesť zakázal? (Viď napr. III.Mojžišova 11. časť.) Práve teraz sme čítali, čo Ježiš povedal: *Neprišiel som zrušiť Zákon alebo Prorokov.*

"Hľa, stojím pri dverách a klopem. *Kto počúvne môj hlas a otvorí dvere,* ***k tomu vojdem a budem s ním večerať a on so Mnou"*** (Zjavenia 3, 20).

Aký nevedomý je ten, kto verí, že Ježiš s ním na večeru bude jesť pečené bravčové mäso. Aké opovážlivé je to od kresťanských kňazov, ktorí zatajujú, neučia Božie nariadenia alebo ich vyhlasujú za neplatné. Boh to reklamoval už za čias Izraela:

Jej kňazi násilne prekrúcajú môj zákon a neučia rozdielu medzi nečistým a čistým (Ezechiel 22, 26).

Boha ***popudzujú tí, ktorí jedia svinské mäso a majú nadrobené hnusoby vo svojich nádobách*** (viď Izaiáš 65, 3-4).

Prorok Ezechiel takto protestoval: *"Ach, Pane Hospodin! Hľa,* ***moja duša nikdy nebola znečistená,*** *zdochliny a čo zver roztrhala, som nejedol nikdy od svojej mladosti až doteraz ani* ***nevošlo do mojich úst ohavné mäso poškvrnené."*** (Ezechiel 4, 14)

Peter, Ježišov učeník, tiež hovorí: ***"Veď som nikdy nejedol nič obecné alebo nečisté."*** (Skutky 10, 10-28). Peter si na nečisté jedlá neprivykol nikdy. Vo svojom videní dostal pokyn odísť od židov k pohanom, ktorí boli považovaní za *nečistých* a začal kázať evanjelium aj im – čo sa udialo v r. 34 n.l. Vtedy totiž nastal čas, že evanjelium bolo treba hlásať aj nežidom.

Aby sústredil pozornosť učeníkov na túto predpovedanú udalosť (Skutky 15, 7-17), **Boh Petrovi ukázal drastické videnie:** V jednej nádobe boli rôzne *čisté aj nečisté* zvieratá, ktoré sa pred Petra z neba trikrát spustili a počul: ***Zabíjaj a jedz! Čo Boh očistil, to ty nemaj za nečisté.***

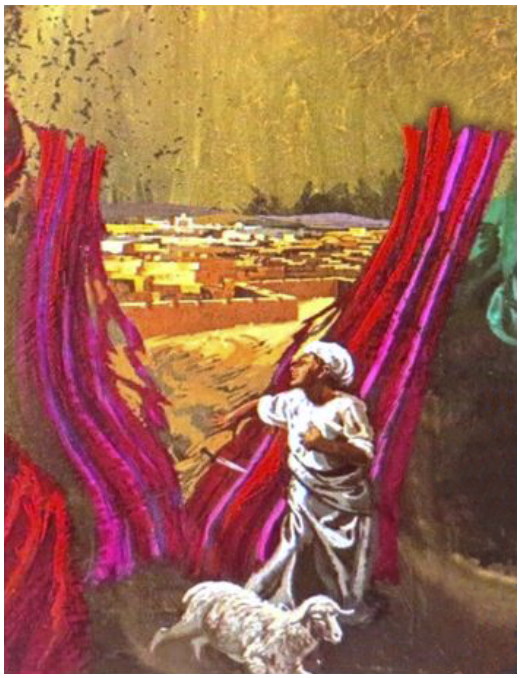

Kým bol Ježiš medzi nimi, učil v obrazoch a podobenstvách stále (Matúš 13, 34). Peter začal rozmýšľať, čo môže toto videnie znamenať, Práve vtedy ho vyhľadali cudzí, ktorí neboli židia. Priviedli ho do domu Kornélia, stotníka pohanov, ktorí boli dovtedy pre židov *nečistí.* **V tom momente Peter videniu porozumel.** Prišiel čas pohanov. Boh už pre židovský národ nemá žiadne zvláštne poslanie – čo aj dopredu oznámil, ako vidíme v knihe Danielovej.

Keď Boh dal Abrahámovi, Izákovi a Jákobovi sľub, Izrael sa stal ľudom povolaným a vyvoleným na to, aby prostredníctvom neho Boh oboznámil obyvateľov celej Zeme so Svojím vykupiteľským dielom a prikázaniami – *v tebe budú požehnané všetky národy Zeme* (I.Mojžišova 12, 2-3).

"Tak teraz ak skutočne budete poslúchať môj hlas a zachovávať moju zmluvu, budete mi zvláštnym vlastníctvom nad všetky národy, lebo veď ***moja je celá Zem. Vy mi budete kráľovstvom kňazov a svätým národom."*** (II.Mojžišova 19, 5-6; V.Mojžišova 7, 6-9)

Kňazská služba vykonávaná v svätostánku v predobrazoch dopredu symbolizovala, predznamenávala Kristovo vykupiteľské dielo. O 1521 rokov po vyslobodení z Egypta Ježiš Kristus Svojím životom a zástupnou, hriech odpúšťajúcou obeťou (obetoval sa za hriešnikov) dokončil spasenie a týmto sa skončilo obdobie chrámovej služby, ktorú vykonávali židia k tomu povolaní. Končil obetný systém (obetovanie baránkov), ktorý bol predobrazom smrti alebo obete Baránka Božieho, *ktorý sníma hriech sveta.* **Ježišove posledné slová na kríži boli: Je dokonané** (Ján 19, 30).

Vtedy sa opona oddeľujúca v chráme svätyňu svätých roztrhla vo dvoje a znázornila tak, že nastal koniec obetovaniu podľa Starého zákona (Matúš 27, 51). Odteraz už nie je potrebný chrám ani sprostredkovateľská pomoc kňazov. Po odpustenie hriechov, so všetkými svojimi starosťami, problémami môže každý človek ísť rovno k Bohu, ku Kristovi, k jedinému Veľkňazovi (Židom 7, 26-28; I.Petra 5, 7).

Koncom babylonského zajatia Boh vyhlásil prorokovi Danielovi, že čas židovského ľudu raz uplynie: *"Sedemdesiat týždňov je určených pre tvoj ľud Daniel..."* **70 x 7 = 490** dní – rokov (Daniel 9, 24-25). Ich čas, teda 490 rokov, je potrebné počítať od *vydania rozkazu znovu vystavať Jeruzalem.*

Nariadenie vydal perzský kráľ Artaxerxes **v r. 457** p.n.l.

Pripočítaním 490 rokov k r. 457 p.n.l. sa dostaneme k r. 34 n.l. Kristovo evanjelium tak začali hlásať aj pohanom **od r. 34** n.l. O *čase pohanov* sa zmieňuje Ježiš aj apoštol Pavel (Lukáš 21, 24; Rímskym 11, 25).

Keď židovskí druhovia Pavla odmietli jeho reč, povedal im: *"Predovšetkým vám sa malo hlásať Božie slovo, ale* ***preto, že ho odmietate a sami sa pokladáte za nehodných večného života, obraciame sa k pohanom."*** (Skutky 13, 46-48)

Aj apoštol Peter potvrdil, že Boh ho poslal medzi pohanov (Skutky 15, 7), a práve preto mal to drastické videnie o čistých a nečistých zvieratách. Jeho význam Peter pochopil:

"Vy viete, že Židovi nie je dovolené pripojiť sa alebo pristúpiť k pohanovi. Ale mne Boh ukázal, že nemám nikoho nazývať poškvrneným alebo nečistým ČLOVEKOM… *Naozaj, teraz poznávam, že Boh nikoho neuprednostňuje, ale* ***v každom národe*** *Mu je milý ten, kto sa Ho bojí a koná spravodlivo."* (Skutky 10, 28. 34-35)

Petrovo videnie teda neznamenalo zrušenie zákazu konzumovať nečisté zvieratá, ale cez nezabudnuteľný a otriasajúci obraz pochopil, že pohanov nesmú viac brať ako nečistých, ale treba, aby Kristovo evanjelium zvestovali aj im.

Vráťme sa späť k Ježišovmu vyhláseniu, k textu (Matúš 15, 11-20), ktorý sme začali rozoberať:

"Nie to, čo vchádza do úst, poškvrňuje človeka" – Ježiš nevyjadril, že ten, kto konzumuje nečisté, bude čistý. Dokonca vôbec nie je reč o konzumácii mäsa, ale hovorí o fyzickej **nákaze** (infekcii). Vysvetľuje, že človek sa nenakazí, bezpodmienečne neochorie, keď bude jesť neumytými rukami, ak nemá možnosť umyť si ruky, veď žalúdočná kyselina aj tak choroboplodné bacily (baktérie) zabije. Nehovorí o špinavých rukách, či o tom, keď sa niekto dotýkal nečistôt, ale o náboženských autoritách, starších a ich nariadeniach týkajúcich sa rituálneho umývania.

Situácia je úplne iná, keď vieme, že vznikla epidémia alebo sa nachádzame medzi infekčne chorými. Tam si musíme dávať veľký pozor. Pre takéto prípady existovali v Starom zákone nariadenia o hygienickom umývaní a príkazy o očiste, napr. ak sa niekto dotkol mŕtveho, infekčnej rany, menštruujúcej ženy alebo jej krvavej nečistoty... **musel sa na istý čas oddeliť** – do večera alebo aj na celý týždeň musel opustiť tábor; potom sa samozrejme musel umyť a oprať svoje šaty. Musíme si uvedomiť, že v tých časoch nemali k dispozícii, tak ako máme dnes, gumené alebo plastové rukavice, tampóny, plienky či bezpečnú spodnú bielizeň, toaletné prípravky pre osobnú hygienu, čistiace prostriedky, kúpeľne... Nepoznali ani choroboplodné baktérie. **Preto ich Boh** Svojimi príkazmi **chránil pred nemocami** (III.Mojžišova 15, 24. 27; IV.Mojžišova 19, 11).

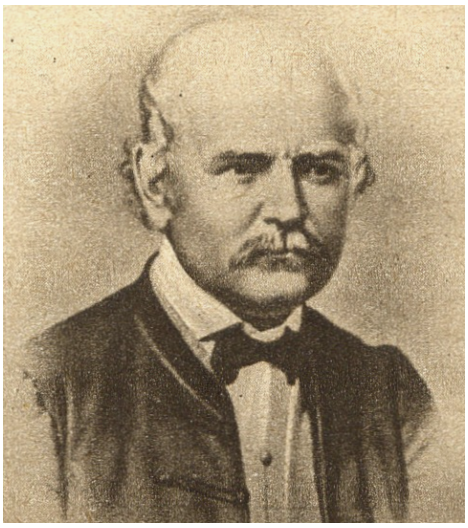
V.Mojžišova 7, 12-15: *"Keď budete počúvať tieto ustanovenia a keď ich budete poslúchať, zachovávať a dodržiavať, potom... **Hospodin odvráti od teba každú chorobu** a zlé neduhy egyptské, ktoré poznáš. Na teba ich nedopustí, ale dá ich na všetkých, ktorí ťa nenávidia."*

Už uplynulo 3,5 tisíc rokov ako Boh vydal, prostredníctvom Mojžiša aj písomne, tieto múdre príkazy o ochrane zdravia a očiste, ktoré sa svojimi účinkami vyrovnali moderným dezinfekčným prostriedkom. Príkazy však boli celé stáročia zabudnuté, hlavne do obdobia babylonského zajatia (606 p.n.l.), čo ľuďom spôsobovalo nákazy, utrpenie a u mnohých predčasnú smrť. Boh práve pre toto kňazom, ktorí mali tieto Božie prikázania aj v písomnej forme, takto vyčítal:

"Jej kňazi násilne prekrúcajú môj zákon, znesväcujú mne zasvätené veci, ***nerobia rozdiel medzi svätým a obecným a neučia rozdielu medzi nečistým a čistým. Pred mojimi sobotami si zakrývajú oči,*** *takže som znesvätený medzi nimi."* (Ezechiel 22, 26)

"Ó, ľud môj, tvoji vodcovia ťa zavádzajú, vedú ťa po nesprávnej ceste! *Hospodin sa postavil, aby riešil spor; stojí, aby súdil národy. Hospodin vstupuje do súdu so staršími svojho ľudu a* ***jeho kniežatami."*** (Izaiáš 3, 12-15)

Nielen židia v tých časoch, ale ani veľká kresťanská cirkev ľudí neučila, dokonca čítaniu Biblie zabraňovala ohňom a mečom. V temnom stredoveku rozširovateľov, prekladateľov a uchovávateľov Biblie prenasledovala a vraždila. Takže niet divu, že bežní ľudia, dokonca ani lekári o týchto múdrych hygienických nariadeniach nič nevedeli.

Ignác Semmelweis (1818-1865), maďarský ženský lekár, ktorého znepokojil objav, že ženy (zväčša chudobné), ktoré rodili v nemocnici, tam našli smrť a začal pátrať po príčine. Je smutné, že do r. 1900 po pôrode zomrela každá 11. žena v dôsledku horúčky v šestonedelí. Ignác Semmelweis zistil, že študenti medicíny i samotní lekári prenášali smrtiace choroboplodné baktérie na svojich infekčných zakrvavených rukách, keď pri pôrode pomáhali rodiacim ženám rukami umytými len vodou a mydlom, bez akejkoľvek dezinfekcie. Zistil, že otrave krvi a smrteľným prípadom je možné predísť jednoduchým umytím rúk, lekárskeho náradia, šiat, stolov chlórovým vápnom a nariadil dezinfekciu. Od svojich kolegov musel zniesť nielen veľký odpor, výsmech, ale jeho opatreniam neboli ochotní vyhovieť ani vtedy, keď sa preukázateľne úmrtnosť v jeho nemocničnej izbe znížila. Jednoducho odmietali informáciu, že chorobu spôsobuje niečo, čo oni sami nevidia. Dnes už vieme, že mikróby a baktérie, a ešte aj stokrát menšie vírusy, čiže najmenšie organizmy, môžu ľuďom spôsobiť množstvo nemocí, a keby sme nemali ochranné opatrenia, boli by schopné ľudstvo zdecimovať.

Antibiotiká proti vírusom nepomáhajú, ochranný materiál dokáže vyprodukovať len imunitný systém organizmu. Proti vtáčej chrípke sa odporúčalo len umývanie rúk a **izolácia od kolektívu.**

Je známe, že v priebehu stáročí spôsobili množstvo utrpenia a predčasnú smrť aj pohlavné choroby, predovšetkým pre nepoznanie a nevšímanie si božských ochranných opatrení. Obeťami pohlavných chorôb sa stalo aj veľa slávnych ľudí, o ktorých sme mohli počuť i čítať.

Nákazy, krvácania, pôrod, menštruácia, ejakulácia, pravidlá v pohlavnom styku

Niekomu bude pravdepodobne táto téma prekážať. Čo má s podmienkami večného života spoločné táto súkromná intímna záležitosť? Prečo vôbec Boh o tom hovorí? Boh stvoril človeka a On do nás zasadil pohlavie, On nás bude súdiť a odmeňovať – takto má teda právo zasahovať do všetkého. Každý môže pokojne veriť, že Boh nás chce ušetriť od zlého, chce len naše dobro – Dobrý je jedine On (Marek 10, 18). Veď už sme čítali výčitku Boha smerom ku kňazom, ktorí ***"neučia rozdielu medzi nečistým a čistým"*** **(Ezechiel 22, 26).**

"Ó, ľud môj, tvoji vodcovia ťa zavádzajú, vedú ťa po nesprávnej ceste!" **(Izaiáš 3, 12)** Boh od tých, ktorí chcú byť spasení, očakáva, aby čisté a nečisté veci, aj sobotu Večného Pána videli jasne a príkazy poslúchali. Čiže v záujme dosiahnutia spasenia je potrebné získať informácie aj o týchto chúlostivých otázkach. Keby sa niekto odvážil tvrdiť, že tieto príkazy v Novom zákone už nie sú smerodajné, ten je na veľmi zlej ceste a Božiemu slovu nerozumie.

Týmto by tvrdil, že čo Boh v čase pred Kristom označil za nečisté a ohavné, a pod prísnym trestom smrti to zakázal (viď Izaiáš 65, 3-4; 66, 17), by v čase po Kristovi mal v obľube, prepáčil a priestupníkov by odmenil večným životom. Každý rozumný človek môže jasne pochopiť, že to nie je reálne, pretože Boh má pevný charakter a na podmienkach spasenia trvá: *"Lebo ja, Hospodin, sa nemením"* (Malachiáš 3, 6). *"Amen, hovorím vám: Pokiaľ nepominie nebo a zem, nepominie ani najmenšie písmenko, ani jediná čiarka zo zákona, kým sa všetko nestane."* (Matúš 5, 18)

Ježiš nezrušil ani prikázania, ani slová prorokov, ale urobil koniec len chrámovým obradom, pretože tie v Ňom našli naplnenie. Chrám dosiahol svoj cieľ, Ježiš vstúpil na miesto chrámu, **povedal o sebe:** ***Tu je niekto väčší než chrám. Váš dom sa vám zanecháva pustý, váš chrám.*** (Matúš 12, 6; 23, 38) Namiesto zvieracích krvavých obetí a pokrmových obetí tiekla Ježišova krv. Keď v Neho veríme, získali sme odpustenie hriechov prostredníctvom Neho.

"On však bol smrteľne ranený za naše hriechy... a pre Jeho rany sa nám dostalo uzdravenie. Všetci sme blúdili ako ovce, každý išiel svojou vlastnou cestou, ale Hospodin na neho uvalil neprávosti nás všetkých." **(Izaiáš 53, 5-6)**

Väčšine náboženstiev predsa nestačí Kristovo dielo spasenia, Ježišova hriech zotierajúca krv, ale ďalej vykonávajú chrámové cvičenia, napr. spoveď, ceremónie umývania sa vo vode, ktorými sú pripútaní ku kňazom, aby **im boli odpustené hriechy.** S týmto cieľom postavili veľké oslňujúce chrámy a udržiavajú nákladné cirkevné budovy. Biblia jasne píše, že **Boh *"nebýva v chrámoch zhotovených rukou,*** *ani sa mu neslúži ľudskými rukami"* (Skutky 17, 24-25). Boha chcú oslňovať a uzmieriť chrámovými ceremóniami, tým, čo On neuznáva (čo ešte jasne uvidíme). Naproti tomu Božie príkazy, ktoré požaduje obchádzajú, alebo okliešťujú.

Po uplynutí určeného času očisťovania musel človek na sväté miesto zobrať aj zvieraciu obeť. Takto sa zverejnilo, že choroba sa skončila a človek už mohol jesť z mäsa svätej obete, a znova sa mohol zúčastňovať spoločenského života. Takéto ceremónie sa definitívne skončili Ježišovou obeťou. Nik už dnes nepotrebuje pred kňazom ukazovať, že sa vyliečil. Priestupníkom prikázaní, keď medzi nimi býval Boh, hrozil **trest smrti.** To prirodzene neplatí pre dnešok, ale pre deň posledného súdu. ***"Lebo Boh každé dielo privedie na súd, i každú tajnú vec, či je dobrá alebo zlá."*** (Kazateľ 12, 14; Matúš 16, 27; 13, 38-43)

Pozrime sa na niekoľko príkazov aktuálnych aj dnes, ktoré však veriaci poznajú len zriedka

Súčasnosť so sebou prostredníctvom moderných médií prináša veľké pokušenie hlavne pre mladých ľudí, ktorému, aj vďaka novodobým vymoženostiam zabezpečujúcim pohodlie, odolávajú len ťažko. Preto je potrebné poznať príkazy, ktoré sú aktuálne stále. Veď napríklad akú obrovskú záťaž na seba berú slobodné matky, ktoré sa nimi stali práve preto, že pokušeniu neodolali. Musia mať dostatočné zázemie i finančné zabezpečenie, aby sa dokázali samy uživiť a vychovať deti (napr. V.Mojžišova 22).

K takýmto aj dnes aktuálnym príkazom pre chlapcov či mužov patrí zákaz sexuálneho zbliženia sa s vlastnou matkou alebo otcovou druhou manželkou, keď mu napr. prvá zomrela (30. verš), okrem toho je zakázané aj sexuálne zblíženie s tetou a každou pokrvnou príbuznou (III.Mojžišova 20, 18-19).

Mnohí si nie sú vedomí ani toho, že je zakázané mať pohlavný styk v sobotných dňoch. Totiž, sobotný deň je svätý, sobota je určená na sväté ciele. Boh v štvrtom prikázaní Desatora povedal:

"Pamätaj na deň soboty, aby si ho svätil." (II.Mojžišova 20, 8)

Ďalšie informácie. Pohlavný styk so ženou je zakázaný istý čas po pôrode a počas menštruácie – aj pre veľkú pravdepodobnosť infekcií – (viď III.Mojžišova 12. časť; 18, 18).

"Nesmieš sa priblížiť k žene v čase jej menštruácie a odkryť jej cudnosť!" (III.Mojžišova 18, 19) *"Ak niekto obcuje so ženou počas menštruácie a odkryje jej ohanbie, odhalí jej prameň krvi, ak ona odkryje prameň svojej krvi, nech sú obaja odstránení zo svojho ľudu."* (20, 18)

III.Mojžišova 15, 19: ***"Ak má žena výtok, a to krvavý výtok z tela, sedem dní ostane vo svojej mesačnej nečistote."*** **Páry môžu mať voľný styk od ôsmeho dňa.** Toto prísne nariadenie platí aj teraz, v čase Nového zákona. Po periodickom mesačnom krvácaní nebolo treba obetovať zviera, z čoho môžeme usudzovať, že po uplynutí 7 dní nebolo potrebné čakať ďalších 7 dní ako v prípade choroby. Jednako existujú aj takí dôležití nábožní ľudia, ktorí mesačný cyklus vysvetľujú tak, ako by išlo o skutočnú chorobu. Keby sa zákaz manželského styku vysvetľoval takto, znamenalo by to zrieknutie sa styku 14 dní každý mesiac, plus nasledujúci deň, k tomu sa pridajú sobotné dni, deň nového mesiaca či iné sviatky. Bolo by toho tak veľa, že takýto výklad naozaj nemôže byť reálny.

Také dlhé sebazapieranie by malo za následok veľkú frustráciu. Pravdepodobne by manželia mali spať v samostatných izbách, aby sa navzájom nežiadali, mali by sa jeden druhého strániť ako pri nákazlivých chorobách. Manželia by sa tak od seba odcudzili, boli by podráždení, čo by mohlo viesť k hriechu, prípadne by uspokojenie hľadali v niečom inom, napr. v prejedaní sa.

Boh má človeka veľmi rád, o tom učí Biblia. Práve preto náš Stvoriteľ, ako prejav Svojej veľkej lásky, obdaril ľudí radosťou z telesného spojenia. Teda nie preto, aby telesným stykom ľudí trápil či pokúšal. Boh chce dobro a Svoje stvorenia by rád videl šťastné. Ľudia a náboženstvá nemajú Božie príkazy dopĺňať, veď Boh to zakázal.

"No už na začiatku ich Boh stvoril ako muža a ženu. ... Čo teda Boh spojil, ***človek nech nerozlučuje."*** – To učil Kristus (Marek 10, 6. 9). Napriek tomu niektorí týmto Ježišovým varovaním pohŕdajú a mužov a ženy oddeľujú ešte aj na miestach zhromažďovania. Niektorí tento dar sexuality, ktorý Boh poskytol človeku pre radosť a potešenie, degradujú na nižšiu úroveň a k svojmu náboženstvu pridávajú nariadenie o sexuálnej zdržanlivosti alebo zákaz manželstva napr. pre katolíckych kňazov, mníšky a mníchov. Týmto sebatrýznením Bohu neslúžia, ale chcú sa páčiť sami sebe, prípadne svojej cirkvi ako dobrovoľní sluhovia. Nesmú ani zhromažďovať majetok, pretože kto by ho dedil? Z Božieho pohľadu má slobodu každý, či sa ožení, založí rodinu a so svojou láskou, citmi sa s rodinou delí alebo nedelí. Nesmú sa však z toho robiť náboženské povinnosti.

Ľudia, ktorí svojmu náboženstvu dopĺňajú stovky príkazov a zákazov len preto, aby sa Bohu zapáčili, si vytvárajú náboženstvo s vlastnými falošnými bohmi sami pre seba. To všetko je však jedinému Stvoriteľovi, skutočnému Bohu, cudzie. Meno Ježiš znamená Osloboditeľ – Spasiteľ. A tak nechajme, aby nás Ježiš od všetkých ľudských pút oslobodil.

Božie prikázania sú dostačujúce a neslobodno ich dopĺňať a sťažovať. *"Keď poznáte pravdu a pravda vás vyslobodí. Ak vás teda Syn vyslobodí, budete skutočne slobodní."* (Ján 8, 32. 36) Je potrebné zbaviť sa všetkých ľudských nariadení, ktoré nachádzame v cirkvách. Človek sa môže stať otrokom každého rozkazu, ktorý nie je možné v celom Svätom Písme jednoznačne dokázať. Nech sa potom takíto veriaci nečudujú, ak pocítia odvrátenie Boha a Jeho káranie. Mali by sa z toho poučiť a uznať, že ich náboženské učenie je nedostatočné! Oni príkazy Krista a Jeho učenie nespoznali alebo ním opovrhli. ***"Nepridávaj nič k Jeho slovám, aby ťa nepotrestal a neoznačil za klamára!" "Človek, ktorý bude tvrdohlavý aj po viacerých dohováraniach, bude zrazu zničený a nebude pre neho uzdravenia."*** (Príslovia 30, 6; 29, 1)

Vráťme sa k Mojžišovmu textu. **III.Mojžišova 15, 24:** *Ak by niekto ležal so ženou, ktorá má mesačnú periódu "a dostala by sa naňho jej nečistota, bude nečistý 7 dní. Nečisté bude aj každé lôžko, na ktorom by ležal."*

Tu nie je reč o sexuálnom styku, veď počas mesačného očisťovania bolo pohlavné spojenie prísne zakázané. Ale napr. deti či súrodenci ženy, ktorí s ňou zdieľali lôžko, napr. pre nedostatok miesta, sa mohli znečistiť pri náhlom nečakanom krvácaní. Tento príkaz platil v minulosti, pretože dnes sa s niečím takým sotva stretneme.

25. a 28. verš: ***"Ak má nejaká žena dlhší čas krvotok, mimo času jej očisťovania,*** *alebo ak má* ***výtok dlhší čas*** *ako obyčajne, tu o čase, v ktorom má nečistý výtok, platí to, čo o čase jej (riadneho) očisťovania: je nečistá... Ak sa očistila od svojho výtoku, nech počíta sedem dní a potom bude čistá."*

Mesačné očisťovanie trvá **7 dní.** Týchto 7 dní treba vyčkať aj vtedy, keď krvácanie trvá len krátko, napr. 2-3 dni. Keď však krvácanie trvá dlhšie než 7 dní, vníma sa to ako choroba, preto treba po uzdravení počítať ďalších 7 dní a len tak môže mať muž s touto ženou znovu pomer. V čase Starej zmluvy sa po takejto chorobe museli obetovať dve holubice, čím sa dalo na vedomie, že žena sa skutočne vyliečila zo svojej choroby a všetko je v poriadku. Po zdravej mesačnej perióde nebolo potrebné nič obetovať a nebolo treba s pohlavným stykom čakať ešte 7 dní.

III.Mojžišova z 12. časti:

"Ak žena počne a ***porodí chlapca, sedem dní bude nečistá; tak dlho bude nečistá ako pri mesačnej nečistote. 33 dní*** *ostane žena doma kvôli svojmu očisteniu od krvi, nedotkne sa ničoho svätého a do svätyne nevstúpi, kým neuplynú dni jej očisťovania... Ak porodí dievča, dva týždne bude nečistá ako pri mesačnej chorobe a* ***66 dní*** *zostane doma..."* Po uplynutí určeného času mala priniesť krvavú obeť a bola vyhlásená za čistú. Dôvod, prečo je rozdiel pri porodení chlapca a dievčaťa, uvedený nie je. Možno ide len o príkaz na uposlúchnutie, podobne ako v záhrade Eden, keď išlo o skúšku ľudského páru.

Takýmto spôsobom sú žena aj dieťa po bolestivej skúsenosti ušetrené a nemusia chodiť medzi ľudí. Tento logický príkaz je určený na ochranu zdravia a v každom prípade je aktuálny. Lekársky lexikón udáva, že ženy po pôrode krvácajú z rozličných príčin aspoň 4 týždne, kým sa uzdravia.

Boh má rád čísla, symetriu a systémy, o čom sme sa už neraz presvedčili a musíme im venovať pozornosť aj na iných miestach. **Očisťovanie po narodení chlapca trvá 1 týždeň a 33 dní, teda 7 + 33 = 40.**

Po narodení dievčaťa je kvôli symetrii použitý dvojnásobok: 2 týždne + 2 x 33 dní, čiže 14 + 66 = 80 = 2 x 40.

Aj Mária, ktorá porodila Ježiša, vyčkala jeden týždeň. Na 8. deň nechala Ježiša obrezať, potom vyčkala 33 dní očisťovania. Takže 40 dní po pôrode Mária a Jozef vzali malého Ježiša do Jeruzalemského chrámu, kde **podľa prikázania obetovali dve holubice a vyplatili výkupnú cenu za prvorodeného syna 5 šekelov striebra, čo je 100 gér.** (Lukáš 2, 21-27; IV.Mojžišova 3, 47)

Nečistoty vzťahujúce sa na mužov

Z mužskej stránky sa treba zamerať na dve veci. Prvú, ktorú pomenovali výtokom semena a druhú, ktorou je výron semena. Pri chorobe výtok semena nadobúda platnosť nariadenie o nečistote. III.Mojžišova 15, 13: *Ak sa výtokom semena postihnutý muž očistil, nech počíta sedem dní od svojho očistenia, operie si šaty, umyje sa vodou a bude čistý.*

Druhý prípad je výron semena, ktorý sa môže prihodiť aj v noci počas spánku (V.Mojžišova 23, 10-11), ale najčastejšie k nemu dochádza pri pohlavnom styku: *"A aj žena, s ktorou si ľahne muž s výronom semena, vykúpu sa vo vode a budú nečistí až* ***do večera."*** (III.Mojžišova 15, 16.18.) V prípade tejto nečistoty sa nariaďovalo nejsť na sväté miesto a nejesť z obetných mias. **Dnes z nariadenia platí poriadne si umyť telo a očistiť šatstvo, ktoré výron semena zasiahol.**

V súčasnosti je dodržiavanie tohto príkazu oveľa jednoduchšie, pretože máme k dispozícii pohodlné kúpeľne s teplou a studenou vodou, rôzne toaletné prípravky či kondómy. V mnohých prípadoch postačuje len zmyť si spodnú časť tela.

Smú o týchto príkazoch vedieť aj deti? Môžu vôbec čítať Bibliu?

Nájdu sa ľudia, ktorí sa domnievajú, že v tomto svete privyknutom na slobodu, by deti o všetkých Božích príkazoch azda počuť nemali. Biblia ale nikde neudáva, že niektoré veci sú určené ľuďom starším než 18 rokov. Mnohí sme čítali Bibliu už od detstva a nie všetko sme chápali. Rozumeli sme len tomu, čo Boh uznal za dobré. Postupne sme ale začali chápať čoraz viac. Boh môže otvoriť i zavrieť rozum ako deťom, tak dospelým (Lukáš 24, 45). Boh rozdiely nerobil nikdy. Aj deti mohli počuť, keď ľudí prostredníctvom prorokov na niečo upozorňoval. Ani Ježiš pred deťmi nič neskrýval, dokonca ani vtedy, keď robil veľké zázraky, napr. keď vyvolal zviazaného Lazara z jeho hrobu, ktorý bol mŕtvy už 4 dni a zapáchal – čo mohla byť dosť hrôzostrašná udalosť (Ján 11. časť).

Keď sa Ježiš dozvedel, že Jánovi Krstiteľovi sťali hlavu a jeho telo učeníci pochovali, sám vyšiel loďou do pustej samoty. Ľudia sa to ale dozvedeli a vyšli pešo za ním. Ježiš sa nad nimi zľutoval a uzdravoval ich choroby. V podvečer ich nechcel prepustiť hladných, aby cestou neodpadli, lebo poniektorí prišli z ďaleka. Svojim učeníkom povedal: *Vy im dajte jesť.* Oni zisťovali, kto má čo jesť a našli jedného chlapca, ktorý mal 5 jačmenných chlebov a 2 rybičky. Chlapca to, čo počul a videl, natoľko nadchlo, že nezjedol ani olovrant. Všetko dal Ježišovi a Ten podelil chlieb a ryby bez toho, aby sa minuli.

"I jedli všetci, nasýtili sa a ešte aj zvyškov nazbierali dvanásť plných košov. Tých však, čo jedli, bolo asi päťtisíc mužov okrem žien a detí." (Matúš 14, 20-21 a 15, 32-38) Pri inej príležitosti Ježiš prostredníctvom zázraku pohostil tisíce 3 dni hladujúcich ľudí, medzi nimi aj deti. Keď dospelých mužov porátali, bolo ich 4 tisíc, okrem žien a detí. Deti boli všade, aj vtedy, keď Ježiš upozorňoval popredných mužov.

Choroby, nehody, bolesti, žiale, rozvody rodičov, prírodné katastrofy... dotknú sa rovnako aj detí. Teda každý by mal získať vedomosti o všetkom, o čom sa len dá, primerane k svojim schopnostiam. Namiesto vysvetlení chcú často pred deťmi všeličo ukryť, čo je správne naozaj len zriedka. V mnohých prípadoch môže byť nevýhodou, ak deti nemajú dostatok vedomostí. Z nevedomosti môžu dôverovať takým "váženým osobám", ktorých by sa mali strániť.

Kto neberie do úvahy Božie príkazy vzťahujúce sa aj na tieto intímne záležitosti, ten sa stane *nečistým,* nemôže byť *svätým;* a ten, kto nie je svätý, nemá miesto v nebi – je to jednoznačné a jasné učenie Biblie (Izaiáš 35, 8; Zjavenia 21, 27).

Tí, čo doteraz nevedeli o príkazoch, ktoré sme si zhrnuli a intímny vzťah udržiavali napr. aj počas menštruácie, a prišli až teraz na to, že v týchto veciach zhrešili, musia svoje hriechy pochádzajúce z neznalosti oľutovať, musia prestať hrešiť a vo svojom vnútri musia prosiť o odpustenie Boha, Ktorému ublížili (Ezechiel 18, 5-6; Izaiáš 1, 16-18).

Božie prikázania nie sú ťažké (I.Jána 5, 3).

Ak niekto cíti, že Božie prikázania sú pre neho príliš ťažké, mal by sa zamyslieť nad tým, čoho všetkého sú ľudia schopní kvôli tomu, aby boli napr. krajší, chudší, zdravší, kultúrnejší, aby trošku viac zarábali, našli pekného a dobrého partnera, aby mali viac času na dovolenku, cestovanie, aby mohli jesť dobroty, športovať a žiť trochu dlhšie. Boh nám ponúka len všetko dobré, ba aj navyše, čo si nevieme predstaviť ani vo sne. Nemáme sa prečo rozhorčovať, ak porovnáme veľkosť Jeho prísľubov, či dokonca požehnania za našu poslušnosť, ktoré si môžeme vychutnávať už teraz, s tým, koľko málo od nás žiada! Máme chcieť spásu a celou silou sa chopiť ponúknutého večného života.

Po babylonskom zajatí možno starozákonní náboženskí vodcovia chceli slúžiť Bohu lepšie, než ako to nariadil. Či azda skôr preto, aby boli pred ľuďmi dôležitými osobami a veriacich zaťažili množstvom ľudských príkazov. Aj v dobách Ježiša zákonníci vymýšľali ľudské nariadenia a nanucovali ich ľuďom (Matúš 23, 4). Zanedbávali však učenie o nebezpečných veciach vedúcich do zatratenia. Ježiš im povedal: ***Prečo aj vy prestupujete prikázanie Božie pre svoju tradíciu?*** (Matúš 15, 3) V súčasnosti je stav podobný: veriaci chcú slúžiť Bohu podľa predstáv svojich cirkevných učiteľov. To, čo učiteľom náboženstva v Biblii nevyhovuje, buď preskočia, alebo reinterpretujú. Svojich veriacich namiesto toho zaťažujú inými nariadeniami, ktoré Boh neprikázal, ba dokonca jasne zakázal preto, lebo nepatrili k podmienkam spasenia:

"Nesmiete pridať nič k tomu, čo vám prikazujem, ani z toho ubrať, ale budete zachovávať príkazy Hospodina, vášho Boha, ktoré vám prikazujem" (V.Mojžišova 4, 2; 12, 32).

Ježiš svojím vysvetľovaním o umývaní rúk učil: ***"Počúvajte a pochopte:*** *Človeka nepoškvrňuje to, čo vchádza do úst, ale čo vychádza z úst, to poškvrňuje človeka.* ***Ale jesť neumytými rukami, to človeka nepoškvrňuje"*** – takto Ježiš túto tému dokončil (Matúš 15, 10-20). **Pozri str. 33-35.**

Očistite si svoje myšlienky, zlomyseľnosti a nespravodlivosti nech nevychádzajú vašimi ústami a nepremenia sa na skutky, lebo tie vás urobia "nákazlivými", takisto "nakazíte" aj žijúcich okolo vás a ich duše urobíte "chorými". Ježiš vymenúva niekoľko hriechov *zrodiacich sa v mysli:* ***zlé myšlienky, vraždy, cudzoložstvá, smilstvá, krádeže, falošné svedectvá, rúhanie*** **– tieto urobia človeka *nakazeným*** (samozrejme v prenesenom význame, duchovnom vzťahu). **Kto v sebe nechá vyvinúť hriech a nespravodlivosť, ten nimi spôsobuje škodu a bolesť aj druhým.**

Napokon, pre nákazlivú chorobu človek spasenie nestratí, je to iba telesná záležitosť. Ak má ale voľakto *nakazené* zmýšľanie a reči (napr. o druhých rozširuje klamstvo alebo úmyselne a z povrchnosti **učí falošnosti týkajúce sa spasenia),** toho čaká Boží trest (Jakub 3, 1-2). Na konci Biblie nájdeme potvrdené, že ***klamári*** do neba nevojdú, čiže nebudú spasení tí, ktorí svojimi falošnými náboženskými učeniami zavádzajú ľudí, a tak ich "nakazia".

"Blahoslavení, ktorí činia Jeho prikázania, aby mali právo k drevu života a aby vošli bránami do mesta. ***Vonku zostanú*** *psi, čarodejníci, smilníci, vrahovia,* ***modlári a každý, kto má rád lož a dopúšťa sa jej."*** (Zjavenia 21, 8; 22, 14-15)

Zákaz jedenia krvi a tuku; vyhnutie sa chorobám. Čo je pre nás "zakázaný strom"?

Adam a Eva na dôkaz svojej poslušnosti mali zakázané jesť z jediného ovocného stromu. Ľuďom žijúcim neskôr, aj nám, Boh zakázal jesť rôzne zvieratá, aby sme tak dokázali svoju poslušnosť voči Nemu. Napr. **III.Mojžišova, 11.** kapitola a **V.Mojžišova, 14.** kapitola vymenovávajú čisté a nečisté zvieratá, teda tie, ktoré sa jesť môžu, a ktoré nesmú.

Zákaz jesť tuk z hovädziny, baraniny a kozľaciny, ako i zákaz konzumácie krvi každého zvieraťa je zdôraznený trestom smrti (I.Mojžišova 9, 4; III.Mojžišova 17, 14).

"Nijaký tuk z vola, ovce alebo kozy nesmiete jesť!

Ani nijakú krv nesmiete jesť v žiadnom vašom bydlisku, ani vtáčiu, ani z hoväda."

Človek, ktorý takéto zje, nech je vyplienený [vyhubený] zo svojho ľudu (III.Mojžišova 7, 22-27).

Zlá rastlina býva vyplienená preto, aby zahynula, nie preto, aby žila ďalej a rozmnožovala sa. Z III.Mojžišovej 17, 10 je jasné, že pod obrazom "vyplienený" sa rozumie "vyhubený", slovom, že takýto človek musel zomrieť: ***Izraelitu*** *alebo* ***cudzinca****, ktorý* ***by jedol*** *nejakú* ***krv, vyhubím*** *z jeho ľudu.* Božie nariadenia, pri prestúpení ktorých Boh v Izraeli hrozil trestom smrti, **majú rovnako vážne následky aj pre kresťanov, ktorí by si o tom mohli prečítať z Biblie. Ale, samozrejme, Boh to uskutoční až v súdny deň** (viď Židom 10, 26-28; Matúš 23, 2-3). **Preto, aby veriacich nestihol trest a veľké sklamanie v súdny deň, je potrebné všetku našu pozornosť teraz sústrediť na tieto dôležité príkazy.**

Sú takí, ktorí sa hanbia, že Boh to nariadil takto prísne a pokúsia sa zmierniť túto Božiu hrozbu a vysvetľujú, že ľudia, ktorí jedli tuk a krv zomrieť nemuseli, ale boli vylúčení zo svojho spoločenstva. Avšak ako sa dá niekoho vylúčiť spomedzi seba, ak spolu s nimi žije a stal sa nečistým? **Keď Izrael nebol pod jarmom iných národov, tak platilo ešte aj Božie občianske právo, aj trest smrti** (Ján 18, 31). Zaiste nebolo ani tak veľa trestnej činnosti a nerozširovala sa v takej veľkej miere, ako je tomu dnes. To si však dokážeme predstaviť aj na podklade Biblie, že vo väčšine prípadov takýchto ľudí nepopravovali. Aj apoštol Pavel v Novom zákone potvrdzuje trest smrti v prípade, že niekto opovrhuje Mojžišovým zákonom. Pavel bol prítomný pri ukameňovaní diakona Štefana, strážil šatstvo tých, ktorí Štefana ukameňovali. Neskôr bol pre svoje nasledovanie Ježiša kameňovaný aj on sám, ale nezomrel (Židom 10, 28; II.Korintským 11, 4).

Je na zamyslenie, nakoľko dôležité bolo dodržať tieto Božie prikázania. Každopádne už treba vedieť, že čo Boh hovorí, myslí vážne. Nie je treba, aby všetko vysvetľoval. Očakáva od svojich detí poslušnosť, tak ako aj rodič od svojho malého dieťaťa. Adam a Eva pre zjedenie im zakázaného ovocia uvalili na seba a svojich potomkov smrť. A dnešní ľudia zase pre prestupovanie iných Božích príkazov budú na seba chrliť smrť a zostanú z neba vonku! Ježišove posledné slová, predtým než vo vzkriesenom tele opustil Zem, zneli: ***Daná mi je všetka moc na nebi aj na Zemi.*** S touto najvyššou mocou vám teraz rozkazujem:

Choďte a učiňte učeníkmi všetky národy. Hlásajte evanjelium každému človeku. Vnorte ich v Božie mená, pretože prostredníctvom Jeho mien Ho spoznáte, veď Boh sa necháva spoznať skrze mnoho rôznych mien (viď napr. Izaiáš 9, 6).

Naučte ich zachovávať všetko, čo som vám prikázal. A hľa, Ja som s vami po všetky dni až do konca sveta – ako Duch Pravdy som s vami (Matúš 28, 18-20; Ján 14, 17-18). **To znamená, že v jedinom okamihu *vidí do vnútra každého človeka a posudzuje jeho myšlienky a citový svet, vie učiť a radiť*** (viď Židom 4, 12-13: *"... rozsudzuje túžby a úmysly srdca").*

Väčšina kresťanských cirkví neučí o zákaze konzumácie masti, krvi, nečistých jedál a nápojov, ani o zákaze uctievania sôch modiel – takýmto spôsobom sa pokúšajú prísnosť Božích prikázaní degradovať. Hádam len nepožaduje milujúci Boh takéto prísne príkazy?

Tí istí veriaci však o Bohu tvrdia, že ak niekto zanedbáva ich cirkevné dogmy, príkazy, tak Boh mu uloží trest a hriešnika bude navždy pražiť v pekelnom ohni. Takéto tvrdenie prirodzene nezodpovedá celkovému učeniu Biblie. Vráťme sa k našej téme.

Je potrebné spomenúť aj nariadenie o správnom zarezaní zvierat, totiž krv z nich musí vytiecť úplne. Toto však, žiaľ, presne nedodržiavajú ani moderné bitúnky.

"Môžeš vo všetkých svojich bránach zabíjať a jesť mäso... Zo svojho dobytka, oviec, srny, jeleňa, môžeš jesť, koľko sa ti zažiada. ***"Len buď pevne rozhodnutý, aby si nejedol krv,*** *lebo krv je duša.* ***Nejedz*** *dušu s mäsom!* ***Nejedz ju,*** *ale vylej ju na zem ako vodu!* ***Nejedz ju, aby sa dobre vodilo*** *tebe i tvojim synom po tebe, keď budeš konať, čo je správne v očiach Hospodinových."* (V.Mojžišova 12, 15-16. 21-25) Ako vidíme, poslušnosť k zákazu konzumácie krvi je podmienkou k získaniu dobrých Božích darov. Nedotknúť sa zakázaného stromu v záhrade Eden bolo tiež podmienkou pre prvý ľudský pár, aby sa **mal dobre** a zachoval si krásny život (I.Mojžišova 3, 3).

TRANSFÚZIA KRVI

Tu nejde o konzumáciu krvi, ale o záchranu života. V našej modernej dobe môže **krvná transfúzia** zachrániť ľudský život. Ide o výsledok mnohých pokusov, vysoko cenenú dôležitú medicínsku vymoženosť, ktorú je v prípade potreby možné použiť. Ježišovi tiekla krv, aby nám zaistil život. Učil: ***"Nik nemá väčšiu lásku ako ten, kto položí svoj život za svojich priateľov."*** (Ján 15, 13) Teda nie výlučne krv, ale náš čas, našu silu a keď je potrebné aj to najdrahšie – na záchranu druhých sa smie obetovať aj náš život. Spomeňme napr. hasičov, ktorí zachraňujú životy pri prírodných katastrofách (zemetrasenia, povodne, búrky) alebo pri nehodách a záchranu vykonávajú niekedy aj za cenu svojho vlastného života. Aj policajti a vojaci sa môžu dostať do nebezpečnej situácie, keď slúžia ľuďom a ponáhľajú sa pomôcť im v ťažkostiach.

Darcovstvo orgánov patrí tiež k láske k blížnym – keď sú na transplantáciu po smrteľných nehodách či náhlych úmrtiach poskytnuté niečie zdravé orgány. Existuje náboženstvo, ktoré zakazuje darovať krv a transfúziu krvi. Nemecký právny systém však neumožňuje, aby týmto zákazom riskovali aj životy svojich detí, keď sa tieto v ohrození života dostanú do nemocnice.

V prípade akejkoľvek operácie je najvhodnejšia vlastná krv. Pred plánovanými operáciami je možné vytvoriť zásoby vlastnej krvi, aby bola v prípade potreby k dispozícii. Doteraz bolo zaužívané, že pacient po operácii dostal toľko cudzej krvi, koľko potreboval. Zistilo sa však, že tento postup sprevádzajú veľké riziká. Ideálny stav je, keď je chorý pred operáciou vyšetrený na anémiu (chudokrvnosť), lebo inak má na prežitie oveľa menšiu šancu. Po upravení hladiny železa liekmi je možné vykonať operáciu s oveľa lepšími vyhliadkami a rýchlejšou rekonvalescenciou. To je najnovšie ochranné opatrenie z roku 2015. Čím menej cudzej krvi pacient dostane, tým má väčšiu možnosť uzdravenia. Najnovšie sa pri operáciách praktizuje, že vytečená krv sa počas operácie odsáva, vyčistí a znovu vracia späť.

Už 857 rokov pred tým, ako Mojžiš **v r. 1491 p.n.l.** vyviedol izraelský ľud z Egypta, Boh NOEmu a jeho rodine, keď po potope opustia koráb, dôrazne zakázal jesť krv: ***"Len mäso s jeho dušou, to jest s jeho krvou, nesmiete jesť!"*** (I.Mojžišova 9, 4) Podľa tohto zákaz konzumácie krvi stále platil a bol taký dôležitý, že Boh tento zákaz Noemu a jeho synom prízvukoval. Zdôrazňoval ho aj preto, aby sa zachoval aj pre ďalšie pokolenia, takže aj nám.

III.Mojžišova 17, 10-14: *"Ak by niekto z domu Izraela* ***alebo z cudzincov*** [***ľudia iného národa***], ***ktorí sa v ňom zdržujú, jedol akúkoľvek krv, obrátim sa proti tomu, kto by jedol krv,*** *a odstránim ho spomedzi príslušníkov jeho ľudu. Keďže* ***život tela je v krvi,*** *dal som vám ju na oltár na vykonanie obradu zmierenia za vaše životy, lebo krv mocou života spôsobuje zmierenie. Preto som povedal Izraelitom:* ***Nech nikto z vás neje krv; ani cudzinec,*** *ktorý sa zdržuje medzi vami,* ***nesmie jesť krv!*** *Ak niekto uloví zver alebo vtáka,* ***ktorý sa smie jesť,*** *nech vyleje jeho krv a prikryje ju zemou.* ***Lebo životom každého tela je jeho krv... Nech je odstránený každý, kto by ju jedol!"*** **Vidíme, že tento príkaz sa vzťahuje na každého človeka.**

Tento príkaz platí v plnej miere aj v Novom zákone, veď učeníci potvrdili toto nariadenie pre obrátených pohanov, nasledovníkov Krista, na svojom stretnutí, ktoré je dnes pokladané za prvý apoštolský koncil. *"Napíšme im, aby sa* ***zdržali poškvrneného modlami, smilstva a mäsa zo zaduseného a krvi!" Ostatné nariadenia, ktoré napísal Mojžiš, každú sobotu čítajú v synagógach.*** (Toto sa dialo okolo r. 51 n.l.; Skutky 15, 19-21)

Učeníci považovali za veľmi dôležité niekoľko týchto nariadení zdôrazňovať, veď odteraz museli byť v spojení aj s tými, ktorí boli obrátení z pohanov. Ako by mohli sedieť za jedným stolom s tými, ktorí by naďalej smilnili, ktorí by ctili obrazy a sochy modiel, ktorí by jedli nečisté zvieratá alebo **krv,** alebo mŕtve zvieratá, ktorým krv úplne nevytiekla. Bolo pre nich nepredstaviteľné jesť spoločne s takými ľuďmi.

Akou hanbou je, že všetci tí, ktorí sa považujú za Ježišových učeníkov, tieto životne dôležité príkazy predsa len nedodržiavajú. Vo svojich náboženstvách učia veriacich až natoľko falošne, že Boh im je nútený večný život odňať.

Božie príkazy v písomnej podobe boli vydané pred 3 a pol tisíc rokmi, v roku 1491 p.n.l., bezprostredne po vyjdení Izraela z Egypta. Desať prikázaní vydal Boh na hore Sinaj **50.** deň po vyjdení z Egypta. Mojžiš s Bohom na hore Sinaj rokoval ešte dvakrát po dobu **2 x 40** dní. Tam dostal ďalšie príkazy týkajúce sa hygieny, ceremoniálov, občianskych zákonov a nariadení. ***"Potom Mojžiš napísal všetky Hospodinove slová"*** (II.Mojžišova 24, 4).

Boh je náš Tvorca, chce pre človeka len dobro. On vie, čo a prečo prikázal. Vidíme, akým nezdravým sa ľudstvo v dôsledku prestúpenia Božích príkazov stalo, a to aj pri vyspelosti lekárskej vedy, vymoženostiach techniky, zjednodušení práce, pri dostatočnom zásobovaní potravinami, hygienickými potrebami, šatstvom či bytovom komforte atď. Cena zdravotného poistenia je vysoká, množstvo užívaných liekov neustále vzrastá, a napriek tomu sa ľudia trápia, sú stále chorľavejší a nakoniec musia ešte znášať aj Boží trest pre svoju neposlušnosť.

Izaiáš 24, 4-6: ***"Smútiť a vädnúť bude Zem; zomdleje a uvädne okruh sveta, zomdleje vysoký ľud Zeme, pretože i tá Zem je poškvrnená pod svojimi obyvateľmi, lebo prestúpili zákony, zmenili ustanovenia, zrušili večnú zmluvu. Preto kliatba zožerie Zem a tí, ktorí bývajú na nej, budú pykať za svoju veľkú vinu. Budú horieť obyvatelia Zeme a zostane iba mizerný ľud, ale aj z toho len niečo veľmi málo."***

Vidíme, aké životne dôležité je Boha vo všetkom poslúchať. A poznáme aj to, čo zničenie ľudí na Zemi vyvolá. Je to **prekročenie Božích zákonov a nariadení.** Boh uzavrel s ľuďmi zmluvu, dohodu. Rozhodol sa, že poslušných zachráni a tých, ktorí sa vzoprú Jeho prikázaniam, zničí navždy. Milosť vidíme aj v tomto Jeho rozhodnutí, lebo v dôsledku toho zničí na Zemi utrpenie raz a navždy. Boh by rád zachránil každého človeka, ale mnohí ľudia Bohu vzdorujú, ***večné ustanovenia znesväcujú,*** a preto v súdny deň ***zostane iba málo ľudí.***

Ľudia dokazujú svoju lásku k Bohu prostredníctvom dodržiavania prikázaní. Ježiš povedal: ***"Ak ma milujete, zachovávajte moje prikázanie!"*** (Ján 14, 15)

Všetky Božie prikázania patria nejako k večnej zmluve. Práve o zmenách či rozdieloch medzi Starou a Novou zmluvou v tomto texte pojednávame. **Kňazské služby so všetkými obeťami, ktoré mali prinášať odpustenie hriechov,** patrili k Starému zákonu, **boli vystriedané Ježišovou obeťou.** Ježiš zavŕšil obetné ceremoniálne príkazy, a týmto ich ďalšie vykonávanie zrušil. Vyliatie Ježišovej krvi **bolo v Novom zákone odpustením hriechov** pre tých, ktorí v Neho veria (Lukáš 22, 20).

Príkaz krvavej obriezky, mužom nariadený už od Abraháma, patrí k Starému zákonu a Ježišova obeť ho už tiež naplnila. Teda naďalej vykonávaná obriezka je pred Bohom neplatná. Ježišova obeť nahradila zákon obete a jej dosah ostane platný večne **(Židom 9, 12; 10, 10).**

Krv – tekutý orgán nášho tela

Hovorili sme o tom, že je zakázané konzumovať krv a Boh to odôvodňuje tak, že *krv je duch.* Boh sa o tom v tej dobe inak vyjadriť nemohol, veď by to nepochopili. Dnes ju už môžeme vedecky skúmať a vieme, že je to životodarná látka nášho tela. Aj strata **1** litra krvi môže znamenať smrť, pretože červené krvinky zásobujú bunky kyslíkom, ktorý je potrebný na spaľovanie, výrobu energie, aby sa telo udržalo v teple, aby sa zachovala svalová funkcia... V Biblii nájdeme viackrát napísané, že *Boh skúma srdce a ľadviny* (napr. Jeremiáš 17, 10) – ktoré boli doteraz mystickými orgánmi pracujúcimi s krvou. Srdce krv prečerpáva a obličky ju čistia. Každých 25 minút ju prefiltrujú, regulujú aj krvný tlak a vykonávajú iné dôležité práce!

Krv v našom tele predstavuje zvláštny "zázračný" orgán. V ľudskom tele jej v priemere prúdi 6 litrov. Srdce pri každom svojom údere prepumpuje 1 dl krvi – čo môže predstavovať až 10 tisíc litrov za deň (najmä v prípade veľkej fyzickej námahy), a takmer 3,5 milióna litrov za rok. Náš mozog, aj keď ide len o malú časť nášho tela (približne 1,5 kg), využíva 20% čerstvo okysličenej krvi.

Srdce začína pracovať veľkou rýchlosťou 4-týždňovému embryu (aj keď je to len uzlíček ako špendlíková hlavička) – po narodenie udrie až 50 miliónkrát. Potom sa tep spomalí a doživotne srdce udiera približne 72-krát za minútu! Počet úderov srdca počas života človeka je približne 3 miliardy. Úlohou srdca je prepraviť krv do každej bunky tela. Krv prúdi v našich žilách, cievach, tepnách, vo vlásočniciach (kapilárach). Počet kapilár, ktoré sú 10-20-krát tenšie než vlas, je 40 miliárd. Celková dĺžka krvných ciev v ľudskom tele je okolo 100 tisíc km, čo je viac než dvojnásobok obvodu našej Zeme.

Červené krvinky sa tvoria v červenej kostnej dreni; za jednu sekundu približne 3 milióny, za minútu 180 miliónov a za deň až 260 miliárd. Množstvo krvotvorby sa prostredníctvom určitých hormónov zvyšuje aj desaťnásobne. **Počas 4 mesiacov sa v našom organizme vymení všetka krv.** Môžeme len obdivovať dielo Stvoriteľa, akého obrovského výkonu je náš organizmus schopný. Mnohí ľudia akceptujú tvrdenie, že všetky tieto zázraky sú len hrou náhody. Títo ľudia však musia veriť v mnoho iných vecí, keďže Tvorcu, nadpozemskú inteligentnú Bytosť vylučujú. Ani evolucionisti, ani kreacionisti nemajú v tejto oblasti úplnú pravdu, každý z nich sa má ešte veľa učiť. Biblia a skutočná veda musia napredovať ruka v ruke.

Výrok Hospodinov znie: *"Ktorí jedia bravčové mäso, ohavné zvieratá a myši, všetci spolu zahynú."*

Chuť do jedla je silný pocit, a predsa ho človek dokáže ovládať. Boh nevyskúšal len poslušnosť prvého ľudského páru, ale odvtedy skúša vernosť každého človeka – aj cez chuť do jedla. Ešte aj Ježiš bol takto skúšaný (Matúš 4, 3-4).

Stvoriteľ nedovolili, aby človek jedol všetko. Zvieratá boli rozdelené na čisté a nečisté vždy, čiže už predtým, ako existoval Izrael ako národ. Dozvedáme sa o tom z čias **Noeho života. Noe mal do korábu vziať z čistých zvierat sedem párov, 7 samcov a 7 samíc, z nečistých zvierat dva páry, 2 samcov a 2 samice**(I.Mojžišova 7, 1-3). Je logické, že z nečistých zvierat nemohli jesť, ale tie 2 páry boli potrebné na ich ďalšie zdravé rozmnožovanie. Príbeh o potope sa stal v r. 1656 od stvorenia Adama a Evy, v roku 2348 p.n.l. (pred Kristom).

Boh **stravovacie príkazy** nezmenil ani pre dnešného človeka, lebo **nepatria k ceremoniálnym príkazom,** ktoré by sa Ježišovou obeťou naplnili. Všetky ceremoniálne zákony chrámovej kňazskej služby a s ňou spojené nariadenia – obetovanie zvierat, jedla a nápojov, ktoré poukazovali na pravú obeť Ježiša, sa po Jeho obetovaní stali nepotrebnými, lebo v Ježišovi sa naplnili. Už v knihe Danielovej bolo predpovedané, že obetovaním Mesiášovho života Ježiš ***"ukončí krvavú i pokrmovú obeť"*** (Daniel 9, 25-27). Svoju platnosť strácajú takto zároveň aj obradné chrámové služby. Avšak zdravotné nariadenia či príkazy vzťahujúce sa na stravovanie zostali v platnosti navždy, nebolo nimi v Ježišovi čo naplniť, tie patria k **večnému zákonu.**

Tieto príkazy už jestvovali predtým, než Boh uzavrel zmluvu s Abrahámom, Izákom a Jákobom. Vieme, že Ábel nepásol svine, ale bol pastierom oviec. Ovce a kozy choval aj Jákob. O Abrahámovi vieme, že pre pútnikov zarezal teľa, nie sviňu, somára alebo ťavu.

Ostatne, dnes je dokázaná skutočnosť, že napr. bravčové mäso je preplnené choroboplodnými vírusmi a baktériami. Rýchlo sa pokazí a je príčinou mnohých chorôb. Jeho zvláštnosťou je, že tukové bunky (sadlo), obvykle uložené v spojivovom tkanive, má aj vo všetkých ostatných bunkách, teda aj z chudého mäsa sa vytopí toľko tuku, že sa vo vlastnom tuku upečie. Bravčová masť sa ukladá priamo na každé ľudské spojivové tkanivo, tukové vrstvy sa stávajú hlienovitými, zmäknú, deformujú sa; to isté sa deje s kĺbmi, s medzistavcovými platničkami, so šľachami. Dokonca kyselina sírová obsiahnutá v bravčovom mäse vo veľkom množstve škody umocňuje, spojivové tkanivo stráca svoju elasticitu, poškodzuje sa, následkom môže byť dna, reuma, artritída, rôzne zápaly. Ak sa tukové usadeniny nachádzajú na stenách ciev, vzniká vysoký krvný tlak a môžu sa objaviť prejavy mnohých ďalších ochorení (v srdci, v žlči, v pečeni, v obličkách). Z mäsa obsahujúceho rastový hormón, ktorý dostávajú malé prasiatka, preniká hormón aj na človeka (čo spôsobuje deformovanie kostí, stimuluje rast rakovinových buniek).

Osudový účinok na človeka môže mať tiež obrovské množstvo antibiotík, ktoré sa dávkujú pri kŕmení ošípaných na prevenciu ochorení (počas 6 mesiacov najmenej štyrikrát, ale niekedy aj viackrát). Väčšina baktérií sa tak stáva rezistentná a doteraz používané antibiotické (penicilín) lieky už nemajú vplyv na mnoho ochorení.

V bohatých krajinách, kde z ošípaných profitujú, sa ich chov a spotreba šíri ako požiar. Je hrozné, ako ľudia chorľavejú napr. pre vysokú spotrebu mäsa. V Rakúsku sa v roku 2011 skonzumovalo priemerne 60 kg bravčového mäsa na osobu. V Nemecku 50 kg bravčového, 11 kg hydinového, 9 kg hovädzieho mäsa a okrem toho iné živočíchy a ryby, medzi nimi ohromné množstvo nečistých morských živočíchov, ktoré nazývajú morskými plodmi. Denne je tam zabitých minimálne 270 tisíc ošípaných, mesačne viac ako 8 miliónov.

V roku 2010 sa v USA zjedlo 90 milión ton bravčového mäsa. Mnohých ľudí konzumácia bravčového mäsa zničila; množstvo mladých trpí na dnu a na príkaz lekárov museli prestať jesť bravčové mäso, a následne spozorovali zlepšenie stavu či uzdravenie. Takmer každý pozná vo svojom okolí niekoho, kto z bravčového mäsa ochorel. Mnoho ľudí pre toto trpí

nadváhou, či dokonca zomiera príliš skoro. Len málo ľudí si nebezpečenstvo bravčového mäsa uvedomuje a ešte menej je tých, ktorí sa v tomto ohľade nenechajú zmanipulovať obchodnými trikmi. Božie múdre pokyny by nám mohli pomôcť udržať oči otvorené.

Keby Boh korigoval Svoje príkazy, ktoré sa týkajú zdravia človeka žijúceho dnes, znamenalo by to, že sa mýlil už dávno, pri vydaní príkazu. Lenže to nie je možné, lebo *"jedine múdry Boh"* dal ľuďom **múdre príkazy** (V.Mojžišova 4, 6-8), *"ktoré keď bude človek činiť, bude nimi žiť"*, navyše žiť zdravšie – o čom môžeme čítať v Novom zákone (Gal. 3, 12).

Táto téma bola pre Boha taká podstatná (pravdepodobne preto, aby sa nemusel dívať na množstvo trpiacich ľudí, ktorí pre vlastnú neposlušnosť a chamtivosť spôsobujú sebe aj iným toľko utrpenia), že opätovne upozorňuje na záhubu, ktorá zasiahne každého, kto sa cez jedlo stane nečistým – ***"ktorí jedia bravčové mäso a nečistú polievku majú vo svojich nádobách."*** (Izaiáš 65, 4)

Izaiáš 66, 15-17: ***"Lebo hľa, Hospodin príde v ohni a Jeho vozy ako víchrica, aby s prchkosťou odplatil Svojím hnevom a svojím karhaním v ohnivých plameňoch. Lebo Hospodin bude súdiť ohňom a svojím mečom každé telo; mnoho bude tých, ktorých pobije Hospodin... Ktorí jedia bravčové mäso, ohavné zvieratá a myši, všetci spolu zahynú" – znie výrok Hospodinov."*** – takže aj takíto budú spálení, *keď Ježiš po Svojom návrate bude súdiť ohňom*.

Boh uvádza aj červy – veď dnes znova veľká časť ľudí konzumuje hmyz i červy, dokonca sú takí, ktorí zjedia potkany, opice či psy a mačky a mnohé ďalšie živočíchy.

V II.Mojžišovej 20, 20 a v Zjaveniach 14, 7 čítame, aby sme sa báli Božie prikázania prešKrtnúť či zanedbať ich zachovávanie z nedbalosti, lebo Stvoriteľ tvrdí, že to bude príčinou zničenia človeka. **Ak sa niekto biblickým učením zaoberá a odtají alebo zamlčí skutočnosť, že *Boh nečistých, totiž ohavných do neba, ani na novú Zem zobrať nemôže*** (viď Izaiáš 35, 8; Zjavenia 21, 27), **ten vykonáva úlohu falošného učiteľa, akého si ľudia hľadajú, aby ich učil to, čo radi počúvajú**.

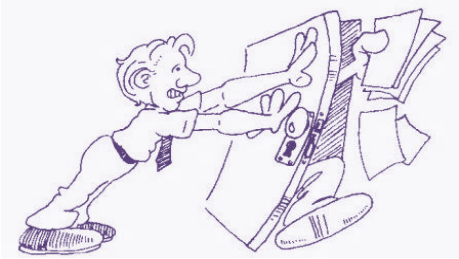
II.Timoteovi 4, 3-4: *"Príde čas, keď* ***neznesú zdravé učenie,*** *ale podľa vlastných žiadostí budú si hromadiť učiteľov, lebo ich budú svrbieť uši.* ***Odvrátia uši od pravdy*** *a obrátia sa k bájkam [klamstvám]."*

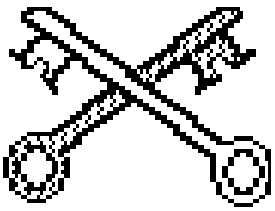
Tí, ktorí ľudí neučia pravdu a lichotia im ľúbivými rečami, alebo si zakladajú len na cirkevných tradíciách, robia to isté, akoby v serpentínach pred zákrutou smrti odstránili výstražnú tabuľu a vodič, ktorý cestu nepozná, by sa ich pričinením rútil do záhuby.

Jej kňazi neučia robiť rozdiel medzi nečistým a čistým... a proroci ***[učitelia]*** *im to zatierajú omietkou, keď podávajú klamné videnia, a predpovedajú* ***[učia] im lož...*** (Ezechiel 22, 26-28).

Teda kňazi pred svojimi veriacimi cestu pravdy zakrývajú. **Ježiš o takýchto krivých učiteľoch vyhlasuje:**

"Beda vám, zákonníci, pretože ste vzali kľúč poznania! Sami ste nevošli [do poznania], a tým, ktorí chceli vojsť, ste v tom zabránili." (Lukáš 11, 52)

"Beda vám, zákonníci a farizeji, pokrytci! [To by mohli byť dnešní kňazi, kazatelia a teológovia]. ***Lebo zatvárate nebeské kráľovstvo pred ľuďmi. Sami doň nevchádzate, a tým, ktorí by chceli vojsť, nedovolíte."*** (Matúš 23, 13)

Mnohí takíto náboženskí učitelia a znalci Svätého písma ešte aj dnes pred ľuďmi biblické pravdy chtiac-nechtiac zapierajú. Oni sú ***nazvaní klamármi,*** *ktorí zostanú vonku z neba.* Boh nás upozornil aj viackrát, aby sme sa ich vyvarovali a tak pre nich nezahynuli (viď napr. Zjavenia 22, 15; Príslovia 30, 6).

Zjavenia 21, 27: ***"A nevojde doň nič nečisté, ani ten, čo pácha ohavnosť a lož, ale iba tí, čo sú zapísaní v Baránkovej knihe života."***

Zjavenia 22, 15: ***"Vonku zostanú psi, čarodejníci, smilníci, vrahovia, modloslužobníci a každý, kto miluje a pácha lož."***

Učitelia cirkví nazvaní klamármi, ale aj veriaci, ktorí počúvajú a **páchajú** klamstvá, nielenže do neba a svätého mesta nevstúpia, ale vojdú do trestajúceho *ohnivého jazera, čo je druhá smrť.*

Zjavenia 21, 8: ***"Ale zbabelci, neveriaci, nemravníci, vrahovia, smilníci, čarodejníci, modloslužobníci a všetci klamári budú mať podiel v ohnivom jazere, horiacom sírou; to je tá druhá smrť."***

Ježiš pred uchvátením do neba Svojim učeníkom na Zemi pravdepodobne určil tieto posledné slová: *Choďte teda a urobte mi učeníkmi všetkých ľudí, vnorte ich do Božieho poznania, to, čo Jeho mená predstavujú, a naučte ich zachovávať všetko, čo som vám JA prikázal. Pokiaľ to robíte, JA som s vami po všetky dni až do* ***konca sveta.*** **Týmito dramatickými slovami o živote a smrti sa uzatvárajú evanjeliá.**

Svet sa čoskoro, v našej dobe, skončí. Preto po Ňom túžme: *Príď kráľovstvo Tvoje!... Nech sa stane Tvoja vôľa...* **Oplatí sa Ježišove príkazy spoznať a všetky dodržať.** Nie sme sami, Ježiš je s nami, veď povedal: *Nenechám vás ako siroty, prídem k vám.* ***On je s nami každý deň ako Duch Pravdy. Keď Ho budeme prosiť a budeme dobre počúvať, On je pripravený uviesť nás do celej pravdy.***

Buďte svätí! Telesné a duchovné nečistoty

Apoštol Peter píše v **I.liste 1, 15-17:** ***"Ako je svätý ten, Ktorý vás povolal, buďte aj vy svätí v celom svojom počínaní. Pretože je napísané: "Buďte svätí, lebo JA Som svätý!"***

Kto je ten JA, kto je svätý? Apoštol Peter cituje vlastné slová Boha z knihy Mojžišovej, kde Boh okrem iného ustanovil a vymenoval *čisté* zvieratá, čiže tie určené na jedenie, a *nečisté,* ktoré na konzumáciu nie sú (III.Mojžišova 11, 44; 20, 7, 25-26). Význam slova ***svätý*** je hlavne ***oddeľovanie***. Nemôže byť svätý ten, kto neoddeľuje čisté od nečistého, kto sa nechráni pred nečistotami, ako i ten, kto sa neoddeľuje od nečistých jedál.

Boh by len jediným slovom dokázal náš mozog preorganizovať tak, že každý človek by bol svätým automaticky. Áno, lenže potom by sme stratili našu slobodnú vôľu, a to by nás znížilo na úroveň zvierat. Aj anjelov žijúcich v Božej blízkosti Stvoriteľ obdaril slobodnou vôľou, hoci existovalo nebezpečenstvo, že niektorí z nich potom svoju slobodnú vôľu proti Bohu zneužijú. A práve to urobil diabol. Avšak so svojou slobodnou voľou zašiel príliš ďaleko. Boha obvinil a začal proti Nemu vzburu. Tento stav však musí byť ukončený.

Existujú *nebeské kniežatá a mocnosti* s veľkými schopnosťami a vplyvom, ktoré si berú takú podobu, akú práve potrebujú na nenápadné nadviazanie spojenia s akýmkoľvek stvorením. Na viacerých miestach môžeme čítať, že Boh poslal s odkazom pre ľudí práve anjelov.

Pavel píše: *"Nezabúdajte na pohostinnosť, lebo niektorí vďaka nej prijali ako hostí anjelov, hoci o tom nevedeli."*(Židom 13, 2) Väčšina prírodovedcov si predstavuje, že živé inteligentné mimozemské bytosti existujú – veď človek je vzorom. Ale práve Bibliu, kde by sa o nich dalo čítať a dozvedieť sa o ich schopnostiach viac, pokladajú za rozprávku a nepátrajú v nej. **"Mimozemšťania",** ktorých nie je možné vidieť, ktorí sú rýchlejší než rýchlosť svetla, ktorých schopnosti sú pokladané za nemysliteľné – ako by to bolo možné?

V podstate hlavným cieľom väčšiny vesmírnych rakiet je zistiť, či mimo Zeme jestvuje nejaký život. Ohromnú senzáciu a veľkú radosť by vyvolalo už len to, keby našli jedinú baktériu alebo stopu vymretého života. Ale preskúmané nebeské telesá mimo Zeme sú úplne bez života. Naproti tomu je naša Zem plná tých najobdivuhodnejších a najsenzačnejších životných schopností. Stvoriteľ dal človeku tú najväčšiu schopnosť, dal mu zodpovednosť a Zem mu zveril do rúk, aby na ňu dával pozor. Žiaľ, človek svojou plnou silou všetky prírodné poklady ako moria, pralesy, rastliny, zvieratá mrzačí a decimuje tak, že za niekoľko sto rokov znivočí všetko. Napriek tomu, že sa pokladá za veriaceho v Boha, oberá vlastnú rasu a blížnych, šikovne sa snaží utláčať ich. Stále častejšie sa stretávame s náboženským prenasledovaním, keď sú zabíjaní tí, ktorí patria k inému náboženstvu. Toto sú v Boha veriaci?

Boh je láska a On musí vidieť, že spomedzi všetkých ľudí nájde len niekoľkých, ktorí si vážia svojich blížnych a nesebecky sa usilujú o ich záchranu. Cieľom náboženských vodcov je ľudí ovládať, ale výsledkom tohto, tak ako sme vyrozumeli z Ježišových slov (Matúš 23, 13), bude zničenie veriacich aj samotných vodcov. Aj diabol, nepriateľ láskavého Boha, má cieľ, aby veriaci, tak ako on, boli z neba vymknutí, vylúčení. Ježiš ako súdiaci Sudca nakoniec zničí všetkých nepriateľov pravých veriacich. Podľa Biblie tak už nezostáva nič iné, len aby všetci títo *zlí zanikli v ohnivom jazere* (Zjavenia 20, 10. 15). *A Boh pripraví nové nebo a novú Zem pre tých ľudí, ktorí Ho milujú* (II.Petra 3, 13; Izaiáš 66, 22).

V Biblii sú dôkazy existencie mimozemských bytostí. Dokonca Plánovač, Ten, Ktorý vytvoril celý vesmír, chvíľu prebýval medzi nami v ľudskom tele, ale napriek veľkému množstvu dôkazov Ho ľudia nespoznali. Ježiš sľúbil, že sa vráti po veriacich, ktorí Ho poznajú a poslúchajú Jeho príkazy, teda podmienky, ktoré práve rozoberáme.

Boh by však rád medzi ľuďmi, Svojím fyzickým stvorenstvom, našiel rozumne uvažujúcich, s ktorými chce udržiavať priame spojenie, ktorí s Ním prediskutujú svoje názory a sú hodní byť Jeho spoločníkmi. Toto má však podmienky, veď nechce pochodiť tak, ako pochodil s diablom, ktorý kedysi zastával vysokú pozíciu, ktorý bol *jagavým cherubom uzavierajúcim prístup, bol na svätom Božom vrchu, v strede ohnivých kameňov* **(slnká – hviezdy)** *sa prechádzal,* ale skazil sa a padol.

V texte apoštola Petra (I.Petra 1, 16-17) sa uvádza, že Boh od nás očakáva: ***"Buďte svätí, lebo ja som svätý."*** Peter ďalej pokračuje, že *Boh súdi osoby bez uprednostňovania podľa ich skutkov, takže, je potrebné v čase svojho pobytu na Zemi žiť v bázni!* – Božieho trestu by sme sa tak mali báť vtedy, keď neberieme do úvahy Jeho nariadenia aj v súvislosti s čistým a nečistým, svätým a ohavným. ***"Hospodina Zástupov posvätujte, Jeho sa bojte a Jeho sa strachujte!"*** (Izaiáš 8, 13)

Keďže Boh môže hriechy potrestať, je dobre, keď je človek Bohabojný, totiž nech sa hrešiť bojí. Avšak, túžbou Boha je, aby sme svojich blížnych milovali a neškodili im, aby sme Ho z lásky poslúchali a ctili pre všetku dobrotu, ktorú pre nás robí. ***"Pán, náš Boh, je Pán jeden! Milovať budeš Pána, svojho Boha, z celého srdca a z celej duše a z celej mysle a z celej sily."*** Aký starostlivý je Pán, keď k tomu dodal: ***"Milovať budeš blížneho ako seba samého!"*** (Marek 12, 29-31)

Od čoho ešte závisí večný život, čo je prvoradé? Závisí od spoznania Boha, od vnorenia sa do Jeho mena (viď Jána 17, 3). Poznaniu Boha sa budeme venovať neskôr osobitne, pretože ide o rozsiahlu tému a ľudia sa od Jeho poznania odklonili až príliš. A preto je potrebné všetko napraviť.

Nečistoty nie sú len telesné, ale aj duchovné. Tie sa ľudskej mysle zmocňujú ako hriešne túžby a vášne. *"...milovaní,* ***očistime sa od každej poškvrny TELA i DUCHA,*** *dovršujúc tak* ***posvätenie*** *v bázni Božej."* Totiž oddeľme sa od nečistôt! (II.Korintským 7, 1)

Obrazy, sochy, úcta k modlám a ich zbožňovanie patria k *duchovnej nečistote,* a ešte mnoho ďalších, napr. **predpovedanie budúcnosti, veštenie, vyvolávanie duchov mŕtvych.** ***"Neobracajte sa k veštcom, vyvolávajúcim duchov, ani sa nepôjdete pýtať k vedomcom lebo nimi by ste sa poškvrnili."*** (III.Mojžišova 19, 31)

"Riekol som im: Každý nech zavrhne svoje ošklivosti, ku ktorým upieral oči, a ***nech sa nepoškvrňuje*** *egyptskými* ***modlami.*** *Ja som Hospodin, váš Boh. Ale oni sa vzopreli a nechceli ma počúvať. Nikto nezavrhol* ***ošklivosti,*** *ku ktorým upieral svoje oči,* ***ani neopustil egyptské modly."*** (Ezechiel 20, 7-8)

"Ak je niekto spravodlivý a uskutočňuje právo a spravodlivosť, *nejedáva* ***na vrchoch,*** *oči nedvíha* ***k modlám*** *domu Izraela, ani nepoškvrňuje ženu svojho blížneho, ani sa nepriblíži k žene,* ***keď je nečistá,*** *ak nikoho neutláča... Ak nepožičiava na úžeru a neberie úrok...* ***Ak chodí podľa Mojich ustanovení a zachováva Moje nariadenia a úprimne ich plní: je spravodlivý a určite bude žiť – znie výrok HOSPODINA, PÁNA."*** (Ezechiel 18, 5-9)

"Potom spoznáte, že ja som Hospodin, keď ich prebodnutí budú ležať medzi ich ukydanými ***modlami,*** *okolo ich oltárov na každom vysokom kopci, na všetkých hrebeňoch vrchov, pod každým zeleným stromom a pod každým hustým dubom, na mieste, kde svojim ukydaným* ***modlám*** *obetovali udobrujúce vonné obety."* (Ezechiel 6, 13)

Do kresťanských chrámov môže vojsť ktokoľvek aj teraz. Obvykle sú postavené na **vyvýšeninách, vrchoch,** po úbočiach svahov a každý tak môže vidieť tú hromadu sôch modiel, ktoré nazhromaždili, a ktoré tam uctievajú.

"Svätí buďte, lebo ja, Hospodin, váš Boh, som svätý. *Nech sa každý človek bojí svojej matky i svojho otca; zachovávajte moje soboty. Ja som* ***HOSPODIN,*** *váš Boh.* ***Neobracajte sa k modlám, ani liatych bôžikov si nezhotovujte!*** *Ja som* ***HOSPODIN,*** *váš Boh."* (III.Mojžišova 19, 1-4)

"Nič nejedzte s krvou! Neveštite ani nečarujte!" (III.Mojžišova 19, 26) Povery, čítanie z čiar v dlani, z kávovej usadeniny, vrhanie kostí, predpovede z vtáčieho spevu a veci podobné, ako napr. horoskopy, predpovedanie z kariet, toto všetko je čarodejníctvo. Každý, kto v takéto veci verí, tvrdí, že sú to prostriedky na predpovedanie budúcnosti ľudí. Boh zatratí tých, ktorí sú prikázaniam neposlušní a dôverujú veštcom, nechajú rozprávať karty... TV stanice tieto programy zahŕňajú do svojich štruktúr a propagujú ich. Jednoduché cvičenia či triky šikovných rúk k čarám nepatria.

III.Mojžišova z 18. kapitoly: [5] ***"Zachovávajte moje ustanovenia a moje právne predpisy, pre ktoré bude človek žiť, ak ich plní. – Ja som Hospodin!*** [= Ja som ten, **Kto rozkazuje.**] Ako vidíme, Hospodinove nariadenia, Jeho výmery a rozkazy neprehovárajú len k Izraelitom, ale **večný život každého človeka závisí aj od činov prameniacich z viery.** Viera sama o sebe je neviditeľná – živou, úplnou sa stáva iba prostredníctvom skutkov. ***"Viera bez skutkov je mŕtva"*** – písal vo svojom liste apoštol Jakub (Jakub 2, 20).

[6] *Nikto z vás sa nesmie priblížiť* ***k svojej pokrvnej príbuznej,*** *aby s ňou telesne obcoval! – Ja som* ***Hospodin!*** (Viď verše 7-18.) Pokrvnými príbuznými sú napr.: matka, otec, hocijaký súrodenec, vnúčatá, teta, strýko, okrem toho nevesta, švagriná atď. Sexuálny vzťah medzi pokrvnými príbuznými často vedie k narodeniu postihnutých detí, ktoré trpia celý svoj život a stávajú sa tak sociálnou záťažou pre spoločnosť.

[19] ***Nesmieš sa priblížiť k žene v čase jej mesačnej nečistoty a odkryť jej ohanbie.***
[20] ***So ženou svojho blížneho*** *nesmieš pohlavne obcovať, aby si sa s ňou* ***nepoškvrnil.***
[22] ***S mužom nesmieš obcovať, ako sa obcuje so ženou! Bola by to ohavnosť*** *(mužskí smilníci* – I.Timoteovi 1, 10; Rímskym 1, 27. 32; Kolosenským 3, 5-6).

Ostatný verš hovorí o tom, čo sa dnes nazýva homosexualita a mnohí sú zástancami toho, že ju treba úplne akceptovať. V mnohých krajinách ľudí žijúcich v takom hriechu už sobášia úradne. Náš Stvoriteľ vie lepšie, že je to proti prírode. Títo ľudia môžu byť akokoľvek milí, dobroprajní, rešpektovaní, spoľahliví, dôveryhodní, dokonca svojim partnerom verní,

ale rozhodne nemôžu byť kandidátmi na nebeské kráľovstvo. Ide o náchylnosť, ktorá sa počíta za hriech. Oplatí sa ho v záujme získania večného života zanechať (Rímskym 1, 26-32). Ježiš pre nás podstúpil veľké zrieknutie – a my ho nemôžeme podstúpiť?

[23] *Ani s nejakým **zvierať'om nesmieš obcovať',** aby si sa ním **nepoškvrnil,** ani žena sa nesmie postaviť pred zviera s úmyslom obcovať s ním; bola by to **nehanebnosť'.***

[24] *Ničím z toho **sa nepoškvrňujte,** lebo tým všetkým sa poškvrňovali pohanské národy, ktoré vyháňam spred vás.* [25] *Tak sa zem poškvrnila, ale ja som ju potrestal pre jej neprávosť, takže **zem musela vydáviť svojich obyvateľov.*** [26] *Vy však zachovávajte moje ustanovenia i moje právne predpisy; **nekonajte nič z týchto ohavností, a to tak domorodec ako aj cudzinec, ktorý sa zdržuje medzi vami."*** (III.Mojžišova 18, 5-6. 19-26)

Veľkú pozornosť musíme venovať hlavne tomu, že tieto príkazy sú platné pre každého človeka, nielen pre Izraelitov, židovský ľud, ale aj pre cudzincov, prišelcov.

V.Mojžišova 18, 10-14: *"Nech sa nenájde u teba... veštec, ani kto by dával pozor na sny, vykladač znamení, ani čarodejník, ani zaklínač [astrológ], ani vyvolávač duchov, ani jasnovidec, ani kto by sa vypytoval mŕtvych.* ***Lebo je Hospodinovi ohavný každý, kto robí tieto veci. Pre tieto ohavnosti ich vyháňa Hospodin, tvoj Boh, spred teba. Buď dokonalý a bezúhonný pred Hospodinom, svojím Bohom. Lebo tieto národy, ktoré máš vyhnať, počúvajú vykladačov znamení a veštcov. Tebe to však Hospodin, tvoj Boh, nedovolil."***

*"Buďte mi **svätí,** lebo ja, Hospodin, som svätý. Ja som vás oddelil od všetkých národov, aby ste patrili mne.* ***Ak by bol medzi vami muž alebo žena vyvolávačom mŕtvych alebo jasnovidcom, musia byť vydaní na smrť'."*** (III.Mojžišova 20, 26-27) Boh potrestanie uskutoční v súdny deň (viď Židom 13, 4; Izaiáš 66, 15-18. 24).

"Tak od telesných, ako od duševných smilníkov sa odlúči Božia duša" (Ezechiel 23, 17-18). Možnosť obrátiť sa je ešte otvorená: treba oľutovať hriešny život, prestať s ním, potom nám Ježiš odpustí a spasí nás.

Tí, ktorí sa zdržujú nečistého, prijme za Svojich Ježiš, ten Pán, Všemohúci a On sa bude starať o nich ako Otec. Keď máme takéto prisľúbenia, milovaní, očisťme sa od každej poškvrny tela i ducha! (II.Korintským 6, 7-18; 7, 1)

Ježiš obetoval Svoje **telo** za život celého sveta (Ján 6, 51), ale predsa sa k večnému životu nedostane každý. Boh nikoho nenúti k takému spôsobu života, aby ho mohol spasiť. Ježiš povedal: ***"Široká cesta vedie do záhuby a mnoho je tých, čo ňou vchádzajú"*** (Matúš 7, 13).

Ľudia majú slobodnú voľbu. Život je taký krátky, okorenený len troškou radosti. Boh však sľubuje všetko dobré tým, ktorí Ho milujú. Očakáva však od teba len trochu poslušnosti, aby uvidel tvoju ochotu a spoľahlivosť.

Ľudia starnú, potkýnajú sa, trápia sa chorobami, ostýchajú sa, celý svoj život pracujú zo všetkých síl, šetria, aby mali aspoň nejaké malé živobytie.

Je nepochopiteľné, prečo sa zdráhajú alebo prečo odmietajú Bohom ponúknutý radostný, hojný život, všetko dobré! Len preto, lebo za svojho pána si zvolili Satana a svoje hriechy nechcú zanechať. Aká tragédia pre človeka! Toto je dobrovoľne zvolená dráma! Nepatri k tým všetkým, ktorí opovrhujú Božími prikázaniami! **Ty chci byť spasený!**

Vymenovanie čistých a nečistých zvierat

"Robte teda rozdiel medzi nečistými a čistými zvieratami, medzi nečistými a čistými vtákmi, a nepoškvrníte sami seba ani zvieratami, ani vtákmi, ani ničím, čo sa hemží na zemi, čo som vám oddelil, aby ste to pokladali za ***nečisté.*** *Buďte mi svätí, lebo ja, Hospodin, som svätý..."* (III.Mojžišova 20, 25-26).

Ani ten, kto tvrdí, že môže jesť všetko, všetko nezje – nech sa nad tým len dobre zamyslí, lebo napr. jedovaté huby, ako smrteľne jedovatú muchotrávku zelenú, nezje. Veď keby ju zjedol, zomrel by. Tiež nezje ani psy, mačky, opice, červíky a chrobáky... dokonca mu príde zle už pri predstave, že by mal niečo také zjesť. Občas predsa len vyjde najavo, že niekde konzumujú aj tieto zvieratá. Vo všeobecnosti to však vyvoláva senzáciu a odpor. Práve preto, aby to **vyvolalo odpor,** Boh zvieratá, ktoré nie sú určené na jedenie, **nazval, označil ako *nečisté*** **– *"ohavnosťou vám to bude"*** – povedal.

Pamätám sa, keď raz v práci kolega ponúkol druhému klobásu, z ktorej si ten vzal a ochutnal. No, dobré bolo? – spýtal sa ho a začal erdžať. Vtom ten druhý zbledol a všetko, čo zjedol, vyvrátil. Až natoľko sa mu konská klobása hnusila. Istému chlapcovi dali bez jeho vedomia zase zjesť mäso zo zajaca. Ten mäso len omáľal v ústach, ani za svet ho nevedel prehltnúť. Keď mu oznámili o aké mäso ide, nasledovalo zhnusenie a zvracanie.

III.Mojžišova 11. a V.Mojžišova 14, 4-6. kapitola, tu nájdeme zvieratá, ktoré je povolené jesť a zvieratá zakázané.

"Toto sú zvieratá, ktoré smiete jesť:

býk, ovca, koza, jeleň, gazela, srnec, kozorožec, antilopa, byvol, divá koza, kamzík, los a daniel. Smiete jesť všetky zvieratá, ktoré majú tak rozdvojené kopytá, že obe kopytá sú úplne rozpolené, a ktoré sú prežúvavce medzi zvieratami." (V.Mojžišova 14, 4-6) ***

III.Mojžišova, z 11. kapitoly:

"Avšak z prežúvavcov a z tých, čo majú rozdelené kopytá, nejedzte:

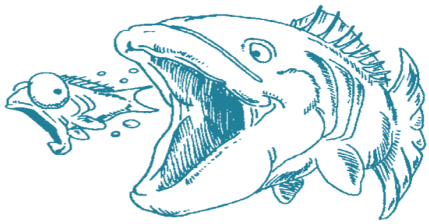
Ťavu, *lebo prežúva, ale kopytá nemá rozdelené – nech vám je nečistou!*

Ani skalného ***jazveca,*** *pretože prežúva, ale nemá rozdelené paprčky – nech vám je nečistý!*

Ani ***zajaca,*** *lebo prežúva, ale nemá rozdelené paprčky – nech vám je nečistý!*

Ani ***ošípanú,*** *lebo má rozdelené paprčky a celkom rozoklanú paprčku, ale vôbec neprežúva – nech vám je nečistou! Z ich mäsa nejedzte a ich zdochliny sa nedotýkajte! – Nech sú vám nečistými!*

Toto smiete jesť zo všetkého, čo je vo vodách: *Všetko, čo vo vodách, moriach a potokoch má plutvy a šupiny, môžete jesť.*

Všetko však, čo v moriach a riekach nemá plutvy ani šupiny, nech je to čokoľvek, čo sa hýbe vo vode, akýkoľvek vodný živočích, nech je vám to ošklivosťou. (10. verš)

Nech sú vám ošklivosťou; z ich mäsa nejedzte, ich zdochliny nech sa vám hnusia!

***Tieto vtáky** majte v ošklivosti; **nesmú sa jesť,** lebo sú odporné: orla, orlosupa, čierneho supa, kaňu, rozličné druhy sokola, všetky druhy krkavcov, pštrosa, kukučku, čajku a druhy krahulca, kuvika, kormorána, výra, sovu, pelikána a bieleho supa, bociana, druhy volavky, dudka a netopiera.*

[20] ***Všetok okrídlený hmyz, chodiaci po štyroch, bude vám ošklivosťou.***

[27] ***Zo všetkých živočíchov chodiacich na štyroch nohách všetko, čo chodí na labách, nech je pre vás nečistým.***

[29-30] ***Spomedzi drobných zvierat, ktoré sa hemžia na zemi, tieto sú pre vás nečisté:***
lasica, tchor, jež, potkan, myš a rozličné druhy jašteríc, syseľ, šťúr, mlok, slimák, krt, slepúch a chameleón.

[42] *Nejedzte nič z toho, čo sa **plazí po bruchu,** nič, čo chodí po štyroch, nič, **čo má mnoho nôh,** a nijaké drobné zvieratá, ktoré sa hemžia na zemi, lebo sú ošklivosťou.* Z uvedeného vyplýva, že čisté z nich nie je žiadne.

Nestaňte sa odpornými jedením drobných zvierat, ktoré sa hemžia, nepoškvrňte sa nimi, aby ste pre ne neboli nečistými. Lebo Ja som Hospodin, váš Boh; posväťte sa a buďte svätí, lebo Ja som svätý, a neznečisťujte sa nijakou drobnou zverou, ktorá sa hemží na zemi.

[46] ***Toto je zákon** o zvieratách, vtákoch a o všetkých živých bytostiach, ktoré sa hýbu vo vodách, i o všetkých bytostiach, ktoré sa hemžia na zemi.*

[47] ***Aby sa robil rozdiel medzi nečistým a čistým a medzi živočíchmi, ktoré sa smú jesť a medzi živočíchmi, ktoré sa nesmú jesť."***

Malo by sa nám hnusiť zjesť napr. koňa, ťavu, zajaca – králika, sviňu, pštrosa, slimáka, mušle, kôrovce, raky, hadie ryby, žaby, chrobáky, červy atď., ktoré sa pomerne bežne predávajú v obchodoch. Je dosť zvierat, ktoré patria medzi *čisté* a dajú sa ľahko zaobstarať, napr. hydina, baranina, jahňacina, kozľacina, hovädzina... K pripraveným hotovým mäsovým výrobkom, ako klobása a pod., je možné sa dostať v izraelských kóšer predajniach mäsa v niektorých mestách, ak si ich už niekto nedokáže odoprieť, ale najlepšie je jednoducho sa ich zrieknuť. V súčasnosti sa z mnohých dôvodov odporúča, aby spotreba mäsa na osobu bola zásadne obmedzená, alebo sa od nej upustilo, hlavne u ľudí, ktorí nemajú problémy stráviť zeleninu.

Ohavnosti nečistých zvierat sa vzťahujú samozrejme len na ich konzumáciu. Zvieratá sú inak obdivuhodné, milé, hravé. Tie exotické si s uznaním chodievame obzrieť do zoo, tie domáce, napr. psa, mačku, koňa, somára, škrečka, morské prasa atď., môžeme pohladiť. Boh stvoril veľmi veľa mnohorakých zvierat s najzvláštnejšími osobitými schopnosťami s určitým cieľom. Mnohé žijú vo vzájomnej symbióze, teda jeden druhému pomáhajú a navzájom sa potrebujú. Takto funguje celý stvorený svet. Svet prírody je v rovnováhe. *Každé Bohom stvorené zviera je dobré, na niečo užitočné,* ale nie každé Boh ľuďom určil na konzumáciu. (I.Timoteovi 4, 3-4)

Smutné je, že väčšina kresťanov, ktorí majú v rukách úplné Sväté písmo a Bibliu pokladajú za jediný základ viery, tento Boží príkaz, vzťahujúci na čisté a nečisté, neberú do úvahy – žiaľ, na vlastnú škodu a nešťastie. Ako sme čítali u Izaiáša 24, 6: že *zostane iba máličko ľudí*. Božia spasiteľná milosť by mohla platiť pre každého človeka, avšak dostanú ju len poslušní.

Títovi 2, 11-15: *"Zjavila sa **milosť Božia, spásonosná** všetkým ľuďom, **ktorá nás vyučuje,** aby sme sa odriekli bezbožnosti a svetských žiadostí a mierne, **spravodlivo a pobožne žili** na tomto svete, očakávajúc blahoslavenú nádej a zjavenie slávy nášho veľkého Boha a Spasiteľa Krista Ježiša, Ktorý vydal za nás seba samého, aby nás vykúpil zo **všetkej neprávosti a očistil vzácny ľud, horliaci za dobré skutky.** Toto hovor a napomínaj, karhaj so všetkou dôraznosťou a nikto nech tebou nepohŕda!"*

Ten, kto si Božie príkazy nevšíma, robí to isté, ako keď si kúpi auto alebo prístroj, a o predpísaný návod na použitie sa nestará, vôbec mu na ňom nezáleží. Keď si kupujúci v dôsledku takéhoto konania auto či prístroj poškodí, tak stráca garanciu. Ak nedodrží ani ostatné továrenské predpisy, môže dôjsť až ku katastrofe. **Nie priateľ, ale nepriateľ je každý, kto popudzuje k prestúpeniu ktoréhokoľvek Božieho prikázania – nech je to akýkoľvek kňaz alebo cirkevná autorita.** Práve kňazi mali za úlohu učiť aj o týchto veciach. **S čistým svedomím môžeme povedať, že aj dnes sa za skutočných Božích "kňazov" počítajú iba tí, ktorí Božie príkazy učia dostatočne:**

Ezechiel 44, 23: ***"Ľud môj majú učiť o rozdiele medzi svätým a obecným a ukázať im rozdiel medzi nečistým a čistým."*** Keďže tak neurobili, takto ich karhá:

"Kňazi znásilňujú zákon môj... nerobia rozdiel medzi svätým a obecným ani neučia rozoznávať medzi nečistým a čistým. Pred mojimi sobotami si zakrývajú oči, takže som znesväcovaný medzi nimi.

***Jej kniežatá** [kniežatá Zeme] uprostred nej sú ako vlci, trhajú korisť, sú schopní preliať krv, hubiť ľudské životy [duše], **ženúc sa za nepoctivým ziskom.** Jej proroci [učitelia]... im veštia **lož;** hovoria: Takto hovorí Pán Hospodin! – hoci Hospodin nehovoril."* (Eze. 22, 26-31)

Aby boli učitelia náboženstva populárni a ***"mali zisk"*,** teda **boli platení,** tak aj v tejto veci, ako aj v mnohých iných, neučia pravdivo. Podľa Božieho vyhlásenia je ale dôsledkom ich konania, akoby *prelievali krv*, lebo veriacich, ktorí ich počúvajú, musí Boh, žiaľ, zatratiť. **Boh hľadá niekoho, kto by napravil skreslené názory a s nimi spojené falošné učenia o *čistých a nečistých* veciach. Lenže ani dnes nenachádza takmer nikoho.**

Ezechiel 22, 30-31: ***"Keď som však hľadal medzi nimi niekoho,*** *kto by vymuroval múr a postavil sa predo mňa do trhliny za tú krajinu [za obyvateľov zeme], aby som ju nezničil,* ***nenašiel som nikoho. Preto vylejem na nich svoj zúrivý hnev, ohňom roztrpčenosti svojej ich strávim, zvrátim im na hlavu ich cesty, hovorí Pán, Hospodin."*** Aj Pán hľadá tých, ktorí hľadajú pravdu. Nájde ju len málo ľudí, veď predsa *úzka cesta vedie k spaseniu. Usilujte sa vojsť tesnou bránou!* (Lukáš 13, 24)

V Pavlových listoch sú isté veci ťažko pochopiteľné, takže ich, ako aj ostatné Písma, neučení a neutvrdení ľudia prekrúcajú na vlastnú záhubu (II.Petra 3, 16).

Kto bol apoštol Pavel, ktorého 14 listov bolo pre nás zachovaných v písmach Nového zákona? Každý pozná alebo počul výraz: "Obrátenie Pavla", alebo zo "Saula Paulus".

Saul – Saulus, z kmeňa Benjamínovho, spočiatku používal izraelitské meno, neskôr prevzal grécke meno Pavel a ním sa stal známym. Hovoril niekoľkými jazykmi, bol vzdelaným človekom a znalcom Písma, teda zákonníkom, ako vtedy nazývali znalcov, ktorí vysvetľovali Starý zákon. Pavel bol rímskym občanom a ohľadne viery bol farizej. (*Farizeji* sa pridržiavali Božích prikázaní, ale ešte prísnejšie dodržiavali nariadenia *starších*; a *starší,* ako členovia cirkevného súdu, boli vysoko vážení.) Pavel Ježiša osobne nepoznal a po tých, ktorí Ježišovo učenie nasledovali, pátral v synagógach, prenasledoval ich, bil a väznil.

3 a pol roka po nanebovstúpení Ježiša, keď mučenícka smrť hrozila aj diakonovi Štefanovi, navrhoval jeho zabitie aj Pavel. Bol tam prítomný, zúčastnil sa mučenia a **strážil šaty tých, ktorí Štefana ukameňovali.** S rovnakým krvilačným cieľom, pravdepodobne s jazdcami, postupovali smerom k Damasku, keď ho zhora prekvapil veľký jas a z neba počul hlas: *"Saul, Saul, prečo ma prenasleduješ? A on povedal: Kto si, Pane? Odpovedal mu:* ***Ja som Ježiš, ktorého ty prenasleduješ."*** (Skutky 8, 1-3; 9, 1-9; 26, 9-18) Saul sa vtedy obrátil a od tých čias v mnohých mestách a krajinách kázal Krista.

Pavel pri stretnutí s Ježišom padá na zem a oslepne.

Mnohí si predstavujú, že apoštol Pavel chcel pohanov oslobodiť od všetkých Božích alebo od mnohých veľkých prikázaní. Túto predstavu ale musíme uvážiť a prehodnotiť. Každý zistí, že Pavel nechcel ničomu inému veriť a nič iné učiť ako Ježiš, veď sám seba nazýval **sluhom a apoštolom** (poslom – poslaným) Ježiša Krista (Rímskym 1, 1).

Ježiš bol veľký osloboditeľ. Ježišovo meno v prenesenom význame znamená *osloboditeľ.* **Otázka znie: Od čoho nás chcel Ježiš oslobodiť? Kto na ňu nájde vhodnú odpoveď, príde aj na to, od čoho chcel Pavel oslobodiť židov a pohanov. Práve preto je potrebné najskôr spoznať niektoré pravdy o Ježišovi Kristovi.**

Mesiáš – Prorok – Kráľ – Veľkňaz – Boh Izraelov – Osloboditeľ – Baránok Boží = Ježiš

Už sme videli, že *Ježiš neprišiel zákon alebo prorokov zrušiť, ale skôr naplniť* (Matúš 5, 17). Najväčším prorokom po Ježišovi bol Mojžiš a Eliáš, s ktorým sa Boh na hore Sinaj rozprával tvárou v tvár. Tam Mojžišovi ukázal, ako má vybudovať svätostánok a ako majú kňazi a ľud vykonávať každodenné a slávnostné ceremónie: *"Hľaď, aby si to urobil podľa vzoru, ktorý si videl na vrchu."*(II.Mojžišova 25, 40) Raz Mojžiš izraelskému ľudu o budúcom Ježišovi povedal: *"Hospodin, tvoj Boh, vzbudí ti proroka, ako som ja, z tvojho prostredia, spomedzi tvojich bratov. Toho poslúchajte!"* (V.Mojžišova 18, 15) Ježiš bol tým nastávajúcim Prorokom, o Ktorom Mojžiš písal a upozorňoval izraelský ľud, aby Ho počúvali, keď príde. A čo povedal židom Ježiš?

"Lenže keby ste verili Mojžišovi, aj mne by ste verili, veď on písal o mne." (Ján 5, 46)

Kto bol teda Ten, o Ktorom čítame v knihe Mojžišovej? Kto na hore Sinaj odovzdal Desať prikázaní? Kto oboznámil Mojžiša s nariadeniami, ktoré dopredu premietli okolnosti vykúpenia? Je to jeden a ten istý Zákonodarca, Zachovávateľ a Súdiaci Sudca – to je celkové učenie Starého i Nového zákona Biblie.

Jakub 4, 12: ***"Jeden je zákonodarca a sudca, Ktorý má moc zachovať a zatratiť."*** *"Ja som Hospodin, tvoj* ***Spasiteľ*** *a tvoj* ***Vykupiteľ,*** *Mocný Jákobov."* (Izaiáš 60, 16) *"Dnes sa vám v Dávidovom meste narodil* ***Spasiteľ, Ktorý je Kristus, Pán."*** (Lukáš 2, 11)

Jednoznačne ide o Ježiša Krista, Ktorý 1517 rokov pred Svojím vystúpením nechal Mojžiša napísať živý "scenár", aby sa ľudia dozvedeli, aby nezabudli, aby si scény spasenia každodenne a počas svojich sviatkov opakovali, a pripravovali sa na skutočnosť – na zjavenie sa Mesiáša, Ježiša Krista.

Predpovede vzťahujúce sa na Ježiša pretkávajú Sväté písmo a poskytujú dôkaz, že On bol tým skutočne sľúbeným Mesiášom.

Ježiš sa mal v Betleheme narodiť v presnom čase. Čas smrti, Jeho obete bol určený presne na rok, mesiac, deň i časť dňa.

Židia žijúci vtedy predsa ale v Ježišovi sľúbeného Mesiáša nespoznali. ***"Do svojho vlastného prišiel, a Jeho vlastní Ho neprijali"*** – písal vo svojom evanjeliu apoštol Ján (Ján 1, 11). Ježiš je, podľa Svojho poslania, v gréckom jazyku **Kristus,** v hebrejskom **Mesiáš,** po slovensky **Pomazaný.** V tých dobách pri uvádzaní do funkcie napr. kráľov, prorokov a najvyšších kňazov, pomazali olejom. Ježiš podľa Svojho povolania tomuto všetkému zodpovedal – a predsa Ho nespoznali!

Ospravedlnením im môže byť to, že nepoznali systém predpovedí, ktoré v knihe Danielovej hovoria o čase vystúpenia Mesiáša, a tak bol tento čas pred nimi skrytý. Ježiš musel Svoje Božstvo zastierať, aby mohol vykúpenie uskutočniť. Ale neskôr Ho už spoznať mohli alebo by Ho mohli prijať za Mesiáša aspoň dnes, aby Ježiš mohol zachrániť aj ich.

Aká blamáž to bude v súdny deň pre telesných potomkov Abraháma, otca veriacich, ktorí opovrhli **duchovným** potomstvom a Ježiša s Jeho prikázaniami nectili.

Predtým než Ježiš prišiel na Zem ako Boh, dal Abrahámovi príkazy a zasľúbenia, a následne ho v roku 1981 p.n.l. vo veku 75 rokov povolal. Ježiš povedal: *"Váš otec Abrahám zaplesal, že uvidí môj deň; i videl a zaradoval sa. Židia mu vraveli: „Ešte nemáš ani päťdesiat rokov a videl si Abraháma?" Ježiš im povedal: „Veru, veru, hovorím vám:* ***Prv ako bol Abrahám, Ja Som."*** *Na to zdvihli kamene a chceli ich hádzať do neho, ale Ježiš sa skryl a vyšiel z chrámu prejdúc pomedzi nich a tak odišiel."* (Ján 8, 56-59) Žiaden človek nedokáže zmiznúť, ak sa nachádza v obkľúčení nepriateľa. Ježiš to ale urobil, lebo mal takú moc. Z Jeho zázrakov bolo možné spoznať, že On je naozaj Boh, Mesiáš.

Ján 8, 23-24: *"On im povedal: „Vy ste zdola, ja som zhora. Vy ste z tohto sveta,* ***ja nie som z tohto sveta****. Preto som vám povedal, že* ***zomriete vo svojich hriechoch. Lebo ak neuveríte, že Ja Som, zomriete vo svojich hriechoch."*** Aj do dnešného dňa, **kto neverí, že Ježiš je Mesiáš, Ktorý** ***od večnosti JE,*** Ktorý na seba vzal naše hriechy, tomu hriechy vymazané nebudú a zomrie vo vlastných hriechoch.

Micheáš 5, 2: *"Ale ty,* ***Betlehem,*** *Efrata, hoci si primalý byť medzi tisícami Júdu, z teba mi vyjde ten, ktorý bude vládcom v Izraeli.* ***Jeho pôvod je v praveku, v časoch večnosti."***

Je predpovedané, vyhlásené: ***"Ty si naozaj skrytý Boh, Boh Izraela, Spasiteľ!"*** – (Izaiáš 45, 15) Keď sa Ježiš ako **kráľ** *na chrbte osliatka blížil k Jeruzalemu, vidiac mesto,* ***zaplakal nad ním*** *a povedal: Keby si poznalo, čo je k tvojmu pokoju!* ***"Ale je to teraz skryté pred tvojimi očami.*** *Lebo prídu na teba dni, keď ťa tvoji nepriatelia oboženú valom, obkľúčia ťa a zovrú zo všetkých strán. Zrovnajú so zemou teba i tvoje deti v tebe a nenechajú v tebe kameň na kameni, pretože si nepoznalo čas svojho navštívenia."* (Lukáš 19, 41-42)

Prorok Zachariáš predpovedal: *"Preveľmi jasaj, dcéra Siona, zvučne plesaj, dcéra Jeruzalem!* ***Ajhľa, tvoj Kráľ prichádza k tebe spravodlivý a plný spásy,*** *pokorný, sediac na oslovi, na osliatku, na mláďati oslice."* (Zachariáš 9, 9)

"On ale bol prebodnutý pre naše hriechy, strýznený pre naše neprávosti. On znášal trest za náš pokoj, Jeho ranami sme uzdravení." – cez Jeho čistý bezhriešny život, skrze obeť Jeho tela a krvi sa uskutočnilo naše vykúpenie (Izaiáš 53, 5).

Aké pekné by bolo, keby sa mnohí spomedzi izraelitov obrátili k Svätému Izraelovi, Ježišovi, k Osloboditeľovi aspoň dnes. Veľa pekných zasľúbení, ktoré sa pôvodne vzťahovali len na telesných Izraelitov, patria teraz už všetkým, ktorí Ježiša spoznajú a nasledujú, a prostredníctvom tohto sa tak stanú duchovnými Izraelitmi (víťaziacimi). Veď tak to bolo sľúbené už Abrahámovi, praotcovi ľudu Izraela a každému pravému veriacemu otcovi žijúcemu na zemeguli:

"V tebe budú požehnané všetky pokolenia Zeme... Žehnať budem tých, čo teba žehnajú, prekľajem toho, čo tebe zlorečí... V tvojom potomstve budú požehnané všetky národy Zeme, pretože si poslúchol môj hlas... Pretože Abrahám poslúchol môj hlas a zachovával moje nariadenia, moje príkazy, moje ustanovenia a zákony... Lebo jeho som si vyhliadol, aby prikazoval svojim synom a svojmu domu po sebe zachovávať cestu Hospodinovu."
(I.Mojžišova 12, 3; 22, 18; 26, 5; 18, 19)

Sľúbené požehnania hovoria tak k telesnému, ako aj k duchovnému Izraelu, ku všetkým tým, ktorí podľa príkladu Abraháma verne poslúchajú Božie prikázania:

"Niet Žida ani Gréka, niet otroka ani slobodného, niet muža a ženy, lebo vy všetci ste jeden v Kristovi Ježišovi. ***A keď ste Kristovi, ste Abrahámovým potomstvom a podľa prisľúbenia dedičmi."*** (Galatským 3, 28-29)

"Tvojím manželom je tvoj Tvorca, Hospodin Zástupov je Jeho meno. Tvojím Vykupiteľom je Svätý Izraela, nazýva sa Bohom celej Zeme. *Veď Hospodin ťa povolal ako opustenú a duchom ubolenú ženu. Možno odmietnuť ženu mladosti? – hovorí tvoj Boh. Opustil som ťa na malý okamih, ale veľkým milosrdenstvom ťa zhromaždím. V návale hnevu som na krátko skryl Svoju tvár pred tebou, ale večnou milosťou sa nad tebou zľutúvam, hovorí tvoj* ***Vykupiteľ, Hospodin... Všetci tvoji synovia budú učení od Hospodina a hojný bude pokoj tvojich synov...*** *Nijaká zbraň vyrobená proti tebe sa nevydarí. Každý jazyk, ktorý sa zdvihne proti tebe k súdnemu výroku, ty zatratíš. Toto je dedičstvo služobníkov Hospodinových a ich spravodlivosť odo mňa – znie výrok Hospodina."* (Izaiáš 54, 5-8, a 13. 17)

V zmysle týchto slov bude jasné, že Ježiš prikázal: *"Čiňte mi učeníkov vo všetkých národoch."* Ježiš chce ako *Duch-Pravdy* v čase Novej zmluvy učiť každého priamo, bez stoviek všelijakých cirkví, bez ich platených učiteľov. Ježiš nehovorí o tom, že On naučí kňazov, ktorí budú potom učiť ďalej nás. Každý duchovný Izraelita *bude učeníkom Pána.* Ježiš, jediný Pán, sľúbi, že aj keď už nebude medzi nami v tele, svojich bude učiť aj vtedy: ***"Ja vám totiž dám výrečnosť a múdrosť, ktorej*** *ani všetci* ***vaši protivníci nebudú môcť*** *odolať a* ***protirečiť."***(Lukáš 21, 15) *Neopustím vás ako siroty.* ***Ja som s vami*** *po všetky dni až do skončenia sveta."* (Ján 14, 18; Matúš 28, 19-20)

Mojžiš teda musel presne podľa vzoru pripraviť svätostánok s jeho príslušenstvom a naučiť kňazov službu, lebo oni predstavili dielo vykúpenia prichádzajúceho Ježiša. Vtedy na zmazanie hriechov ešte tiekla krv zvierat, ktorá odkazovala na krv Ježiša. Ale zvieracie obete ukončila Ježišova krv, ktorá v skutočnosti tiekla pre hriechy celého sveta.

"On však bol prebodnutý pre naše hriechy." (Izaiáš 53, 5) Spočiatku sa ceremoniálne nariadenia napĺňali obradmi každodenne, tak ako ich Boh vysvetlil Mojžišovi (Židom 8, 5), tie poukazovali na budúcu obeť Ježiša. Išlo o službu predstavujúcu obraz, ktorý dopredu premietal skutočnosť Ježišovho vykupiteľského diela, Jeho krvavú obeť na Golgotskom kríži, ktorú vykonal na zmazanie hriechov ľudstva, a to pre všetkých tých, ktorí v Neho veria, poslúchajú Ho a nechcú viac Bohu, Ježišovi spôsobiť bolesť: *"Jeho rany nás uzdravili."* (I.Petra 2, 24) Ján Krstiteľ spoznal v Ježišovi ozajstnú obeť a pred verejnosťou o Ňom svedčil takto:

"Ajhľa, Baránok Boží, Ktorý sníma hriech sveta" (Ján 1, 29).

Skutky apoštolov 3, 18-19 – z Petrovej reči: *"Takto však Boh splnil to, čo vopred oznámil ústami všetkých prorokov, že Jeho Kristus má trpieť. Kajajte sa a obráťte sa, aby vám boli zotreté hriechy..."* Ježiš v skutočnosti naplnil tie príkazy, ktorých sa mali v priebehu stáročí zúčastňovať kňazi spoločne s ľudom. Keď sa stali krvavé obete Ježišovým prostredníctvom skutočnosťou, urobil sa tým ich koniec. Tieto ceremónie boli pre každého veriaceho veľkou záťažou. ***"Vymažúc dlžobný úpis,*** *ktorý* ***svojimi nariadeniami svedčil proti nám,*** *a úplne ho odstránil tým, že* ***ho pribil na kríž."***(Kolosenským 2, 14) Ak chcel potom niekto vykonávať obete aj naďalej, znamenalo to, že neporozumel významu *služby* Ježišovej obete alebo Kristovu obeť prijať nechcel, neuznal, lebo čakal iného Mesiáša.

Veriaci židovského náboženstva Ježiša neprijali, ešte aj dnes, po 2000 rokoch, čakajú druhého Mesiáša. Nechcú uveriť, že ich otcovia sa mýlili, lebo Mesiáša nespoznali ani napriek mnohým splneným predpovediam. Všetci by mohli získať večný život, keby prijali a hlásali ľudstvu ozajstnú obeť a prijali obeť Ježiša Krista aspoň teraz. Takto, žiaľ, nemajú odkaz pre svet, hoci to boli práve oni, s kým chcel Boh uskutočniť evanjelizáciu sveta, čo však ale bolo takto podmienené:

"Ak teda budete pozorne počúvať môj hlas a budete zachovávať moju zmluvu, budete mojím osobným vlastníctvom medzi všetkými národmi, lebo celá Zem je moja. Budete mi kráľovstvom kňazov, svätým národom." (II.Mojžišova 19, 5-6; V.Mojžišova 7, 6) Oni mali na celej zemeguli urobiť Izraelitom každého úprimne veriaceho.

Ježiš raz vyprovokoval pokryteckých znalcov písma, farizejov a zákonníkov tým, že sa neumyl, keď si sadol jesť medzi nich; oni Ho ohovorili a vyčítali Mu to. Ježiš tak našiel príležitosť, aby ich upozornil a na oči im vyhodil ich falošnosti – že vykonávajú ľudské nariadenia (Lukáš 11, 37-54). Karhal ich, ale nezmenili sa. Radšej sa na Neho nahnevali a hľadali zámienky, aby Ho mohli žalovať. Napokon sa im prostredníctvom Piláta, pohanského rímskeho miestodržiteľa, podarilo Ježiša pred dvetisíc rokmi odsúdiť na smrť.

Ježiš a Satan vedú navzájom boje, ale účinkujúci sú ľudia, ktorí slobodnou vôľou rozhodnú, koho vo svojej mysli počúvnu. *Vieme, že pri večeri diabol vnukol do mysle Judáša Iškariotského, aby zradil Ježiša. Vtedy Ježiš podal Judášovi do šťavy Paschálneho baránka namočenú skyvu chleba a hneď po tej skyve vstúpil do neho Satan* (Ján 13, 2. 26-27).

Keď potom Judáš odišiel, Ježiš Svojim učeníkom adresoval posledný veľký prejav a odhalil aj Svojho skutočného nepriateľa: ***"Už s vami nebudem veľa hovoriť. Prichádza totiž knieža sveta. Nič vo mne nie je jeho"***(Ján 14, 30). Už po Adamovom páde do hriechu Ježiš oznámil, že ON *rozšliape hlavu* hadovi, ale spôsobí Mu to utrpenie. Toto proroctvo sa naplnilo hlavne vtedy, keď Ježiš visel v trápení na kríži (I.Mojžišova 3, 15).

Kríž nepriniesol len bolesť, ale aj radostné vykúpenie a víťazstvo nad Satanom. Tam nadobudlo právoplatnosť Božie rozhodnutie, že Boh *hadovi rozšliape hlavu,* a zničí tak diabla aj smrť už navždy.

Začiatok Starého zákona a obriezka

Ježiš sa obetoval za naše hriechy a touto Jeho zástupnou obeťou sa skončilo obetovanie zvierat, pretože Ježiš tieto ceremoniálne zákony, ktoré predznamenávali Jeho utrpenie a krvavú obeť, naplnil. Takmer pred 4 tisíckami rokov Boh spomedzi príbuzenstva vyvolal Abraháma a sľúbil mu, že ho urobí veľkým národom. Uzavrel s ním zmluvu a za znamenie tejto zmluvy ustanovil obriezku. Prikázal, že potomkom *mužského pohlavia vo veku 8 dní treba rezať, "obrezať"* ***predkožku pohlavného tela***(I.Mojžišova 17, od 11). Odrezať bolo treba **len niekoľko milimetrov, prednú časť predkožky,** len ako prsteň malý krúžok, **nie viac.**

Príkaz neznel odrezať celú predkožku. Bez jemných lekárskych nástrojov by to v tej dobe bol veľmi komplikovaný úkon. V opatrovateľskej praxi sa neraz stretávame so starými obrezanými mužmi, keď už len samotný pohľad na nich je bolestivý, pretože im odstránili kompletne celú predkožku, niektorí majú dokonca stopy po šití, ktoré bolo nevyhnutné vykonať po takomto nešetrnom zákroku. Napriek obriezke však nebolo badať, že pred Bohom by kvôli tomu mali nejaké prednosti. Žiaľ, ľudia sú náchylní k tomu, aby preháňali čokoľvek.

Keď Abrahám v roku **1957** p.n.l. dostal príkaz od Boha, okamžite, ešte v ten deň obrezal seba aj Ismaela, svojho 13-ročného syna. Ba čo viac, zhromaždil všetkých v službe stojacich dospelých mužov a chlapcov, ktorých ihneď obrezal (I.Mojžišova 17. kapitola).

II. kniha Mojžišova sa začína narodením Mojžiša a jeho príbehom. Faraón v Egypte rozkázal, aby narodených hebrejských chlapcov hodili do rieky, ponechať mali len dievčatá. V tejto dobe sa narodil Mojžiš (v roku 1571 p.n.l.), ktorého rodičia (po 3 mesiacoch skrývania) vyložili v koši do tŕstia Nílu, ale jeho sestra, Miriam, neustále sledovala, čo sa s ním bude ďalej diať. Faraónova dcéra, ktorá sa tam prišla kúpať, kôš našla.

Keď ho otvorila, ihneď spoznala, že ide o hebrejského chlapca, lebo videla, že je obrezaný. Faraónova dcéra dieťa okamžite prijala za svoje a Miriam sa jej ponúkla, že nájde dojčiacu ženu. Mojžiša tak aj naďalej dojčila a vychovávala vlastná matka, približne do veku 12 rokov. Jeho rodičia ho vychovávali k bázni pred Bohom a pravdepodobne ho pripravili na to, že Boh možno chce prostredníctvom neho oslobodiť izraelský ľud. Potom bol zverený faraónovej dcére, Hatšepsut. Mojžiš sa na kráľovskom dvore zúčastnil najvyššieho výcviku v oblasti štátnej správy, získal vladárske a vojenské vedomosti a zručnosti. Faraón nemal syna, len dcéry. Mojžiš sa tak prostredníctvom nevlastnej matky mal stať nasledujúcim faraónom.

Mojžiš ale videl a ľutoval, ako sa zaobchádzalo s jeho hebrejskými bratmi. Raz, ako videl ich nešťastnú situáciu, rozhneval sa a udrel dozorcu tak, že ten zomrel. Následne 40-ročný Mojžiš utiekol z Egypta. Vzal si za manželku Cipporu, dcéru Midiánskeho kňaza, a strážil svokrove ovce.

Keď mal Mojžiš 80 rokov, prišiel k nemu Boh a prehovoril k nemu v horiacom šípovom kre. Poslal Mojžiša, aby izraelský ľud vyviedol z Egypta, pretože Ho ťažil ich zlý osud. Boh mu povedal, že faraón neprepustí okamžite ľud, ktorý preňho predstavuje obrovskú pracovnú silu (veď s nimi vystaval napr. mestá Pithom a Raamses). Ale Boh udelí Egyptu 10 ťažkých rán a faraón ich prepustí len potom. Desiatou ranou bude, že Boh zabije v Egypte každého prvorodeného syna, vrátane faraónovho.

Ale prvorodených Izraela obíde rana len za cenu dodržania podmienok: v každej rodine bolo potrebné zabiť mladého baránka a jeho krvou potrieť veraje dverí. Kde boli veraje poznačené krvou, tam prvorodený nezomrel. Výnimočne sa baránok musel upiecť v celosti, nesmeli mu odrezať ani hlavu, nesmeli mu vybrať ani vnútornosti a museli byť opatrní pri zarezaní a pečení na pahrebe, aby sa mu nepolámali kosti, pretože symbolizoval Ježiša. Zajedať ho mali nekvaseným chlebom a horkými bylinami, skonzumovať ho museli počas večera a nemohli si z neho nechať na ráno. A faraón mal nasledujúce ráno prepustiť ľud z Egypta.

Ako spomienku na túto udalosť Boh pre izraelitov, aj pre všetky nasledujúce obdobia, ustanovil prvý veľký sviatok, sviatok Pesach či Pascha. Musel sa vykonávať každoročne pri splne mesiaca 14. večer v mesiaci Abib (v novšom jazyku Nissan). **Mesiac Nissan sa tak pre nich stal Bohom nariadeným prvým lunárnym mesiacom v roku a sviatok Pesach bol ustanovený vždy na čas prvého jarného splnu,** u nás po 21. marci (II..Mojžišova 12. kap.).

Baránok zabitý pri tejto príležitosti sa nazýval **Paschálny baránok** a **symbolizoval prichádzajúceho Mesiáša, Ježiša,** Ktorý raz vykrváca na kríži za hriechy celého ľudstva.

Vtedy ešte nevedeli, a mnohí to nevedia ani teraz, že nekvasený chlieb a nekvasené víno (hroznová šťava) symbolizovali bezhriešnosť Ježiša Krista. Kvasenie a kysnutie, ktoré sa rýchlo šíri a rastie, je symbolom hriechu. Ale Ježiš bol bez hriechu, preto mohol obetovať sám seba, aby mohol naše hriechy zmazať, aby za nás pykal. Ježiš pred svojou smrťou v posledný večer tohto sviatku jedol spolu so svojimi učeníkmi Paschálneho baránka.

Toto je sviatok Paschálneho baránka, ktorý teraz kresťania – hoci veľmi pozmenene – slávia ako Veľkú noc. Večera Paschálneho baránka bola poslednou večerou Ježiša, ktorú rôzne cirkvi oslavujú v inom čase a rozličným spôsobom ako večeru pánovu alebo eucharistiu.

Príbeh oslobodenia Boh navzájom previazal takýmito strašnými a krvavými udalosťami. Toho večera v Egypte Pán usmrtil každého prvorodeného chlapca alebo muža, alebo zviera mužského pohlavia (II.Mojžišova 12, 12). Vyslobodenie sa spájalo s touto otriasajúcou udalosťou preto, aby nikto nikdy nezabudol na krvavú obeť jednorodeného Ježiša, ktorú vykonal pre hriechy celého ľudstva. Táto najvznešenejšia udalosť sa možno stane najväčším sviatkom

celého vesmíru počas celej večnosti. ***Jediný Pán, Ktorý je nad všetkými, Boh požehnaný na veky, Tvorca všetkého, udržovateľ,*** Ktorý sa v knihe proroka Izaiáša predstavoval ako ***náš Otec a vykupiteľ od večnosti,*** je Tým, Ktorý namiesto nás, ako Ježiš Kristus, *ten Baránok Boží,* sebaobetavo vylial Svoju vlastnú krv a preukázal najväčšiu pokoru a lásku.

Spomienku na túto veľkú obetnú udalosť môžeme vykonať už teraz, lebo kvôli jej dôležitosti Pán udal čas tohto sviatku úplne presne. Nariadil ho na večerné hodiny 14. dňa mesiaca Nissan, čiže v prvom lunárnom mesiaci nového roka. Toto potom nie je ani Veľká noc, ani čas nejakej večere Pánovej, ale ide o každoročný jedinečný 7-8 dní trvajúci veľký sviatok, sviatok Paschálneho baránka a Nekvasených chlebov.

Spoznaním týchto okolností sa nám znova trochu priblížil príbeh sviatku Paschálneho baránka, udalosti, ktorá sa stala celých 3500 rokov pred rokom 2010. Tí, ktorí poznajú Bibliu, dobre vedia, že číslo 3 a pol, teda polovica čísla 7, je naozaj veľavravné, čo Boh jeho použitím v priebehu dejín aj veľakrát dokázal.

Takže Boh poslal Mojžiša naspäť do Egypta. Ten sa vydal na cestu, pravdepodobne so zapriahnutým vozom, so ženou a dvomi synmi, z ktorých jeden ešte nebol obrezaný. Mladší syn mohol mať len niekoľko rokov a matka ho možno chránila pred bolesťami obriezky. Ale Boží príkaz znel: *"Neobrezaný muž, ktorému by nebolo obrezané mäso predkožky, nech je* ***vyťatý*** *spomedzi svojho ľudu. Pretože porušil moju zmluvu."* (I.Mojžišova 17, 14)

Boh Mojžiša poveril vyvedením ľudu, takže musel byť aj vzorom, preto s neobrezaným synom medzi ľud Izraela do Egypta vojsť nemohol. Túto epizódu v niekoľkých biblických veršoch, II.Mojžišova 4, 22-26, prekladatelia Biblie opisujú a vysvetľujú rozdielne. Viacerí hovoria, že Boh chcel Mojžiša zabiť. Nejde však o dobré vysvetlenie. Prečítajme si:

"A povieš Faraónovi: Takto hovorí Hospodin: ***Môj syn, môj prvorodený, je Izrael.*** *Hovorím ti: Prepusti môjho* ***syna,*** *aby mi slúžil. Ale keby si ho odmietol prepustiť, hľa, zabijem tvojho* ***syna,*** *tvojho* ***prvorodeného."*** Hebrejský jazyk je kompaktný, výstižný, mnoho vyjadrujúci, veľkolepý jazyk, v ktorom sa nemusí v nasledujúcej vete zopakovať, čo s čím súvisí. Jednoznačne sa tu nehovorí o Mojžišovi, ale o jeho **synovi.**

Akoby Hospodin mohol chcieť zabiť Mojžiša, keď ho práve poslal na cestu, aby vykonal, čo mu zveril a Boh mu práve teraz povedal, čo bude musieť povedať faraónovi. Teda, malá rodina prichádzala do Egypta, ale stmievalo sa a museli sa ubytovať. Kým Mojžiš s väčším synom pripravovali prístrešok, Cippora, jeho žena, s neobrezaným malým synom bola pravdepodobne sama:

"Cestou na miesto, kde nocovali, stretol ho Hospodin a chcel ho zabiť. **(Tam je Hospodin Boh, matka a jej malý chlapec.)** *Tu Cippora vzala ostrý kameň,* ***obrezala predkožku svojho syna*** *a vrhla ju k Jeho* [Hospodinovým] *nohám, a povedala:* ***Veruže si mi ženíchom krvi!*** *A upustil od neho. Vtedy* [Hospodin – zopakoval] *povedal: Ženíchom krvi pre obriezku."*

(II.Mojžišova 4, 22-26) **Hospodin bol po tomto akte obriezky úplne spokojný.** Cippora jednoducho vykonala všetko, bez ceremónií a operácií, ako to Boh prikázal Abrahámovi pred 466 rokmi.

Dokážeme si predstaviť, že obriezka vykonaná kameňom ostrým ako britva bola záležitosťou niekoľkých sekúnd. Vôbec nešlo ani o operáciu, keďže z prednej časti predkožky mohlo byť odrezané len niekoľko milimetrov, vlastne tenučký prstenec. Je jednoznačné, že symbolické panictvo – nepoškvrnenosť, nevinnosť malého chlapčeka zostala zachovaná a pred ním stojaci Hospodin, pôvodca tohto znamenia zmluvy, s tým bol úplne spokojný.

Takáto jednoduchá prax obriezky bola pre **chlapcovu** budúcnosť, neskoršie manželstvo a sexuálny život neškodná.

Boh od nás očakáva výlučne poslušnosť. Nechce, aby sme niektoré Jeho prikázanie chceli "vylepšiť", pretože On si dobre zvážil, čo slúži v náš prospech. ***"Nepridávaj nič k Jeho slovám, aby ťa*** *nepotrestal a* ***neoznačil za KLAMÁRA!"*** (Príslovia 30, 6)

Keď chceme úprimne dodržať akýkoľvek príkaz PÁNa, jediného Boha, musíme dávať lepší pozor na Božie nariadenia a nemôžeme k nim podľa svojich predstáv pripájať, dokladať príkazy nové.

Aj krvavá obriezka je symbolom krvavej obete Ježiša Krista, Mesiáša, ktorú spoločne s krvavými obeťami zvierat na kríži tiež zrušil.

Prvorodený. Toto slovo sa v Biblii vyskytuje viac ako stokrát – k nemu sa totiž pripája Božie Vykupiteľské meno a vykupiteľský čin. Oplatí sa teda pozrieť sa bližšie na význam pojmu prvorodený.

Boh pred faraónom nazval izraelský ľud *Svojím prvorodeným synom.* **Všetci ľudia, ktorí majú byť spasení** sú nazvaní ***spoločenstvom prvorodených, slávnostnému zhromaždeniu,*** ktorých Osloboditeľ Mesiáš za cenu Svojej krvi vykúpil (Židom 12, 23). Narodiť sa prvý bolo privilégiom, poctou a množstvom požehnaní (viď požehnanie Izáka, keď požehnal Jákoba a Ezava – I.Mojžišova 27, 28-29. 37).

Nik nemôže zato, koľkým synom v poradí sa narodil. To, či bol tohto práva niekto hodný alebo nie, sa ukázalo až neskôr. Podľa Biblie ide o vyznamenania. Mená, pomenovania, funkcie, získať ich mohol ktokoľvek a v skutočnosti prvorodeným byť nemusel. Boli takí, ktorí požehnanie prvorodeného stratili, pretože podľa Božieho zhodnotenia toho neboli hodní; iní ho zase získali. Príklady: Jákob, ktorý bol vo veku **91** rokov Bohom nazvaný Izraelom (Víťaziacim), nastúpil namiesto prvorodeného Ezava. Jákobov prvý syn, Ruben, tiež stratil právo prvorodeného a toto prednostné právo Boh namiesto neho podaroval **Júdovi, ktorého potomkami sú aj Židia žijúci teraz.** Boh Júdovi sľúbil vodcovskú, kniežaciu berlu, práve preto bolo potrebné, aby Ježišova línia pochádzala z Júdu (I.Mojžišova 49, 10; I.Kronická 5, 2). *Ale osoh z prvorodenstva zdedil Jozef,* totiž obidvaja jeho synovia dostali dedičstvo v Kanáne, v zasľúbenej zemi (**I.Kronická 5, 1-2**). Aj medzi dvoma Jozefovými synmi sa zamenilo toto právo prvorodeného: Boh uznal za prvorodeného Efraima namiesto Manassesa.

V časoch Starého zákona, pred smrťou Ježiša, bolo treba vykúpiť všetkých prvorodených chlapcov, aj prvorodené domáce zvieratá mužského pohlavia (samce). Bolo treba vyliať krv čistých zvierat, ich mäso sa mohlo zjesť. Pri nečistých (ako somár, ťava, kôň atď.) bolo potrebné urobiť odhad a podľa neho vyplatiť výkupné. Vykúpiť bolo treba aj prvorodených chlapcov (Bohom stanovenou peňažnou sumou 5 šekelov, ktoré sa používali pre potreby Lévitov – IV.Mojžišova 3, 40. 47; Lukáš 2, 23).

Aj sám Ježiš je prvorodený a nazvaný je ***jednorodený Syn*** (v Jánovom liste a v jeho Evanjeliu), u Lukáša 1, 35: ***"Bude sa volať Svätým, bude to Boží Syn."*** V písme apoštola Pavla je zase On *"prvorodený z mŕtvych",* a to podľa hodnosti, z vyznamenania (Kolosenským 1, 15. 18).

Prvorodení sú spasení preto, lebo boli vykúpení a majú veľké dedičstvo, tak ako mali ozajstní prvorodení (V.Mojžišova 21, 16-17). Koho Ježiš prijme za Svojho prvorodeného, inými slovami, kto sa narodil od Boha, ten sa narodil znovu, pre tých Ježiš splatil cenu vykúpenia: Jeho krv tiekla namiesto našej. Odtiaľto tak pochádza pojem vykúpenie a Ježišovo meno Vykupiteľ.

Vráťme sa späť k téme obriezky. Muži museli stopy obriezky na svojom mužskom tele vidieť denne viackrát a opakovane si tak uvedomovali, že oni sú Hospodinovými, Mesiášovými ženíchmi krvi, teda by nemali hrešiť! Ak predsa zhrešili, tak Vykupiteľ a Mesiáš raz namiesto nich vezme na Seba krvavú obeť, cenu za odpustenie hriechov. Ježiš bol muž a obriezka **sa vzťahovala len na mužov,** na nikoho iného.

Na svete je veľa takých ľudí, ktorí pôvod obriezky, ani jej zmysel nepoznajú, ale kvôli nejakej tradícii či z iných dôvodov ju vykonávajú. Sú aj takí, ktorí Bibliu čítajú a poznajú počiatky obriezky, ale nerozumejú Ježišovej obeti, neuznávajú ju a neuznávajú ani uskutočnené ukončenie obriezky. Dokonca existujú aj takí kresťania, ktorí si nájdu dôvody na to, aby nechali obrezať svoje deti – avšak, v žiadnom prípade to nie je vôľa Ježiša Krista. Nová zmluva priniesla zásadné zmeny, ktoré sa majú spoznať a učiť sa ich nanovo. Tôňu služby Starého zákona nahradilo Kristovo skutočné evanjelium. Apoštol Pavel, ktorý sa učil od jediného veľkého Majstra, Ježiša, vo svojich listoch píše:

"Lebo v Kristovi Ježišovi ani obriezka nič neznamená, ani neobriezka, ale viera činná skrze lásku." (Galatským 5, 6)

Filipským 3, 1-3: *"Nelení sa mi písať vám to isté...* ***Dajte si pozor na psov, dajte si pozor na zlých pracovníkov, dajte si pozor na obriezku!*** *Veď my sme skutočne obrezaní, my, ktorí v Božom Duchu slúžime Bohu, chválime sa v Kristovi Ježišovi a nedúfame v telo."* Vykúpení v súvislosti so spasením nedúfajú v obrezané telo, ale v krvavú obeť Ježiša.

Kolosenským 2, 11-14: *"V Ňom ste aj boli obrezaní obriezkou, vykonanou nie rukami, ale* ***Kristovou obriezkou*** *– vyzlečením hriešneho tela... keď nám odpustil všetky hriechy, vymažúc dlžobný úpis, ktorý svojimi nariadeniami svedčil proti nám, a úplne ho zrušil tým, že ho pribil na kríž."* – Toto boli obete krvavé, pokrmové a obete krvavej obriezky.

Niektorí ľudia si myslia a tvrdia, že Boh dal príkaz obriezky preto, aby prostredníctvom nej uchránil mužov i ženy pred rôznymi chorobami. Boh ale o takom niečom nikde nehovorí. Obriezka slúžila duchovnému cieľu, preto bola ustanovená len mužom, aby im pripomínala pre nich prinesenú, viackrát prorokmi predpovedanú veľkú obeť Vykupiteľa, aby nehrešili, ale usilovali sa byť ako Ježiš, boli pripravení obetovať sa, nakoľko to záchrana ľudí vyžaduje. Vieme dobre, že šírenie evanjelia prináša so sebou obete. Aj Ježiš nás na to upozornil:

"A všetkým povedal: Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba, vezme každý deň svoj kríž a nasleduje ma." (Lukáš 9, 23)

"Pre mŕtveho si nerobte zárezy do tela! Nevypaľujte si (do kože) nijaké znamenia! Ja som Hospodin", Ktorý vám rozkazuje. *"Ste synovia Hospodina, svojho Boha.* ***Nebudete si na sebe robiť zárezy..."*** (III.Mojžišova 19, 28; 21, 5; V.Mojžišova 14, 1). Dnes už aj obriezka patrí k takýmto zákazom **robiť si zárezy,** znamenia do tela.

Príkaz obriezky je síce nazvaný ako **večná** zmluva (viď I.Mojžišova 17, 13), ale slovo *večný,* sa vzťahuje len na to, pokiaľ niečo trvá. Trvalo to po Ježišovu smrť, po Jeho krvavé obetovanie. Rodič svojmu dieťaťu občas povie: **večne** robíš nezbedu!; **večne** ma trápiš! Trvá to stále však len dovtedy, kým dieťa neskončí. Len **večný život** je absolútny, lebo **Boh je večný**. Ale keď sa niekto proti Bohu búri ako diabol, alebo je voči Božím príkazom neposlušný, ten bude zničený **navždy**: *Budú, akoby ich nikdy nebolo bývalo. Nepriatelia Hospodina* ***sa pominú, rozplynú sa ako dym.*** *Prizrieš sa* ***na vykynoženie bezbožných.***

Hospodin všetkých bezbožníkov ***zahubí.*** (Abdiáš 1, 16; Žalmy 37, 20. 34; Žalmy 145, 20)

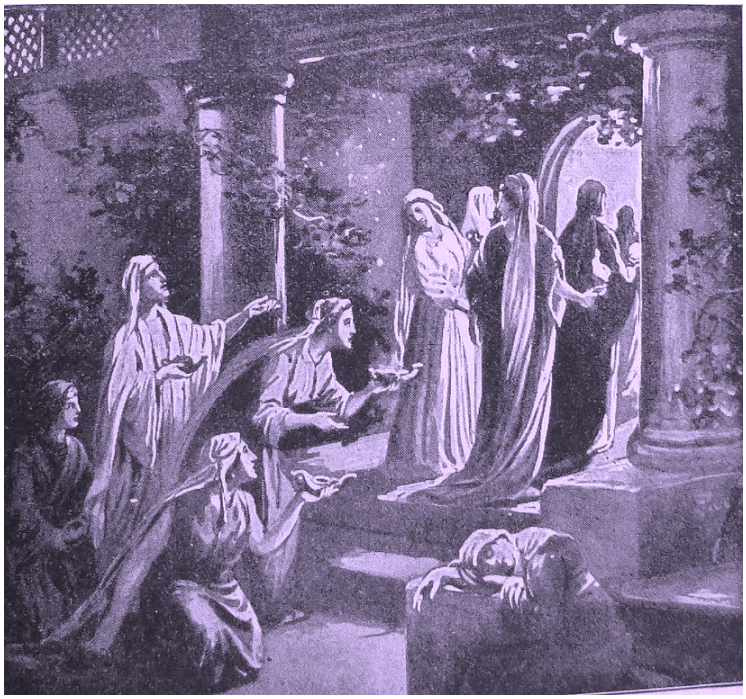
Biblia síce píše aj o tých, ktorí sa klaňajú šelme, že ***dym ich múk bude stúpať na veky vekov,*** ale toto je len prorocký jazyk obrazov a na peklo sa nevzťahuje. Platí ale na tých žijúcich ľudí, ktorí *si ctia šelmu a jej obraz alebo podobu,* ktorí sú **menom náboženských organizácií spečatení, sami, dobrovoľne na seba zobrali pečať** (viď Zjavenia 14, 11).

Títo sa *trápia,* lebo *dostali za trest* ***moc blúdenia,*** *pretože* ***neprijali lásku k pravde, aby mohli byť spasení*** (II.Tesalonickým 2, 9-12). *Dym ich múk bude stúpať na veky vekov* – v týchto slovách je obrazne vyjadrené, ako **opätovne vzdychajú, ich sužovanie vzlietne ako dym.** Podľa nich sa nachádzajú v dobrej cirkvi, myslia si, že cirkev, ku ktorej patria, je tá pravá, a predsa sa v tom svojom mylnom učení nepodloženom Bibliou spolu s kňazmi len *trápia*, ***v duchovnej temnote hryzú svoje jazyky od bolesti*** (Zjavenia 16, 10). **Čo to znamená?** Čítajú a radi by iných učili, ale Sväté písmo predsa nechápu.

Spomedzi bezbožných nik nepochopí, no rozumní pochopia (viď Daniel 12, 10).

Bezbožní nie sú tí, ktorí Boha popierajú, ale najmä tí, ktorých Boh prijať nemôže, ktorých za Svojich nikdy neuznal. O takýchto veriacich hovorí Ježiš v podobenstve o 10 veriacich pannách, o 5 rozumných a 5 bláznivých (Matúš 25, 1-12). Bláznivé, nerozumné panny si so sebou do zásoby olej nepriniesli, nemali tak dosť svetla. Odišli olej **kúpiť**, aby sa k svetlu dostali. **Prorocká predpoveď pre takýto prípad:**

"Hľa, prichádzajú dni, – znie výrok Pána, Hospodina – keď pošlem na zem hlad. Nie hlad po chlebe ani smäd po vode, ale po počúvaní Hospodinových slov. Putovať budú od mora k moru, od severu k východu sa budú túlať a hľadať slovo Hospodina, ale ho nenájdu." (Ámos 8, 11-12)

Ježiš o bláznivých pannách, ktoré mali málo oleja v lampách, hovorí, že odídu k **predavačom** (organizovaným cirkvám), ktorí svoje učenia predávajú za peniaze a u nich si chcú kúpiť "olej" na svietenie (Svätého Ducha). Avšak svetlo tam nie je. Takto si nechajú ujsť návrat Ženícha, Ježiša, a zostanú z neba vonku. Ježiš ich neuzná, lebo v ľudských cirkevných organizáciách hľadali za peniaze to, čo by im Ježiš ochotne bol dal zadarmo, ak by Ho prosili priamo. Ježiš povedal: ***Kúp si odo Mňa... kolýriovej masti na potretie očí, aby si videl! "Kto je smädný, nech príde, a kto chce, nech si naberie vody života zadarmo!"*** (Zjavenia 3, 18; 22, 17)

Ženích, Ježiš, 5 bláznivým pannám hovorí: ***"Veru, hovorím vám, nepoznám vás."*** (Matúš 25, 12) Ježiš teda neuznáva náboženské učenia, ani tých, ktorí sa ich zúčastňujú.

"Hovorím vám, neviem, odkiaľ ste. Odíďte odo mňa všetci, páchatelia neprávosti!" (Lukáš 13, 27) Akú neprávosť páchajú veriaci, keď podľa cirkví neprávosti ani neexistujú, veď podľa nich Ježiš každý príkaz naplnil a zrušil. V novších prekladoch Biblie stojí:

"Keď zbavil platnosti zákon prikázaní s jeho nariadeniami" (Efezským 2, 15 – ekumenický preklad). **Falošné učenia vedú k falošnému spôsobu života.** Takých veriacich, ktorých spôsob života je síce úprimný, ale pochádza z falošného – nepravého učenia, Ježiš neprijme.

Vráťme sa späť k významu slova ***večný***: Žiaden rozumne zmýšľajúci človek by sa neodvážil tvrdiť, že spravodlivý a milujúci Boh by hriešnikov pre ich hriechy niekoľkých pozemských rokov nechal večne sa trápiť v pekle; to by bola obrovská nespravodlivosť.

Hospodin prichádza súdiť zem. Spravodlivo bude súdiť svet a národy vo Svojej vernosti a podľa zásluhy (Žalmy 96, 13; 98, 9). Slovo ***večne,*** grécky ***aion,*** aj v našej Biblii znamená istý časový úsek, ktorý nie je ohraničený alebo jeho dĺžka nie je doposiaľ známa. Aj zo slov Boha adresovaných veľkňazovi Élimu bude tento význam jasný. I.Samuel 2, 30:

"Preto takto znie výrok Hospodina, Boha Izraela: Povedal som síce, že tvoj dom a dom tvojho otca budú ***večne chodiť predo mnou, no teraz znie výrok Hospodina: Ešteže čo!*** *Lebo uctím si len tých, čo si mňa ctia.* ***Tých, čo mnou opovrhujú, budú znevážení."***

Ako vidíme, výraz ***večný*** sa spája s udalosťami a je vymedzený podmienkami. *Ale oni odbočili z cesty, kňazskú zmluvu s Lévim porušili* (Malachiáš 2, 8). *Dom Izraela a dom Júdu porušili moju zmluvu, ktorú som uzavrel s ich otcami.* (Jeremiáš 11, 10)

Keďže s izraelským ľudom sa plán evanjelizácie celého sveta uskutočniť nedal, **Boh naplánoval novú zmluvu, ktorá už neobsahuje fyzickú obriezku. Ale v duchovnom vzťahu je skutočne platná večne,** veď vyžaduje čistý charakter, pozornú poslušnosť, jasné myslenie, čisté srdce. Príkaz obriezky len v duchovnom význame má večnú platnosť: *"Obrežte sa Hospodinovi, odstráňte predkožku svojho* ***srdca,*** *muži Judska a obyvatelia Jeruzalema, aby nevyšľahol Môj hnev ako oheň a nehorel neuhasiteľne pre zlobu vašich skutkov."* (Jeremiáš 4, 4)

I.Korintským 7, 18-19: *"Bol niekto povolaný ako obrezaný? Nech to nezakrýva!* ***Bol niekto povolaný ako neobrezaný? Nech sa nedáva obrezať! Obriezka nie je nič, ani neobriezka nie je nič, ale zachovávanie Božích prikázaní."***

Obriezka patrila k zákonu obetí a nikomu nič nepriniesla. Po Ježišovej obeti ďalej medzi Božie prikázania nepatrí. Nepatrí medzi tie prikázania, ktoré slúžia stále, v každej dobe, pre dobro a na ochranu každého človeka, napr. zákazy Desatora. *Nezabiješ! Nepokradneš!* – totiž nezoberieš niekomu život, majetok, ani manželku, to jest *nescudzoložíš!* Ale ani deťom nevezmeš otca! Ani nikoho nepripravíš o česť, to jest, nebudeš tým, kto krivo svedčí, nebudeš obviňovať! Cti svojich rodičov! Pre telo i dušu si zaobstaraj pokoj na soboty!

Ži na tomto svete rozvážne, spravodlivo a nábožne! **Teda, neobmedzuj svoju myseľ alkoholickými nápojmi, svoje telo nenič zdraviu škodlivými látkami, ale ani mäsom nečistých zvierat!** Tieto a podobné príkazy slúžia v prospech každého a sú platné večne. Aký by bol pre nás i pre ostatných na celej Zemi pokoj a mier, keby každý veriaci človek svoj život určil jedinému pravému Bohu s Jeho príkazmi a žiadosťami.

I.Timoteovi 6, 14: *"Zachovaj prikázanie bez poškvrny a bez úhony až do príchodu nášho Pána Ježiša Krista."*

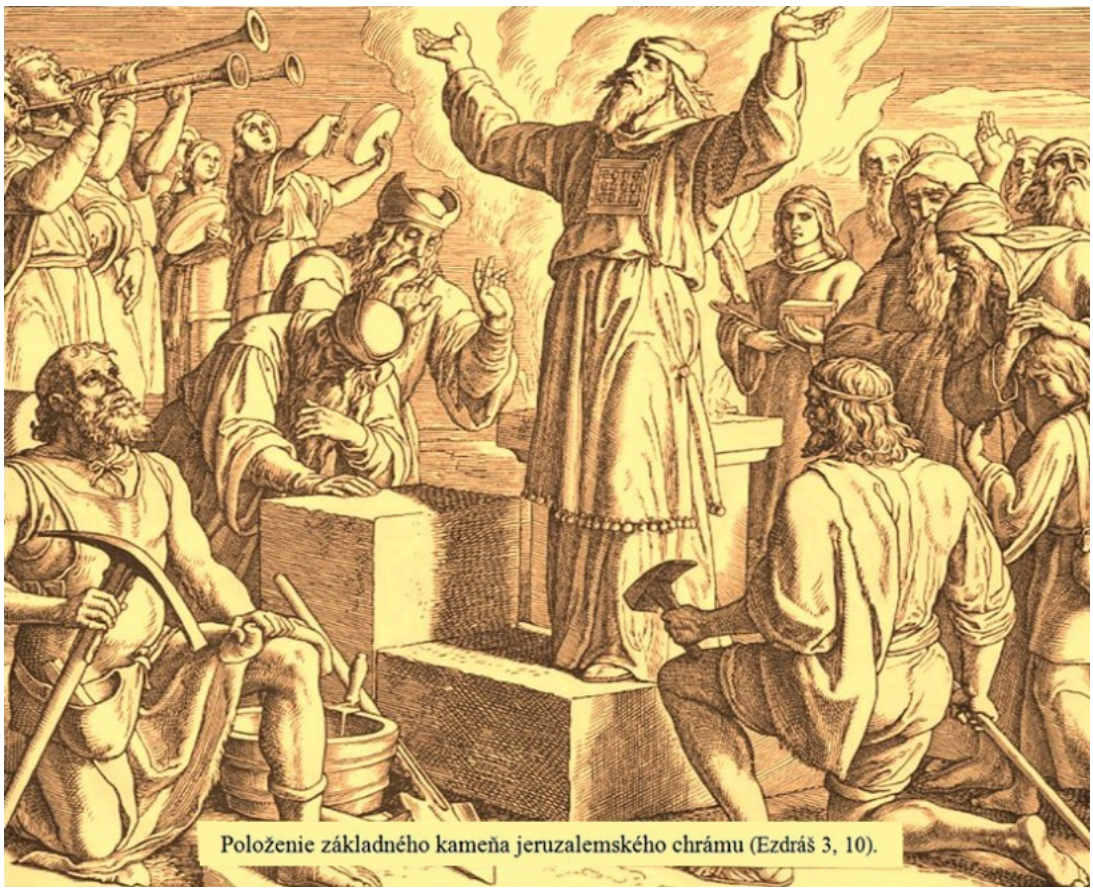
Kedy bol Starý zákon aj s príkazom obriezky vydaný a kedy sa skončil?

Obriezka bola pripomienkou poslušnosti k Božím prikázaniam a odkazom na Ježišovu obeť. Keď mal Abahám **99** rokov, Boh mu dal tento príkaz a uzavrel s ním zmluvu. Išlo o znak Starej zmluvy z **r. 1957 p.n.l.,** z čias spustošenia Sodomy a Gomory s okolitými mestami.

Božie časové riadenie udalostí je obdivuhodne dôsledné, lebo k r. 457 p.n.l., keď sa v dejinách náboženstva udiali veľkolepé a dôležité veci, dospejeme odčítaním presne 1500 rokov od roku vydania príkazu obriezky.

Akým iným spôsobom sa ešte dostaneme k tomuto dôležitému momentu, k r. **457** p.n.l.?

V r. 1491 p.n.l. vyšiel izraelský ľud z Egypta, kde s nimi dlhý čas zaobchádzali ako s otrokmi. Vtedy Boh prikázal postaviť svätostánok, ktorý stál po dobu 487 rokov. V r. **1004** p.n.l. ho nahradil chrám kráľa Šalamúna postavený z kameňa, ktorý bol však zničený babylonským kráľom v r. **595** p.n.l. Počas **104** rokov ležal chrám v ruinách, kým ho znovu nevybudovali. **V r. 606** p.n.l. Boh ako trest na židovský národ uvalil **70-ročné** babylonské zajatie, ktoré bolo ukončené **v r. 536** p.n.l. Ale dva roky pred koncom zajatia, **perzský kráľ Kýros,** po obsadení Babylonu**, v r. 538 p.n.l.** vydal **na Boží príkaz** nariadenie, aby **jeruzalemský chrám znovu postavili** (Ezdráš 1, 1-3). Stavať chrám sa vrátilo len málo židov.

Položenie základného kameňa jeruzalemského chrámu (Ezdráš 3, 10).

Koncom babylonského zajatia v r. **537** p.n.l sa na nariadenie perzského kráľa Kýra začína znova budovať zbúraný Šalamúnov chrám, ktorý stavali **46 rokov.**

Základný kameň chrámu bol položený v r. **537** p.n.l. a **výstavba trvala 46 rokov** (viď Ezdráš 3, 8-13; Ján 2, 20). Stavba chrámu bola hotová v r. **491** p.n.l., čiže presne o **1000 rokov neskôr ako** izraelský ľud vyšiel v r. **1491** p.n.l. pod vedením Mojžiša z Egypta.

Jeruzalem vtedy ešte postavený nebol, naďalej ležal v ruinách. Chrám sa začali stavať v r. **537** p.n.l., zároveň anjel Gabriel vyhlásil Danielovi, že presne o 80 rokov (2x40) bude znovu vystavané aj mesto Jeruzalem a r. **457** bude potrebné venovať veľkú pozornosť v súvislosti s vystúpením kniežaťa Mesiáša (Daniel 9, 25). Perzský kráľ Artaxerxes v r. **457** p.n.l. vydal nariadenie, že židia môžu vybudovať aj **mesto Jeruzalem** (Ezdráš 7, 12-13). Od začiatku stavby chrámu v r. **537** p.n.l. sa uplynutím 80 rokov (2 x 40 rokov) dostávame k r. **457** p.n.l.

Tak prečo je rok 457 p.n.l. taký dôležitý?

Preto, lebo od r. **457 p.n.l. treba rátať začiatok 2300-ročného prorockého obdobia** (viď Daniel 8, 14 a 9, 24-27), ktoré je časovo najdlhším proroctvom v Biblii a vedie až k posledným dobám, k r. 1844, keď veriaci očakávali druhý príchod Ježiša.

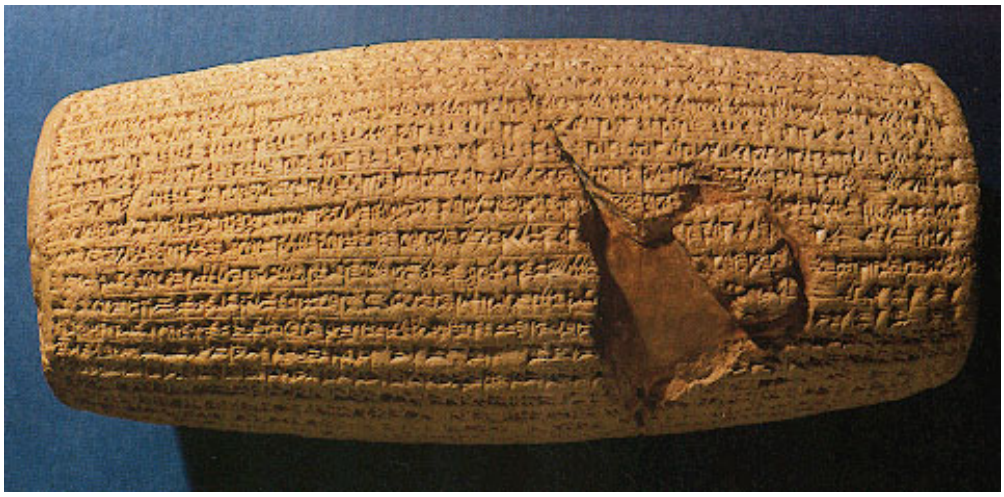
Od r. 457 p.n.l. začalo plynúť 490 rokov (70 x 7 týždňov), **teda doba určená na poslanie židovského ľudu:** ***"70 týždňov je určených*** *pre tvoj ľud"* – Danielovi povedal anjel Gabriel. ***Ježiš urobí koniec krvavej obete*** *v polovici 70. týždňa,* takže o 487 rokov, keď vlastne nastala Jeho smrť na kríži. 70. týždeň v skutočnosti predstavuje posledné "sedemročie", obdobie siedmich rokov. Keď teda odčítame zo 490 rokov 7, dopracujeme sa k 483 rokom. Vychádzajúc z roku 457 p.n.l. vystúpenie Ježiša o 483 rokov neskôr pripadá na jeseň r. 27 n.l. (keďže samotný rok "0" neexistuje). Na sviatok Paschy (Veľká noc) na jar r. 31 n.l., čiže o **3 a pol roka** neskôr, pripadajú Ježišova smrť a vzkriesenie. Prečo práve **3 a pol roka?** Pretože je to polovica zo siedmich a predpoveď hovorí o polovici 70. týždňa, čiže keď všetko prepočítame na roky, dospejeme k výsledku **483 + 3 ½ = 487 rokov.**

Zhrnutie: Ježiš vystúpil 483 rokov po roku 457 p.n.l., teda na jeseň v r. 27 n.l. a o 3½ roka, na jar r. 31 n.l. vo sviatok Pesach bol Ježiš ukrižovaný. V r. 34 n.l. (31 + 3½ roka) sa končí Bohom predpovedaný prorocký čas židovského ľudu.

K smrti Mesiáša Ježiša v r. 31 n.l. vedie od r. 457 p.n.l. 487 rokov. Príkaz obriezky, a tak aj Stará zmluva, boli v platnosti počas 1500 + 487 = 1987 rokov. Pretrvala až ku krvavému obetovaniu Ježiša a Jeho vzkrieseniu, keď podľa proroctva v knihe Danielovej ***ukončil krvavú i pokrmovú obeť.*** **Nová zmluva sa tak začala v r. 31 n.l.** O uzatvorení Novej zmluvy sa píše v **31.** verši **31.** kapitoly knihy Jeremiášovej.

Vysvetlenie: Zdá sa, že tieto výpočty matematicky nevychádzajú. Pri prestupe letopočtu ktorýmkoľvek smerom je potrebné pridať jeden rok, pretože rok **0** (nula) neexistuje. Teda **z r. 1 p.n.l.** okamžite prestupujeme **do r. 1 n.l.** Takýmto spôsobom "stratený" rok musíme pri výpočtoch pridávať. Takto sme dospeli aj k vyššie uvedeným rokom **27** a **31** n.l.

Pri babylonských vykopávkach (1879-1882) bol nájdený tento hlinený valec. Text na vápencovej vrstve obsahuje nariadenie perzského kráľa Kýra židovskému ľudu, aby jeruzalemský chrám znova postavili. Každý, kto chcel, sa mohol do rodnej zeme vrátiť, aby sa na znovuvybudovaní chrámu podieľal a mal k tomu dostať aj výdatnú pomoc. (Viď II.Kronická 36, 21-23, ako i knihu Ezdráš 1. kapitola.) Ide o veľký dôkaz toho, že Božiemu slovu môžeme dôverovať. Boh už 200 rokov predtým uviedol presne aj Kýrovo meno a nazval ho svojím pastierom, čo prorok Izaiáš zaznamenal vo svojej knihe v 44, 28 a 45, 1. Círus (Kýros) vyhlásil, že tento príkaz prináša na Boží pokyn. Nariadenie vydal v r. 538 p.n.l. a v 2. mesiaci (pre nás máj) nasledujúceho roku bol položený základný kameň. Podľa nášho letopočtu sa v r. 536 p.n.l. 70-ročné babylonské zajatie skončilo. Ak od tohto roku odpočítame 70 rokov, dospejeme k r. 606 p.n.l. Odborné knihy a lexikóny histórie náboženstva udávajú ako začiatok babylonského zajatia rok 595-585 p.n.l., čo ale nezodpovedá skutočnosti, lebo 70-ročné zajatie by tak trvalo len 49-59 rokov, čím by bolo Božie slovo spochybnené. Žiaľ, v mnohých vysvetleniach náboženstiev sa vynára veľa chýb.

Celý Starý aj Nový zákon sa točí okolo Mesiáša Ježiša

Ježiš sa raz predstavil a prezradil, že On bol tým, s Kým Abrahám hovoril a od Koho Abrahám dostal pekné zasľúbenia a rozkazy, nebol to nik iný. Ľuďom povedal: *"Váš otec Abrahám zaplesal, že uvidí môj deň; i videl a zaradoval sa. Židia mu vraveli: "Ešte nemáš ani päťdesiat rokov a videl si Abraháma?" Ježiš im povedal: "Veru, veru, hovorím vám:* ***Prv ako bol Abrahám, Ja SOM."*** (Ján 8, 56-58)

Abrahám, rovnako ako syn zasľúbenia, Izák, boli predobrazmi Ježiša. Boh si predstavil, že dobrý veriaci, Abrahám, obstojí aj vo veľkej skúške. A tak Boh Abraháma vystavil významnej skúške, prostredníctvom ktorej mohol neskôr ľuďom priblížiť, aký obrovský zápas musel Boh zviesť s rozhodnutím o vykúpení a o 4 tisíc rokov neskôr mal človek Ježiš toto naplánované vykúpenie aj uskutočniť. Abrahám v skúške obstál, a preto bol mnohonásobne požehnaný – ešte aj jeho potomkovia, nažive ostal aj Izák. *"Pretože si poslúchol môj hlas, v tvojom potomstve budú požehnané všetky národy Zeme."* (Viď I.Mojžišova 22, 16-18.)

Abrahám, ktorý bol pripravený obetovať svojho syna, **symbolizoval Ježiša v Jeho Božstve, Otcovstve,** pripraveného zobrať na seba podobu ľudskej bytosti a bývať medzi nami preto, aby mohol pre nás obetovať seba samého. Preto mal Ježiš aj meno ***Immanuel, čo znamená Boh s nami*** (Izaiáš 7, 14; 8, 10; Matúš 1, 23). Znamením toho bolo, že s Ježišom **na Zem zostúpi Boh, narodí sa z panny,** ale nie úplne tak ako ľudia. Ježiš vlastní aj ďalšie mená: ***Obdivuhodný Radca, Mocný Boh, Večný Otec, Knieža pokoja.*** (Izaiáš 9, 6)

Izák, Abrahámov syn, mohol mať asi 20 rokov, bol ochotný poslúchnuť a podstúpiť súženia obete, položiť svoj život. Symbolizoval Ježiša ako človeka, ktorý bol pripravený ako Syn a ako človek podstúpiť cenu vykúpenia, aby tých, ktorí v Neho veria a sú Jeho poslušnými deťmi, mohol vykúpiť cez krvavú obeť a obdariť ich večným životom. Izákov vek udaný nie je, ale z popísanej situácie vyplýva, že malým chlapcom už byť nemohol.

Vydali sa na cestu trvajúcu minimálne týždeň a matka sa svojho syna nebála pustiť s veľmi starým, 120-ročným, otcom. Už nemohol byť chlapčekom, veď sa vydali na vysoký vrch, kde už nerastú stromy a Izák musel na chrbte vyniesť drevo na oheň, ktoré mu dal Abrahám – aj Ježiš musel niesť Svoje krížové drevo. Muselo ísť o veľkú hromadu dreva, keď v nej bolo možné spáliť Izáka alebo barana.

Izák musel túto veľkú obeť podstúpiť dobrovoľne, tak ako ju dobrovoľne podstúpil aj Ježiš, aby za ľudstvo dal ako obeť Seba. O Ježišovi ako o Synovi je napísané:

"Otec ma miluje preto, lebo ja dávam svoj život, aby som si ho zase vzal. Nikto mi ho neberie, ja ho kladiem dobrovoľne. Mám moc ho dať a mám moc ho zase vziať." (Ján 10, 17-18) Abrahám miloval Boha tak, že bol pripravený obetovať syna kvôli Božej prosbe. *Veď Boh tak miloval svet, že dal Svojho jednorodeného Syna.* Boh sa viackrát predstavuje, že je *Bohom Abraháma, Izáka a Jákoba.* Všetci traja praotcovia obstáli vo veľkej skúške, takto sa teda stali hodnými, aby boli predobrazom Ježiša.

Ježiš hovoril s Abrahámom a On mu aj prikázal vykonávať obriezku. Mnohí za otca prijímajú Abraháma a živo opísanú obriezku aj prísne zachovávajú, ale Ježiša, s Ktorým prichádza spása, od Ktorého všetko pochádza, ešte aj celé univerzum, Toho si necenia. **Malachiáš 1, 6:**

"Syn si ctí otca, sluha svojho pána. ***Ak som ja Otcom, kde je úcta voči mne? Ak som ja Pánom, kde je bázeň predo mnou?"*** V tomto texte, aj na iných viacerých miestach, Boh o Sebe hovorí ako náš Otec a zároveň ako náš Pán, Ktorý je Ježiš Kristus (I.Korintským 8, 6). Tak ako je väčšina mužov pre svojho otca aj **synom,** súčasne je však aj **otcom** pre vlastné deti.

Učenie apoštola Pavla nie je svojvoľné, učil sa od Krista

Pavel upozorňoval obrátených z pohanov a tých, ktorým chceli niektorí židia nanútiť obriezku, obrady obetných zákonov a množstvo ľudských príkazov týkajúcich sa umývania (viď Marek 7, 7-8. 13).

"Ajhľa, ja Pavel vám hovorím: ak sa dávate obrezať, Kristus vám nič neprospeje. Vy, čo chcete byť ospravedlnení zo zákona, odtrhli ste sa od Krista, vypadli ste z milosti." S týmito slovami sa rázne postavil aj proti niektorým židom: ***"Nech sa dajú hoci aj kastrovať tí, čo vás poburujú!"***(Galatským 5, 2-4. 12; Filipským 3, 2) Toto Pavlovo radikálne vyhlásenie nás jednoznačne utvrdzuje, že Pavel hovorí o zákone obriezky, nie o inom Božom zákone.

Pavel sa obrátil k pohanom, kráčal od mesta k mestu a začal im hlásať evanjelium. Začali by všetky vekové kategórie mužov obrátených z pohanov svoju životnú vieru takouto krvavou a bolestivou operáciou?! Zamyslime sa, veľa mladých i starých mužov by sa Kristovho evanjelia zľaklo namiesto toho, aby sa radovali z oslobodenia! Nebolo by to ani humánne, ani reálne. Takáto bolestivá skúsenosť by pred rozširovaním evanjelia postavila obrovskú prekážku.

Apoštol Pavel vedel, že Stará zmluva bola nahradená Novou, preto sa v záujme obrátených pohanov odvážil príkaz obriezky vyňať spomedzi podmienok spásy.

Ľudia dokážu svoje tradične zaužívané poznatky meniť len veľmi ťažko, ak vôbec. Dokonca aj vtedy, keď je nové svetlo vybudované logickými argumentmi, lebo k napredovaniu poznania pravdy je potrebná obnova mysle.

"Premeňte sa obnovou zmýšľania, aby ste vedeli rozoznať, čo je Božia vôľa, čo je dobré, milé a dokonalé." *"Obnovte sa duchovne premenou zmýšľania."*(Rímskym 12, 2; Efezským 4, 23)

Ježiš odmietanie nových a jasných učení ilustroval: *Do starých mechov sa nedá naliať nové víno, lebo sa roztrhnú* (Matúš 9, 17).

Veriaci, ktorí svoju myseľ zatvoria do temnice, nie sú schopní oslobodiť sa od starého, aby vhodne, podľa požiadaviek učenia Novej zmluvy, urobili zmenu vo svojom rozmýšľaní a vo svojich skutkoch,

radšej pravde odporujú, len soptia od zlosti. Ježišovo učenie bolo na vysokej úrovni a nový smer prijalo len málo ľudí, aj to veľmi ťažko. *Raz svojim učeníkom povedal: Aj vy chcete odísť? A vtedy mu Peter odpovedal: Ku komu by sme šli?* ***Ty máš slová večného života.*** (Ján 6, 67-68) A my práve teraz skúmame cestu, ako možno večný život získať. *Nové mechy* boli veriaci Novej zmluvy, ktorí boli schopní prijať nové pravdy učené prostredníctvom Ježiša a dokázali sa vzdialiť od učení vtedajších cirkevných učiteľov. Neskôr išlo väčšinou o nasledovníkov Krista z radov pohanov. Podľa okolností sa smie zmeniť naozaj všeličo.

Niekoľko vecí zmení aj Boh. Človeku síce dal slobodnú vôľu, ale keď ten právo slobodnej voľby použije proti Bohu, Boh vtedy Svoj sľub a to, čo naplánoval, zmení. Existuje na to dosť príkladov:

40-ročné putovanie Izraela púšťou po vyjdení z Egypta a vymretie starších dospelých naplánované neboli, ale ich vzdorovitá neposlušnosť Boha k takejto zmene pobádala. Aj Nová zmluva bola naplánovaná len neskôr, pretože izraelský ľud Hospodinovu zmluvu porušil. Boh Svoj cieľ nedosiahol ani prostredníctvom chrámu Starej zmluvy, ani s učiteľským a kňazským úradom. Boh preto vyriekol slová, ktoré neskôr zapísal prorok Jeremiáš.

Jeremiáš 31, 31-34: *"Ajhľa, prichádzajú dni – znie výrok Hospodinov – keď* ***uzavriem novú zmluvu s domom Izraela a s domom Júdu.*** [32] *Nie zmluvu, ktorú som uzavrel s ich otcami, keď som ich zobral za ruku, aby som ich vyviedol z Egypta, zmluvu, ktorú oni zrušili, hoci som sa Ja bol stal ich manželom – znie výrok Hospodinov.* [33] *Lebo toto bude zmluva, ktorú uzavriem s domom Izraela po oných dňoch – znie výrok Hospodinov:*

Svoj zákon vložím do ich vnútra a vpíšem im ho do srdca; Ja budem ich Bohom a oni budú mojím ľudom. [34] ***Potom už nikto nebude viac poučovať blížneho*** *ani svojho brata: Poznajte Hospodina! Lebo* ***všetci Ma budú poznať,*** *od najmenšieho až po najväčšieho – znie výrok Hospodinov – lebo* ***im odpustím ich viny a na ich hriech si už nespomeniem."***

Dočítali sme sa, že zmeny týkajúce sa odpustenia hriechov a učiteľského úradu vstúpia do platnosti v Novom zákone.

Zákony a prikázania boli pôvodne strážené v chráme, ale v Novom zákone je sám človek *Božím chrámom* a do ľudských sŕdc, do mozgu bude Boží zákon zapísaný. ***Je tu väčší ako chrám*** **– povedal o Sebe Ježiš** (Matúš 12, 6).

Po Kristovi už nie je ani chrám, ani nábožensko-učiteľský úrad, ani úradné kňazstvo, lebo Boh učí Svoje veriace deti Sám, odpustí im hriechy bez chrámov, kňazov a bez ceremónií. Ježiš Kristus je jediný Učiteľ Majster, pod menom Duch Pravdy Sám učí Svoje veriace deti a On nás vovedie do každej pravdy.

"Či neviete, že ste chrámom Božím, a že Duch Boží prebýva vo vás?" (I.Korintským 3, 16)

Svoj zákon vložím do ich vnútra. Potom už nikto nebude viac poučovať blížneho (Jeremiáš 31, 33-34). ***Keď príde On, ten Duch pravdy, uvedie vás do celej pravdy.*** **(Ján 16, 13)**

"Vy však ste vyvolený rod, ***kráľovské kňazstvo,*** *Jeho vlastný* ***svätý národ,*** *aby ste zvestovali veľké skutky Toho, čo* ***vás povolal z temnoty do Svojho predivného svetla. Kedysi ste neboli ľudom, ale teraz ste Boží ľud;*** *prv ste boli bez milosrdenstva, ale teraz ste milosrdenstvo dosiahli."* (I.Petra 2, 9-10)

K tomuto obdivuhodnému svetlu patrí aj nový výklad obriezky. Keď niekto v Novom zákone dodrží Božie prikázania, ten sa stane Božím dieťaťom aj bez obriezky. Pavel v liste písanom Rímskym odkazuje, že obriezka bez skutkov je neplatná. Abrahám totiž nie je spravodlivý kvôli svojim činom, ale kvôli svojej viere, pretože Božiemu sľubu uveril. Príkaz obriezky dostal až po 14 rokoch, keď mal 99 rokov.

Rímskym 2, 25-29: *"Obriezka je zaiste užitočná, ak zachovávaš zákon; ale ak prestupuješ zákon, tvoja obriezka sa stala neobriezkou.* [26] *Ak teda neobrezaný pohan zachováva ustanovenia zákona, či sa jeho neobriezka nebude počítať za obriezku?*

[27] *A neobrezaný na tele, ktorý plní zákon, bude súdiť teba, ktorý napriek litere a obriezke prestupuješ zákon.* [28] ***Lebo Židom nie je ten, kto je ním navonok, ani obriezkou nie je obriezka viditeľná na tele,*** [29] ***ale Židom je ten, kto je ním v skrytosti, v srdci, a obriezkou je obriezka srdca v Duchu, a nie podľa litery. Jeho chvála nepochádza od ľudí, ale od Boha."***

Venujme sa našej téme: ***Pavlove listy niektorí ľudia na vlastnú skazu prekrúcajú.***

Nikoho nezabilo a nikoho ani nezabije, keď ho v detskom veku bez jeho vlastnej vôle obrezali. Ale žiadnemu dieťaťu, ani nikomu, sa to nesmie vnucovať ako náboženstvo (Galatským 5, 3; I.Korintským 7, 19). Ježiš krvavú ceremoniálnu obriezku na kríži zmazal. Kto v dospelom veku s Bibliou v ruke obriezku predsa schvaľuje, samého seba alebo svojich synov nechá obrezať, či iných k obriezke núti, tým dokazuje, že on skutočnú vieru v Krista nemá. Apoštol Pavel upozorňuje na zlú vieru:

"Dajte si pozor na psov, dajte si pozor na zlých pracovníkov, ***dajte si pozor na*** *falošne* ***obrezaných!*** *Veď obrezaní sme my, čo prinášame obetu v Božom Duchu a chválime sa v Kristu Ježišovi a nevkladáme nádej do tela",* – nespoliehame sa v obrezané mužské telo (Filipským 3, 2-3).

Apoštol všetkých tých, ktorí o obriezke učili a vykonávali ju naďalej, tých, ktorí na zmazanie hriechov vykonávali krvavé zvieracie, pokrmové a nápojové obete aj po udanom čase, po Ježišovej krvavej obeti, nazýva *psami a zlými pracovníkmi.* Ježišov výrok je cenný: ***"Kto prijal Moje prikázania a zachováva ich, ten ma miluje."*** **(Ján 14, 21)**

Je dôležité, aby sme objavili všetky Božie príkazy, ktoré sa vzťahujú na našu dobu. Nakoniec Ježiš Svojim učeníkom hovorí: ***Naučte*** *ľudí* ***zachovávať*** *všetko,* ***čo som vám JA prikázal.*** (Matúš 28, 20)

Žiaľ, stále budú takí, ktorí *si zapchajú uši a Ježiš ich nespasí.* (Matúš 13, 15)

Sám Pavel hovorí, že skôr než poznal Ježiša, *sa nadmieru nadchýnal pre tradíciu otcov*. Potom sa zmenil a horlil za Ježiša Krista, učil to, čo ho učil Ježiš. ***"Oznamujem vám, bratia,***

že evanjelium, ktoré som zvestoval, nie je podľa človeka. Ja som ho totiž neprevzal, ani som sa mu nenaučil od človeka, ale prostredníctvom zjavenia Ježiša Krista... neradil som sa s telom a krvou." (Viď Galatským 1, 11-16.)

Takmer na všetko, čo učil Pavel, by sa dalo prísť z písma Starej zmluvy. Dokonca aj chválil tých, čo sú *z Berey, ktorí prijímali slovo a každý deň skúmali Písma, či je to skutočne tak,* ako im to povedal (Skutky 17, 11). Keďže Pavla učil sám Ježiš, je ešte jednoduchšie uveriť tomu, čo sa môže a čo sa musí spomedzi zákonov napísaných v knihe Mojžišovej vynechať. Spoznať tieto zákony je výzvou pre každého veriaceho človeka, veď v poznávaní pravdy sa musíme vyvíjať. Ešte stále je možné v Biblii nájsť nové poznatky. *"Kto hľadá, ten nájde, a tomu, kto klope, bude otvorené."* (Matúš 7, 7-8)

"Keď príde On, ten Duch pravdy, uvedie vás do celej pravdy." (Ján 16, 13)

Kto je Tento Duch pravdy, Ktorý zostúpil na Pannu Máriu? ***"Duch Svätý zostúpi na teba..."*** – povedal jej anjel. Od Zoslania Ducha Svätého (katolícke Turíce) je však aj medzi nami a dovedie nás k celej pravde.

Predpovede vzťahujúce sa na Ježiša – Mesiáša

Stará zmluva sa oficiálne skončila Ježišovou smrťou a Jeho zmŕtvychvstaním. Pozrime sa preto trochu bližšie na to, že On bol skutočne pravým Mesiášom (po hebrejsky **Messiah,** po grécky **Christos,** po slovensky **Pomazaný).** Ježiš pred okamihom Svojej smrti povedal: **Dokonané je!** Svojím zmŕtvychvstaním jednoznačne potvrdil, že vykúpenie, kvôli ktorému zostúpil na Zem, skutočne dokončil. Prorok Jeremiáš predpovedal, že *Boh uzavrie* ***novú zmluvu*** *s domom Izraela a s domom Júdu. Jeho zákon im vpíše do srdca a* ***budú učení od Boha*** (Jeremiáš 31, 31-34). Ježiš je Kristus (Mesiáš), On je Boh, od Ktorého sa učili vtedy a od Ktorého sa môžeme učiť ešte aj dnes ako **od Ducha Pravdy.**

Svojim učeníkom, a teda aj nám, povedal: ***Neopustím vás ako siroty, prídem k vám. Ja som s vami po všetky dni až do skončenia sveta. Jeden je váš Majster, Učiteľ: Kristus*** (Ján 14, 18; Matúš 28, 20; 23, 8). V Starom zákone je množstvo predpovedí vzťahujúcich sa na Ježiša, ktoré nám slúžia ako dôkaz toho, že On bol skutočne sľúbeným Mesiášom. Splnených predpovedí je tak veľa, že sa môžeme stručne zmieniť len o niektorých z nich.

30 strieborných – podľa predpovede bude 30 strieborných hodených pred hrnčiara v dome Pánovom (Zachariáš 11, 12-13). V skutočnosti, keď Judáš zradil Ježiša za 30 strieborných a uvidel, že Ježiša odsúdili, svoj čin oľutoval a peniaze zaniesol späť do chrámu veľkňazom a starším (= presbyterom), ktorí za ne kúpili hrnčiarovo pole. *Zhrešil som, lebo som zradil nevinnú krv. Ale oni mu povedali: Čo nás do toho? Vtedy Judáš odhodil* ***30 strieborných peňazí*** *do chrámu na zem a vzdialil sa. Potom odišiel a obesil sa. Veľkňazi pozbierali peniaze zo zeme a pretože nepovažovali za vhodné, aby* ***položili cenu krvi do chrámovej pokladnice,*** *kúpili za ne hrnčiarovo pole na pochovávanie cudzincov.* (Matúš 26, 14-16; 27, 3-8)

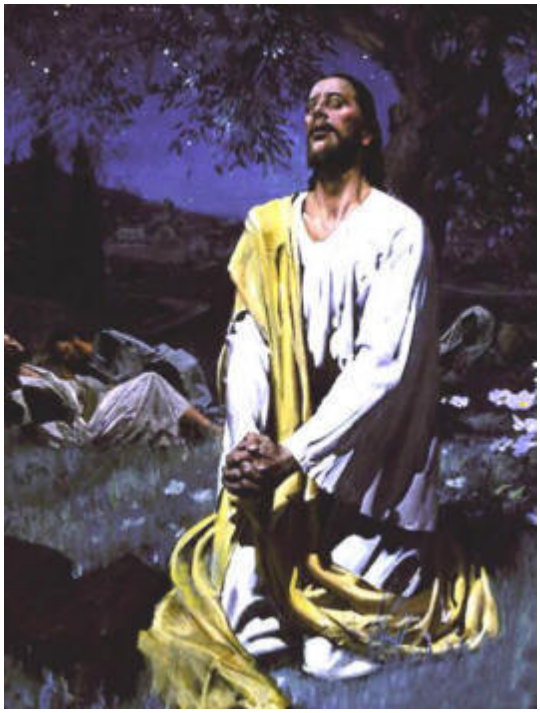
Stalo sa to v predvečer 14. Nissana (Bohom nariadený prvý mesiac), čiže pred sviatkom Pesach, podľa nášho kalendára večer 25. marca v r. 31 n.l.

Ježiš predpovedal, že Ho zajmú, budú Mu ubližovať a odsúdia Ho:

"Od tej chvíle začal Ježiš svojim učeníkom vyjavovať, že musí ísť do Jeruzalema a ***mnoho trpieť od starších, veľkňazov a znalcov Písma (zákonníkov), že ho zabijú,*** *ale tretieho dňa vstane z mŕtvych."* (Matúš 16, 21) *"Hľa, vystupujeme do Jeruzalema a* ***Syn človeka bude vydaný veľkňazom a zákonníkom. Odsúdia Ho na smrť a vydajú pohanom, aby sa Mu posmievali, zbičovali Ho a ukrižovali Ho, ale On tretieho dňa vstane z mŕtvych."*** (Matúš 20, 18-19)

Treba zdôrazniť, že z mŕtvych vstane **tretieho dňa**, takže nie je reč o troch úplných dňoch, ale každý začatý deň sa počíta za jeden deň. Ježiš žil v pozemskom tele 33 a pol roka a od Jeho smrti do vzkriesenia mohlo uplynúť 33 a pol hodiny. O Ježišovi je **predpovedané,** že Jeho telo nebude porušené: ***"Lebo nezanecháš mojej duše*** **[tela]** ***v ríši smrti a Svojmu Svätému nedáš vidieť porušenie."*** **(Žalm 16, 10; Skutky 2, 27)**

Po poslednej večeri Ježiš so Svojimi učeníkmi odišiel do Getsemanskej záhrady, kde čakal na Svoje zatknutie. Judáš prišiel so zástupom vojakov a podľa dohodnutého znamenia označil Ježiša bozkom. Takto teda zradil Ježiša, Ktorého zajali. Keď to Peter uvidel, vytasil svoj meč, ktorý si so sebou priniesol a odťal ucho sluhovi veľkňaza. Ježiš však sluhu okamžite dotykom uzdravil. **Matúš 26, 52-54:**

*"Ježiš mu riekol: Vlož svoj meč na jeho miesto! Lebo všetci, ktorí berú meč, mečom zahynú. Či sa nazdáš, že by Som nemohol prosiť Otca, a postavil by mi hneď viac ako dvanásť plukov anjelov? **Ale ako by sa potom naplnili Písma, že sa to musí tak stať?"***

Ján 18, 4-9: *"Ale Ježiš vedel všetko, čo malo prísť na Neho, a vyjdúc riekol im: Koho hľadáte? [5] Odpovedali Mu: Ježiša Nazaretského. Riekol im: Ja som! A stál s nimi Judáš, Jeho zradca. [6] Ako im povedal: Ja som! ustúpili a padli na zem. [7] Znovu sa ich teda spýtal: Koho hľadáte? A oni odpovedali: Ježiša Nazaretského! [8] Povedal Ježiš: Povedal som vám, že ja som. Keď teda mňa hľadáte, nechajte týchto, nech odídu. [9] **Aby sa naplnilo slovo, ktoré povedal: Z tých, ktorých si mi dal, nestratil som ani jedného."*** Stratil sa len Judáš, tak ako je **predpovedané** a vyplnilo sa aj, že Judášov život bude krátky – spáchal totiž samovraždu (Ján 17, 12; Žalm 41, 10; 109, 8).

Matúš 26, 55-56: *"V tú hodinu riekol Ježiš zástupom: Ako na lotra vyšli ste s mečmi a kyjmi, aby ste ma zajali. **Toto všetko sa stalo, aby sa naplnili prorocké Písma. Vtedy Ho všetci učeníci opustili a utiekli."*** ►**Predpoveď** k tejto situácii znie: ***Udri pastiera, a rozpŕchnu sa ovce*** (Zachariáš 13, 7). Ježiša celú noc najváženejší muži náboženstva najskôr **u veľkňaza, a potom i vo svojom zhromaždení vypočúvali, ubližovali Mu,** pľuli na Neho, posmievali sa Mu, zakryli Mu oči a bili Ho po tvári, palicovali a vypytovali sa: Prorokuj, kto Ťa bil?

Náboženskí vodcovia priviedli falošných svedkov a žalovali na Neho. Ježiš ale neodpovedal. Keby mohli, najradšej by Ho ukameňovali. Potom by sa však nesplnila ►**predpoveď,** aké rany Mu spôsobia a akou smrťou zomrie:

*Lebo ma obkľúčili psi; rota zlostníkov ma obkolesila; **prebodli moje ruky i nohy*** (**Žalm 22, 17; Lukáš 23, 33**) ***Ak Mu niekto povie: Čo sú to za rany medzi Tvojimi rukami?,*** *odpovie: Tie Som utŕžil v dome mojich priateľov* (Zachariáš 13, 6). ***Budú hľadieť na mňa, Ktorého prebodli. Budú nad ním nariekať,*** *ako sa narieka nad jedináčikom, a trpko nad ním **žialiť,** ako sa žiali nad prvorodeným* (Zachariáš 12, 10). *Nasledoval Ho veľký zástup ľudu a žien, ktoré **žialili nad Ním a oplakávali Ho*** (Lukáš 23, 27).

Je dobrý pocit vedieť, že tých, ktorí s Ježišom spolucítili, ľutovali Ho a mali Ho radi, bolo veľmi veľa. Aj teraz sú medzi nami takí, ktorí Ježiša majú radi a pátrajú po Jeho prikázaniach, aby ich mohli dodržať.

Ján 14, 15: ***"Ak ma milujete, budete zachovávať moje prikázania."*** Toto naše učenie mnohým v zachovávaní prikázaní pomôže. Musíme vedieť aj to, že náboženskí vodcovia, učitelia, tí, ktorým ľud dôveroval, boli neveriaci a nezastali si k pravde. Po jesenných sviatkoch v r. 30 n.l. chceli Ježiša zajať, ale tí, ktorí tým boli poverení, nemali srdce to urobiť.

Ján 7, 44-48: *"Niektorí z nich chceli Ho aj chytiť, ale nik nepoložil Naň ruky.* [45] *Sluhovia sa vrátili* ***k veľkňazom a farizejom*** *a oni sa ich pýtali: "Prečo ste Ho nepriviedli?"* [46] *Sluhovia odpovedali: "Nikdy tak človek nehovoril, ako hovorí tento."* [47] *Farizeji im vraveli: "Aj vy ste sa dali zviesť?* [48] ***Vari uveril v Neho niektorý z popredných mužov alebo farizejov?"***

Ján 12, 42-43: *"Predsa aj mnohí poprední muži uverili v Neho, ale pre farizejov sa* ***nepriznali k tomu, aby ich nevylúčili zo synagógy, lebo ľudskú slávu mali radšej ako slávu Božiu."***

Ježiš **predpovedal** tým, ktorí Ho oplakávali, že aj s nimi sa udejú trpké veci.

Lukáš 23, 8-29: *"Ježiš sa k nim obrátil a povedal: Dcéry jeruzalemské, neplačte nado mnou, ale plačte samy nad sebou a nad svojimi deťmi. Lebo prichádzajú dni, keď povedia: Blahoslavené neplodné, loná, ktoré nerodili, a prsia, ktoré nekojili!"*

Veľký zástup ľudí navádzaný náboženskými vodcami radšej veril kňazom než Ježišovi, Ktorý im povedal: *"Nedal vám Mojžiš zákon?* ***A nik z vás zákon neplní.*** *Prečo ma chcete zabiť?!"* (Ján 7, 19) Veľkňazi našli falošných svedkov, zaplatili zradcu a nevinná krv Ježiša im uľpela na duši – až takto nedodržali zákon!

Matúš 26, 57-68 skrátene: *"Tí, čo Ježiša zajali, odviedli ho k veľkňazovi Kajfášovi, kde sa zhromaždili zákonníci a starší.* [59] ***Veľkňazi a celá veľrada zháňali falošné svedectvo proti Ježišovi, ako Ho usmrtiť,*** [60] ***ale nenašli, a hoc aj mnohí falošní svedkovia predstúpili, nenašli.*** [62] *Tu vstal veľkňaz a povedal Mu: Nič neodpovedáš na to, čo títo svedčia proti Tebe?* [63] *Ale Ježiš mlčal. Veľkňaz mu povedal: Zaprisahám ťa na živého Boha, aby si nám povedal, či si Ty Kristus, Boží Syn.* [64] *Ježiš mu odpovedal: Tak je, ako si povedal, ale hovorím vám: Odteraz uvidíte Syna človeka sedieť po pravici Moci a prichádzať na nebeských oblakoch.* [65] *Vtedy si veľkňaz roztrhol rúcho a povedal: Rúhal sa! Načo ešte potrebujeme svedkov? Sami ste teraz počuli rúhanie.* [66] *Čo o tom súdite? Odpovedali:*

Hoden je smrti. [67] ***Potom Mu pľuvali do tváre, bili Ho po hlave, niektorí Ho palicovali*** [68] ***hovoriac: Prorokuj nám, Kriste, kto Ťa udrel!"*** Takmer všetky udalosti, ktoré sa s Ježišom udiali, boli **predpovedané** mnoho storočí, dokonca aj viac než tisíc rokov pred Jeho prvým príchodom kvôli tomu, aby v Mesiášovu existenciu a v Jeho poslanie bolo ľahšie uveriť. Človek, ktorý napriek toľkým dôkazom ešte stále nedokáže pochopiť, že Ježiš je pre ľudstvo Vykupiteľom zostupujúcim na Zem, nemá s Bohom nič spoločné, má falošnú vieru, nech sa robí akokoľvek pobožným.

►**Predpoveď Izaiáš 53, 7:** ***"Bol trápený a On pokorne trpel, neotvoril ústa, ako baránok vedený na zabitie; neotvoril ústa ako ovca, ktorá onemie pred strihačom."***◄

Matúš 27, 1-54 skrátene: ***"Keď sa rozodnilo, poradili sa všetci veľkňazi a starší (= presbyteri) ľudu, že Ježiša vydajú na smrť.*** [2] *Poviazali Ho teda, odviedli a odovzdali vladárovi Pontskému Pilátovi.* [11] *Keď Ježiš stál pred vladárom, vladár sa ho spýtal: Či si Ty kráľ židovský? Ježiš mu povedal: "Ty to hovoríš."* [12] *A keď naňho veľkňazi a starší žalovali, nič neodpovedal.* [13] *Vtedy povedal Pilát: Nepočuješ, čo všetko svedčia proti Tebe?* [14] ***Ale (Ježiš) mu neodpovedal ani na jediné slovo,*** *takže sa vladár veľmi čudoval."*

Matúš 27, 15: *"Vladár mal obyčaj prepustiť davu na veľkonočný sviatok jedného väzňa, ktorého si vyžiadali.* [16] *Mali vtedy povestného väzňa, ktorý sa volal Barabáš.* [17] *Keď sa teda zhromaždili, povedal im Pilát: Ktorého si žiadate, aby som vám prepustil: Barabáša, a či Ježiša, Ktorý sa volá Kristus?* [18] *Lebo vedel, že Ho vydali zo závisti.* [19] *Keď sedel na súdnej stolici, odkázala mu jeho manželka: Nemaj nič s tým Spravodlivým! Lebo som mnoho vytrpela dnes vo sne pre Neho.* [20] *Veľkňazi a starší nahovorili zástupy, aby si žiadali Barabáša a Ježiša zahubili.* [21] *Vladár sa ich opýtal: Ktorého z týchto dvoch si žiadate prepustiť? Oni zvolali: Barabáša!"*

Ale Barabáš bol jedným z tých, ktorí pri vzbure vraždili (Marek 15, 7).

Matúš 27, 22: *"Pilát im povedal: Čo mám teda urobiť s Ježišom, Ktorý sa volá Kristus? Všetci odpovedali: Ukrižovať Ho.* [23] *A vladár im povedal: A čo zlé urobil? Ale oni tým väčšmi kričali: "Ukrižovať ho!"* [24] *Keď Pilát videl, že už nič nepomôže, ba že vzbura je vždy väčšia, vzal vodu, umyl si ruky pred zástupom a povedal:* ***"Čistý som od krvi tohto Spravodlivého; zodpovednosť je na vás!"***

[25] ***A všetok ľud odpovedal: "Jeho krv na nás a na naše deti!"***

►**Predpoveď Izaiáš 50, 6:** ***"Chrbát som nastavil tým, čo ma šľahali, a svoje líce tým, čo mi bradu šklbali. Neskryl som si tvár pred potupovaním a opľúvaním."***◄

Matúš 27, 26: *Vtedy im prepustil Barabáša;* ***Ježiša však dal zbičovať a vydal ho, aby ho ukrižovali.*** [27] *Vladárovi vojaci vzali Ježiša do vládnej budovy a zhromaždili okolo Neho celý prápor vojska.* [28] *I vyzliekli Ho a obliekli do šarlátového plášťa,* [29] ***z tŕnia uplietli korunu a položili mu ju na hlavu, do pravej ruky mu dali trstinu, kľakajúc pred ním posmievali sa mu: "Buď pozdravený, židovský kráľ!"*** [30] ***Pľuvali na Neho, brali Mu trstinu a bili Ho po hlave."***

►**Predpoveď Žalm 69, 22:** ***"Jed mi dávali do jedla, keď som bol smädný, napojili ma octovým vínom."***◄

Matúš 27, 31: *Keď sa mu naposmievali, vyzliekli Ho z plášťa a obliekli mu Jeho šaty. Potom ho vyviedli, aby ho ukrižovali.* [32] *Ako vychádzali, stretli človeka z Cyrény, menom Šimon. Toho prinútili, aby mu niesol kríž.* [33] *Tak prišli na miesto, ktoré sa volá Golgota, čo znamená Lebka.* [34] ***Dali mu piť octové víno zmiešané so žlčou:*** *Ale keď ho ochutnal, nechcel piť.*

►**Predpoveď Žalm 22, 19:** ***"Rozdeľujú si moje šaty a o môj odev hádžu lós."***◄

Matúš 27, 35: *Keď Ho ukrižovali,* ***losovaním si podelili Jeho rúcho,*** *aby sa naplnilo, čo povedal prorok:* ***Podelili si moje rúcho a o môj odev losovali.***

►**Predpoveď Izaiáš 53, 9:** ***"Dali Mu hrob so zločincami i s bohatým, keď zomrel ukrutnou smrťou, hoci nerobil nijaké bezprávie, ani ľsti nebolo nikdy v Jeho ústach."***◄

Matúš 27, 36: *Potom si sadli a strážili Ho tam.* [37] *Nad hlavu Mu vyložili* ***nápis viny: Toto je Ježiš, kráľ židovský.*** [38] ***Spolu s Ním boli ukrižovaní dvaja lotri,*** *jeden sprava a druhý zľava.* (Išlo pravdepodobne o vrahov a lupičov.)

►**Predpoveď Žalm 22, 8:** ***"Všetci, ktorí ma vidia, sa mi posmievajú, uškŕňajú sa, pokyvujú hlavou."***◄

Matúš 27, 39: ***Tí, čo chodili tadiaľ, rúhali sa mu pokyvujúc svojimi hlavami.*** [40] *Vraveli: "Ty, čo zboríš chrám a za tri dni ho znova postavíš, zachráň sám seba! Ak si Boží Syn, zostúp z kríža!"* [41] ***Podobne sa mu posmievali aj veľkňazi so zákonníkmi a staršími*** *hovoriac:* [42] *"Iných zachraňoval, sám seba nemôže zachrániť. Je kráľom Izraela; nech teraz zostúpi z kríža a uveríme v Neho.*

►**Predpoveď Žalm 22, 9:** ***"Spoľahol sa na Hospodina, nech Ho vyslobodí. Nech Ho zachráni, veď má v Ňom záľubu!"***◄

Matúš 27, 43: ***Dúfal v Boha, nech Ho teraz vyslobodí, ak chce; veď hovoril: "Som Boží Syn!"***

►**Predpoveď Izaiáš 50, 3:** ***"Nebesá odejem čierňavou, vrecovinu im urobím závojom."***◄

Matúš 27, 45: *Od šiestej hodiny nastala tma po celej zemi až do deviatej hodiny.* (Podľa terajšieho času to je okolo obeda od 12. do 15. hod.)

►**Predpoveď Žalm 22, 2:** ***"Bože môj, Bože môj, prečo si ma opustil?"***◄

Matúš 27, 46: *O deviatej hodine* (o 15. hodine popoludní) *zvolal Ježiš mocným hlasom: ÉLI, ÉLI! LAMA SABACHTHANI? To je:* ***Bože môj, Bože môj, prečo si ma opustil?*** [47] *Keď to počuli niektorí z tých, čo tam stáli, hovorili: Eliáša volá tento!*

►**Predpoveď Žalm 69, 22:** ***"Do jedla mi pridávali jed, smäd mi uhášali vínnym octom."***◄

Matúš 27, 48: *A jeden z nich hneď bežal,* ***vzal špongiu, naplnil ju vínnym octom, nasadil na trstinu a dával mu piť.*** [49] *Ale ostatní hovorili: Nechaj Ho, nech vidíme, či Ho Eliáš príde vyslobodiť.* [50] *A Ježiš znovu zvolal mocným hlasom a vypustil ducha.*
[51] ***Hľa, chrámová opona svätyne roztrhla sa na dvoje, od vrchu až do spodku, zem sa triasla, skaly sa pukali.***
Smrť Ježišovho tela symbolizuje opona roztrhnutá na dve časti (Židom 10, 20).

Prostredníctvom krvi, ktorou bola chrámová opona pokropená, sa na nej obrazne zhromaždili hriechy, ktoré odlúčili človeka od Boha. Išlo o hriechy kňazov a ľudí vykonané neúmyselne, omylom.

Cez Ježiša sa otvorila cesta smerom k nebesiam, pretože odpustenie hriechov dostaneme bez chrámov, kňazov a bez ceremónií, keďže On odtrpel trest za nás a pre nás (viď III.Mojžišova 4 časť; Zjavenia 19, 13; Izaiáš 63, 1-3).

Matúš 27, 52-54: ***"Hroby sa otvárali, mnohé telá zosnulých svätých boli vzkriesené.*** [53] ***Vyšli z hrobov a po Jeho vzkriesení prišli do svätého mesta a ukázali sa mnohým.*** [54] ***Avšak stotník a tí, čo s ním strážili Ježiša, keď videli zemetrasenie a všetko, čo sa dialo, veľmi sa preľakli a hovorili: Naozaj, Syn Boží bol Tento!"***

Existuje ešte niekoľko predpovedí, ktoré vedome naplnil sám Ježiš. Sú aj také, ktoré mimo Neho vyplnili iní, napr.:

Miesto narodenia Betlehem – Micheáš 5, 2: *"A ty, Betlehem, Efrata, primalý si medzi tisícami Júdu; z teba mi vyjde ten, čo má vládnuť v Izraeli a* ***Jeho pôvod je odpradávna, odo dní večnosti."*** (Žalm 132, 5; Lukáš 2, 4-6)

Vyvražďovanie detí v Betleheme – Jeremiáš 31, 15: *"Toto sú Jahveho slová: "Počujte! V Ráme počuť plač, horký nárek. To Ráchel oplakáva svoje deti. Nedá sa potešiť pre svojich synov, pretože ich už niet."*

Matúš 2, 16-18: *"Keď Herodes videl, že ho mudrci oklamali, veľmi sa rozhneval a dal povraždiť všetkých chlapcov v Betleheme a na jeho okolí od dvoch rokov nadol, podľa času, o ktorom sa dôkladne prezvedel od mudrcov.* [17] *Vtedy sa splnilo, čo povedal prorok Jeremiáš:*
[18] *V Ráme bolo počuť hlas, nárek a veľké kvílenie: Ráchel oplakávala svoje deti a nechce sa dať potešiť, lebo ich už niet."*

►**Predpoveď Izaiáš 7, 14:** ***"Preto vám sám Pán dá znamenie: Hľa, panna počne, porodí syna a nazve Jeho meno Immanuel."***◄

Narodí sa panne – Matúš 1, 23: *"Hľa, panna počne a porodí syna a nazvú Jeho meno Immanuel,* ***čo v preklade znamená: Boh s nami."***

►**Predpoveď Žalm 78, 1-2:** ***"Počúvaj, ľud môj, Môjmu učeniu, nakloň sluch k slovám Mojich úst. Otvorím Svoje ústa v podobenstvách, vyrozprávam starodávne tajomstvá."*** ◄

Bude učiť v podobenstvách – Matúš 13, 34-35: *"To všetko hovoril Ježiš zástupom v podobenstvách, a bez podobenstva im nič nehovoril.* ***Aby sa naplnilo prorokovo slovo:*** *Otvorím ústa v podobenstvách, vyslovím, čo bolo skryté od stvorenia sveta."*

►**Predpoveď Žalm 8, 3:** ***"Z úst nemluvniat a tých, ktorí požívajú prsia, pripravil si moc pre svojich protivníkov,*** *aby si umlčal nepriateľa a pomstiaceho sa."*◄

Keď Ježiš prišiel na osliatku do Jeruzalema ako kráľ a uzdravoval tam, ***veľkňazi a zákonníci videli divy, i deti, ktoré volali v chráme: Hosana Synovi Dávidovmu! – nahnevali sa.*** *Ježiš im odpovedal:* ***Áno! Či ste nikdy nečítali: Z úst detí a dojčiat pripravil si si chválu?*** (Matúš 21, 15-16)

►**Predpoveď Izaiáš 53, 12:** *"Preto mu dám za údel mnohých a početných dostane za korisť, lebo vylial svoju dušu na smrť a pripočítali ho k hriešnikom. On však niesol hriechy mnohých a prihováral sa za zločincov."*◄

Modlí sa za tých, ktorí Ho mučia – Lukáš 23, 24: ***"Ježiš povedal: "Otče, odpusť im, lebo nevedia, čo robia."***

►**Predpoveď Žalm 34, 21**: ***"Ochráni všetky Jeho kosti, ani jedna z nich nebude zlámaná."*** (II.Mojžišova 12, 46)◄

Nepolámu Mu kosti ako dvom lotrom pri Ňom: ***"Toto sa stalo, aby sa splnilo Písmo: "Kosť mu nebude zlomená."*** (Ján 19, 31-36)

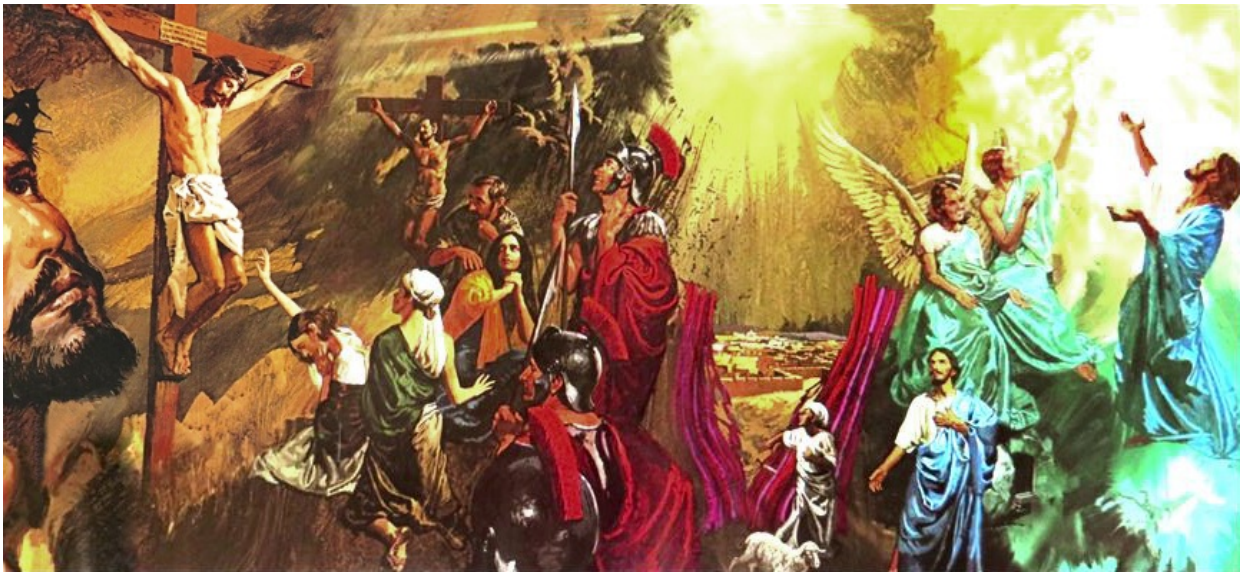
►**Predpoveď Žalm 24, 7-10:** *"Pozdvihnite, brány, svoje hlavy! Pozdvihnite sa, vráta večnosti, a vojde Kráľ slávy! [8] Ktože je ten Kráľ slávy? JeHoVaH, silný a mocný, JeHoVaH vojnový hrdina. [9] Pozdvihnite, brány, svoje hlavy a pozdvihnite ich, vráta večnosti, a vojde Kráľ slávy! [10] Ktože je to ten Kráľ slávy? JeHoVaH Zástupov, On je Kráľom slávy. Sélah."*◄

Ježišovo slávne nanebovstúpenie – Skutky 1, 9-11; I.Petra 3, 22: *"Ktorý vystúpil do neba, je po Božej pravici a podriadení sú mu anjeli, mocnosti a sily."*

Na Zemi sa ešte nenarodil takýto človek, ktorý by bol bez hriechu, svätý, dobroprajný, pravdu milujúci, pomocník chudobných, utláčaných, chorých atď. Akože nemožno po toľkých dôkazoch v Ježišovi spoznať Mesiáša? V deň zmŕtvychvstania, tretieho dňa poobede, kráčali dvaja učeníci z Jeruzalema do dediny Emmaus. Cestou sa k nim pripojil Ježiš, ale tak, aby ho nespoznali. Dal sa s nimi do reči, oni smútili a rozprávali mu, čo sa v týchto dňoch udialo. Ježiš k nim začal hovoriť takto:

"Ó, nerozumní a leniví srdcom veriť všetko, čo hovorili proroci! [26] ***Či to Kristus nemusel pretrpieť a tak vojsť do Svojej slávy?*** [27] ***Potom počnúc od Mojžiša a všetkých prorokov, vykladal im v Písmach všetko, čo bolo o Ňom napísané."*** (Lukáš 24, 25-27) Žiaľ to, čo im porozprával, napísané nie je.

Videli sme niekoľko takýchto predpovedí a ďalšie hľadanie a objavovanie Ježiša na stránkach Starého zákona bude pre nás plné hlbokých zážitkov.

Kedy bol Ježiš ukrižovaný?

Na Veľký piatok? Na Veľkú noc? Vstal z mŕtvych v nedeľu?

Toto originálne a vzrušujúce bádanie nás privedie k spoznaniu času Ježišovej smrti, tam, kde sa končí Starý zákon a Nový, sprevádzaný veľkými zmenami, sa práve vtedy začína. O posledných dňoch pozemského života Ježiša, ktoré strávil v ľudskom tele, píše Biblia viac ako o iných obdobiach Jeho života, opis je ale nepresný.

Azda každá kresťanská cirkev tvrdí, že Ježiša ukrižovali na veľkonočný piatok (ktorý nazývajú Veľký piatok), v sobotu ležal mŕtvy v hrobe a v prvý deň týždňa, čiže v nedeľu, vstal z mŕtvych. Takto o tom čítame v súčasných revidovaných, prepracovaných vydaniach Biblie (Lukáš 23, od 54-56).

Z tohto dôvodu väčšina kresťanov pokladá za deň pokoja namiesto soboty nedeľu, prvý deň týždňa, ako spomienku zmŕtvychvstania – **čo však Boh neprikázal!** Ale ani mnoho iného skutočnosti nezodpovedá, napr. podľa niektorého vierovyznania bol Ježiš v sobotu aj v pekle, ide o výlučne nesprávnu interpretáciu vychádzajúcu z prvého listu apoštola Petra.

Ježiš zomrel v r. **31** n.l. a ako sme už uviedli, k roku **31** n.l. dospejeme pripočítaním 487 rokov k roku 457 p.n.l. **Ježiš odpočíval v hrobe v deň veľkej soboty, v čase slávnosti Paschálneho baránka, teda počas každoročnej prvej veľkej slávnosti Izraela, a nie v týždennú sobotu. Paschálna sobota a týždenná sobota sa zhodujú len zriedka; aj v r. 31 nepripadli na ten istý deň.** Túto skutočnosť si môžeme overiť napr. v židovskom kalendári (Kaluach), ktorý nás zavedie späť k prelomu letopočtov.

V Biblii nájdeme aj takýto zápis: ***"Lebo to bol veľký deň tej soboty"*** (Ján 19, 31). Tento *deň* sa do slovenčiny nesprávne prekladá ako Veľká noc, hoci išlo o sviatok Pesach a sviatok Nekvasených chlebov (III.Mojžišova 23, 4-8). Podľa kalendára, ktorý ustanovil Boh (II.Mojžišova 12, 2; 34, 18), čas sviatku Pesach pripadá na začiatok nového roka, na **14. deň prvého mesiaca** (podľa starého egyptského kalendára mesiac Abib a podľa babylonského kalendára mesiac **Nissan,** ako sa nazýva doteraz).

Zabíjať Paschálneho baránka začali okolo 3. hodiny popoludní a v takom čase zomrel aj Ježiš. Pred západom slnka, kým bolo vidno, museli baránka odrať, v celosti s hlavou a nohami upiecť, pravdepodobne na pahrebe. V priebehu večera ho koreneného horkými bylinami museli zjesť spolu s nekvaseným chlebom, na ráno sa z neho nechať nesmelo. Ak ráno predsa len ostali nejaké zvyšky, tie sa museli spáliť. Horké byliny symbolizovali Ježišovu trpkú smrť, nekvasený chlieb Ježišovu nevinnosť, bezhriešnosť, čisté učenie. Kvas a kysnutie má negatívny význam, je symbolom hriešnosti, pokrytectva, falošného učenia... Ježiš povedal: ***"Vyvarujte sa kvasu farizejov"*** – čiže **falošných učení, ktoré človeka uvrhnú do zatratenia** (Matúš 16, 6. 12; Lukáš 12, 1).

I.Korintským 5, 6-8: *"Neviete azda, že trocha kvasu prekvasí celé cesto? Vyčistite starý* ***kvas,*** *aby ste boli novým cestom, veď ste nenakvasení, lebo aj náš* ***Paschálny*** *(veľkonočný)* ***Baránok, Kristus,*** *bol za nás obetovaný.* ***Slávme*** *teda sviatky nie so starým kvasom ani* ***s kvasom zla a nešľachetnosti,*** *ale ako nenakvasení v čistote a v pravde."*

"Toto je noc bdenia, zasvätená na počesť Hospodinovi, v ktorú ich vyviedol z Egypta." (II.Mojžišova 12, 42) Egypt je symbol hriešnej zeme, kde bol prvýkrát zabitý Paschálny baránok, ktorý symbolizoval Ježiša (Zjavenia 11, 8).

U Lukáša 24, 1-6 čítame, že *ženy, ktoré chceli voňavými olejmi pomazať mŕtve telo,* ***v prvý deň týždňa*** *zavčas ráno prišli k hrobu, ale kameň našli od hrobu odvalený. Ježišovo telo už nenašli, pretože vstal z mŕtvych.* Podobne píše Matúš 28, 1: *Keď sa pominula sobota,* ***na úsvite prvého dňa v týždni.***

Ak by sa týždňová sobota a Paschálna sobota v r. 31 n.l. zhodovali, vtedy by priložené slová **prvý deň týždňa** bolo možné prehliadnuť, avšak v originálnom texte ich nenájdeme, teda jednoznačne boli pridané. Väčšina prekladov Biblie a ich revidované vydania boli prispôsobené rozšíreným tradíciám, takže aj pozmenené. Ale napr. vydanie Lutherovho prekladu Biblie z roku 1889, Evanjelická či Kralická biblia natoľko pozmenené nie sú:

Matúš 28, 1: ***"Po sobote, na úsvite v prvý deň po sobote, prišla Mária Magdaléna a iná Mária pozrieť hrob."*** Jednoducho to znamená, že ide o úsvit dňa nasledujúceho po Paschálnej sobote – a **nie** o úsvit prvého dňa v týždni, teda **nie** nedeľu.

Lukáš 24, 1: ***"V prvý deň po sobote včasráno prišli k hrobu a priniesli voňavé oleje, čo si pripravili."*** Rovnako správne sa uvádza v slovenskom ekumenickom (2008), slovenskom evanjelickom, Botekovom, českom ekumenickom preklade a v Kralickej biblii.

Keďže Ježiš podľa nášho kalendára **ne**zomrel v piatok, ale zomrel na *židovský piatok* (Prípravný deň pred Paschou), nemohol preto vstať z mŕtvych v prvý deň týždňa **(viď Ján 19, 14. 42).** Keby židovský piatok, čiže Prípravný deň, a piatok nášho kresťanského kalendára pripadli na rovnaký deň, tak by predsa nemohlo byť napísané, že ***deň, keď bol položený do hrobu, bol židovský piatok, piatok Paschy.***

Židia slávili **Pesach,** nie Veľkú noc. Slovné spojenie *Veľká noc* bolo doplnené.

Je potrebné vedieť ešte aj to, že **Pesach** – sviatok nekvasených chlebov Hospodinovi, je sviatok trvajúci 7 dní, keď sa Hospodinovi prinášala ohňová obeť. V tieto dni sa nesmelo jesť nič kvasené. **Prvý a siedmy deň** sú však svätým dňom pokoja, keď je všetka práca zakázaná rovnako ako v týždenné soboty. Na sviatok Paschy v r. 31 n.l. sa stretlo viacero sobôt: Pred sviatkami 12. Nissana išlo o týždennú sobotu, v utorok 15. o Paschálnu sobotu, 19. opäť išlo o týždennú sobotu a v pondelok 21. o ukončujúcu sobotu. Sviatok **Pesach** mal po celý ten dlhý čas ráz sviatočnej soboty. Ježiš odpočíval v hrobe v prvú, nie týždennú sobotu sviatku **Pesach** (15. Nissan, prvý mesiac roka, Mesiac v splne). Na úsvite nasledujúceho dňa išli dve ženy pozrieť hrob, kde Ježiš ležal.

Matúš 28, 2-6: *"Vtom nastalo veľké zemetrasenie, lebo z neba zostúpil Pánov anjel, pristúpil, odvalil kameň od hrobových dverí a sadol si naň.* [3] *Jeho zjav bol ako blesk a jeho odev biely ako sneh.* [4] ***Strážnici strnuli od strachu z neho a ostali ako mŕtvi.*** [5] *Anjel sa prihovoril ženám:* ***"Vy sa nebojte! Viem, že hľadáte Ježiša, Ktorý bol ukrižovaný.*** [6] ***Niet Ho tu, lebo vstal, ako povedal. Poďte, pozrite si miesto, kde ležal."***

Na svitaní už teda Ježiš v hrobe nebol. Strážnici stáli pri kameni a dávali pozor na dvere hrobu. Ježiš už vstal z mŕtvych v oslávenom tele a taký kameň pre Neho nebol žiadnou prekážkou.

Ani ľudia vzkriesení pri Ježišovej smrti sa nemuseli najskôr vyhrabať zo zeme. Všetci veriaci ľudia, ktorí vstanú z mŕtvych pri Ježišovom druhom príchode, budú vzkriesení v takom istom pozemskom a nebeskom tele: *"Budeme podobní Ježišovi, lebo Ho uvidíme takého, aký je"* (I.Jána 3, 2).

I.Korintským 15, 42-43: *"Tak je to aj so zmŕtvychvstaním: čo sa seje porušené, vzkriesené je neporušené; čo je zasiate potupené, vzkriesené je v sláve; čo je siate bezvládne, vzkriesené je v moci."* Ani vzkriesení nebudú ďalej viazaní k zemským potrebám; bude sa môcť jesť, ale nečistota nebude; budú vedieť lietať bez krídel ako blesk. Pavel píše, že *Ježiš premení naše úbohé telo, aby sa stalo podobným Jeho oslávenému telu* (Filipským 3, 21).

Ako sme čítali, Ježiš na svitaní po Paschálnej sobote už v hrobe nebol a dopredu aj predpovedal, že *tretieho dňa vstane z mŕtvych* (Matúš 16, 21). *"Hľa, vystupujeme do Jeruzalema a* ***Syn človeka bude vydaný veľkňazom a zákonníkom. Odsúdia Ho na smrť a vydajú pohanom, aby sa Mu posmievali, zbičovali a ukrižovali, ale On tretieho dňa vstane z mŕtvych."*** (Matúš 20, 18-19) Tu treba zdôrazniť, že vstane z mŕtvych ***tretieho dňa,*** teda nie je reč o troch úplných dňoch, ale každý začatý deň sa počíta za jeden deň.

Ježiš v ľudskom tele žil **33 a pol roka** a Jeho telo bolo v stave smrti pravdepodobne **33 a pol hodiny**. Je napísané, že pred Paschálnou sobotou bol mŕtvy **3 hodiny**, následne celú Paschálnu sobotu a v hrobe bol ešte aj po jej skončení. Čiže takto išlo o 3 dni, keď vstal z mŕtvych. Biblia, až na jednu výnimku, všade píše *na tretí deň:* napr. Matúš 16, 21; Lukáš 13, 31-32; 24, 46 atď. Z opisu celého príbehu kalvárie sa tri úplné dni vyčítať nedajú. V deň zmŕtvychvstania neskoro poobede sa Ježiš pripojil k učeníkom idúcim do Emaus, ale tak, aby Ho nespoznali. Rozprávali Mu, čo sa udialo s Ježišom a ešte k tomu dodali: *"Ale dnes je už* ***tretí deň,*** *ako sa to všetko stalo"* (Lukáš 24, 21). Len na jedinom mieste, Matúš 12, 40, nájdeme napísané 3 dni a tri noci: *"Lebo ako bol Jonáš tri dni a tri noci v bruchu veľryby, tak bude Syn človeka tri dni a tri noci v lone zeme."* Vo vtedajšom jazyku by mohlo ísť o **prirovnanie,** čo znamená, že ho nemôžeme chápať doslovne. Tri úplné dni predstavujú presne 3 x 24 = 72 hodín, čo však všetky ostatné texty vylučujú.

Predpovede vzťahujúce sa na Ježiša dokazujú aj to, že nemusel byť v hrobe úplné 3 dni. Je o Ňom totiž predpovedané, že Jeho telo nezačne hniť, teda neuvidí porušenie: ***"Lebo neprenecháš moju dušu [telo] v ríši smrti a nedopustíš, aby tvoj Svätý uzrel porušenie."*** (Žalm 16, 10; Skutky 2, 27) Iná predpoveď Ozeáš 6, 2: ***"Oživí nás po dvoch dňoch, na tretí deň nás vzkriesi a žiť budeme pred Jeho tvárou."*** Každý veriaci je zahrnutý do Ježišovho vzkriesenia, lebo keby Ježiš nevstal z mŕtvych, tak by sme ani my neboli nikdy vzkriesení (viď I.Korintským 15, 17-20).

Inak Ježiš deň oslavy Svojho vzkriesenia nenariadil, tak ako neprikázal oslavu Svojich narodenín. Z tohto dôvodu je dátum Jeho narodenia zahalený v šere. Bohu sa nepáči, keď k tomu, čo rozkázal, ľudia niečo pridávajú alebo od toho uberajú, takto učia a zavádzajú takéto úpravy do náboženskej praxe. Ježiš dokonca všetkým, ktorí pridajú alebo odoberú z napísaného v prorockých knihách, hrozí trestom (Zjavenia 22, 18-19; Príslovia 30, 6; V.Mojžišova 4, 2).

"Vôbec nič nepridáte k slovu, ktoré vám prikazujem, ani z neho neuberiete, ale budete zachovávať prikázania Hospodina, svojho Boha, ktoré vám prikazujem." (V.Mojžišova 12, 32)

Boh izraelskému ľudu prostredníctvom Mojžiša nariadil v priebehu roka sláviť 7 sviatkov, ktoré boli 7 sobotami samy osebe. Tieto soboty, podobne ako napr. sviatok Nového Mesiaca, deň narodenín či Silvester... pripadnú každý rok na iný deň v týždni, takže aj tieto slávnostné soboty pripadajú na rôzny deň. Niektoré sa v istom čase stretli s týždennými sobotami. Tieto soboty sa tak isto ako týždenné soboty mali svätiť pracovným voľnom (môžu sa aj dnes).

V Biblii sú menom pomenované len dva dni, ostatné dni boli označované len číslami. Pomenované sú **siedmy deň: Sabbath (Sobota),** deň odpočinku a deň nachádzajúci sa pred ním, šiesty deň, ***Prípravný deň*** (preparácia). V tento deň sa pripravovali na sobotný odpočinok a slávnosti soboty. Pravdepodobne, nakoľko to len bolo možné, dali do poriadku seba, svoje okolie a zvieratá. V sobotný deň vykonávali len to najpotrebnejšie a nevyhnutné. Šiesty alebo prípravný deň dnes nazývame piatok.

Teda, v r. 31 n.l. deň, keď **Ježiš počas slávnosti Pesach odpočíval v hrobe, nepripadol na týždennú sobotu, ale na utorok. V pondelok Ho ukrižovali, celý utorok odpočíval v hrobe a v stredu, v polovici týždňa, vstal z mŕtvych.** Takto sa skutočnosť úplne zhoduje s proroctvom napísaným u Daniela, že ***v polovici toho týždňa*** *ukončí zápalnú i pokrmovú obeť,* veď Jeho zmŕtvychvstaním bolo zrejmé, že žije a Jeho obeť bola pre naše spasenie dostatočná. Ešte v ten deň vyšiel do neba, kde Ho vítali ako Kráľa Slávy. **Ježiš svojou obeťou *v polovici toho týždňa ukončil krvavú i pokrmovú obeť*** (Daniel 9, 27).

Zavčasu ráno po Paschálnej sobote *sa Ježiš zjavil Márii Magdaléne a povedal jej: Nedotýkaj sa ma, lebo som ešte nevstúpil hore k svojmu Otcovi...* (Ján 20, 17). *Ježiš sa zjavil aj medzi učeníkmi, keď spolu večerali. Boli prestrašení, že vidia nejakého ducha. Ale vtedy im Ježiš ukázal ruky a nohy a povedal im:* ***Dotknite sa ma, že Ja Som to sám, duch nemá kosti a mäso, ako vidíte, že Ja mám. A oni mu podali kúsok pečenej ryby a plást medu, ktoré vzal a jedol pred nimi*** (Lukáš 24, 36-43).

Večer sa Ho už mohli dotknúť, z čoho vyplýva, že počas dňa bol aj v nebi. V Žalmoch čítame: *"Ó, brány, pozdvihnite svoje hlavy! Pozdvihnite sa, vráta večnosti, a vojde Kráľ Slávy! Ktože je ten Kráľ Slávy? JeHoVaH, silný a mocný, JeHoVaH vojnový hrdina. JeHoVaH Zástupov,* ***On je Kráľom Slávy!"*** (Žalm 24, 7-10) *"Ale hlásame v tajomstve skrytú Božiu múdrosť, ktorú Boh pred vekmi určil nám na slávu.* ***Nik z kniežat tohto veku ju nepoznal. Veď keby ju boli poznali, neboli by ukrižovali Pána Slávy."*** (I.Korintským 2, 7- 8)

Aké veci sa udiali za posledných šesť dní pred Ježišovou smrťou a ktoré dni to boli?

Okolo Ježiša sa pri príležitosti Sviatku stánkov farizeji obšmietali už pred rokom, aby Ho zabili (Ján 7. kapitola). Preto Ježiš odtiaľ odišiel, vracal sa len zriedka a na krátky čas. V Betánii, vzdialenej od Jeruzalema 3 km, žila rodina, ktorú Ježiš obľuboval a viackrát sa u nich ubytoval. Boli tam traja súrodenci – Mária, Marta a Lazar. Lazar ochorel a Ježiš bol odtiaľ vzdialený aspoň na dva dni cesty.

Niekto mu však ohlásil, že *Lazar, ktorého má rád, je nemocný.* Ale Ježiš ešte dva dni počkal a len potom sa vydal na cestu. *Učeníci mu hovorili: Judejčania Ťa práve chceli kameňovať, a znovu tam ideš? Áno, Lazar, náš priateľ, zomrel, ale idem ho zobudiť. Vtedy povedal Tomáš spoluučeníkom: Poďme aj my, aby sme zomreli s Ním!* Čo sa stalo potom, si môžeme poskladať ako skladačku:

22. marec r. 31, štvrtok

Vtedy zavčasu popoludní prišiel Ježiš k Betánii. Marta s mnohými ďalšími prišla Ježišovi naproti a povedala: *Pane, keby si bol býval tu, môj brat by nebol umrel.* Ježiš sa ju pokúsil utešiť a povedal: *"Ja som Vzkriesenie i Život. Kto verí vo mňa, bude žiť, aj keď umrie. A nik, kto žije a verí vo mňa, neumrie naveky. Marta, veríš tomu?" Aj Mária tam prišla a plakala spolu s ostatnými. Ježiš sa opýtal: Kam ste ho položili? Aj Ježiš zaplakal. Bola to jaskyňa, v ktorej bol Lazar, zavalená kameňom. Odvaľte kameň! – povedal Ježiš. Potom zavolal silným hlasom: Lazar, poď von!*

Lazar vyšiel, bol zviazaný plátnom a hlavu mal zakrytú šatkou – podľa vtedajších zvykov. *Porozväzujte ho a nechajte ho odísť! – povedal Ježiš. Mnohí v Ježiša vtedy uverili, keď uvideli, čo činil. Niektorí však odišli porozprávať farizejom, čo videli.* ***Veľkňazi a farizeji zhromaždili hlavnú radu a poradili sa, že Ježiša treba zabiť, ba dokonca aj Lazara, ktorého vzkriesil. Ak ho necháme tak, uveria v Neho všetci*** **– a čo bude s nami?** Ešte v ten večer sa dohodli, že ho zabijú. Chceli konať rýchlo, ešte pred sviatkami, aby veľký dav, ktorý pri tejto príležitosti prišiel do Jeruzalema, v Ježiša neuveril. V **11. kapitole u Jána** je táto udalosť opísaná podrobnejšie a hovorí sa o nej aj v iných evanjeliách.

Keď Lazar vstal z mŕtvych, išlo o obrovskú udalosť, všetci boli pozvaní na večeru k domu malomocného Šimona. V priebehu večere pristúpila žena menom Mária (pravdepodobne Lazarova sestra) k Ježišovi a na hlavu Mu naliala drahocenný dobre voňajúci nardový olej. Ten stiekol úplne k Jeho nohám a Mária Mu ich utrela svojimi vlasmi **(Ján 12, 3; Matúš 26, 7).** Dobrá vôňa naplnila celú miestnosť. Judáš sa ale nahneval a povedal niečo v zmysle, prečo sa musí takto plytvať. *Prečo sa tá masť nepredala za drahý peniaz a nedalo sa chudobným? Ale nepovedal to preto, že by sa bol staral o chudobných, ale preto, že mal mešec, z ktorého sem tam odcudzil. Ježiš povedal: Nechajte ju, zachovala to ku dňu môjho* ***pohrebu,*** *aby Ma* ***pomazala.*** *Kdekoľvek na svete sa bude ohlasovať evanjelium, bude sa na jej pamiatku hovoriť aj o tom, čo urobila.* Takže aj my to z úcty a poslušnosti oznamujeme. Vtom Judáš aj odišiel. Vrchná rada práve rozhodovala o tom, že Ježiša a Lazara zabijú. Judáš sa ponúkol, že im Ho vydá do rúk bez vzbury. Sľúbili mu za to 30 strieborných.

23. marec r. 31, piatok

Ježiš prichádza do Jeruzalema ako Kráľ – tento deň je nesprávne uvádzaný ako kvetná nedeľa.

Správa o vzkriesenom štyri dni mŕtvom Lazarovi sa šírila rýchlo ako oheň. Ľudia sa húfne hrnuli, aby Ježiša a Lazara videli.

Ježiš bol sprevádzaný mohutným zástupom ľudí, takže veľkňazi Ho jednoducho verejne chytiť nevedeli. Ježiš si zadovážil aj osliatko, na ktorom ešte nik nesedel – tak, ako to bolo predpovedané (Zachariáš 9, 9) – a pohol sa k Jeruzalemu ako Kráľ Židov. Ľudia, ktorí prišli na sviatok Pesach a počuli, že do Jeruzalema prichádza Ježiš, si vzali palmové ratolesti a vyšli Mu naproti. Vystierali pred Ním svoj vrchný odev a palmové listy, vykrikovali "nech žije", oslavovali Ho a volali:

Hosanna! Požehnaný, Ktorý prichádza v mene Pánovom, ***Kráľ Izraela!*** (Ján 12, 13).

Matúš 21, 9-17: *"A zástupy, čo šli pred ním i za Ním, volali: Hosanna Synovi Dávidovmu! Požehnaný, Ktorý prichádza v mene Pánovom! Hosanna na výsostiach!* [10] *Keď Ježiš vošiel do Jeruzalema, v celom meste nastal rozruch. Pýtali sa: Kto je to?* [11] *A zástupy im odpovedali: To je* ***prorok Ježiš, ten z galilejského Nazareta.*** [12] *Ježiš vošiel do chrámu Božieho a vyhnal všetkých, čo predávali a kupovali v chráme. Peňazomencom poprevracal stoly, predavačom holubov lavice.* [13] *A povedal im: Je napísané: Môj dom sa bude volať domom modlitby. Ale vy z neho robíte pelech lotrov."*

►**Predpoveď Žalm 69, 10:** *"Stravuje ma horlivosť za Tvoj dom..."*◄

Ján 2, 17: *"Tu si Jeho učeníci spomenuli, že je napísané: Horlivosť za Tvoj dom ma stravuje."*

►**Predpoveď Žalm 8, 3:** ***"Z úst detí a dojčiat si si pripravil chválu proti Svojim odporcom, aby si umlčal nepriateľa i pomstiteľa."***◄

Matúš 21, 14-17: ***"V chráme k nemu prišli slepí a chromí. A on ich uzdravoval.*** [15] *Keď veľkňazi a zákonníci videli divy, ktoré robil, i* ***deti, ktoré volali v chráme: Hosanna Synovi Dávidovmu!,*** *nahnevali sa* [16] *a povedali Mu: Počuješ, čo hovoria? Ježiš im odpovedal: Pravdaže!* ***Nikdy ste nečítali: Z úst detí a dojčeniec pripravil si si chválu?***

[17] *Nato ich opustil, vyšiel von z mesta* ***do Betánie*** *a tam* ***prenocoval."***

Táto udalosť sa neudiala v nedeľu, ale v piatok, veď je napísané, že na ***druhý deň*** sa opäť vrátil do chrámu a dlho tam učil. Tento *druhý,* nasledujúci *deň,* bola teda týždenná sobota. Obzvlášť v sobotu Ježiš nesmel byť zatknutý. Až do neskorého večera bol obklopený zástupmi ľudí, ktorým dával veľké učenia (Matúš 21, 18 až koniec 25. kapitoly – všetko sa odohralo do sobotného večera).

Niektorí si myslia, že Ježiš si úplne presne naštudoval biblické proroctvá a všetko urobil tak, aby sa v Ňom naplnili. Lenže veľa prorokovaného naplnili Jeho nepriatelia.

Okrem toho Ježiš Nazaretský do školy nechodil, pracoval ako tesársky majster, až kým vo Svojich 30 rokoch nevystúpil ako učiteľ. Aj sa divili a hovorili:

Ako to, že sa tento vyzná v Písmach, hoci sa neučil?! (Ján 7, 15) Keďže nechodil do kňazskej školy a nemal k dispozícii Bibliu tak ako my dnes, odkiaľ by poznal predpovede, ktoré mal splniť? Veď práve kňazi a zákonníci, učitelia ľudu, neprišli podľa Biblie na predpovede, podľa ktorých by vedeli Ježiša stotožniť s očakávaným Mesiášom. Ježiš by teda do kňazskej školy chodil zbytočne, veď od znalcov Písma, by sa nikdy nedozvedel, čo by bol mal naplniť. Keby Ho boli spoznali, tak je jasné, že by mali veriť v Ježiša. Kňazstvo ale Mesiáša nespoznalo, dokonca Ho preto nenávidelo, lebo ich predstave o Mesiášovi Ježišovo správanie nezodpovedalo.

24. marec r. 31, sobota

Išlo o poslednú týždennú sobotu, ktorú Ježiš strávil s kňazmi a staršími ľudu. Na nádvorí chrámu vyslovil veľké učenie, ktoré je zapísané u Matúša v 21. až 25. kapitole.

Matúš 21, 23-27: *"Keď prišiel do chrámu a učil, pristúpili k Nemu veľkňazi a starší ľudu a spýtali sa Ho: "Akou mocou toto robíš? A kto Ti dal tú moc?"* [24] *Ježiš im odpovedal: "Aj ja sa vás na niečo opýtam; ak mi to poviete, poviem vám aj ja, akou mocou to robím.*

[25] ***Odkiaľ bol Jánov krst:*** *z neba, a či od ľudí?" A oni rozmýšľali a hovorili si: Ak povieme: "Z neba," odpovie nám: "Prečo ste mu teda neuverili."* [26] *Ale ak povieme: "Od ľudí,"* ***máme sa čo obávať zástupu,*** *lebo Jána pokladajú všetci za proroka."* [27] *Odpovedali teda Ježišovi: "Nevieme." A on im odvetil: "Ani ja vám nepoviem, akou mocou toto robím."*

U Matúša v 23. kapitole čítame, že učiteľov ľudu rázne pokarhal a tým ich ešte viac na Seba poštval. Situácia sa už naozaj vyhrocovala, veď, podľa predpovede, ***o dva dni*** musel aj tak zomrieť. ***Beda vám, zákonníci a farizeji, pokrytci*** – povedal – a vymenoval ich hriechy jeden za druhým, a potom smútil nad vzdorovitými Jeruzalemskými veriacimi:

"Jeruzalem, Jeruzalem, ktorý vraždíš prorokov a kameňuješ tých, ktorí sú posielaní k tebe! ***Koľko ráz som chcel zhromaždiť tvoje deti,*** *ako si sliepka zhromažďuje kuriatka pod krídla, a nechceli ste.* ***Hľa, zanecháva sa vám váš dom pustý!", váš chrám*** (Matúš 23, 37-38).

Išlo o veľmi odvážnu predpoveď, ale splnila sa aj tá. Vychádzajúc z chrámu Ježišovi ukazovali učeníci gigantickú stavbu chrámu, jeho mohutné kamene. Mysleli si, že tieto mohutné kamene je možné zničiť len na konci sveta. Ježiš ale potvrdil to, čo povedal. *"Či vidíte všetko toto? Veru vám hovorím, že nezostane tu kameň na kameni, ktorý by nebol zborený."*(Matúš 24, 2) Následne s nimi vyšiel na Olivovú horu. Tam sa Ho Jeho učeníci spýtali: *"Povedz nám, kedy to bude a aké bude znamenie Tvojho príchodu a konca sveta?"* Matúš v 24. a 25. kapitole objasňuje, čo im Ježiš odpovedal.

Je na zamyslenie, a zároveň upokojujúce, že židia si od zborenia Jeruzalemského chrámu (r. 70 n.l. prostredníctvom vojvodcu a neskoršieho cisára Tita) nikdy nedokázali postaviť chrám nanovo ešte raz, aby mohli znovu začať prinášať zvieracie obete.

Obraz: Obliehanie Jeruzalema v r. 70 n.l.

Ježiš, ako najväčší Prorok, je jediným, Kto môže oznamovať budúcnosť a On sa až do dnešného dňa stará o to, aby Jeho predpovede zostali pravdivé.

Aj táto skutočnosť jasne dokazuje, že Ježiš bol pravým Mesiášom a ďalší už po Ňom nepríde. Inak Ježiš sám osobne jasne vyhlásil, že On je Mesiáš, napr. žene Samaritánke: *"Žena Mu povedala: Viem, že príde Mesiáš, zvaný Kristus. Keď Ten príde, oznámi nám všetko. Ježiš jej povedal:* ***Ja Som to, Ktorý hovorím s tebou."*** (Ján 4, 25-26)

25. marec r. 31, nedeľa

V tento deň Ježiš poslal Petra a Jána na určené miesto, aby pripravili Paschálneho baránka. *"Veľmi som túžil jesť s vami tohto Paschálneho baránka (veľkonočného baránka) skôr, ako budem trpieť"* – povedal (Lukáš 22, 15). V podvečer, keď sa Ježiš pripravoval na poslednú večeru so Svojimi učeníkmi, udelil im ešte obrovské učenia, ktoré si každý môže prečítať u Jána v 13.-17. kapitole. Z tejto poslednej večere Paschálneho baránka, kde sa jedli nekvasené chleby a pečené baranie mäso s horkými bylinami, považujú kresťanské náboženstvá za najdôležitejšiu odvodenú cirkevnú ceremóniu, čiže večeru Pánovu. Tu môžeme len smutne skonštatovať, že sám Judáš tam dostal od Ježiša kúsok chleba tak, ako dnes dostávajú veriaci, ktorí prijímajú večeru Pánovu. Každá z kresťanských cirkví si na základe vlastných nariadení z Ježišovej poslednej večere urobila v istej forme ústrednú dogmu a ceremóniu.

Po večeri vyšli do Getsemanskej záhrady. Ježiš sa tam v duši trýznil. Keď nastala hodina, pre ktorú prišiel na túto Zem, začalo sa Jeho utrpenie. Všetci Jeho učeníci zaspali. Potom tí, ktorí Ho nenávideli, prišli na čele so zradcom Judášom, aby Ho zajali. Kto to bol? ***"Vtedy povedal Ježiš veľkňazom, veliteľom chrámovej stráže a starším, ktorí Ho prišli zajať:*** *Ako na lotra vyšli ste s mečmi a kyjmi* [palicami]. *Ale toto je vaša hodina a moc temna.* [54] *Potom Ho zajali, odviedli a* ***zaviedli do veľkňazovho domu.*** [63] *Muži, ktorí Ježiša strážili,* ***posmievali sa Mu a bili Ho.*** [64] ***Oči Mu zakryli, bili Ho po tvári*** *a vypytovali sa Ho:* ***"Prorokuj, hádaj, kto Ťa udrel!"*** [65] *Aj mnoho iných rúhavých slov hovorili proti Nemu.* [66] ***Keď sa rozodnilo, zišli sa starší ľudu, veľkňazi a zákonníci, zaviedli Ho do svojej rady*** [67] ***a hovorili: Ak si Ty Kristus, povedz nám...*** [70] ***Si teda Boží Syn? On im povedal: Vy hovoríte, že Som.***
Tu celé zhromaždenie vstalo, odviedli Ho k Pilátovi" (Lukáš 22, 52-54. 63-67. 70; 23, 1).

26. marec r. 31, pondelok

Ježiša vzali ku galilejskému miestodržiteľovi Herodovi, kde si z Neho tiež urobili posmech. Herodes Ho vrátil späť k Pilátovi, ktorý by bol Ježiša rád prepustil na slobodu.

Ján 18, 37-40: *"Nato Mu Pilát povedal: Tak predsa si Kráľ? Ježiš odpovedal:* ***Ty hovoríš, že som Kráľ. Ja som sa nato narodil a nato som prišiel na svet, aby som vydal svedectvo pravde. Každý, kto je z pravdy, počuje môj hlas.*** [38] *Pilát Mu povedal: Čo je pravda? A ako to povedal, opäť vyšiel k Židom a vyhlásil pred nimi:* ***Ja na Ňom nenachádzam nijakú vinu.*** [39] *Je však u vás zvykom, že vám na Veľkú noc prepúšťam jedného väzňa.* ***Chcete teda, aby som vám prepustil židovského Kráľa?*** [40] *Oni znova skríkli: Nie toho, ale Barabbáša! Barabbáš bol však zbojník."*

Barabbáš bol jedným z tých, ktorý pri vzbure spáchal vraždu (Marek 15, 7).

Možno práve preto, aby Ježišov život zachránil, Ho Pilát nechal skorbáčovať, pretože si myslel, že takto sa nad Ježišom zľutujú. Ruky si umyl na dôkaz toho, že nenesie vinu na krvi tohto spravodlivého človeka. Vzbúrení ľud kričal: *Jeho krv na nás a na naše deti!* Pilát tak pod veľkým nátlakom prepustil Barabbáša a vydal Ježiša do ich rúk, aby Ho ukrižovali.

Ján 19, 1-22: *"Nato vzal Pilát Ježiša a dal Ho zbičovať.* [2] *Vojaci uplietli z tŕnia korunu a položili ju Ježišovi na hlavu, obliekli ho do purpurového plášťa,* [3] *prichádzali k Nemu a hovorili: Nech žije kráľ Židov! A bili Ho po tvári.* [4] *Potom Pilát znova vyšiel a povedal im:* ***Pozrite, vediem vám Ho von, aby ste spoznali, že na Ňom nenachádzam nijakú vinu.*** [5] ***Tu vyšiel Ježiš von s tŕňovou korunou a v purpurovom plášti. Pilát im povedal: Hľa, človek!"*** Pilát chcel takto vyjadriť: Majte s Ním, vašim kráľom, súcit!

[6] *"Len čo Ho* ***veľkňazi*** *a ich sluhovia zazreli,* ***kričali: Ukrižuj Ho! Ukrižuj!*** *Pilát im povedal: Vezmite si Ho a* ***vy*** *Ho ukrižujte! Lebo* ***ja na Ňom nenachádzam vinu!*** [7] *Židia mu odpovedali: My máme zákon a podľa toho zákona musí zomrieť, lebo sa* ***vydával za Božieho Syna.*** [8] ***Keď to Pilát počul, ešte viac sa vystrašil.*** [9] ***Znova vošiel do vládnej budovy a povedal Ježišovi: Odkiaľ si?*** *Ale Ježiš mu neodpovedal.* [10] *Pilát MU povedal: Ty sa so mnou nerozprávaš? Neuvedomuješ si, že mám moc prepustiť ťa a mám moc ťa aj ukrižovať?* [11] *Ježiš mu odpovedal: Nemal by si nado mnou nijakú moc, keby ti to nebolo dané zhora.* ***Preto ten, kto ma vydal tebe, má väčší hriech.*** [12] ***Od tej chvíle sa Pilát usiloval prepustiť Ho,*** *ale Židia kričali: Ak tohto prepustíš, nie si cisárov priateľ. Lebo každý, kto sa robí kráľom, protiví sa cisárovi.* [13] *Keď teda Pilát počul tieto slová, vyviedol Ježiša von, posadil sa na súdnu stolicu.*

Chcete teda, aby som vám prepustil židovského Kráľa? Skríkli: Nie toho, ale Barabbáša! *– ktorý bol burič a vrah.*

[14] ***Bol prípravný deň pred Veľkou nocou*** **[nie piatok pred týždennou sobotou, ale piatok, prípravný deň, pred Paschálnou sobotou]** *okolo šiestej hodiny. Tu prehovoril k Židom: Hľa, váš* ***kráľ!***

[15] *Nato oni začali kričať: Preč s ním, preč s ním! Ukrižuj Ho! Pilát im povedal:* ***Vášho kráľa mám ukrižovať? Veľkňazi odpovedali: Nemáme kráľa, iba cisára!***

[16] *Tak im Ho teda vydal, aby Ho ukrižovali.* [17] *Niesol si kríž a šiel na miesto nazývané Lebka, po hebrejsky Golgota.* [18] *Tam Ho ukrižovali a spolu s ním aj iných dvoch, z jednej i z druhej strany, a Ježiša uprostred.* [19] *Pilát napísal aj nápis a dal ho zavesiť na kríž. Bolo tam napísané:* ***JEŽIŠ NAZARETSKÝ, KRÁĽ ŽIDOV.*** [20] *Bol napísaný po hebrejsky, po latinsky a po grécky.* [21] ***Židovskí veľkňazi*** *hovorili Pilátovi: Nepíš "kráľ Židov", ale "On povedal: Som kráľ Židov".* [22] *Pilát však odpovedal: Čo som napísal, napísal som."*

Táto veľká udalosť sa odohrala v **židovský** prípravný deň pred veľkým Paschálnym sviatkom soboty a **pripadla na pondelok.** Keď vyšli mimo mesta na miesto nazývané Lebka, po hebrejsky Golgota, kde Ježiša ukrižovali, bolo okolo poludnia, čiže 12 hodín nášho času. Medzitým si z Neho stále robili posmech a veľkňazi i zídená zberba Ho vyzývali k tomu, aby zostúpil z kríža, ak to dokáže. To by však bol diablov plán, aby pre nás neodtrpel všetko až do konca. **Nastal desivý prírodný jav:** na obed o 12. hodine, kým Ježiš trpel v smrteľných mukách, nastala tma po celej zemi, príroda upadla do smútku, aby nevidela strašný smrteľný zápas svojho Stvoriteľa. Ľudské stvorenia zabili svojho Stvoriteľa, Ktorý kvôli nim, namiesto nich, v záujme zachrániť ich, podstúpil smrť na kríži.

<u>Zomrel</u> <u>poobede o 3. hodine</u>.

Uvádza sa, že tma trvala od 6. do 9. hodiny – podľa nášho času od obeda 12. hodiny do 3. popoludní. Ježiša bez všetkých ceremónií uložili do krypty do západu slnka. Telo bolo potrebné vyžiadať od Piláta, bolo Ho treba sňať z kríža, umyť, spolu s vonnými bylinami zavinúť do bieleho plátna, uložiť do hrobu, hrob uzavrieť veľkým kameňom, zapečatiť a postaviť k nemu stráž (Ján 19, 38; Matúš 27, 64-66). Len pár dní predtým Ježiš povedal: *Či nemá deň 12 hodín?* (Ján 11, 9) Vtedy v marci práve nastala rovnodennosť. 12 hodín trvala noc a 12 hodín deň. Slnko vychádzalo okolo 6. hodiny ráno a večer okolo 6. zapadalo, čo je spolu 12 hodín. Po uplynutí 12 nočných hodín sa ráno o 6. hodine znovu začali počítať denné hodiny.

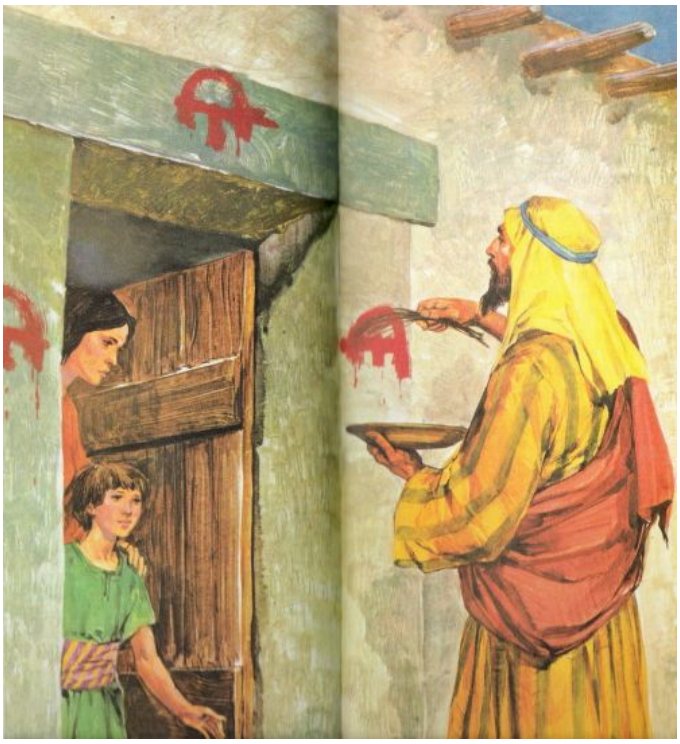
Blížil sa začiatok veľkej Paschálnej Soboty. Ak niekto spáchal smrteľný hriech a ako odstrašujúci príklad ho obesili na drevo, nebolo dovolené na ňom nechávať mŕtvolu na noc – taký bol Boží príkaz (viď V.Mojžišova 21, 22-23). Židia prosili Piláta o polámanie nôh ukrižovaným, aby nemohli ujsť a mohli ich sňať z krížov, čo aj povolil.

Dvom lotrom nohy polámali, ale keď prišli k Ježišovi a videli, že On je už mŕtvy, Jemu končatiny nezlomili. *Jeden z vojakov* ***Mu však kopijou prebodol bok*** – pre overenie, či je naozaj mŕtvy. Takže u Ježiša sa aj po smrti vyplnil príkaz podľa Paschálneho nariadenia, že ***Jeho kosti nebudú zlámané*** (II.Mojžišova 12, 46; Ján 19, 31-37), tak ako nesmú byť polámané Paschálnemu baránkovi, ktorý v priebehu 1521 rokov symbolizoval prichádzajúceho Mesiáša, Ježiša, Baránka Božieho. Aj apoštol Pavel vypovedal: ***Veď Kristus, náš Paschálny Baránok*** *(veľkonočný Baránok), bol obetovaný za nás* (I.Korintským 5, 7).

Ján 19, 38-41: *"Potom Jozef z Arimatie, ktorý bol Ježišovým učeníkom — ale tajným zo strachu pred Židmi, — požiadal Piláta, aby mu dovolil sňať Ježišovo telo. Pilát dovolil. Šiel teda a sňal Jeho telo.* [39] *Prišiel aj Nikodém, ten, čo prvý raz navštívil Ježiša v noci, a priniesol asi sto funtov myrhy zmiešanej s aloe.* [40] *Vzali Ježišovo telo a zavinuli Ho aj s voňavými masťami do plachiet, ako je u Židov zvykom pochovávať.* [41] *Na mieste, kde Ho ukrižovali, bola záhrada a v záhrade nový hrob, v ktorom nebol ešte nikto položený."*

Matúš 27, 60. 66: *"A uložil vo svojom novom hrobe, ktorý si vytesal v skale. K vchodu do hrobu privalil veľký kameň a odišiel."* *Veľkňazi a farizeji odišli a zabezpečili hrob: zapečatili kameň a postavili stráž.*

V tú určenú noc mal ľud Izraela zjesť upečeného Paschálneho baránka s nekvaseným chlebom. *Išlo o noc nariadenú na* ***Božiu počesť,*** *keď ich vyviedol z Egyptskej zeme* (II.Mojžišova 12, 42). Pre Egypt bolo ako 10. rana ustanovené, že musel zomrieť každý prvorodený syn, ešte aj prvorodené zvieratá. Život bol zachovaný len tým, ktorí natreli obe veraje aj ich hornú časť krvou zo zabitého Paschálneho baránka. **Krv symbolizovala krv Mesiáša Ježiša a drevo na dverách kríž.**

Zachovávajte toto ako večné ustanovenie navždy! – hovoril Boží príkaz. Veľkú noc pohanského pôvodu so symbolmi bohyne plodnosti, ako napr. vajce a zajace, dodržiavať netreba. Ale dbať na Paschálne soboty je večné vzdávanie úcty (II.Mojžišova 12. kapitola).

Napr. môžeme urobiť toľko, že sa na 7-8 dní pri príležitosti sviatku nekvaseného chleba vzdáme jedenia kysnutého cesta – čo nám znovu pomôže pripomenúť si **14.-21. Nissan,** čas keď Ježiš prežíval úzkosti a trpel za nás. *"Krstom mám byť pokrstený a ako mi je úzko, kým sa to nestane!"* (Lukáš 12, 50) Ježiš to dodržal a so Svojimi učeníkmi jedol nekvasené, ešte aj na Svojej poslednej večeri.

27. marec r. 31, utorok

Bol veľký sviatok, Paschálna sobota a sobota Nekvasených chlebov. Tento deň Ježiš celý deň odpočíval v hrobe. Aj ženy, ktoré si ešte pred sobotou pripravili voňavé masti a byliny určené na pomazanie Jeho tela (Marek 16, 1), nevykonali túto prácu vo sviatok Pesach, na veľkú svätú sobotu, aby neprestúpili Božie prikázanie. Snažia sa dnes Kristovi nasledovníci natoľko, aby dodržali Božie, Ježišove prikázania?

Lukáš 23, 55-56: *"Sprevádzali Ho ženy, ktoré prišli s Ježišom z Galiley. Dívali sa na hrob a na to, ako bolo uložené Jeho telo. Potom sa vrátili a pripravili voňavé oleje a masti.* ***Ale v sobotu, podľa prikázania, odpočívali."***

Dnes, keď kresťania dodržiavajú veľkonočné sviatky, sa vlastne pokúšajú napodobniť túto slávnosť. Problém však je, že stále dodržiavajú koniec týždňa, a nie čas, ktorý nariadil Boh ako sviatok Pesach (14. a 15. Abib / Nissan, 1. mesiac), čo každý rok pripadne na iné dni. V každom prípade je zvláštna tá pohŕdavá ľahostajnosť, ktorú prejavujú najsvätejšej sobote.

Keď si prezrieme rôzne kalendáre, tak Veľký piatok i veľkonočná nedeľa sú často vyznačené červenou či inou farbou, ale práve deň, **keď Ježiš** – podľa nich – **odpočíval v hrobe, *to bol veľký deň tej soboty*** (Ján 19, 31), **je označený rovnako ako všedné dni. Práve touto veľkou sobotou cirkvi opovrhujú a nezachovávajú ju ako deň odpočinku.**

Väčšina cirkví ignoruje deň, ktorý náš Stvoriteľ posvätil, požehnal, deň, keď si odpočinul. Pohŕdajú tým, čo *nazval Svätým dňom Jahveho hodným úcty* (Izaiáš 58, 13), ktorý Boh v Desiatich prikázaniach zvlášť zdôraznil ako sviatok pamiatky stvorenia. **So sviatkom, ktorý On prikázal a na ktorý si máš spomenúť aj ty, zaobchádzajú tak, akoby svätý deň bol nákazlivý a nemali s ním nič spoločné.** Ježiš aj dnes môže pravdepodobne nad veľkými veriacimi ľuďmi len zaplakať, tak ako plakal pred dvetisíc rokmi nad veľkými veriacimi Jeruzalema, ktorí opovrhli učiteľmi, ktorých k nim Boh opätovne posielal a čas ich navštívenia nespoznali (Matúš 23, 37; Lukáš 19, 41-44).

Nielen sobotu Veľkej noci, ale Bohu vzdorujú tak, že sobotu každého týždňa urobili pracovným dňom, naproti tomu nedeľu v kalendároch zvýrazňujú ako deň sviatku. Ako deň pracovného pokoja oslavujú nedeľu, ktorú nenariadil Boh, ale rímsky cisár Konštantín Veľký v r. 321 n.l. Ako chcú takíto neposlušní, Bohu sa vzpierajúci veriaci ľudia získať večný život? S týmto chovaním nemajú žiadnu šancu na Božiu milosť a odmenu (Izaiáš 66, 22-23).

Vlastný deň narodenia zväčša ľudia dodržiavajú úplne presne, ale deň narodenia stvorenia, ktorý Boh, náš nebeský Otec nariadil, ten si ani nevšimnú. Čo by povedal vážený otec rodiny, ktorý svoje deti i vnúčatá zaopatril len tým najlepším, keď by na významné výročie svojho narodenia pozval svoju rodinu na obed, ale príbuzní by prišli len na druhý deň s tým, že včera sa boli so svojimi deťmi zabaviť a nemysleli si, že pozvanie bolo myslené tak vážne. Aké by to bolo neúctivé!

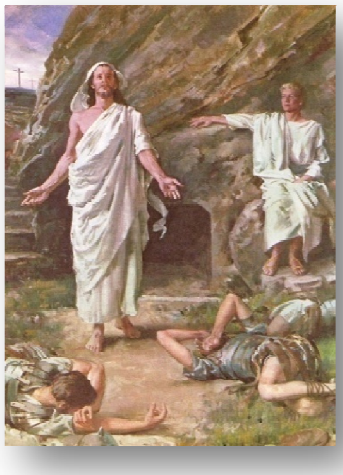
Ježiš je Otec večnosti a hovorí nám: *"Hľa, stojím pri dverách a klopem. Ak niekto počuje môj hlas a otvorí dvere, vojdem k nemu a budem s ním večerať a on so mnou."* (Zjavenia 3, 20) Víťazstvom pre ľudí je večný život, ale ten má isté podmienky. Ježiš večný život nedaruje tým, ktorí využijú Jeho obeť a Jeho priazeň, apelujú na Jeho milosť, ale Jeho prikázania ignorujú. Boží trest vždy postihol ľudí pre neposlušnosť.

Mŕtvy Ježiš teda v **sobotu Paschálneho baránka** odpočíval v hrobe vytesanom do skaly, ktorý patril Jozefovi z Arimatie. **Tá sobota v r. 31 podľa nášho kalendára pripadla na utorok 27. marec.** Dnes si už môžeme tento dátum jednoducho skontrolovať vo večnom kalendári, súčasťou ktorého je aj kalendár Mesiaca.

Paschálna sobota alebo prvý deň sviatku Nekvasených chlebov je 15. Nissan, v prvom mesiaci roka a v čase, keď je Mesiac vždy v splne. To však každý rok pripadne na iný deň, podobne ako deň narodenín.

Napr. v r. 2018 pripadol na týždennú sobotu 31. marca; v r. 2019 pripadol tiež na sobotu 20. apríla; v r. 2020 pripadol na štvrtok 9. apríla. Aj v r. 31, keď Ježiš odpočíval v hrobe, **bol utorok.**

28. marec r. 31, streda

Ježiš zo Svojej smrti nevstal v prvý deň týždňa, v nedeľu, ale *v **strede týždňa,*** takže z mŕtvych vstal v stredu. Predpoveď znela takto:

V polovici toho týždňa ukončí krvavú i pokrmovú obeť (Daniel 9, 27).

Toto proroctvo napísané v knihe Danielovej sa naplnilo dvojakým spôsobom:

1: V polovici, uprostred skutočného týždňa, v stredu.

2: Zo 490-ročného prorockého obdobia, v polovici posledných 7 rokov, v polovici 70. týždňa, v roku 31 (Daniel 9, 27).

Taká presná a taká veľkolepá je Božia starostlivosť o naplnenie prorockých predpovedí. *Bdiem nad Svojím slovom, aby som ho splnil!* (Jeremiáš 1, 12)

Ako dospejeme k r. 31 sme už hovorili, ale môžeme si ešte zopakovať a doplniť.

Ku koncu babylonského zajatia v r. 538 p.n.l. mal Daniel videnie o budúcnosti. Dlhodobé proroctvo, ktoré videl i počul, **sa vzťahovalo na 2300 dní, čiže 2300 rokov,** pretože pri prorockých predpovediach každý jeden deň znamená jeden rok. (Tento princíp, že 1 deň predstavuje v skutočnosti 1 rok, nájdeme napr. aj v IV.Mojžišova 14, 34.)

2300-ročné obdobie sa začalo v r. 457 p.n.l. a skončilo sa v r. 1844 n.l. Jeho začiatok i koniec je doložený udalosťami, na základe ktorých je možné overiť si pravdivosť slov. Rok po vydaní nariadenia na znovuvybudovanie jeruzalemského chrámu v roku 537 prišiel k Danielovi anjel Gabriel, aby povedané posolstvo doplnil a vysvetlil. Celú udalosť nájdeme napísanú v knihe Danielovej 8, 14 až 9, 27.

Prvých 490 rokov z 2300-ročného obdobia sme podrobne rozobrali. Nás však zaujíma všetko, čo súvisí s Mesiášom Ježišom. Vysvetlenie:

***Sedemdesiat týždňov je určených pre tvoj ľud,* židovskému ľudu je takto vymeraných 70 x 7 = 490 skutočných rokov.**

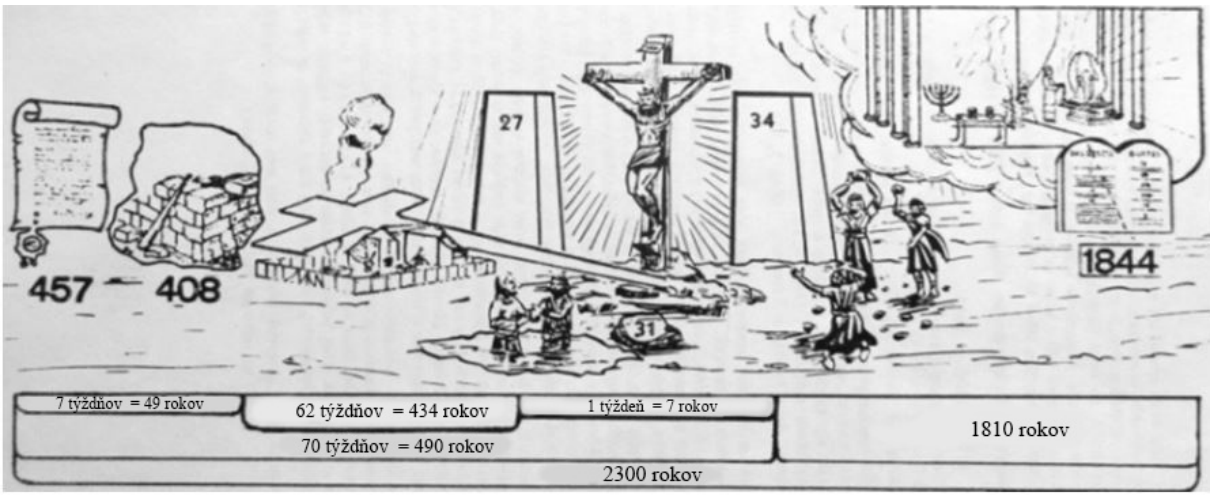
Toto obdobie sa začína vydaním príkazu perzského kráľa Artaxerxa z **r. 457 p.n.l.** o znovuvybudovaní Jeruzalema. Následne anjel oznámil, kedy má Mesiáš vystúpiť. Od vydania nariadenia treba počítať **7 týždňov a ďalších 62 týždňov:**

(7 + 62) x 7 = 69 x 7, to jest 483 rokov.

K vystúpeniu Mesiáša v **r. 27 n.l.** sa dostaneme pripočítaním **483 rokov k r. 457 p.n.l.** Pripočítaním 7 rokov k 483 dospejeme k 490 rokom, teda času, keď uplynie prorocké obdobie pre židovský ľud.

V polovici týchto **posledných 7 rokov, čiže o 3 a pol roka bude *Mesiáš zabitý.*** Podľa tohto bude 3 a pol roka učiť, a potom Ho ukrižujú. Ježiš vystúpil **na jeseň v r. 27 n.l.** a o 3 a pol roka, **na jar r. 31,** v priebehu sviatku Pesach (veľká noc) bol ukrižovaný a vstal z mŕtvych.

Ježiš tak **v polovici posledného 70. prorockého týždňa,** teda **v polovici posledných siedmich rokov,** rovnako aj **v polovici 7-dňového týždňa,** čiže v stredu začal **Novú zmluvu** a zrušil krvavé, pokrmové a nápojové obete (Jeremiáš **31, 31).**

Skaza mnohých je zapríčinená nesprávnym výkladom významu listov apoštola Pavla.

Vychádzame z toho, že *apoštol Pavel má vo svojich listoch aj ťažko zrozumiteľné veci, ktoré daktorí prekrúcajú na vlastnú skazu* (II.Petra 3, 15-16).

Záhubu môže niekomu spôsobiť len to, keď má dotyčný nedostatočné poznanie a jeho skutky sú tiež nedostatočné a nepostačujúce. Preto je potrebné, napr. aj na získanie vodičského oprávnenia, nadobudnúť patričné vedomosti a vykonať teoretické a praktické skúšky. Teda, čo môže takúto záhubu zapríčiniť motoristovi? Ak pravidlá cestnej premávky prísne dodržiava, udržiava svoje vozidlo, kontroluje pneumatiky, svetlá, palivo a najmä brzdy, tak má dosť veľkú šancu, že dôjde do svojho cieľa. Kto si však sadá do zanedbaného vozidla, nevšíma si, či vôbec nerešpektuje pravidlá cestnej premávky, ten sa rúti do vlastnej skazy. Podobne je to aj v duchovnej oblasti.

Nepochopenie ktorých Pavlových vyhlásení môže niekomu zapríčiniť záhubu? Keď niekto spoznané prikázania dodržiava ešte opatrnejšie, to jeho pád zapríčiňovať nemôže. Ale jeho záhubu môže zapríčiniť len to, ak z Pavlových listov niečo nepochopil a pre toto nepochopenie zanedbal dodržiavanie božských pravidiel. Pred súdnou stolicou Kristovou bude potom *stáť nedostatočný,* jeho činy nebudú dostačujúce(II.Korintským 5, 10; Zjavenia 3, 2). Pavel, tak ako aj Ježiš, chcel veriacich chrániť od zbytočných a zaťažujúcich prikázaní cirkevných autorít. Nikdy ich však nechcel odviesť od Božích prikázaní.

Učil, že aj ceremoniálne prikázania, ktoré sa splnili v Ježišovi, je odteraz potrebné nevšímať si. Na jednom mieste píše, aby si dali pozor a chránili sa tých, ktorí chcú naďalej vykonávať obetovanie zvierat, *títo slúžia svojim bruchám.* Oni neboli zástancami Kristovej myšlienky a obávali sa, že keď im odbudnú zvieracie obete, im samotným ostane menej jedla.

"Prosím vás však, bratia, dávajte si pozor na tých, ktorí vyvolávajú rozbroje a pohoršenia v rozpore s učením, ktorému ste sa naučili. Vyhýbajte sa im. Lebo takíto ľudia neslúžia nášmu Pánovi Kristovi, ale ***svojmu bruchu*** *a svojimi úlisnými a sladkými rečami zvádzajú srdcia nevinných ľudí."* (Rímskym 16, 17-18)

Keď boli v Pavlových listoch ťažko pochopiteľné veci už pred dvoma tisícmi rokmi, o koľko viac musia byť nezrozumiteľné teraz. V dnešnej dobe musíme s Pavlovými listami zaobchádzať ešte starostlivejšie, pozornejšie, s omnoho rozsiahlejším prehľadom, lebo je pre nás ťažké vžiť sa do jeho vtedajšej situácie. Len ťažko v našej dobe pochopíme, proti akým kultúram, ich tradíciám a problémom, ktoré čakali na vyriešenie, musel Pavel stáť. Okrem toho, Pavel bol filozoficky zmýšľajúci človek. Teda, keď narazíme na ťažko zrozumiteľnú pasáž, snažme sa nájsť správny význam podľa celkového učenia Biblie. Mnoho ľudí pri Pavlových spisoch skĺzne a stanú sa vzbúrencami proti Bohu. Kde si nie sme istí, tam je lepšie držať sa pravidiel daných Bohom.

Pre správne porozumenie Pavlových listov je základným pravidlom to, že on sám Božie prikázania prísne dodržiaval a bol verným služobníkom Ježiša Krista (I.Korintským 9, 21; 7, 19). Tak ako Ježiš *neprišiel zrušiť zákon alebo prorokov,* tak isto ani Pavel (Matúš 5, 17).

Falošné, nesprávne vysvetľovanie Pavlových listov spôsobí mnohým skazu *– podobne ako potopa. Oni kráčajú po širokej ceste. Pamätajte na dni NOEHO a LOTA! – povedal Ježiš.* (Lukáš 17, 26-30)

Povolil Pavel v čase Nového zákona jesť nečisté zvieratá?

Kresťanské náboženstvá, počínajúc tými štátnymi až po slobodné cirkvi, sa až na veľmi málo výnimiek stravujú nečisto, dokonca aj v iných ohľadoch žijú nečisto. Okrem toho zachovávajú falošné soboty ako dni odpočinku. Na potvrdenie svojho falošného učenia prinášajú dôkazy z Biblie z Pavlových listov, ktoré – ako sme už videli – *neučení,* ktorí nemajú dostatok biblických vedomostí, *neutvrdení,* ktorí sú nedostatočne pevní v oblasti viery, *ich prekrúcajú, ako aj ostatné Písma, na svoju vlastnú záhubu.* Keby v tejto záležitosti mali pravdu a dnes by sa už smelo konzumovať aj nečisté mäsá, tak by im to záhubu nespôsobilo. Keďže – ako uvidíme – pravdu nemajú, spôsobí to ich záhubu. *Úzka cesta vedie do večného života, lenže je málo tých, ktorí ju nachádzajú.* Členovia cirkví po pravde sami, žiaľ, nepátrajú, svojim učiteľom veria až príliš.

Ježiš hovorí každému: ***"Prečo sami od seba neviete posúdiť, čo je spravodlivé?"*** (Lukáš 12, 57) **Na falošných učiteľov sme upozorňovaní znova a znova:**

"Ó, ľud môj, tvoji vodcovia ťa zavádzajú, vedú ťa po nesprávnej ceste!" (Izaiáš 3, 12; 29, 15)

Apoštol Pavel učil, že ak je niekto v čomkoľvek nečistý, do Božieho kráľovstva sa nedostane. ***"Akákoľvek nečistota*** *alebo lakomstvo nech sa ani len nespomenú medzi vami, ako sa patrí na svätých...* ***Veď dobre viete, že nijaký smilník ani nečistý alebo chamtivec, ktorý je modlárom, nemá dedičstvo v Kristovom a Božom kráľovstve. Nech vás nik nezvedie prázdnymi rečami, lebo za to prichádza Boží hnev na neposlušných synov. Preto nemajte s nimi nič spoločné!"*** (Efezským 5, 3-7)

V súvislosti so stravovaním veľký problém vtedy spôsobovali mäsá obetované modlám, či sa smú alebo nesmú jesť. Izraelský ľud sa musel modlám a k nim sa viažucim rituálom prísne vyhýbať. Približne 21 rokov po vstúpení Ježiša na nebo, zvolal Pavel apoštolov, aby s nimi prediskutoval niekoľko záležitostí, ktoré sa *vyskytli počas jeho evanjelizácie medzi pohanmi. Zhromaždenie, apoštoli a starší, prijali Pavla a Barnabáša v Jeruzaleme.*(Skutky 15. kapitola)

Ježišovi učeníci – ktorých nazývali aj *apoštolmi* (význam slova *apoštol* je *posol)* – mali s pohanmi len slabý kontakt, práve preto ich zaskočili nečakane sa vynárajúce Pavlove otázky. Pre nedostatok skúseností zaručené a správne odpovede od nich ani čakať nemôžeme. Vtedy ešte neboli schopní správne vyhodnotiť okolnosti. Ježiš ani neočakával, že oni by mali ustanoviť dogmu. Ježiš učinil Seba zodpovedným za nosné učenia, pretože práve tie mali byť vždy prispôsobené rôznym situáciám, ktoré najlepšie dokáže preskúmať Pán, Majster:

Jeden je váš Majster, Kristus! – povedal. Duch pravdy vás uvedie do celej pravdy; **– takto ich Ježiš učil, ešte keď bol v tele medzi nimi** (Matúš 23, 8; Ján 16, 13).

Pavel im porozprával, aké veľké veci, znamenia a zázraky Boh medzi pohanmi prostredníctvom nich učinil. ***"Niektorí zo skupiny farizejov, ktorí uverili, hovorili: Treba ich obrezať a prikázať im, aby zachovávali Mojžišov zákon. Apoštoli a starší sa teda zišli, aby túto otázku preskúmali."*** (Skutky 15, 5-6)

Medzi škriepkami im Peter povedal: ***"Prečo teda teraz pokúšate Boha a kladiete na šiju učeníkov jarmo, ktoré nevládali niesť ani naši otcovia, ani my?"*** (Skutky **15,** 5-6. **10**)

Zdá sa, že v týchto počiatkoch tisíce židov Krista prijali, ale nedokázali sa vyrovnať s myšlienkou, aby upustili od obriezky svojich detí a ďalších tradícií. Ako Ježiš odišiel, apoštoli urobili veľa nepremyslených vecí, na rozoberanie ktorých nemáme dostatočný priestor. Na Pavlovu otázku ohľadom pohanov odpovedali:

"Napíšeme im, aby sa zdržiavali modlárskych poškvŕn, smilstva a mäsa zo zadusného a krvi."(Skutky 15, 20) Bola to síce dosť slabá odpoveď, ale napadli im veci, ktoré pre pohanov pokladali za veľmi dôležité. Vedeli, že mnohí pohania jedávajú aj zdochnuté zvieratá, čiže také, ktorým nevytiekla krv, dokonca mnohí z nich zjedia aj samotnú krv, čo bolo pre židov neprípustné. Medzi pohanmi bolo bežné aj smilstvo, kult modly, viera v mnohých bohov, ktorým obetovali jedlo a nápoje, ale predovšetkým zvieratá. Apoštoli tak zakázali aj konzumáciu mäsa, ktoré bolo obetované modlám. Ale zakrátko zistili, že sa to dodržať nedá. Pavel tento príkaz čoskoro prehodnotil a uvažoval takto: Boh je len jeden, teda bohovia modiel sú len predstavy, a tak v skutočnosti neexistujú (I.Korintským 8, 4).

Na Pavla sa veľa ľudí hnevalo, že učí proti židovskému zákonu a proti chrámu. O pár rokov neskôr v Jeruzaleme mu Jakub so staršími odporúčali:

"Vidíš, brat, koľké tisíce Židov uverili. Všetci horlia za zákon. O tebe sa však dopočuli, že vraj učíš Židov, ktorí žijú medzi pohanmi, aby odpadli od Mojžiša, keďže hovoríš, že nemajú obrezávať svojich synov ani žiť podľa zvykov. Urob teda to, čo ti hovoríme"

Týmto spôsobom Pavla nahovorili, aby dokázal, že zachováva židovské zákony – ktoré ešte stále udržiavali v praxi! Radili mu, aby s viacerými zložil Nazirejský sľub, ***ku ktorému patrilo aj prinášanie krvavej obete.***

Piati si oholili hlavu, mali vyčkať obdobie očistenia sa trvajúce 7 dní a následne bol dohodnutý deň obetovania. Pavla však niekto spoznal a kričal, že ***on je človekom, ktorý učí medzi pohanmi proti židovskému zákonu a obriezke.*** Vzápätí sa na Pavla vrhli, takmer ho ubili k smrti a vyvliekli ho von z chrámu. Až potom mu prišiel na pomoc veliteľ kohorty s vojakmi, Pavla vyslobodili a zadržali (viď Skutky 21, od 18. verša). Takto sa potom Pavel chybného konania nedopustil.

Apoštoli a židovskí veriaci neboli schopní svoje návyky zmeniť tak rýchlo. Veriacim, ktorí vzišli z pohanov, Pavel napísal: ***"Ste vybudovaní na základe apoštolov a prorokov, pričom uholným kameňom je sám Ježiš Kristus."***(Efezským 2, 20) To neznamenalo to, že apoštoli robili dobre všetko a nám ich stačí len napodobniť. Vôbec nie! My sami musíme rozmýšľať,

rozvíjať sa a *hľadať Božie kráľovstvo a Jeho spravodlivosť.* Apoštoli sú základom preto, lebo roky chodili s Ježišom, svedčia o tom, že všetko súvisiace s Ježišom sa stalo tak, ako to bolo napísané. Ježiš ich zanechal s týmito slovami: *"Prijmite moc Ducha Svätého, ktorý zostúpi na vás,* ***a budete mi svedkami*** *v Jeruzaleme, po celom Judsku i v Samárii, až* ***do posledných končín Zeme.*** *Keď to povedal, vzniesol sa im pred očami do výšin a oblak im Ho vzal z dohľadu."*(Skutky 1, 8-9) **Vráťme sa späť k otázke mäsa obetovaného modlám.**

Teda skôr ako sa mohli tieto zvieratá zjesť, museli byť zarezané a obetované živému Bohu. *"Ak niekto z domu Izraela zabije býka, alebo jahňa, alebo kozu v tábore, alebo ich zabije mimo tábora, a nedovedie ku vchodu do svätostánku, aby priniesol obetný dar Hospodinovi pred príbytkom Hospodinovým, tomu človeku sa to má počítať za krvnú vinu; prelial krv."* (III.Mojžišova 17, 3-7)

V 12. kapitole 5. knihy Mojžišovej je obsiahlo opísané, že Boh každému kmeňu Izraelitov určil jediné miesto, kam mohli určité obete prinášať a kde ich mohli zjesť (5-7 a 17. verš). Ak bolo vybrané miesto ďaleko, mohli zo svojho dobytka a oviec jesť aj doma – vo svojich bránach (21-27. verš).

Tieto zvieratá bolo možné zjesť v deň zabitia, zvyšok nasledujúci deň. To, čo zostalo na tretí deň, sa muselo spáliť, pretože už išlo o nečisté mäso. Mäso sa pravdepodobne nekonzumovalo tak často ako dnes – na uchovávanie a konzervovanie jedál nemali také prostriedky, napr. chladničky. Časť mäsa obetovaného za hriech a vinu prestúpenia mohli skonzumovať kňazi. Len junca, ktorý bol prinesený ako obeť za prestúpenie kňazov, bolo potrebné úplne spáliť (III.Mojžišova 4-7 časť). **Mäso z ďakovnej obete chvály sa mohlo jesť len v deň obetovania, preto z neho mohlo dostať veľa ľudí:** *"Čo sa týka mäsa, každý, kto je čistý, môže jesť mäso"* (z tejto ďakovnej obete – viď III.Mojžišova 7, 15-19; 19, 5-7).

Podobne, v súlade s ich zvyklosťami, to robili aj pohania, ponúkali zvieratá určené na zarezanie pre ich modlárskych bohov a ich mäsá okamžite predávali pri modlárskom chráme v mäsiarstve alebo na trhu. U obrátených kresťanov to spôsobovalo komplikáciu. Kresťanov na pohanských územiach bolo stále viac a zásobovanie potravou sa stalo problémom. Tento problém bolo takmer nemožné vyriešiť, veď bolo potrebné zisťovať, či to alebo ono zviera bolo zasvätené niektorému z pohanských bohov či niektorej modle. Niektorí z kresťanov radšej prešli na konzumáciu rastlinnej stravy, len aby Božie príkazy neporušili. Preto Pavel povedal: ***Slabý (vo viere) je len zeleninu.*** Pavel túto otázku vyriešil múdro, pripomenul im, že jestvuje iba jeden Boh a bohovia modiel v skutočnosti vôbec nie sú. Modly sú len rozprávkové postavy, ktoré existujú len v predstave ľudí, a teda nevidia, nepočujú, nehýbu sa, nie sú schopné ničoho.

Veriaci by si mali rozvíjať svoje vedomosti. Keď niekto pochopí, že modla nie je boh a s čistým svedomím zje takéto mäso, ten sa vo svojom poznaní posilní. Tento veriaci mäso nebude jesť ako obetované modlám, ale ako akékoľvek iné. Mohli by sme povedať, že taký človek je vo svojej viere posilnený. Ale samozrejme sa našli aj takí, ktorí pochybovali,

neboli si celkom istí a mäso tak jedli ako obetované modlám, a preto mali výčitky svedomia, pociťovali vinu tým, že mali účasť na modloslužbe.

Pavel ich nazval *slabými vo viere* – ale pokladal za potrebné upozorniť silných na to, aby mali aj takýchto veriacich v úcte. Ďalej píše:

Slabý vo viere je len zeleninu. Kto je, nech nepohŕda tým, kto neje.

Rímskym 14, 1-4: *"Slabého vo viere sa ujímajte, a nie, aby ste posudzovali jeho zmýšľanie. Jeden verí, že môže všetko jesť; slabý je len zeleninu.* ***Kto je, nech nepohŕda tým, kto neje; a kto neje, nech nesúdi toho, kto je.*** *Veď Boh ho prijal. Kto si ty, že súdiš cudzieho sluhu? On svojmu pánovi stojí, alebo padá. Ale bude stáť, lebo Boh má moc udržať ho."*

Všimli sme si, k akej tolerancii Pavel svojich čitateľov viedol? Mohli sme si všimnúť aj to, že sa nehovorí o žiadnych nečistých mäsách.

Niektorí ľudia veria tomu, že môžu zjesť všetko – samozrejme, hovorí sa tu len o čistom mäse vhodnom na konzumáciu, ktoré bolo obetované modlám, nie o všetkých druhoch mias, nikto nezje všetko! Nečistí ľudia – podľa Pavlovho učenia – nebudú spasení! Túto tému o dohadovaní sa lepšie pochopíme z prvého listu Korinťanom, kde nájdeme príčinu tohto problému. Túto tému vnášal do viacerých svojich listov, ale nemohol sa jej venovať podrobne v každom jednom. O to viac, že vždy bolo treba niekoho požiadať, aby tieto jeho listy napísal, pretože po trojdňovej slepote sa Pavlov zrak nikdy úplne nezotavil. On však vedel, že jeho listy si zhromaždenia odpíšu a navzájom medzi sebou vymenia, a takto sa môžu dostať ku každému.

"O mäse obetovanom modlám *vieme, že my všetci máme poznanie...* [4] *Teda či sa smie jesť mäso obetované modlám, vieme, že niet nijakej modly na svete a že* ***okrem Jediného Boha niet iného.*** [7] ***Lenže nie všetci majú toto poznanie.*** *Niektorí sú ešte teraz takí zvyknutí na modly, že jedia mäso, akoby bolo naozaj obetované modlám, a ich svedomie sa poškvrňuje, lebo je slabé.* [9] *Len dbajte, aby táto vaša sloboda nebola na pohoršenie slabým.*

[10] *Ak totiž teba, ktorý* ***máš poznanie,*** *niekto uvidí stolovať v modlárskom chráme, či sa tým aj jeho slabé svedomie neposmelí, aby aj on jedol mäso obetované modlám?* [11] *A tak slabý brat, za ktorého zomrel Kristus, zahynie pre tvoje* ***p****oznanie.* [12] ***Keď takto hrešíte proti bratom a zraňujete ich slabé svedomie, hrešíte proti Kristovi.*** [13] ***Preto ak pokrm pohoršuje môjho brata, radšej nebudem vôbec jesť mäso, len aby som svojho brata nepohoršil."*** (I.Korintským z 8. časti skrátene)

Pavel od veriacich takúto veľkú toleranciu očakával. Skôr by od konzumácie mäsa úplne upustil, len aby nepohoršil tých, ktorí si mysleli, že jedenie mäsa obetovaného modlám nie je povolené. Tí, ktorí takéto obetované mäso zjedli bez akýchkoľvek výčitiek svedomia a pochopili, že Boh je aj tak len JEDEN (bohovia modiel v skutočnosti neexistujú – sú to len výplody fantázie), by nemali zatracovať neistých a slabších spoluveriacich, ktorí ešte tento bod nedosiahli.

V dnešnej dobe mnoho kresťanov patriacich k náboženstvám odsudzuje tých veriacich, ktorí nečisté jedlá nezjedia – lebo aj dnes nájdeme takých, ktorí nie sú ochotní zjesť všetko. S pohŕdaním im vyhadzujú na oči, že sú takí ako židia či zo seba židov robia a nestrpia ich medzi sebou – prežil som si to i ja. Oni však nie sú pripravení vzdať sa nečistého mäsa a dokonca tých, ktorí nečisté nejedia, obviňujú. **Robia pravý opak toho, čo apoštol Pavel učil a na čo upozorňoval.**

U tých, čo sa stravujú nečisto, nemôžeme samozrejme robiť žiadne kompromisy, pretože sa celkom určite ženú do záhuby. Teda my, ktorí sme tú pravdu spoznali a stravujeme sa čisto, nemôžeme konzumovať nečisté pokrmy len preto, aby sme sa zapáčili tým, ktorí nečisté jedávajú, lebo aj my by sme sa hnali do záhuby rovnako ako mnohí tí, ktorí z nevedomosti prekrúcajú pravdu. Veď už sme videli v Efezským 5, 3-7 či tiež Kolosenským 3, 5-6 – ***pre nečistotu, pre ktorú prichádza Boží hnev na synov neposlušnosti.*** Ježiš ľuďom túžiacim po večnom živote radil takto:

"Vojdite tesnou bránou! Lebo je priestranná brána a široká cesta, ktorá vedie do zahynutia, a mnoho je tých, ktorí ňou vchádzajú." (Matúš 7, 13)

Pokračujme v začatom texte listu Rímskym 14, od 6. verša skrátene:

"Kto je, je Pánovi, lebo ďakuje Bohu, a kto neje, neje Pánovi a ďakuje Bohu... [10] *Ale ty, prečo odsudzuješ svojho brata? Alebo ty, prečo opovrhuješ svojím bratom? Všetci sa totiž postavíme pred Kristovu súdnu stolicu.* [11] *Lebo je napísané: Akože žijem, hovorí Pán, predo mnou sa skloní každé koleno, každý jazyk bude oslavovať Boha.* [12] *Tak teda každý z nás vydá Bohu počet za seba.* [13] *A tak nesúďme sa navzájom. Ale radšej hľaďte, ako bratovi nedať príčinu urážať alebo pohoršovať sa.*

[14] *Viem a som presvedčený v Pánovi Ježišovi, že samo osebe nič nie je nečisté; len tomu, kto pokladá niečo za nečisté, je to nečisté.* [15] *Ak je tvoj brat zarmútený pre pokrm, už nekonáš podľa lásky. Neprived svojím pokrmom do zahynutia toho, za ktorého zomrel Kristus...*

[20] *Nerúcaj Božie dielo pre pokrm. Všetko je síce čisté, zlé však je, keď niekto pohoršuje druhého tým, čo požíva.* [21] *Dobre je nejesť mäso, nepiť víno, nerobiť nič, čo uráža tvojho brata alebo pohoršuje alebo čím slabne.* [22] *Vieru, ktorú máš, maj v sebe pred Bohom. Blahoslavený, kto seba samého neodsudzuje za to, čo pokladá za správne.* [23] *Kto však má pochybnosti, keď niečo konzumuje, je odsúdený, lebo to nekoná z viery. A všetko, čo nie je z viery, je hriech.*

[1] *My silní sme povinní znášať slabosti slabých, a nie páčiť sa sebe samým.* [2] *Nech sa každý z nás páči blížnemu na jeho dobro a na budovanie.* [3] *Lebo ani Kristus nehľadal, čo by sa páčilo Jemu samému, ale ako je napísané: Na mňa padlo hanobenie tých, ktorí hanobia teba.* [7] *Preto sa navzájom prijímajte, ako vás aj Kristus prijal na Božiu slávu."*
(Rímskym 15, 1-3 a 7)

"Dobre je nepiť víno..." (Rímskym 14, 21), – tohto sa dotkneme len okrajovo.

Zreteľne vidíme paralelu textov v listoch Rímskym a v I. liste Korintským v 8. časti. Aj tu sa hovorí len o mäsách obetovaných modlám a spomína sa ešte aj obetované víno, veď **pokrmové a nápojové obete prinášali židia i pohanské náboženstvá.** Nie je však reč o kvasenom víne, lebo také sa už počítalo za pokazený nápoj. Kvasené víno má malý obsah cukru a sladký nápoj mal vtedy veľkú cenu, keďže všetku prácu bolo treba vykonať prácou svalov. Kúpiť cukor na osladenie nápojov či sladkostí v tých časoch nebolo možné. Bezcenný, skazený nápoj by svojmu modlárskemu bohu nezaniesol nik. Nápoje, ktoré boli v procese kvasenia, zoctovateli. Pasterizácia zabraňujúca vínu ďalej sa kaziť je známa od polovice 19. storočia. **Len nekvasené víno sa v Biblii spája s požehnaním, ináč súvisí s hnevom.** Napr. ***"Dávajte opojný nápoj hynúcemu"*** (Príslovia 31, 6).

V uvedenom texte Pavel použil trochu iné slová a to, čo chce povedať, vyjadruje širšie. Opätovne nevysvetľuje, že hovorí o pokrmoch, ktoré sú obetované modlám, čo už uviedol vo svojom liste ku Korintským. Apoštol Pavel si predstavoval, že ten, kto je schopný jeho listy prečítať, bude natoľko rozumný, že v nich dokáže nájsť nachádzajúcu sa súhru. Okrem iného, do tejto témy načiera aj v iných listoch.

Apoštol Pavel nepovzbudzuje k *spotrebe nečistých zvierat* pri žiadnej príležitosti. Ak by niečo také urobil, už vtedy by sa dostal do skutočne veľkých rozporov! – A vtedy by stratil aj Božiu milosť. **Neznalí a nestáli Pavlove spisy vykrúcajú, čo im potom zapríčiní zahynutie.** Pavel neprestal opakovane upozorňovať na zatratenie pre hriech *nečistoty,* lebo – okrem iného – ***pre nečistotu, pre ktorú prichádza Boží hnev na synov neposlušnosti*** (viď Kolosenským 3, 5-6).

Pre mnohých nečisté vôbec neexistuje. Ale potom pre akú *nečistotu prichádza Boží hnev na synov neposlušnosti?* – a prečo nečistých nazýva *synmi neposlušnosti?* **Aj ľud Nového zákona učí jednoznačne, že nečistí spasení nebudú.**

Aj na poslednej stránke Biblie nachádzame, že ***do neba nevojde nič nečisté*** (Zjavenia 21, 27).

Prečo nehovoril apoštol Pavel o bravčovom mäse alebo o iných nečistých zvieratách?

Možno sa niekomu vynára uvedená otázka. Pavel sa však musel sústrediť na iné veci, tie, ktoré nepoznali ani pohania, ani židia. Napr. že sa skončili zákony obete splnené v Kristovi; a **obeť** ukrižovaného **Krista je jediná, ktorá je schopná odpustiť hriech.** Raz aj povedal: Tak som rozhodol, že ***Ježiša ukrižovaného vám budem kázať*** (I.Korintským 2, 2).

Už vieme, aké sú rozdiely medzi čistými a nečistými zvieratami, o ktorých veľmi dobre vedeli židia, keďže v synagógach každú sobotu zo strážených zvitkov Písma čítali a učili sa. Dnes môže mať Bibliu každý a môže si ju prečítať doma. *Ostatné nariadenia, ktoré Mojžiš napísal, čítajú po mestách v synagógach každú sobotu* (Skutky 15, 21).

Pred dvetisíc rokmi bolo nečisté bravčové mäso skôr zriedkavosťou, mohol ho jesť len málokto. Z Ježišovho podobenstva o márnotratnom synovi vyplýva, že byť pastierom svíň patrilo k podradným prácam. (Lukáš 15, 11-32)

Okolo roku 1860 sa v Nemecku začalo s chovom ošípaných. Vtedy ich chovali 2 roky a ich predajná hmotnosť bola asi 40 kg. Neskôr prasatá začali vykrmovať na 100 kg v priebehu jedného roka. Dnes sa sériou mutácií snažia vychovať ošípané na chudé mäso, 120 kg musia mať už za 6 mesiacov, počas ktorých sú aj viac ako 4-6-krát ošetrené antibiotikami. Takýmto spôsobom sa v r. 2005 v Nemecku v mäse zvierat zjedlo 800 ton antibiotických liekov a v r. 2011 až 1700 ton, teda viac ako 2-krát toľko. O rizikách, ktoré to ľuďom prináša vie azda každý. Túto veľkú výkrmnú hmotnosť je možné dosiahnuť len nedostatkom pohybu, živinami bohatými na kalórie, všelijakými pomyjami, sušeným a mletým odpadom (zdochliny zvierat), kostnou múčkou, pridávaním použitých olejov...

Existujú bitúnky, kde zabijú každú hodinu 1000 ošípaných. Iba v Nemecku ich je ročne zabitých najmenej 100 miliónov. Na najväčšom bitúnku v USA denne zabijú 32 tisíc ošípaných, 2 tisíc za hodinu, a všetko okamžite aj spracujú. V posledných desaťročiach sú obchody preplnené bravčovým mäsom, a zároveň sú ľudia čoraz chorľavejší. Náklady na zdravotné poistenie sú vysoké a farmaceutický priemysel profituje, zdravotnícke služby upadajú a pre mnohých sú nezaplatiteľné. Dnes sú obézni nielen dospelí, ale aj značná časť detí má nadváhu. Na vine je najmä bravčové mäso, tuk a mäsiarske výrobky – hlavne rôzne klobásy a údeniny. Prispievajú však aj sladké nápoje, sladkosti a cukrovinky. Dôsledkom toho potom v mnohých prípadoch vzniká cukrovka. A koľko človeka stojí, keď chce schudnúť!

A keď musíme schudnúť?

Keď chce niekto znížiť svoju telesnú hmotnosť, alebo musí schudnúť v záujme uzdravenia, najvhodnejšou radou je: zmeniť svoje stravovacie návyky, znížiť prísun kalórií a vykonávať telesný pohyb. Viackrát denne málo jesť – táto metóda sa pri chudnutí neosvedčila. Dôležité je zriecť sa mastného mäsa, cukrov, sladkostí či zákuskov. Medzi jedlami treba dodržať prestávku 3-4 hodiny a medzitým piť len čistú vodu; okrem toho po večeri, po 18. hodine už nič nejesť. Pankreas, ktorý produkuje inzulín, potrebuje dlhšie oddychovať. K priberaniu na váhe dochádza usadzovaním tuku, ktorý vzniká z uhľohydrátov a cukru. Pri chudnutí, ale aj na udržanie zdravia je potrebné prijať 2-3 litre tekutín v závislosti od hmotnosti.

Starší ľudia už tak nepociťujú smäd a nepijú dostatočne; preto je dobre, keď pijú plánovito a načasovane. Tretina starých nezomiera na zlyhanie orgánov, ale pre nedostatok soli a vody. Kým organizmus malých detí tvorí 80% vody, u starých ľudí ide len o 50%. Denne by sme mali naplniť, rozdeliť a vypiť aspoň 1,5 litrovú fľašu vody z vodovodu. Je potrebné jesť v dostačujúcich množstvách, nesmieme hladovať, lebo inak sa organizmus nastaví na šetriaci režim, čo vyvolá únavu a slabosť. Organizmus následne zbiera zásoby tuku, pretože sa domnieva, že podobný mimoriadny stav núdze môže vzniknúť viackrát a on sa na to musí pripraviť.

Ďalším nevyhnutne dôležitým faktorom je pohyb tela. Čím je svalovej hmoty viac, tým viac energie človek spotrebuje. Teda dôležité je zachovať si existujúce svalstvo. Kto z rozličných dôvodov nedokáže už ani pomaly behať, ten musí kvôli schudnutiu chodiť pešo. Čím viac sa človek hýbe, venuje sa chôdzi, používa rôzne domáce cvičebné pomôcky a náradie, pohybuje sa na hudbu, tancuje, posilňuje svaly, tým rýchlejšie sa výsledný efekt dostaví.

Každý človek musí zomrieť, ak sa nedožije Ježišovho príchodu – keď spravodliví dostanú nesmrteľné telo. Avšak nie je jedno, či niekto umiera v pomalom utrpení alebo odchádza rýchlo, vyrovnaný a do istej miery uspokojený so životom. Prednedávnom istý domov

dôchodcov vybavili domácim športovým náradím hlavne preto, aby seniorov zbavili nudy a niečím ich zaujali. A čo sa stalo o 6 mesiacov? Ich stav sa natoľko zlepšil, že takmer 20% z nich bolo schopných ísť domov. V televízii ukázali aj 102-ročnú klientku tohto penziónu, ktorá pravidelne pred raňajkami po vypití vody pol hodiny trénuje na stacionárnom bicykli a odkrúti tak až 10 kilometrov. Zistilo sa, že ľudia z tohto domova žijú o 10 rokov dlhšie ako priemer, a to v lepšej zdravotnej kondícii, než je obvyklé. Nikde sa to neuvádzalo, ale my vieme, že títo ľudia sa aj stravujú podľa Božích príkazov, nejedia nečisté mäsá, nepijú liehové nápoje, a tak sa v porovnaní so svojimi vrstovníkmi oveľa zdravšie stravujú.

Tí, ktorí sú aj v staršom veku schopní študovať Bibliu, diskutovať o nej a niečomu sa priučiť, ktorí majú dôveru v Božích zasľúbeniach a neustále bádajú po tom, čo od nich Božia vôľa požaduje, tí majú lepšie rozumové schopnosti v porovnaní s tými, ktorí veria naučeným dogmám, ktorí bez rozmýšľania omieľajú naučené modlitby. Viera tých, ktorí sa vyhýbajú novým biblickým objavom, do ktorých by ich Duch Pravdy, podľa Ježišovho zasľúbenia, rád voviedol, je v nepriateľstve. Domýšľajú si, že sú bohatí v poznaní a pokojne môžu driemať. Nie sú schopní diskutovať o Biblických pravdách, nemajú žiadne argumenty, ani dostatočné dôkazy, aj keď sú zdanlivo dobrí pobožní. Skutoční, pravdiví veriaci sa neustále vyvíjajú v poznaní. ***"Cesta spravodlivých je ako jasné svetlo rána, ktoré svieti viac a viac, dokiaľ nestojí deň na výši."*** (Príslovia 4, 18)

Nuž, oveľa lepšie je, keď človek dobrovoľne podstupuje malé odriekania tým, že si osvojí lepšie zvyky, zocelí svoje sebaovládanie a zostane tak zdravší, ako keď musí pretrpieť mnohé ujmy, napr. bolestivé choroby, nepríjemné lekárske vyšetrenia, ošetrovania, množstvá liekov s vedľajšími účinkami, nespokojnosť, zatrpknutosť, melancholiu atď. Nie každý však musí schudnúť, len ten, kto musí. Na prelome tisícročí sa prišlo na to, že vyššieho priemerného veku sa dožívajú ľudia s optimálnou hmotnosťou. Stresové hormóny u niekoho vyvolávajú chudnutie, u viacerých zase spúšťajú priberanie, takže vyrovnaný život bez stresu je najpriaznivejší. ***Čas nášho života určil svojou mocou náš Otec*** **(Skutky 1, 7).**

Musíme dávať pozor aj na obsah hotových jedál, pre skryté tuky a nečistoty.

Želatína v mäkkých želé cukríkoch je zväčša živočíšneho pôvodu, najmä zo zvyškov prasaťa – kolienka, chrupaviek a bravčovej kože. Existujú ale aj rastlinné želírovacie prostriedky, napr. agar-agar (morská riasa), arabská guma (živica z niektorých druhov akácie). **Pektín** je želírujúca látka tiež rastlinného pôvodu. Pri použití ovocného pektínu je táto informácia uvedená na štítku a takýto produkt je čistý. Pekárske a cukrárske výrobky, čokolády, ktoré ako **emulgátor obsahujú sójový lecitín,** sú tiež čisté.

Väčšina našich predkov toľko k lekárovi nechodievala, pretože chorí bývali len zriedka, prípadne vôbec – dnes sa však k lekárovi beží väčšinou už s každou maličkosťou. Ľudia tam chodia ako na chlieb a vracajú sa domov nabalení liekmi.

Zvláštne je len to, že choroby sa napriek tomu množia. Sústavne rastie počet alergických ochorení, astmy, ekzémov, objavujú sa ďalšie nové choroby, a pritom sa znovu rozširujú aj staré, domnelo vymreté choroby. K väčšine týchto ochorení určite prispieva aj to, čo dnešní ľudia skonzumujú v lákavo zabalených výrobkoch.

Na regáloch supermarketov čaká na kupujúce publikum aspoň dvestotisíc druhov rôznych potravinárskych výrobkov, ktoré tvoria približne 75% ponuky. Len 25% predstavujú čerstvé potraviny – mäso, ovocie a zelenina, šaláty. Do potravín sa mieša viac ako 2000 druhov prísad, chemických zlúčenín, z ktorých na obale musí byť podľa zákona označených len 320. Aromatizujúcich látok je 2800 druhov, k nim sa ešte pridávajú zdraviu škodlivé farbivá a zvýrazňovače chuti. Všetky tieto potraviny nám ukazujú zdanlivý svet a je takmer nemožné rozhodnúť sa, čo je pravé a čo falošné. Zdá sa, že to vie len náš organizmus, pretože aj napriek skutočnosti, že je o nás takto bohato postarané, predsa je stále viac chorých a zvyšuje sa počet ľudí s nadváhou.

V posledných desaťročiach sa zásobovanie potravinami ohromne zmenilo. Najlepšie urobíme, nakoľko je to len možné, ak si namiesto hotových jedál, sami uvaríme a upečieme to, čo len môžeme.

V sezóne sa ľahko dajú pripraviť ovocné zaváraniny a lekváre, zásoby sa dajú uskladniť aj hlboko zamrazené a človek má oveľa väčšiu istotu, že to, čo do nich vložil, je ovocie a zelenina bez množstva vedľajších látok, zvieracej želatíny a bez škodlivých ÉČOK!

Chudobní ľudia dodnes jedávajú hlavne to, čo sa dá zaobstarať lacnejšie, napr. sviňu či iné suchozemské nečisté zvieratá, ktoré okrem iného spôsobujú choroby pečene a žlčníka. Práve chudobní chorľavejú najviac, trápia sa a mnohí z nich zomierajú skôr, než by si mohli užívať roky svojho dôchodku. A tí, ktorí na nich bohatnú, sa len usmievajú.

Boh by ľudí rád ušetril od zlého, vydal príkazy a smernice, ktoré by sme si podľa našich možností mali vziať k srdcu. Aj vnuknutím apoštola Pavla, ktorý nám teraz hovorí:

"Lebo sa zjavila Božia milosť prinášajúca spásu všetkým ľuďom, ktorá nás vyučuje, aby sme sa zriekli bezbožnosti a svetských žiadostí a žili v týchto časoch rozvážne, spravodlivo a pobožne, očakávajúc splnenie blahoslavenej nádeje a zjavenie slávy nášho veľkého Boha a Spasiteľa Krista Ježiša" (Títovi 2, 11-13).

Ježiš od nás očakáva rozvážny, spravodlivý a svätý život – až do Jeho druhého príchodu. Ten, kto sa to ***nenaučí,*** nemôže si nárokovať *Božiu spásnu milosť.*

Čistým je všetko čisté, ale poškvrneným a neveriacim nič nie je čisté

V krátkom Pavlovom liste, ktorý písal Títovi, nájdeme aj toto vyhlásenie: *Čistým je všetko čisté*. Tí, ktorí *na vlastnú a na iných záhubu prekrúcajú Písma,* sa pokúšajú dokazovať, že aj *nečisté* je *čisté,* práve týmto vyhlásením Pavla. Pre nich je učenie o nečistom len židovskou rozprávkou. Pavel nemal na mysli rôzne nečisté zvieratá, ale hovoril o mäse obetovanom modlám, pokrmoch a nápojoch, ktoré pre niektorých naďalej predstavovali nečisté, kým pre ďalších boli čisté. Mnohí z pohanov rýchlo pochopili, že v skutočnosti bohovia modiel neexistujú a im zasvätené pokrmy sú čisté, môžu sa jesť. Môžeme povedať, že práve oni tvorili jednu skupinu veriacich.

Ďalšia skupina veriacich dospela k tomuto presvedčeniu podstatne ťažšie, pretože nasledovníkmi Krista sa stali niektorí zo židov. Ťažšie preto, lebo ostatní židia ich znepokojovali, dokazovali im, že nie je možné, aby všetko pôvodne pre nich nečisté, bolo zrazu čisté. Pavel mal ťažké srdce na takto sa rozohňujúcich židov, pretože prekážali Kristovmu slobodnému evanjeliu.

Ich myseľ a svedomie sú poškvrnené. Vyznávajú, že poznajú Boha, ale skutkami ho popierajú, lebo myslia len na nečestný zisk. Čo chcel Pavel takým hrubým káraním vyjadriť? Čo na to môžeme povedať?

Ak sú pokrmy obetované modlám nečisté, potom ich nemožno ani zjesť. Kde však treba nakúpiť čisté mäsá, obilniny a nápoje, a ešte ak po ne bolo treba ísť niekam ďalej alebo aj stáli viac? Kde by sa s istotou dalo kúpiť mäso, ktoré nie je obetované modle, ak nie u židov? Ak boli obrátení pohania nútení kupovať mäso, tak pre židov bol vo výhľade obchod s veľkými príjmami! To je dôvod, prečo viedli vojnu proti učeniu Pavla, pretože sa báli o svoje bruchá. Preto sa im Pavel takto trpko prihovoril.

Títovi 1, 10-16: *"Lebo je mnoho neposlušných, zbytočne hovoriacich a zvodcov, najmä takých, čo sú z obriezky.* [11] *Tých treba umlčať, lebo rozvracajú celé rodiny a pre mrzký zisk učia, čo sa nemá.* [12] *Veď ktosi z nich, ich vlastný prorok, povedal: Kréťania sú ustavičný klamári, zlá zver, lenivé bruchá.* [13] *Toto svedectvo je pravdivé. Preto ich prísne karhaj, aby boli zdraví vo viere.* [14] *Nech sa nepridržajú židovských bájí a prikázaní ľudí, ktorí sa odvrátili od pravdy.* [15] *Čistým je všetko čisté. Ale poškvrneným a neveriacim nič nie je čisté; ešte aj ich (rozum) myseľ a svedomie sú poškvrnené.* [16] *Vyznávajú, že poznajú Boha, ale skutkami Ho popierajú. Sú odporní, neposlušní a nie sú súci na nijaký dobrý skutok."*

Teraz už musí byť každému úplne jasné, o čom je v týchto biblických veršoch reč. Židia, ktorí chceli využiť situáciu a chceli z nej vyťažiť, *majú svedomie poškvrnené.* Tí, ktorí tvrdia, že poznajú Boha, tak predsa konať nemôžu. Kto má jasnú predstavu, rozmýšľa správne, pre toho je aj pokrm určený modlám čistý. O tomto teda chcel Pavel hovoriť. Ak je niekto v týchto veciach neznalý, nerozumie vtedajšej situácii ani zmenám, ktoré nastali Kristovou obeťou, prekrúca tak Písma na záhubu svoju vlastnú aj iných, a to je škodlivé náboženstvo.

Kto učí, že nečisté zvieratá sú jedlé a pre svoje falošné učenie ženie masy veriacich do záhuby, ten naozaj triafa vedľa. V deň súdu *budú mať ťažší súd* (Jakub 3, 1) **všetci náboženskí učitelia, ktorí takto zapríčinili mnohým záhubu**.

Nasledujúci text sa podobá veršom napísaných v liste Títovi, kde sa uvádza, že *čistým je všetko čisté:*

I.Korintským 10, 25-33: ***"Jedzte všetko, čo sa predáva na trhu s mäsom, a na nič sa nevypytujte pre svedomie.*** [26] ***Veď Pánova je Zem i všetko, čo ju napĺňa.*** [27] ***Ak vás niekto z neveriacich pozve a chcete ísť, jedzte všetko, čo vám predložia, a na nič sa nevypytujte pre svedomie!"***

Toto vyhlásenie prirodzene nehovorí o terajších trhoch s mäsom ani o terajších neveriacich, lebo dnes by pre množstvo nečistých jedál nebolo možné sadnúť si k väčšine stolov veriacich. *Všetko jedzte, čo vám predložia* – keby sme to vzali doslova, tak by z toho vznikli veľmi podivné veci. Mali by sme zjesť aj psa, hada, červy či potkana? Chcel toto Pavel povedať? Rozhodne nie, veď by to bolo v rozpore s jeho vlastným učením. Nemyslel na to, že jeho listy sa budú čítať aj o 2 tisíc rokov a vtedy nastanú úplne iné situácie ako za jeho čias. Ani on by nezjedol všetko, čo by pred neho položili na stôl. ***Veď Pánova je Zem i všetko, čo ju napĺňa*** – tu sa hovorí o tom, aby ten, kto zje pokrm zasvätený modlárskemu bohu, nemal výčitky svedomia, lebo tento jeho skutok pramení výlučne z nedostatku poznania. Zem nepatrí nikomu inému, len jedinému Pánovi so všetkým, čo je na nej. Každý tak môže s čistým svedomím zjesť jedlo, o ktorom je reč, pretože patrí pravému Bohu. Ďalej píše:

"Ak vám niekto povie: Toto bolo obetované modlám!, nejedzte to kvôli tomu, kto vás na to upozornil, a kvôli svedomiu; Veď Pánova je Zem i všetko, čo ju napĺňa." (Verš 28.)

V tomto prípade už nemôžem urobiť to, čo chcem ja, ale potrebné je zohľadniť svedomie toho druhého. ***Veď Pánova je zem i všetko, čo ju napĺňa*** – takto je vyjadrené, že PÁN povie, PÁN rozkáže, čo môžem urobiť a čo nie. Nesmiem urobiť nič také, čím by som sa dotkol svedomia toho druhého. Tu sa nezaprie Pavlov typický filozofický pochod myšlienok, keď to isté vyhlásenie použil pri dvoch rôznych záležitostiach.

[29] *"Nemyslím pre vaše svedomie, ale pre svedomie toho druhého. Veď prečo má moju slobodu súdiť svedomie niekoho iného?* Nie je treba, aby moja sloboda sa iného dotkla, alebo mu škodila.

[30] *Ak ja niečo s vďakou požívam, prečo by ma mal niekto odsudzovať za to, za čo ďakujem?*

[31] *Či teda jete, alebo pijete, alebo čokoľvek robíte, všetko robte na Božiu slávu.*

[32] *Nebuďte na pohoršenie ani Židom, ani Grékom, ani Božej cirkvi.* [Božou cirkvou nazýva tých, ktorí prijali Krista.] [33] *Ako aj ja sa usilujem páčiť všetkým vo všetkom, a nehľadám, čo osoží mne, ale čo osoží mnohým, aby boli spasení."* (I.Korintským 10, 25-33)

Vidíme, že Pavlove inštrukcie sa v tom čase vzťahovali na istú situáciu, keď jedlá obetované modlám spôsobovali nedorozumenie. Týmito inštrukciami však nemôžeme zdôvodňovať to, že by sme v súčasnosti mohli konzumovať nečisté zvieratá. Je to vylúčené, pretože by išlo o odsúdeniahodnú urážku Boha.

Kto sa doteraz nestravoval čisto, nepoznal pravidlá alebo o nich zle počul, prípadne aj sám osobne falošne učil, ten nech sa bezodkladne obráti, nech sa otočí chrbtom tomu neudržateľnému učeniu, lebo *nečistí nebudú dediť Božie kráľovstvo.*

Možno Boh chcel, aby úskalia boli súčasťou Pavlových listov preto, aby mohol veriacich jednoducho vyskúšať. Boh očakáva, aby sme samostatne rozmýšľali, *sami od seba usúdili, čo je spravodlivé.* V Otčenáši sa síce modlíme *neuveď nás do pokušenia,* ale predsa je niekedy potrebné, aby veriaci boli skúšaní.

Teraz sa pokúsime odstrániť úskalia a uľahčiť tak veriacim dospieť k spáse. Boh chce, aby boli spasení aj niektorí z tohto ťažkého posledného obdobia. Ježiš sa obával toho, či nájde vieru, pravú aktívnu vieru na Zemi, keď sa vráti. Ohromné množstvo veriacich ľudí je na širokej ceste, svojou vierou rebelujú proti Božím slovám a smerujú do zatratenia.

Prečo nehľadajú pravdu sami?

Spasenie má podmienky a Boh hľadá takých ľudí, ktorí sú poslušní, dobrej vôle, čistí, so svätým životom, na koho sa môže spoľahnúť a komu môže dať večný život. Chce si byť istý, že oni túžia po spasení, po dobre, túžia po peknom a nevzoprú sa viac proti zásade lásky.

Nemáme právo robiť to, čo chceme. Musíme robiť to, čo sa páči Hospodinovi, *veď Pánova je Zem i všetko, čo ju napĺňa;* takže aj ľudia sú Pána Ježiša, všetka je Jeho moc, na nebi aj na Zemi. Ale môžeme si byť istí, že veci, ktoré od nás Boh očakáva, nám všetky slúžia len pre naše dobro.

Lebo každé stvorenie Božie je dobré a nič nie je na zavrhnutie, ak sa prijíma s vďakou

K mäsu, ktoré bolo obetované modlám, sa vzťahuje text **I.Timoteovi 4, 1-5:**

"Duch však výslovne hovorí, že v posledných časoch niektorí odpadnú od viery a budú sa pridŕžať bludných duchov a náuk démonov [2] ***pre pokrytectvo luhárov, ktorých svedomie má na sebe vypálený znak.*** [3] ***Títo ľudia zabraňujú vstupovať do manželstva, prikazujú zdržiavať sa pokrmov, ktoré Boh predsa stvoril, aby ich s vďakyvzdaním prijímali tí, čo veria a poznajú pravdu.*** [4] ***Lebo každé stvorenie Božie je dobré a nič nie je na zavrhnutie, ak sa prijíma s vďakou*** [5] ***a posväcuje sa to Božím slovom a modlitbou."***

Niektoré preklady Biblie uvádzajú formuláciu: *všetko, čo Boh stvoril, je dobré,* prípadne *každé stvorenie Božie je dobré.* V oboch prípadoch sa však myslí na **zviera.** Pod *stvorením* rozumieme človeka a zvieratá. Boh nestvoril človeka na zjedenie. Veriaci a tí, ktorí poznávajú biblické pravdy vedia, že jedine zvieratá Boh stvoril, ***aby ich veriaci požívali s vďakyvzdaním.*** Slovo stvorenie v texte nemôžeme nahradiť rastlinami, lebo tie zakázané nikdy neboli, rovnako ako nikdy neboli nazvané čistými či nečistými. A vôbec, kto by zjedol všetky rastliny, keď existuje tak veľa smrteľne jedovatých alebo hrozne nepríjemnej chuti. **Cirkevní učitelia a prekladatelia Biblie ochotne slovo *zviera* vynechali,** lebo keby pri ňom zotrvali, znamenalo by to, že pre nich je na zjedenie dobré ***každé zviera,*** keďže sú veriaci a poznali pravdu.

Rýchle však spozorovali, že slovo ***zviera*** predstavuje pascu, veď nikto predsa nezje každé zviera, ani oni sami, dokonca ani každú rastlinu – ešte ani tí nie, ktorí by mohli vzdať za ňu vďaku! Teda cirkevní učitelia museli na jednej strane od slova ***zviera*** upustiť, na druhej strane ho však veľmi potrebujú, aby konečne mohli poukázať na text, ktorý **zdanlivo** dovoľuje konzumáciu nečistých zvierat. Ale takéto vykrútené, nesprávne definované učenie zapríčiní záhubu nielen im, ale aj druhým. (II.Petra 3, 16)

Raz mi istý biblický učiteľ, keď sa dozvedel, že nejem bravčové mäso, predčítal spomenutý text listu písaného Timoteovi. Čo sa dá na to povedať? Len to, čo povedal Izaiáš: *"Tma pokrýva zem a temnota národy"* (Izaiáš 60, 2). Boh má právo oficiálnym náboženským učiteľom zavrieť rozum, ak sú nehodní a nie je v nich láska k pravde – *ak neprijali lásku k pravde, aby boli spasení, tak Boh na nich zosiela moc bludu, aby uverili lži a všetci boli odsúdení* (II.Tesalonickým 2, 10-12). Je ťažké uveriť, do akej miery nechápu pravdy Biblie! Tí, ktorí odmietnu väčšie duchovné svetlo a pohrdnú ním, sa nepovažujú za hodných večného života (Skutky Apoštolov 13, 46-48).

Pokúsme sa tento krátky úsek z Pavlovho listu pochopiť. Pavel v osobnom liste adresovanom mladému spolupracovníkovi Timoteovi samozrejme nemal na mysli nás, ktorí už naozaj žijeme v období konca, ale narážal na vtedajšie problémy a spôsob, ako ich riešiť. Poskytol mu také rady, aby novovznikajúce zhromaždenia rástli a prospievali.

V tom čase by si nikto neodvážil ani len predstaviť, že **posledná doba** nastane až o dvetisíc rokov, veď **Pavel spolu s ostatnými apoštolmi a všetkými veriacimi verili, že oni sami už žijú v poslednej dobe, v čase, keď sa Ježiš vráti.** V tomto texte i v ďalších iných listoch sa nachádzajú takéto vyhlásenia, ktoré dosvedčujú ich vieru, že žijú v poslednej dobe: ***"V posledných časoch*** *niektorí odpadnú od viery."*

Apoštol Pavel bol presvedčený o tom, že osobne zažije Ježišov príchod. **Títovi 2, 13:** ***"Očakávajúc blahoslavenú nádej a zjavenie slávy nášho veľkého Boha a Spasiteľa Krista Ježiša." "Potom my, ktorí zostaneme nažive, budeme spolu s nimi uchvátení v oblakoch do vzduchu v ústrety Pánovi, a tak budeme navždy s Pánom."*** (I.Tesalonickým 4, 17)

V ďalších listoch píše – Židom: *"napomínajme a povzbudzujme sa, a to tým viac,* ***čím viac vidíme, že sa približuje ten DEŇ"*** (Židom 10, 25), Korinťanom: ***...bolo napísané ako napomenutie pre nás, ktorých zastihol koniec vekov*** (I.Korintským 10, 11), Filipanom: ***...aby ste boli čistí a bez úhony na deň Kristov*** (Filipským 1, 10). Až natoľko blízko si Ježišov veľký deň, posledný deň, predstavovali.

Kristov návrat však očakávali nielen v tej dobe, ale skutoční veriaci v priebehu dejín čakali Jeho príchod späť v každej dobe. A vlastne Kristus to aj od každého očakával – aj Jeho slová v 2. a 3. časti knihy Zjavenia pre nasledujúce dejinné obdobia na to opakovane odkazujú:

...prídem rýchlo;

...držte toho, čo máte, kým neprídem!;

...prídem ako zlodej a ani sa nenazdáš, v ktorú hodinu k tebe prídem; Hľa, stojím pri dverách a klopem...

Z Pavlových listov, ktoré nám zostali, sa môžeme naozaj veľa naučiť. Ale množstvo jeho rád sa v prvom rade týkalo vtedajšej doby a poukazovalo na tamojšie okolnosti. Ak sa tieto verše pokúsime aplikovať na súčasnosť, narazíme na ťažkosti. Prečo Pavel píše tento list Timoteovi, ak by Duch toto všetko predpovedal na posledné časy, v ktorých žijeme my? Prečo potom nepíše všeobecne alebo list neadresuje nám, ktorí už skutočne žijeme v posledných časoch?

"Ktorí zabraňujú vstupovať do manželstva, *prikazujú zdržiavať sa pokrmov, ktoré Boh stvoril, aby ich s vďakyvzdaním požívali tí, čo veria a poznajú pravdu."* (I.Timoteovi 4, 3)

Kto dnes klerikom zakazuje manželstvo? Katolíckym kňazom, mníchom a mníškam sa manželstvo zakazuje od II. lateránskeho koncilu v r. 1139. Pavel na nich vo svojej dobe ešte myslieť nemohol. Už sme hovorili o tom, že tí, ktorí na nových veriacich pokryteckými lživými rečami naliehali, aby sa zdržali mäsa obetovaného modlám, to robili výlučne preto, aby mali zisk a zabezpečili si odbyt svojho tovaru. **Rovnako však vtedy zakazovali aj manželstvo** – píše sa o tom len takto stručne. Môžeme sa len domnievať o dôvodoch, ktoré ich k tomu viedli, či aj tu išlo o nejaké obchodné záujmy, lebo bližšie nie je uvedené nič. Mojžiš rozvádzacím listom mužom dovolil, aby za istých okolností svoju manželku poslali preč.

Ježiša sa raz na to pýtali a On im odpovedal, že *pre tvrdosť ich srdca im Mojžiš dovolil, ale od začiatku to nebolo tak. Kto prepustí manželku, ak len nie pre smilstvo, a vezme si inú, cudzoloží. Na to Mu učeníci povedali: Ak je to takto medzi mužom a ženou, je lepšie neženiť sa.* (Viď Ježišovu reč v Matúš 19, 3-12.)

Je možné, že sa nechceli ženiť zo sebeckých dôvodov, aby sa tak vyhli zodpovednosti alebo preto, aby ženy poslali preč jednoduchšie, alebo si takto mohli svoje manželky vymieňať. V tej dobe bola totiž polygamia bežná. Ak mali aj bez manželstva viac partnerov, potom mohli niektorého nenápadne poslať preč, neostali však sami, a tak si mohli vziať iného. Voľnej láske sa pravdepodobne naučili od pohanov, podobne ako napr. potrebe veľa sa modliť, prosíkať (Matúš 6, 6). Čo spolu robievajú nové zbory, ak nie to, že si čítajú, diskutujú, prosia, požadujú a modlia sa tak, že niektorí z nich až upadajú do extázy. Kto by nepoznal rozhovor Ježiša so ženou zo Samárie. Takto ju odhalil:

"Mala si piatich mužov a ten, ktorého máš teraz, nie je tvoj muž." Takto žila pohanská žena, ktorá mala vzťah až so 6 mužmi (Ján 4, 18). Je viac než pravdepodobné, že hlavne z takýchto dôvodov Pavel v tomto istom liste Timotejovi oznamuje, že **za biskupa a diakona majú zvoliť mužov len s jednou ženou.** (3. časť) Význam slova *biskup* je *dozorca,* ktorý vykonával aj učiteľské povolanie; *diakon* znamenalo *sluha,* ktorý usilovne konal v záležitostiach zhromaždenia.

[2] ***"Biskup musí byť bezúhonný, muž jednej ženy,*** *triezvy, uvážlivý, slušný, pohostinný, schopný učiť,* [3] *nie pijan vína, nie bitkár, nie žiadostivý mrzkého zisku ani lakomec, nie neznášanlivý, nie milujúci peniaz, ale prívetivý,* [4] *musí dobre viesť vlastnú domácnosť, deti učiť poslušnosti so všetkou dôstojnosťou...* [8] *Takisto aj diakoni nech sú čestní, nie dvojtvárni v reči, ani príliš oddaní vínu, nech sa nepachtia za nepoctivým ziskom.* [10] *Ale aj oni sa musia najprv osvedčiť a potom, ak sú bezúhonní, nech konajú diakonskú službu.* [12] *Diakoni* ***nech sú mužmi jednej ženy,*** *nech dobre usmerňujú svoje deti a vlastné domácnosti."* (I.Timoteovi 3, 1-13 – skrátene)

Všetko, čo Pavel vymenoval a vyžadoval od biskupov, to v podstate Boh tiež očakáva od každého skutočného veriaceho. Kto sa už stretol s biskupom, ktorý žije takýmto čistým životom: nepije alkohol, pravidelne neinkasuje mzdu jednoduchých pracujúcich, má deti, nie je násilnícky...? Bolo dosť náboženských učiteľov, ktorí fyzicky ubližovali rovnako chlapcom aj dievčatám. Mnohí z nich sa o svojom utrpení odhodlali porozprávať až v dospelom veku. Na povrch často vyšli aj veci, o ktorých ani nie je vhodné písať. Aj napriek tomu, že spravodajstvo je stále do istej miery cenzurované, prenikajú takéto informácie na verejnosť čoraz častejšie. Je pravdepodobné, že v súčasnosti takýchto ľudí od ich konania odrádza práve obava z toho, že informácie o ich zločinoch sa dostanú medzi širokú verejnosť. Naozaj sú z minulosti známe prípady, keď kňazi zverené deti trestali fyzicky. Teda je dôležité, aby biskupi skutočne neboli násilníkmi.

"Ktorí zabraňujú vstupovať do manželstva, prikazujú zdržiavať sa pokrmov, ktoré Boh stvoril, aby ich s vďakyvzdaním požívali tí, čo veria a poznajú pravdu." (I.Timoteovi 4, 3)

Tí istí Židia, ktorí zakazovali manželstvo, čisto z obchodných dôvodov rázne požadovali aj zdržiavať sa mäsa, ktoré sa obetovalo modle a ktoré Boh stvoril pre tých, ktorí spoznali pravdu. Už skôr spomínaný biblický učiteľ sa na základe prečítaného listu Timotejovi domnieval, že tí, ktorí jedia bravčové mäso, spoznali pravdu, pretože Bohu je dobré každé Jeho stvorené zviera.

Spoznanie pravdy spočívalo v tom, že Boh je len jeden a bohovia modiel neexistujú, preto aj veriaci môžu s čistým svedomím zjesť mäso zvierat obetovaných modle, môžu sa mu tešiť a ďakovať zaň. **Čo vlastne Boh stvoril veriacim, čo môžu zjesť s radosťou? Každý veriaci znalý Biblie vie, že čisté zvieratá Boh veriacim, ktorí spoznali pravdu, stvoril nato, aby sa konzumovali. No Boh stvoril aj také zvieratá, ktoré sa zjesť nemôžu.**

"Veď všetko, *[každé zviera]* ***čo Boh stvoril, je dobré a nič nie je na zavrhnutie, ak sa prijíma s vďakou a posväcuje sa to Božím slovom a modlitbou."*** (I.Timoteovi 4, 4-5)

Všetky zvieratá sú naozaj na niečo dobré. Je množstvo dôležitých vecí, ktoré vykonávajú zvieratá, od najmenších až po najväčšie, ktoré zaisťujú plynulejší život na tejto Zemi. Spomeňme len niekoľko: mikroorganizmy, baktérie, dážďovky, včely, muchy, krty, kraby, raky, zdochlinožravce atď. Takmer každé z nich je na niečo užitočné. Okrem iného sú zvieratá dobré aj na to, že sa stávajú potravou jeden druhému, sú súčasťou potravinového reťazca. Nie každé zviera je však vhodné na jedenie pre ľudí. Existuje veľa rozličných zvierat, ale aj rastlín, ktoré na konzumáciu nie sú vôbec vhodné, napr. preto, že ukrývajú smrteľné jedy. Existujú napr. žaby, jed ktorých používajú domorodci na potieranie šípových hrotov. Takto upravené šípy potom predstavujú smrteľné nebezpečenstvo aj pre veľké zvieratá. Medzi najjedovatejšie živočíchy patrí istý druh chobotnice, ktorá jediným uhryznutím vylúči v slinách takú dávku jedu, ktorá by okamžite usmrtila aj 10 ľudí.

Ak by niekto za ne vzdal vďaku, mohol by ich potom zjesť? Zmenilo by sa niečo nečisté a ohavné, ako napr. sviňa, na čisté a vhodné ku konzumácii len tak jednoducho prostredníctvom prosby? Ježiš nás všetkých dostatočne jemne, ale pritom jasne a vyčítavo upozornil:

"Prečo sami od seba neviete posúdiť, čo je spravodlivé?" (Lukáš 12, 57) V súvislosti s pravdou nás Boh neprestajne upozorňuje, aby sme to, čomu veríme, bezpodmienečne preskúmali: ***"Ó, ľud môj, tvoji vodcovia ťa zavádzajú, vedú ťa po nesprávnej ceste!"*** (Izaiáš 3, 12; 29, 15)

V súvislosti s nečistými zvieratami nariaďuje:

"Nech je pre vás ohavnosťou. Z ich mäsa nejedzte, nech sa vám ich zdochliny protivia!" **– povedal Hospodin (III.Mojžišova 11, 11).** Pavel v tomto prejednávanom texte mohol myslieť jedine na to, že je dobre, ak si niekto uvedomil, že živí bohovia modiel neexistujú, ***a teda s vďakou vzal a ako čisté zjedol*** **mäso obetované modlám,** ktoré bolo vtedy pre mnohých ešte stále ***opovrhnutým a nečistým,*** pretože práve **takto je to podľa Krista, veď *On je Slovo Božie, Ktorý to môže posvätiť* (totiž *oddelí* ako jedlé!).**

Pavel vo svojich krátkych listoch všetko nemohol premyslieť úplne podrobne. Viaceré veci sú dnes pre nás cudzie. Vo svojej dobe boli ľudovými zvykmi, "módou", tradíciou a v Pavlových očiach mohli byť a určite boli správne – ale dnes už nie! Napríklad píše: ***O pannách nemám síce príkaz od Pána...*** *Teda aj ten, kto vydáva svoju pannu dobre robí, ale kto nevydáva, robí lepšie. Žena je viazaná, dokiaľ jej muž žije. Keď jej muž zomrie, je slobodná, môže sa vydať...* ***bude však šťastnejšia, ak zostane tak, aspoň podľa môjho úsudku...*** *Lebo ak sa žena nezahaľuje, môže sa dať aj ostrihať. Ale ak je pre ženu potupou ostrihať sa alebo oholiť, nech sa zahaľuje.* (I.Korintským 7, 25. 37-40; 11, 6) Tieto rady dnes už vôbec nie sú aktuálne!

To, že zviera *bude posvätené prostredníctvom prosby,* čo Pavel zdanlivo odporúča, nie je dostatočne premyslené – aj tu mohlo ísť len o jeho vlastný názor zhodujúci sa s vtedajšími zvykmi. **Nie je potrebné prosiť o to, aby mäso obetované modlám bolo na zjedenie.** Spomenuli sme aj rozhovor Ježiša so Samaritánkou, pohanskou ženou. Spoznala v Ježišovi proroka a vedela aj o tom, **že sa očakáva Kristov príchod. Ježiš sa jej predstavil: *Ja som to, ktorý rozprávam s tebou.*** Žena sa chopila príležitosti a Ježišovi ihneď položila najdôležitejšiu otázku, na ktorú by ako pohanská žena rada poznala odpoveď:

Kde sa má modliť? Dnes by sa pravdepodobne pýtala, ktoré náboženstvo je to pravé – z tých niekoľko tisíc? Aj pohania boli veriaci a veľa sa modlili. Veriaci v tých časoch, a neskôr aj kresťania, práve od nich prevzali veľa sa modliť a mnoho iného. Ježiš Samaritánke okamžite povedal, že nie v chrámoch, ale *neviazaný k miestu, v myšlienkach, v duchu treba vzývať Otca. Veď aj Otec hľadá takýchto ctiteľov* **(Ján 4, 23-24).**

Ježiš už vo Svojom prvom učení, ktoré je pre nás aj zaznačené, dal ohľadom modlitieb rozhodné pokyny. *Ale keď sa TY modlíš, **zavri za sebou dvere a modli sa!*** (**Ty** znamená len ty sám, lebo tvoje otázky, vnútorné záležitosti, starosti, problémy, úzkosti, city, pocity nepatria nikomu inému.) *A tvoj Otec, ktorý vidí aj to, čo je skryté, ti odplatí.* **Neodkrývaj sa pred druhými! – takto nás ochraňuje.** ***Pri modlitbe nehovorte priveľa ako pohania,*** *ktorí si myslia, že budú vypočutí pre svoju mnohovravnosť.* ***Nebuďte im teda podobní!*** **(Matúš 6, 5-8)**

Modlitba pred verejnosť nepatrí a nepatrí pred nikoho. Nie je potrebné, aby sa ľudia často a veľa modlili, ani často postili, ako to robia pohania. **Mnohonásobné modlitby Boha urážajú, pretože On to zakázal.** Vieme, ako sa modlili pohania, keď napr. kňazi Baála a Ašery chceli od bohov svojich modiel vynútiť, aby pred prorokom Eliášom a ľudom zapálili oheň na oltári. A čo robili? Svoje modlitby mrmlali celý deň, potom vykrikovali, nožmi a britvami sa začali rezať, obrezávali si telá tak, aby krvácali, a boh ich potom ľutoval. Poobede už Eliáš začal kňazov zosmiešňovať, aby na boha hlasno volali, lebo ten možno spí a zobudí sa až neskôr (I.Kráľov 18. časť). Pohania sa modlili, že takmer upadali do extázy. A modlia sa tak dodnes. Veriaci veľkých náboženstiev zase žmolia ruženec, aby mohli sériu modlitieb povedať presne do konca. Boh však na to nehľadí, veď rozkázal opak:

Pri modlitbe nehovorte priveľa ako pohania. **Od pohanov naučené sústavné prosenia Boh nepotrebuje. On to nemá za potreby! Je vylúčené, že prosby by urobili nečistého čistým!** Zvieratá obetované modlám, pokrmy a nápoje neboli čisté preto, lebo Boh by ich na základe neustáleho prosíkania posvätil, a tak urobil konzumovateľnými. Boli čisté aj bez prosenia a čistými aj ostali – **to musíme dobre pochopiť.** ***"Samo osebe nič nie je nečisté; len tomu, kto pokladá niečo za nečisté, je to nečisté"*** (Rímskym 14, 14). Ak niekto **mäso obetované modlám** pokladá za nečisté**,** nemôže ho zjesť, lebo ináč hreší. Je to rovnaké, ako keby uctieval modlu. Keď pre neho nie je nečisté, lebo rozumie týmto záležitostiam, tak môže takéto mäso zjesť a nehreší.

"Lebo každé stvorenie Božie je dobré, a nič nie je na zahodenie, čo sa prijíma z ruky Božej s ďakovaním, lebo sa posväcuje slovom Božím a modlitbou." (I.Timoteovi 4, 4-5)

(Posväcuje sa, teda je *posvätené*, čo znamená, že podľa zákona je *oddelené* ako čisté, čiže zvieratá vhodné na jedenie.)

Keď niekto toto vyhlásenie použije na nečisté mäsá, dopúšťa sa obrovskej chyby a zamieša do veľkého hriechu aj iných.

Tí, ktorí v Pavlových listoch chcú dokázať veci, ktoré odporujú Božím príkazom a ktoré protirečia celkovému učeniu Biblie – nech už absolvovali akékoľvek teologické školy – ich učenie nie je čisté, nie je pravdivé. Je potrebné, aby s týmto svojím falošným učením ihneď prestali a s veľkým úprimným pokáním prosili Boha o odpustenie hriechov v ich doterajších

učeniach – kým ešte nie je neskoro, aby pri konečnom súde neboli pre ne braní na zodpovednosť! Jakub 3, 1:*"Bratia moji, nechcite mnohí byť* ***učiteľmi,*** *veď viete, že* ***budeme prísnejšie súdení."*** Teda dobre si rozmyslite, aby ste učili pravdu, lebo Boh potrestá falošných učiteľov.

V posledných slovách Biblie Boh ešte stále upozorňuje na falošných učiteľov, ktorí mnohých privádzajú do smrti. Vymenúva niekoľko do očí bijúcich hriechov, pre ktoré ľudia do neba vojsť nemôžu:

"Vonku zostanú *psi, čarodejníci, smilníci, vrahovia, modloslužobníci a* ***každý, kto miluje a pácha lož."*** (Zjavenia 22, 15)

Kto sú títo *milovníci a páchatelia lži?* Ide o falošných učiteľov nachádzajúcich sa v cirkvách, ktorí pre zisk svojimi kúzelnými rečami ako *"čarodejníci"* prekrúcajú učenia Ježiša a Pavla, čím sa im darí zavádzať a z tohto dôvodu veľmi veľa ľudí nebude môcť byť spasených. *Nebeské blahoslavenstvo dostanú len tí, ktorí dodržia všetky Božie prikázania.* ***"Ak však chceš vojsť do života, zachovávaj prikázania!"*** – povedal Ježiš (Matúš 19, 17).

Aké negatívne vlastnosti majú **ľudia,** pre ktoré ostanú im **podobní** vonku z neba? Nečistí ľudia a tí, ktorí ich učia, že čisté je všetko, spasení nebudú. *Čarodejníci,* kúzelníci sú tí, ktorí duchovne klamú ľudí, ukazujú iné, než je skutočnosť. Medzi nečistých sú počítaní aj smilníci a nečistotou je aj nevera v **duchovnom význame:** uprednostňovanie cirkevných učiteľov namiesto učenia a vedenia Ducha Pravdy (Ján 14, 16; a 16, 13).

Apoštolovi Jánovi anjel v obrazoch a slovách predstavil, čo Ježiš ľuďom povie predtým, než sa vráti a ukončí čas, v ktorom mali ľudia možnosť obrátiť sa:

"Kto pácha neprávosť', **[ten, kto nepozná pravdu],** ***nech ju pácha ďalej. Kto je špinavý,*** **[nečistý],** ***nech sa špiní ďalej. Ale kto koná spravodlivosť', nech je spravodlivý ďalej. A kto je svätý, nech sa posväcuje ďalej. Hľa, prídem čoskoro a moja odplata je so mnou, aby som odplatil každému podľa jeho skutkov."*** (Zjavenia 22, 11-12)

Spasení sú teda svätí, ktorí sa oddelili od neprávostí a nečistôt.

II. a III. časť spolu veľmi úzko súvisia. Veriaci sa doteraz zamotávali v bludisku Nového zákona preto, lebo nespoznali systém nebeského kráľovstva a spasenia, ktorý je ukrytý v Božích prikázaniach a v Bohom stanovených sviatkoch v Starom zákone.

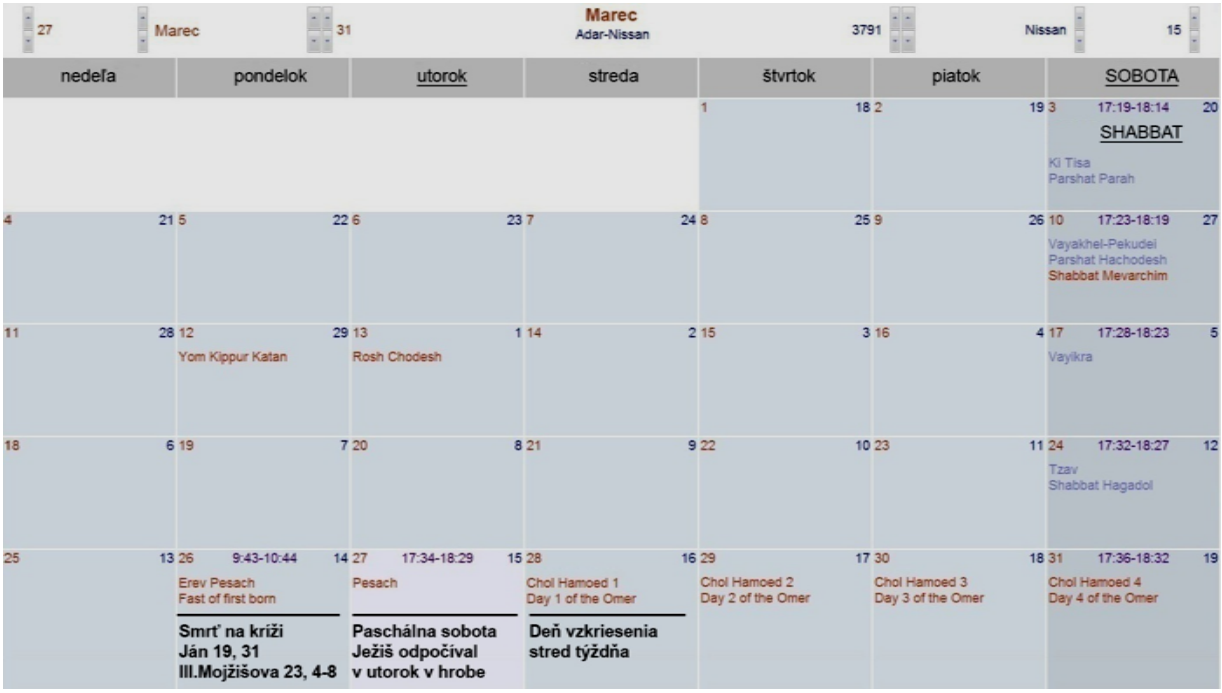

Mojžiš v zlosti hodil dve kamenné dosky Desatora o zem, lebo ľud začal zbožňovať sochu zlatého teľaťa.

Marec r. 31 n.l.

K Ježišovmu ukrižovaniu došlo v r. 31 n.l., v mesiaci Nissan, v prvom mesiaci roka, ktorý nariadil Boh, keď Židia mali obetovať Paschálneho baránka, čo symbolizovalo obeť Ježiša. Ukrižovanie pripadlo na pondelok 26. marca, veľká Paschálna Sobota na utorok 27. marca a vzkriesenie na stredu 28. marca.

Židia už tisícročia používajú luni-solárny kalendár, v ktorom je mesiac založený na lunárnom mesiaci a rok na slnečnom roku. Obrázok z kalendára zobrazuje mesiac marec r. 31 n.l. V ľavom hornom rohu sa nachádzajú čísla dní podľa kresťanského kalendára (1-31), v pravom hornom rohu sú očíslované dni podľa lunárneho mesiaca. Na ustanovenie Božích sviatkov je potrebný lunárny kalendár.

27 Marec		31 Marec Adar-Nissan 3791		Nissan 15		
nedeľa	pondelok	utorok	streda	štvrtok	piatok	SOBOTA
				1 18	2 19	3 17:19-18:14 20 SHABBAT Ki Tisa Parshat Parah
4 21	5 22	6 23	7 24	8 25	9 26	10 17:23-18:19 27 Vayakhel-Pekudei Parshat Hachodesh Shabbat Mevarchim
11 28	12 29 Yom Kippur Katan	13 1 Rosh Chodesh	14 2	15 3	16 4	17 17:28-18:23 5 Vayikra
18 6	19 7	20 8	21 9	22 10	23 11	24 17:32-18:27 12 Tzav Shabbat Hagadol
25 13	26 9:43-10:44 14 Erev Pesach Fast of first born **Smrť na kríži** **Ján 19, 31** **III.Mojžišova 23, 4-8**	27 17:34-18:29 15 Pesach **Paschálna sobota** **Ježiš odpočíval** **v utorok v hrobe**	28 16 Chol Hamoed 1 Day 1 of the Omer **Deň vzkriesenia** **stred týždňa**	29 17 Chol Hamoed 2 Day 2 of the Omer	30 18 Chol Hamoed 3 Day 3 of the Omer	31 17:36-18:32 19 Chol Hamoed 4 Day 4 of the Omer

Kalendár zachytáva prelom rokov podľa "svätého židovského kalendára", čiže posledné dni mesiaca Adar, označené číslami 18-29, a prvé dni nového roku, teda prvé dni mesiaca Nissan označené číslami 1-19. Boh ustanovil, že rok sa bude začínať na jar, v prvom mesiaci Abib alebo Nissan(II.Mojžišova 12, 2). Boh tiež prikázal, že prvý deň každého lunárneho mesiaca a siedmy deň týždňa sú dňom odpočinku: Shabbat (po slovensky sobota). V Biblii sú pomenované jedine soboty, deň stojaci pred nimi (piatok) je nazvaný prípravným dňom, ostatné dni týždňa sú označované len poradovými číslami. Prvý deň každého lunárneho mesiaca sa Mesiac nachádza vo fáze novu. Tieto "soboty mesačného novu", podobne ako 7 veľkých Sobôt, ktoré nariadil Boh, môžu pripadnúť na ktorýkoľvek deň týždňa. O Veľkej Paschálnej Sobote (veľkonočnej), keď bol Ježiš v hrobe, Biblia píše: *"lebo to bol VEĽKÝ deň tej soboty"* (Evanjelium Jána 19, 31).

Boh určil v roku 7 sviatkov, teda 7 sobôt veľkého významu. Ako prvý v roku Biblia uvádza každoročný Veľký sviatok Pesach a sviatok nekvasených chlebov. Tento sviatok Boh nariadil pri vyslobodení Izraelitov z Egypta. Baránok, ktorého mali zabiť a ešte v priebehu večera a noci aj zjesť, poukazoval na krvavú obeť Ježiša, Osloboditeľa. 14. deň v mesiaci Nissan, v prvom mesiaci roka, mali pravidelne obetovať jedného baránka. Práve v tento deň mal byť Ježiš ukrižovaný, a to v úplne presne stanovenom čase. Proroctvo udáva, v ktorom roku k tomu má dôjsť, čo sa v Ježišovej obeti aj presne naplnilo: podľa kalendára pripadol 14. Nissan r. 31 n.l. na pondelok 26. marca. Nasledujúci deň, v utorok, Ježiš odpočíval v hrobe, a v stredu, v polovici týždňa, vstal z mŕtvych – v čase predpovedanom v knihe Danielovej. Daniel predpovedal aj to, že príde moc, ktorá zmení časy a zákon. A tak sa aj stalo, napr. sviatok Pesach nazvali Veľká noc a vzkriesenie zo stredu týždňa, stredy, preložili na nedeľu.